

302.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z **O PROGLAŠENJU ZAKONA O KLASIFIKACIJI DJELATNOSTI**

Proglašavam **Zakon o Klasifikaciji djelatnosti**, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini, dana 17. marta 2011. godine.

Broj: 01-378/2

Podgorica, 25. marta 2011. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na drugoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini, dana 17. marta 2011. godine, donijela je

Z A K O N **O KLASIFIKACIJI DJELATNOSTI**

Predmet

Član 1

Ovim zakonom se uređuje Klasifikacija djelatnosti (u daljem tekstu: Klasifikacija) kao opšti standard prema kojem se vrši razvrstavanje jedinica razvrstavanja po djelatnostima.

Jedinice razvrstavanja iz stava 1 ovog člana su: privredna društva, zadruge, banke, društva za osiguranje, brokersko-dilerska društva, davaoci finansijskog lizinga, druge pravne forme privrednih subjekata, preduzetnici, poljoprivredna gazdinstva, ustanove, državni organi, organi jedinica lokalne samouprave, političke partije, sindikalne organizacije i djelovi stranih pravnih lica, kao i druge organizacije koje obavljaju djelatnosti.

Primjena Klasifikacije

Član 2

Klasifikacija se primjenjuje:

- 1) prilikom upisivanja djelatnosti u privredni ili drugi poseban registar;
- 2) u statistici i vođenju evidencija;
- 3) prilikom prikupljanja, obrađivanja i prikazivanja podataka o stanju i kretanjima u ekonomiji, socijalnoj oblasti i oblasti radne i životne sredine prema djelatnostima, kao i prilikom izvršavanja međunarodnih obaveza;
- 4) prilikom donošenja i praćenja mjera ekonomske i socijalne politike i
- 5) u naučnoistraživačkom i analitičkom radu.

Nivo Klasifikacije

Član 3

Djelatnosti se Klasifikacijom razvrstavaju na četiri hijerarhijska nivoa i to: sektor, oblast, grana i grupa.

Hijerarhijski nivoi u Klasifikaciji označavaju se šifrom koja sadrži:

- Sektor – jednoslovnu oznaku po abecednom redu;
- Oblast – dvocifreni broj;
- Grana – trocifreni broj;
- Grupa – četvorocifreni broj.

Svaka djelatnost je označena jednoslovnim oznakom, brojem, nazivom i opisom djelatnosti.

Klasifikacija djelatnosti data je u Prilogu koji je odštampan uz ovaj zakon i čini njegov sastavni dio.

Prijavljivanje djelatnosti

Član 4

Prilikom registracije podataka u Centralnom registru Privrednog suda (u daljem tekstu: CRPS) jedinica razvrstavanja u registracionoj prijavi navodi pretežnu djelatnost u skladu sa osnivačkim aktom i šifrom te djelatnosti iz Klasifikacije.

Prijavljivanje djelatnosti jedinica razvrstavanja koje se registruju, u skladu sa zakonom u posebnim registrima, vrši se podnošenjem prijave zajedno sa osnivačkim aktom i prijavom za razvrstavanje, organu koji vodi poseban registar.

Pretežna djelatnost

Član 5

Jedinice razvrstavanja raspoređuju se u odgovarajući hijerarhijski nivo Klasifikacije prema djelatnosti koju obavljaju.

Ako jedinica razvrstavanja obavlja više djelatnosti, raspoređuje se u odgovarajući hijerarhijski nivo Klasifikacije iz stava 1 ovog člana prema pretežnoj djelatnosti.

Nadležni organ

Član 6

Stručna mišljenja u vezi primjene Klasifikacije daje organ uprave nadležan za poslove statistike (u daljem tekstu: Zavod za statistiku).

Podaci o razvrstavanju jedinica

Član 7

Sve jedinice registrovane u CRPS i u posebnim registrima, razvrstaće organi koji vode te registre prema pretežnoj djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Utvrđivanje metodologije

Član 8

Metodologiju za razvrstavanje djelatnosti utvrđuje Zavod za statistiku.

Metodologija iz stava 1 ovog člana donijeće se u roku od sedam dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak primjene ranijeg zakona

Član 9

Danom početka primjene ovog zakona prestaje primjena Zakona o klasifikaciji delatnosti i o Registru jedinica razvrstavanja („Službeni list SRJ“, br. 31/96, 34/96, 12/98, 59/98 i 74/99).

Stupanje na snagu

Član 10

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

SU-SK Broj 01-874/11-10

EPA 428 XXIV

Podgorica, 17. marta 2011. godine

Skupština Crne Gore 24. saziva

Predšednik,

Ranko Krivokapić, s.r.

KLASIFIKACIJA DJELATNOSTI

Sektor	Oblast	Grana	Grupa	NAZIV I OPIS DJELATNOSTI
1	2	3	4	5

SEKTOR A

POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO

Sektor obuhvata korišćenje biljnih i životinjskih resursa, uključujući gajenje usjeva i zasada, uzgoj i razmnožavanje životinja, iskorišćavanje šuma i gajenje ostalih biljaka, životinja i proizvoda životinjskog porijekla na poljoprivrednim gazdinstvima ili na njihovom prirodnom staništu.

01

Poljoprivredna proizvodnja, lov i prateće uslužne djelatnosti

Oblast obuhvata dvije osnovne djelatnosti: gajenje usjeva i zasada i uzgoj životinja, kao i organsku proizvodnju i gajenje genetski modifikovanih biljaka i životinja. Takođe obuhvata i proizvodnju usjeva i zasada u staklenicima. Obuhvata i prateće uslužne djelatnosti u poljoprivredi, kao i lov, traperstvo i odgovarajuće usluge.

Grupa 01.50 (mješovita poljoprivredna proizvodnja) odstupa od opšteg pravila za određivanje pretežne djelatnosti. S obzirom na to da su na mnogim poljoprivrednim gazdinstvima podjednako zastupljene i biljna i stočarska proizvodnja, takva gazdinstva mogu biti razvrstana u jednu ili drugu kategoriju.

Poljoprivredne djelatnosti isključuju dalju preradu poljoprivrednih proizvoda, koja se razvrstava u oblast 10. i 11. (proizvodnja prehrambenih proizvoda i proizvodnja pića) i oblast 12. (proizvodnja duvanskih proizvoda), osim onih koji se odnose na osnovnu pripremu za tržište (npr. čišćenje, ljuštenje, sortiranje i kratkotrajna zaštita od truljenja).

Oblast ne obuhvata građevinske radove na poljoprivrednim površinama (npr. isušivanje zemljišta, priprema polja za proizvodnju pirinča itd.), koji se razvrstavaju u sektor F (Građevinarstvo). Isto tako, ne obuhvata poljoprivredne zadruge i slične organizacije koje se bave kupovinom i prodajom poljoprivrednih proizvoda i posreduju prilikom nabavke poljoprivrednih sirovina. One se razvrstavaju u sektor G (Trgovina na veliko i malo; opravka motornih vozila i motocikala). Takođe ne obuhvata brigu za prirodno okruženje (održavanje parkova, rezervata, ukrasnih površina itd.), klasifikovanih u djel. 81.30.

01.1

Gajenje jednogodišnjih i dvogodišnjih biljaka

Obuhvata gajenje biljaka čiji je vegetativni period kraći od dvije sezone. Uključeno je i gajenje biljaka za proizvodnju sjemena.

01.11

Gajenje žita (osim pirinča), leguminoza i uljarica

Obuhvata gajenje žitarica, leguminoza i uljarica na otvorenom. Gajenje ovih usjeva često može biti kombinovano sa gajenjem drugih kultura.

Ovdje spada:

- gajenje žitarica: tvrde i meke pšenice, raži, prosa, ječma, ovsu, kukuruza, sirka i dr. (napolice, krupnika, tritikale)
- gajenje leguminoznog povrća: graška, pasulja, boba, sočiva i dr.
- gajenje uljarica: suncokreta, kikirikija, soje, uljane repice, susama, slačice, lana, ricinusa i dr.

Ne obuhvata:

- gajenje pirinča, djel. 01.12
- gajenje kukuruza (šećerca), djel. 01.13
- gajenje kukuruza za ishranu stoke, djel. 01.19
- gajenje uljarica, djel. 01.26

01.12 Gajenje pirinča

01.13 Gajenje povrća, bostana, korjenastih i krtolastih biljaka

Obuhvata:

- gajenje lisnatog i stabljičastog povrća:
- * artičoke, špargle, kupusa, karfiola i brokula, salate i cikoriје, spanaća i slično
- gajenje povrća s plodovima:
- * plavog paradajza, paradajza, bostana, krastavaca kornišona, tikvica, paprika i drugog povrća s plodovima
- gajenje lukovičastog i korjenastog povrća:
- * šargarepe, repe, crnog luka i praziluka, bijelog luka i drugih lukovica i korjenastog povrća
- gajenje jestivih pečuraka i tartufa
- gajenje povrtnog sjemena i sjemena šećerne repe (ne obuhvata gajenje sjemena ostalih vrsta repe)
- gajenje šećerne repe
- gajenje ostalog povrća
- gajenje korjenastih i krtolastih biljaka kao što su:
- * krompir i drugo korjenasto bilje s velikim sadržajem skroba ili inulina
- * manioka, jam (tropsko korijenje) i ostalo korijenje

Ne obuhvata:

- gajenje feferona, paprika i drugih začinskih, aromatičnih i ljekovitih biljaka, djel. 01.28
- gajenje micelija za pečurke, djel. 01.30

01.14 Gajenje šećerne trske

Ne obuhvata:

- gajenje šećerne repe, djel. 01.13

01.15 Gajenje duvana

Ne obuhvata:

- proizvodnju duvanskih proizvoda, djel. 12.00

01.16 Gajenje biljaka za proizvodnju vlakana

Obuhvata:

- gajenje pamuka
- gajenje jute, lana, konoplje i ostalih biljaka za dobijanje tekstilnih likastih vlakana
- gajenje sisala i ostalih tekstilnih biljaka iz roda agave
- gajenje abake, ramije i ostalih biljaka za dobijanje tekstilnih vlakana
- gajenje ostalih biljaka za proizvodnju vlakana

01.19 Gajenje ostalih jednogodišnjih i dvogodišnjih biljaka

Obuhvata:

- gajenje krmnog bilja: stočne repe, djeteline, lucerke, kukuruza za ishranu stoke, ostale trave, stočnog kelja i drugih biljaka za ishranu stoke
- gajenje heljde
- proizvodnja sjemena repe i drugog krmnog bilja (osim sjemena šećerne repe)
- gajenje cvijeća, rezanog cvijeća i pupoljaka
- proizvodnja sjemena cvijeća

Ne obuhvata:

- gajenje začinskog, aromatičnog i ljekovitog bilja, djel.01.28

01.2

Gajenje višegodišnjih biljaka

Obuhvata gajenje biljaka čiji je vegetativni period duži od dvije sezone, bilo da njihovi nadzemni dijelovi odumiru krajem sezone bilo da konstantno rastu. Uključeno je i gajenje biljaka namijenjenih za proizvodnju sjemena.

01.21 Gajenje grožđa

Obuhvata:

- gajenje vinskih i stonih sorti grožđa

Ne obuhvata:

- proizvodnju vina, djel. 11.02

01.22 Gajenje tropskog i suptropskog voća

Obuhvata:

- gajenje tropskog i suptropskog voća kao što su:
 - * avokado
 - * banana
 - * urme
 - * smokve
 - * papaja, mango, ananas i ostalo tropsko i suptropsko voće

01.23 Gajenje agruma

Obuhvata:

- gajenje agruma:
 - * limuna i grejpfruta
 - * pomorandže
 - * mandarina
 - * ostalih agruma

01.24 Gajenje jabučastog i koštičavog voća

Obuhvata:

- gajenje voća kao što su: jabuke, kruške, kajsije, šljive, dunje, trešnje, višnje, breskve, nektarine i drugo jabučasto i koštičavo voće

01.25 Gajenje ostalog drvenastog, žbunastog i jezgrastog voća

Obuhvata:

- gajenje bobičastog voća:
- * borovnica, jagoda, ribizli, ogrozda, kupina, malina i drugog bobičastog voća
- gajenje kivija
- gajenje jestivog jezgrastog voća:
- * oraha, lješnika, badema, domaćeg kestena, pistača i drugog jezgrastog voća
- gajenje ostalog drvenastog i žbunastog voća

Ne obuhvata:

- gajenje kokosovog oraha, djel. 01.26

01.26 Gajenje uljnih plodova

Obuhvata:

- gajenje maslina za proizvodnju ulja i za neposrednu potrošnju
- gajenje kokosovog oraha i plodova uljnih palmi
- gajenje plodova ostalih vrsta uljarica

Ne obuhvata:

- gajenje soje, kikirikija i ostalog uljnog sjemenja, djel.01.11

01.27 Gajenje biljaka za pripremanje napitaka

Obuhvata:

- gajenje biljaka za pripremanje napitaka kao što su: kafa, kakao, čaj, mate i dr.

01.28 Gajenje začinskog, aromatičnog i ljekovitog bilja

Obuhvata:

- gajenje jednogodišnjeg i višegodišnjeg aromatičnog bilja:
- * bibera, kapra, papričice, muškatnog oraščića, vanile, hmelja
- * lovora, bosiljka, anisa, korijandera, kima, cimeta, karanfilića, đumbira i dr.
- * gajenje biljaka za dobijanje narkotika

01.29 Gajenje ostalih višegodišnjih biljaka

Obuhvata:

- gajenje kaučukovog drveća
- gajenje novogodišnjih i ukrasnih jelki
- gajenje drveća radi dobijanja soka

Ne obuhvata:

- branje cvijeća, proizvodnju rezanog cvijeća, lukovica i sjemena cvijeća, djel. 01.19
- sakupljanje soka iz drveća ili smole u šumi, djel. 02.30

01.3 Gajenje sadnog materijala

01.30 Gajenje sadnog materijala

Obuhvata proizvodnju svih vegetativnih materijala za razmnožavanje, uključujući reznice, kaleme i sadnice za direktno razmnožavanje ili podloge za kalemljenje:

- gajenje sadnica

- gajenje ukrasnih biljaka, uključujući biljke s busenom
- gajenje lukovica, gomolja, kalema i pelcera
- gajenje micelija za gljive
- djelatnost rasadnika, osim rasadnika za pošumljavanje

Ne obuhvata:

- gajenje biljaka za proizvodnju sjemena, djel. 01.1 i 01.2
- djelatnost šumskih rasadnika, djel. 02.10

01.4

Uzgoj životinja

Grupa obuhvata uzgoj i razmnožavanje svih životinja, osim onih koje žive u vodi.

Ne obuhvata:

- uslužne djelatnosti u vezi sa uzgojem životinja, djel.01.62
- dobijanje koža reptila i ptica, djel. 01.70
- dobijanje sirovih koža u klanicama, djel. 10.11

01.41

Uzgoj muznih krava

Obuhvata:

- uzgoj i razmnožavanje muznih krava
- proizvodnju sirovog kravljeg i bivoljeg mlijeka

Ne obuhvata:

- preradu mlijeka, djel. 10.51

01.42

Uzgoj i drugih goveda i bivola

Obuhvata:

- uzgoj goveda i bivola za proizvodnju mesa
- dobijanje bikovog sjemena za rasplod

01.43

Uzgoj konja i drugih kopitara

Obuhvata:

- uzgoj i selekciju konja, magaraca, mula i mazgi

Ne obuhvata:

- aktivnosti štala za trkačke i jahačke konje, djel. 93.19

01.44

Uzgoj kamila i lama

Obuhvata:

- uzgoj i razmnožavanje kamila, lama i drugih životinja iz roda kamila

01.45

Uzgoj ovaca i koza

Obuhvata:

- uzgoj i razmnožavanje ovaca i koza
- proizvodnju sirove vune
- proizvodnju sirovog ovčjeg ili kozijeg mlijeka

Ne obuhvata:

- šišanje ovaca uz naknadu, djel. 01.62
- proizvodnju vlačene vune, djel. 10.11
- preradu mlijeka, djel. 10.51

01.46

Uzgoj svinja

Ne obuhvata:

- dobijanje sirovih svinjskih koža u klanicama, djel. 10.12

01.47 Uzgoj živine

Obuhvata:

- uzgoj i selekciju živine kao što su:
 - * kokoške, patke, guske, čurke, plovke i sl.
- proizvodnju jaja
- proizvodnju jednodnevnih pilića u inkubatorima

Ne obuhvata:

- uzgoj nojeva i drugih ptica, djel. 01.49
- proizvodnju perja i paperja, djel. 10.12

01.49 Uzgoj ostalih životinja

Obuhvata:

- uzgoj polu pripitomljenih i ostalih životinja:
 - * ostalih ptica, osim živine
 - * insekata
 - * kunića
- uzgoj pčela i proizvodnju meda i pčelinjeg voska
- uzgoj životinja radi dobijanja krzna i proizvodnju sirovog krzna
- uzgoj jelena i srna u oborima
- dobijanje sirovih neštavljenih koža
- uzgoj svilene bube i proizvodnju kokona svilene bube
- uzgoj kućnih ljubimaca (osim riba) -mačaka, pasa, ptica (papagaji, kanarinci i sl.) i hrčaka
- uzgoj glista i puževa
- uzgoj nepomenutih životinja

Ne obuhvata:

- uzgoj živine, djel. 01.47
- uslužne djelatnosti u vezi sa uzgojem životinja, djel.01.62
- dobijanje koža lovom i traperstvom, djel. 01.70
- uzgoj na žabljim farmama, krokodilskim farmama i dr.,djel. 03.21 i 03.22
- djelatnost ribnjaka, djel. 03.21 i 03.22
- dobijanje sirovih koža u klanicama, djel. 10.12
- čuvanje i dresuru kućnih ljubimaca, djel. 96.09

01.5 Mješovita poljoprivredna proizvodnja

01.50 Mješovita poljoprivredna proizvodnja

Obuhvata kombinovanu proizvodnju biljaka i životinja, bez specijalizovane proizvodnje jednog ili drugog. Obim proizvodnje nije odlučujući faktor za određivanje vrste djelatnosti. Ako jedna od proizvodnji, biljna ili stočarska, prelazi 66% ukupnog prihoda, onda se takva djelatnost svrstava u biljnu ili stočarsku.

Ne obuhvata:

- mješovito gajenje biljaka, djel. 01.1 i 01.2

- mješoviti uzgoj životinja, djel. 01.4

01.6 Uslužne djelatnosti u poljoprivredi i djelatnosti poslije žetve

Obuhvata prateće djelatnosti u poljoprivrednoj proizvodnji, kao i djelatnosti slične poljoprivrednim, koje nijesu preduzete u cilju proizvodnje (žetva/berba), a obavljaju se uslužno, uz nadoknadu. Takođe obuhvata i djelatnosti poslije žetve, u cilju pripreme poljoprivrednih proizvoda za prodaju (čišćenje, ljuštenje, sortiranje).

01.61 Uslužne djelatnosti za gajenje usjeva i zasada

Obuhvata:

- usluge za gajenje usjeva i zasada uz nadoknadu:
- * pripremu zemljišta
- * sjetvu i podizanje zasada
- * redovnu njegu usjeva i zasada
- * zaprašivanje usjeva i zasada, uključujući i zaprašivanje iz vazduha
- * uništavanje štetočina
- * orezivanje voćaka i vinove loze
- * presađivanje pirinča, proređivanje repe i dr.
- * žetvu
- skladištenje usjeva
- rukovanje opremom za navodnjavanje
- održavanje poljoprivrednih površina u dobrom poljoprivrednom i ekološkom stanju
- obezbjeđivanje poljoprivrednih mašina i prateće radne snage

Ne obuhvata:

- aktivnosti poslije žetve, djel. 01.63
- drenažu zemljišta, djel. 43.12
- pejzažna arhitektura, djel. 71.11
- pružanje poslovnih i stručnih savjeta agronoma, djel.74.90
- uređivanje i održavanje okoline, parkova, bašti i zelenih površina, djel. 81.30
- organizovanje poljoprivrednih izložbi i sajmova, djel.82.30

01.62 Pomoćne djelatnosti za uzgoj životinja

Obuhvata:

- usluge u uzgoju životinja uz nadoknadu:
- * unaprijeđenje priploda i rasta životinja i unaprijeđenje kvantiteta i kvaliteta životinjskih proizvoda
- * vještačko osjemenjavanje, kontrolu stada, opsluživanje krda, pripust stoke, kopuniranje živine, čišćenje živinarnika i dr.
- * usluge testiranja stoke i krda
- * šišanje ovaca
- * smještaj i čuvanje stoke
- * potkivanje

Ne obuhvata:

- izdavanje štala za smještaj životinja, djel. 68.20
- veterinarske usluge i vakcinaciju životinja, djel. 75.00
- iznajmljivanje životinja, djel. 77.39
- čuvanje i njegu kućnih ljubimaca (pansioni za pse i sl.), djel. 96.09

01.63 Aktivnosti poslije žetve

Obuhvata:

- pripremu proizvoda za tržište (čišćenje, ljuštenje i sortiranje)
- čišćenje pamuka
- pripremu listova duvana i sušenje
- pripremu zrna kakaoa i ljušćenje
- premazivanje voća voskom

Ne obuhvata:

- pripremu poljoprivrednih proizvoda koju obavlja sam proizvođač, djel. 01.1, 01.2 i 01.3
- djelatnost nakon žetve sa ciljem poboljšavanja kvaliteta sjemena, djel. 01.64
- pranje i ponovno sušenje listova duvana, djel. 12.00
- marketing i posredovanje trgovinskih i zadružnih organizacija, djel. 46.11
- trgovinu na veliko poljoprivrednim sirovinama, djel. 46.2

01.64 Dorada sjemena

Obuhvata sve djelatnosti koje se odnose na poboljšanje kvaliteta sjemenskog materijala, kao što su: čišćenje, sortiranje i obrada sjemena do prodaje, uključujući i genetski modifikovano sjeme.

Ne obuhvata:

- gajenje biljaka za proizvodnju sjemena, djel. 01.1 i 01.2
- prerada sjemena radi dobijanja ulja, djel. 10.41
- istraživanje i razvoj novih vrsta sjemena, djel. 72.11

01.7 Lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne djelatnosti

01.70 Lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne djelatnosti

Obuhvata:

- nadzor i čuvanje divljih životinja
- lov i traperstvo u komercijalne svrhe
- hvatanje divljih životinja radi dobijanja hrane, krzna, kože, u svrhe istraživanja, za zoološke vrtove ili za kućne ljubimce
- obradu krupnih koža, koža reptila ili ptica od ulovljenih ili u zamke uhvaćenih životinja
- lovljenje morskih sisara na obali, kao što su morževi i tuljani

Ne obuhvata:

- dobijanje kože, krzna i perja od životinja uzgojenih na farmama, djel. 01.4
- uzgoj divljači na farmama, djel. 01.49
- lovljenje kitova, djel. 03.11
- dobijanje sirovih koža od zaklanih životinja u klanicama, djel. 10.11
- sportski i rekreativni lov, djel. 93.19
- uslužne djelatnosti u vezi sa promocijom lova i traperstva, djel. 94.99

Oblast obuhvata proizvodnju oblog drveta i sakupljanje šumskih plodova. U šumarstvo spada najnužnija obrada posječenog drveća u šumi (sječenje granja, ljuštenje, izrada oblovine, cjepanica i drva za ogrijev). Djelatnost se obavlja u prirodnim i zasadenim šumama. Dalja prerada drveta i drugih sortimenata (testerisanje, impregnacija i sl.), koja se obično ne obavlja u šumi nego u posebnim proizvodnim jedinicama, spada u oblast 16 (Obrada i prerada drveta).

02.1 Gajenje šuma i ostale šumarske djelatnosti

02.10 Gajenje šuma i ostale šumarske djelatnosti

Obuhvata:

- uzgoj šuma: sadnju, rasađivanje, presađivanje, proređivanje i zaštitu šuma i šumskih pojaseva
- podizanje niskog rastinja, podizanje zasada celuloznog drveta i drveta za ogrijev
- djelatnost rasadnika

Djelatnost se odnosi na prirodne i zasade šume.

Ne obuhvata:

- gajenje novogodišnjih četinarara, djel. 01.29
- djelatnost drugih rasadnika, djel. 01.30
- sakupljanje pečuraka i ostalih divljih šumskih plodova, djel. 02.30
- proizvodnju iverja i piljevine, djel. 16.10

02.2 Sječa drveća

02.20 Sječa drveća

Obuhvata:

- sječu drveća i proizvodnju sortimenata za potrebe drvne industrije
- proizvodnju sortimenata koji se koriste u neobrađenom obliku, kao što su jamska drva, TT stubovi, motke i kolje
- sakupljanje i proizvodnju drveta u energetske svrhe
- sakupljanje i proizvodnju otpadaka nastalih sječom drveća u energetske svrhe.

Proizvodi ovih aktivnosti mogu biti obloovina ili suvo granje za ogrijev.

Ne obuhvata:

- gajenje novogodišnjih jelki, djel. 01.29
- gajenje šuma i ostale šumarske djelatnosti: sadnju, rasađivanje, presađivanje, proređivanje i zaštitu šuma i šumskih pojaseva, djel. 02.10
- sakupljanje šumskih proizvoda, osim drveta, djel. 02.30
- proizvodnju iverja i piljevine, djel. 16.10
- proizvodnju drvenog uglja suvom destilacijom drveta, djel. 20.14

- 02.3 Sakupljanje šumskih plodova, osim drveta
 - 02.30 Sakupljanje šumskih plodova, osim drveta
 - Obuhvata:
 - sakupljanje divljih plodova: pečuraka, tartufa, jagoda, borovnica, lješnika, kestinja i dr.
 - sakupljanje nekultivisanog šumskog materijala: balata i druge kaučukove smole, plute, laka, smole, balzama, žira, divljeg kestinja, mahovine, lišajeva i dr.
 - Ne obuhvata:
 - gajenje šumskih proizvoda, osim hrasta plutnjaka, djel.01
 - gajenje pečuraka ili tartufa, djel. 01.13
 - gajenje drvenastog, žbunastog i jezgrastog voća, djel.01.25
 - sakupljanje drva za ogrijev, djel. 02.20
 - rezanje i obradu drveta, djel. 16.10
- 02.4 Uslužne djelatnosti u vezi sa šumarstvom
 - 02.40 Uslužne djelatnosti u vezi sa šumarstvom
 - Obuhvata usluge u šumarstvu uz naknadu:
 - uslužne djelatnosti u šumarstvu:
 - * procjenu šumskog fonda, zaštitu od požara i dr.
 - * pružanje savjeta u vezi sa gazdovanjem šumama
 - * kontrolu šumskih bolesti i štetočina
 - uslužne djelatnosti u vezi sa iskorišćavanjem šuma:
 - * transport trupaca unutar šume i dr.
 - Ne obuhvata:
 - djelatnost šumskih rasadnika, djel. 02.10
 - drenažu šumskog zemljišta, djel. 43.12
 - čišćenje i ravnanje šumskog terena, djel. 43.12
- 03 Ribarstvo i akvakultura

Oblast obuhvata ulov i uzgoj riba i drugih vodenih organizama. U ribarstvo spadaju lovljenje morskih ili slatkovodnih riba, rakova, mekušaca, sakupljanje i gajenje školjki i drugih morskih produkata (npr. bisera, sunđer, algi i dr.). Ovdje spadaju i djelatnost ribnjaka i uzgoj drugih vodenih organizama.

Ne obuhvata:

 - preradu riba, mekušaca i školjki koja se obavlja u pogonima na kopnu ili u posebnim plovećim fabrikama za preradu ribe, djel. 10.20
 - izgradnju i opravku brodova i čamaca, djel. 30.1 i 33.15
 - sportski ili rekreativni ribolov, djel. 93.19
- 03.1 Ribolov

Grana obuhvata ribarstvo na moru i kopnenim vodama, na komercijalnoj osnovi, pomoću štapa za pecanje, mreže, kaveza i drugih naprava. Djelatnost se može obavljati sa plovila ili sa obale.

03.11 Morski ribolov

Obuhvata:

- ulov ribe na okeanu, moru i priobalni ribolov, uključujući i ulov kitova, na komercijalnoj osnovi
- ulov morskih i slatkovodnih ljuskara i mekušaca
- ulov vodenih životinja: morskih ježeva, sipa, kornjača, krastavaca i dr.
- prikupljanje morskih organizama i produkata: sunđera i prirodnih bisera
- preradu ribe na ribarskim brodovima

Ne obuhvata:

- lov morskih sisara, osim kitova, djel. 01.70
- preradu i konzervisanje morskih sisara na brodovima za preradu, djel. 10.11
- preradu i konzervisanje ribe, rakova, školjki i mekušaca koja nije povezana s ribolovom, tj. preradu na brodovima opremljenim samo za preradu i konzervisanje ribe ili u pogonima na obali, djel. 10.20
- izdavanje plovila sa posadom u najam, djel. 50.10
- ribolovnu inspekciju, kontrolu i stražu, djel. 84.24
- sportski ribolov i sl., djel. 93.19

03.12 Slatkovodni ribolov

Obuhvata:

- ulov ribe na rijekama i jezerima, na komercijalnoj osnovi
- ulov slatkovodnih ljuskara i mekušaca
- ulov slatkovodnih životinja
- sakupljanje slatkovodnih organizama i njihovih proizvoda

Ne obuhvata:

- preradu i konzervisanje ribe, rakova i mekušaca, djel. 10.20
- ribolovnu inspekciju, kontrolu i stražu, djel. 84.24
- sportski ribolov i sl., djel. 93.19

03.2 Akvakultura

Grupa obuhvata uzgoj i lov vodenih organizama (riba, školjki, mekušaca, biljaka, krokodila, vodozemaca i sl.) uz korišćenje raznih postupaka za poboljšanje prinosa tih organizama u odnosu na mogućnosti u prirodnom okruženju (npr. ishrana i zaštita od drugih životinja i sl.).

Gajenje se odnosi na mlade i odrasle jedinke. Uzgoj i ubiranje vodenih organizama može se odvijati u privatnom i državnom vlasništvu.

03.21 Morska akvakultura

Obuhvata:

- uzgoj ribe u morskoj vodi, uključujući i uzgoj ukrasnih riba za akvarijume
- proizvodnju mladih ostriga, dagnji, jastoga, škampa i riblje mladi
- uzgoj morske salate i drugih jestivih morskih trava

- uzgoj i tov ribe u morskoj vodi u rezervoarima
- uzgoj i tov ribe u morskim ribnjacima
- uzgoj morskih crva

Ne obuhvata:

- uzgoj žaba i ostalih vodozemaca, djel. 03.22
- sportski ribolov, djel. 93.19

03.22 Slatkovodna akvakultura

Obuhvata:

- uzgoj i tov ribe u slatkoj vodi, uključujući i ukrasne ribe za akvarijume
- uzgoj školjki, mekušaca, vodozemaca i drugih životinja u slatkoj vodi
- uzgoj žaba
- usluge koje se odnose na mrešćenje i uzgoj riba u ribnjacima

Ne obuhvata:

- uzgoj morskih organizama za akvarijume, djel. 03.21
- sportski ribolov, djel. 93.19

Obuhvata vađenje svih mineralnih sirovina, čvrstih (ugalj i rude), tečnih (nafta) i gasovitih (prirodni gas). Sirovine se vade iz zemlje površinskim kopanjem ili ispuhvavanjem. Obuhvata i dodatne poslove u vezi sa pripremanjem sirovine za prodaju: separiranje, mljevenje, obogaćivanje, odsoljavanje, pravljenje koncentrata i pretvaranje gasa u tečno stanje.

Rudarske djelatnosti su razvrstane prema vrstama sirovine. Oblasti 05 i 06 obuhvataju vađenje energetskih sirovina (uglja, nafte i prirodnog gasa), a oblasti 07 i 08 vađenje ruda, minerala i kamena.

Pojedine tehničke aktivnosti iz ovog sektora, prije svega pri vađenju ugljovodonika, mogu obavljati specijalizovane jedinice kao industrijsku uslugu za tuđ račun, što se prikazuje u oblasti 09.

Obuhvata i aglomeraciju uglja i rude.

Ne obuhvata:

- prerađivanje ruda i kamena, sektor C (Prerađivačka industrija)
- drobljenje, mljevenje i ostale načine prerade zemlje (gline), kamena i minerala koji nijesu povezani sa rudarstvom, djel. 23.9
- korišćenje neprerađenih iskopanih ruda i kamena u građevinarstvu, sektor F
- sakupljanje, obrađivanje i distribuiranje vode, djel.36.00
- pripremanje zemljišta za vađenje ruda i kamena, djel.43.12
- geofizička, geološka i rudarska istraživanja, djel.71.12
- flaširanje vode i mineralne vode na izvorima, djel.11.07

05

Vađenje uglja

Obuhvata podzemno i površinsko vađenje uglja i postupke pripreme radi dobijanja tržišnog proizvoda (npr. separiranje, čišćenje i druge postupke potrebne za transport).

Ne obuhvata proizvodnju koksa (djel. 19.10), prateće usluge prilikom vađenja uglja (djel. 09.90), kao ni proizvodnju briketa (djel. 19.20).

05.1 Vađenje kamenog uglja

05.10 Vađenje kamenog uglja

Obuhvata:

- podzemnu i površinsku eksploataciju kamenog uglja
- čišćenje, sortiranje po veličini i kvalitetu, usitnjavanje i dr.
- izdvajanje uglja iz sitneži kamenog uglja

Ne obuhvata:

- vađenje mrkog uglja i lignita, djel. 05.20
- vađenje treseta, djel. 08.92
- uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem uglja, djel. 09.90
- probno bušenje radi pronalaženja kamenog uglja, djel.09.90
- proizvodnju koksa i ostalih produkata koksovanja, djel. 19.10
- proizvodnju briketa kamenog uglja, djel. 19.20
- radove na pripremanju terena za rudarstvo, djel. 43.12

05.2 Vadenje mrkog uglja i lignita

05.20 Vadenje mrkog uglja i lignita

Obuhvata:

- jamsku i površinsku eksploataciju mrkog uglja i lignita
- pranje, sušenje i drobljenje mrkog uglja i lignita
- čišćenje i razvrstavanje mrkog uglja i lignita

Ne obuhvata:

- vadenje kamenog uglja, djel. 05.10
- vadenje i briketiranje treseta, djel. 08.92
- uslužne djelatnosti u vezi s vadenjem uglja, djel. 09.90
- bušenje, djel. 09.90
- proizvodnju briketa uglja, djel. 19.20
- radove na pripremanju terena za rudarstvo, djel. 43.12

06

Vadenje sirove nafte i prirodnog gasa

Obuhvata vadenje sirove nafte, vadenje bituminoznih škriljaca i pijeska radi dobijanja nafte, kao i vadenje prirodnog gasa i tečnih ugljovodonika. Ovdje spadaju i upravljanje, iskorišćavanje i razvoj naftnih polja ili ležišta prirodnog gasa u vlasništvu.

Ove djelatnosti obuhvataju bušenje i opremanje bušotina, rad separatora i opreme za odstranjivanje mulja, rad naftovoda za sakupljanje sirove nafte sa naftnih polja, kao i druge djelatnosti prilikom pripremanja nafte ili prirodnog gasa za transport sa nalazišta.

Ne obuhvata:

- uslužne djelatnosti u vezi sa vadenjem nafte i prirodnog gasa uz naknadu, djel. 09.10
- istraživanje naftnih i gasnih bušotina, djel. 09.10
- bušenje radi dobijanja nafte ili prirodnog gasa, djel. 09.10
- proizvodnju derivata nafte, djel. 19.20
- geofizičko istraživanje i izrađivanje geoloških karata, djel. 71.12

06.1 Vadenje sirove nafte

06.10 Vadenje sirove nafte

Obuhvata:

- vadenje sirove nafte i pratećih gasovitih ugljovodonika na istom nalazištu
- vadenje bituminoznih škriljaca i pijeska i dobijanje nafte iz njih
- postupke za dobijanje sirove nafte (prelivanje, desalinizacija, dehidracija i stabilizacija)

Ne obuhvata:

- istraživanje naftnih bušotina, djel. 09.10
- uslužne djelatnosti u vezi sa vadenjem nafte i prirodnog gasa, djel. 09.10
- proizvodnju derivata nafte, djel. 19.20
- izdvajanje tečnog naftnog gasa prilikom rafinisanja nafte, djel. 19.20
- cjevovodni transport, djel. 49.50

06.2

Vadenje prirodnog gasa

06.20 Vađenje prirodnog gasa

Obuhvata:

- proizvodnju sirovih gasovitih ugljovodonika (prirodnog gasa)
- vađenje kondenzata
- isušivanje i razdvajanje frakcija tečnih ugljovodonika
- desumporisanje gasa
- pretvranje prirodnog gasa u tečno stanje i regasifikaciju prirodnog gasa

Ne obuhvata:

- pomoćne djelatnosti u vezi sa vađenjem nafte i prirodnog gasa, djel.09.10
- istraživanje gasnih bušotina, djel. 09.10
- proizvodnju pretvranje naftnog gasa u tečno stanje pri rafinisanju nafte, djel.19.20
- proizvodnju industrijskih gasova, djel. 20.11
- cjevovodni transport, djel. 49.50

07

Vađenje ruda metala

Obuhvata vađenje ruda metala, podzemno i na površinskim kopovima. Uključeni su i priprema i radovi na poboljšanju ruda, kao što su drobljenje, mljevenje, pranje, flotacija, prosijavanje, ljuštenje, sušenje, kalcinisanje i prženje (sinterovanje) ruda.

Ne obuhvata:

- prženje pirita gvožđa, djel. 20.13
- proizvodnju aluminijum-oksida, djel. 24.42
- rad visokih peći, djel. 24

07.1 Vađenje ruda gvožđa

07.10 Vađenje ruda gvožđa

Obuhvata:

- vađenje ruda gvožđa
- obogaćivanje i aglomeraciju ruda gvožđa

Ne obuhvata:

- vađenje i pripremanje pirita i pirhotina, djel. 08.91

07.2 Vađenje ruda obojenih metala

Obuhvata vađenje ruda obojenih metala.

07.21 Vađenje ruda uranijuma i torijuma

Obuhvata:

- vađenje i koncentrovanje ruda urana i torijuma
- proizvodnju tzv. žuti kolač

Ne obuhvata:

- obogaćivanje ruda uranijuma i torijuma, djel. 20.13
- proizvodnju metalnog uranijuma iz uranijumovog oksida, djel. 24.46
- topljenje i rafinisanje uranijuma, djel. 24.46

07.29 Vađenje ostalih ruda obojenih metala

Obuhvata:

- vađenje i pripremanje ostalih ruda obojenih metala:
- * ruda aluminijuma (boksit), bakra, olova, cinka, kalaja, mangana, hroma, nikla, kobalta, molibdena, tantala, vanadijuma i dr.
- * plemenitih metala: zlata, srebra i platine

Ne obuhvata:

- vađenje ruda uranijuma i torijuma, djel. 07.21
- proizvodnju aluminijum-oksida, djel. 24.42
- proizvodnju niklovog i bakarnog sulfata, djel. 24.44 i 24.45

08

Ostalo rudarstvo

Obuhvata vađenje ruda i kamena u rudnicima, šljunkarama, kamenolomima, solanama itd. Proizvodi se najčešće koriste u građevinarstvu (pijesak, kamen i sl.), zatim kao sirovine (glina, laporac, krečnjak) u proizvodnji hemikalija i u proizvodnji materijala.

Ne obuhvata preradu izvađenih ruda i kamena (osim drobljenja, mljevenja, čišćenja, sušenja, separacije i miješanja).

08.1

Vađenje kamena, pijeska i gline

08.11 Vađenje građevinskog i ukrasnog kamena, krečnjaka, sirovog gipsa, krede i škriljca

Obuhvata:

- vađenje, grubo obrađivanje i sječenje građevinskog i ukrasnog kamena (mermer, granit, pješčar i dr.)
- vađenje, drobljenje i lomljenje mermera, granita i krečnjaka
- vađenje sirovog gipsa i anhidrita
- vađenje krede i dolomita
- vađenje škriljca

Ne obuhvata:

- vađenje minerala za hemijsku proizvodnju i proizvodnju mineralnih đubriva, djel. 08.91
- prženje krečnjaka i dolomita, djel. 23.52
- vađenje i obrađivanje kamena van kamenoloma, djel. 23.70

08.12 Vađenje šljunka, pijeska, gline i kaolina

Obuhvata:

- vađenje i čišćenje industrijskog pijeska, građevinskog pijeska i šljunka
- lomljenje i drobljenje šljunka
- vađenje pijeska
- vađenje gline, vatrostalne gline i kaolina

Ne obuhvata:

- vađenje bituminoznog pijeska, djel. 06.10

08.9

Vađenje ostalih ruda i kamena

08.91 Vađenje minerala za proizvodnju mineralnih đubriva i hemikalija

Obuhvata:

- vađenje prirodnih fosfata i prirodnih kalijumovih soli
- vađenje prirodnog sumpora
- vađenje i pripremanje pirita i pirhotina, osim prženja
- vađenje prirodnog barijum-sulfata i barijum-karbonata (barita i viterita), prirodnih borata, prirodnog magnezijum-sulfata (kiserit) i dr.
- vađenje zemljanih boja, fluorita i drugih minerala i drugog kamena (kao sirovina za hemijsku industriju)
- vađenje guana

Ne obuhvata:

- vađenje soli, djel. 08.93
- prženje gvozdjenih pirita, djel. 20.13
- proizvodnju vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja, djel.20.15

08.92 Vađenje treseta

Obuhvata:

- vađenje treseta
- preradu treseta radi poboljšanja kvaliteta ili lakšeg skladištenja ili transporta

Ne obuhvata:

- uslužne djelatnosti u vezi s vađenjem treseta, djel. 09.90
- proizvodnju briketa od treseta, djel. 19.20
- proizvodnju baštenske zemlje (koja predstavlja smjesu treseta, obične zemlje, pijeska, gline, đubriva i sl.), djel.20.15
- proizvodnju proizvoda od treseta, djel. 23.99

08.93 Vađenje soli

Obuhvata:

- vađenje soli iz rudnika, uključujući i rastvaranje i ispušavanje
- proizvodnju soli isparavanjem morske vode ili drugih slanah voda
- drobljenje, čišćenje i rafinisanje soli koje obavlja proizvođač

Ne obuhvata:

- obradu i preradu soli radi dobijanja jestive soli, npr. jodiranje soli (bez vađenja), djel. 10.84
- proizvodnju vode za piće isparavanjem slanah voda, djel.36.00

08.99 Ostalo vađenje ruda i kamena

Obuhvata:

- vađenje različitih minerala i materijala kao što su:
 - * abrazivni materijali, azbest, silikatno fosilno brašno, prirodni grafit, steatit (talk), feldspat i dr.
 - * drago kamenje, kvarc, liskun i dr.
 - * prirodni asfalt i bitumen

Obuhvata specijalizovane usluge u rudarstvu, uz naknadu. Uključene su istraživačke usluge kao što su uzimanje uzoraka i geološka posmatranja, bušenje, sondiranje i ispitivanje nalazišta nafte, ruda i minerala. U ostale usluge ove vrste spadaju: postavljanje tornjeva za bušenje, cementiranje,

zatrpavanje i otvaranje naftnih i gasnih bušotina, drenaža rudnika, odstranjivanje jalovine i dr.

09.1 Uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem nafte i prirodnog gasa

09.10 Uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem nafte i prirodnog gasa

Obuhvata:

- usluge pri vađenju nafte i gasa uz naknadu:
- * istraživačke usluge povezane s vađenjem nafte i prirodnog gasa, npr. geološko posmatranje nalazišta
- * direktno bušenje, koso bušenje i pripremno bušenje kroz mekše slojeve
- * postavljanje tornjeva na bušotinama, njihovo opravljavanje i demontiranje
- * cementiranje rupa naftnih i gasnih bušotina; pumpanje iz bušotina; zatrpavanje (začepljivanje) i napuštanje bušotina i dr.
- * pretvaranje u tečno stanje (ili regasifikacija) prirodnog gasa koje se obavlja na nalazištu
- * drenažu i ispušavanje za naknadu
- * ispitivanje (testiranje) bušotina u vezi sa vađenjem nafte
- * protivpožarnu zaštitu naftnih i gasnih polja

Ne obuhvata:

- navedene aktivnosti kada ih izvodi sam eksploator naftnih i gasnih polja, djel. 06.10 i 06.20
- specijalizovano popravljavanje i održavanje mašina i aparata, djel. 33.12
- pretvaranje u tečno stanje (ili regasifikaciju) prirodnog gasa koje se ne obavlja na nalazištu, djel. 52.21
- geofizička, geološka i seizmološka istraživanja, djel. 71.12

09.9 Uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem ostalih ruda i kamena

09.90 Uslužne djelatnosti u vezi sa vađenjem ostalih ruda i kamena

Podrazumijeva pružanje usluga u vezi sa vađenjem ostalih ruda i kamena obuhvaćenih u oblastima 05, 07 i 08, uz naknadu.

Obuhvata:

- istraživačke usluge na nalazištima, npr. uzimanje uzoraka i geološko posmatranje nalazišta
- drenažu i ispušavanje uz naknadu
- istraživačko bušenje i sondiranje

Ne obuhvata:

- upravljanje rudnicima i kamenolomima uz naknadu, djel. 05, 07 i 08
- specijalizovano popravljavanje rudarske mehanizacije, djel. 33.12
- geofizičko, geološko i seizmološko istraživanje nalazišta, djel. 71.12

Obuhvata fizičku ili hemijsku transformaciju materijala, supstanci ili komponenti u nove proizvode, iako se ovo ne može koristiti kao jedinstveni kriterijum za definisanje prerađivačke djelatnosti. Materijali, supstance ili komponente koje se transformišu su sirovine koje predstavljaju proizvode poljoprivrede, šumarstva, ribolova, vađenja ruda i kamena, kao i proizvode drugih prerađivačkih djelatnosti. Suštinska promjena, obnova ili rekonstrukcija robe, opšte gledano, smatra se prerađivačkom djelatnošću. Krajnji proizvod (output) prerađivačke industrije može biti gotov, u smislu da je spreman za korišćenje ili potrošnju, ili polugotov, u smislu da postaje unos (input) za dalju industrijsku preradu. Npr. krajnji proizvod (output) rafinisanja aluminijuma je unos (input) koji se koristi u primarnoj proizvodnji aluminijuma; primarni aluminijum je unos (input) za izvlačenje aluminijumske žice; aluminijumska žica je unos (input) za proizvodnju fabrikovanih proizvoda od žice.

Proizvodnja specijalizovanih djelova i komponenti, kao i pribora uz mašine i opremu, svrstava se u istu klasu kao i proizvodnja mašina i opreme za koje su djelovi i pribor namijenjeni. Proizvodnja nespecijalizovanih djelova i komponenti mašina i opreme (npr. motora, klipova, električnih motora, električnih sklopova, ventila, mjenjača, kugličnih ležajeva) svrstava se u odgovarajuću klasu proizvodnje bez obzira na mašine i opremu za koju se ovi proizvodi mogu upotrebiti. Međutim, izrada specijalizovanih komponenti i pribora livenjem u kalupe ili izvlačenjem plastičnih materijala uključena je u granu 22.2.

Sklapanje komponenata industrijskih proizvoda smatra se prerađivačkom industrijom i uključuje sklapanje proizvoda od komponenata iz sopstvene proizvodnje ili od komponenata koje su nabavljene.

Reciklaža otpada, tj. prerada otpada u sekundarne sirovine, klasifikovana je u granu 38.3. Sve dok podrazumijeva fizičke ili hemijske transformacije ne smatra se dijelom prerađivačke industrije. Primarna svrha tih djelatnosti jeste prerada ili obrada otpada i one su zato svrstane u sektor E. Međutim, proizvodnja novih gotovih proizvoda (za razliku od proizvodnje sekundarnih sirovina) svrstava se u prerađivačku industriju, čak i ako se u tim procesima otpad koristi kao unos (input). Na primjer, proizvodnja srebra od filmskog otpada smatra se procesom prerađivačke industrije. Specijalizovano održavanje i popravka industrijskih, komercijalnih i sličnih mašina i opreme u principu se svrstavaju u oblast 33. Međutim, popravka kompjutera i proizvoda za ličnu upotrebu i korišćenje u domaćinstvu svrstana je u oblast 95, dok je popravka motornih vozila klasifikovana u oblast 45. Instaliranje mašina i opreme, kada se obavlja kao specijalizovana djelatnost, svrstava se u grupu 33.20.

Napomena:

Granica između prerađivačke industrije i drugih djelatnosti klasifikacije nije jasno povučena. Generalno, aktivnosti koje se obavljaju u okviru prerađivačke industrije podrazumijevaju transformaciju materijala u nove proizvode. Njihov krajnji proizvod (output) je novi proizvod. Radi pojašnjenja, sljedeće aktivnosti se smatraju prerađivačkom industrijom prema klasifikaciji:

- prerada svježe ribe (vađenje školjki iz ljuštura i pravljenje fileta od riba), ali ne na ribarskim brodovima, djel. 10.20
- pasterizacija mlijeka i punjenje u boce, djel. 10.51
- štamparske i prateće aktivnosti, djel. 18.1
- prerada kože, djel. 15.11
- zaštita drveta, djel. 16.10
- galvaniziranje, toplotna obrada metala i poliranje, djel. 25.61
- rekonstrukcija ili prerada mašina (npr. automobilski motori), djel.

29.10

- prerada automobilskih guma, djel. 22.11

Nasuprot tome, postoje djelatnosti odnosno aktivnosti koje su, iako ponekad podrazumijevaju procese transformacije, svrstane u druge oblasti klasifikacije. To su:

- sječa drveća - sektor A
- prerada poljoprivrednih proizvoda - sektor A
- prerada ruda i drugih minerala - sektor B
- građevinska izgradnja i prateće operacije koje se izvode na gradilištima - sektor F
- pakovanje, prepakivanje i pakovanje u boce proizvoda kao što su alkoholna pića ili hemikalije; sortiranje otpada; miješanje boja prema narudžbi kupaca; sječenje metala prema nalogu kupaca, čime se stvara modifikovana verzija istog proizvoda - sektor G

10

Proizvodnja prehrambenih proizvoda

Obuhvata preradu proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva radi dobijanja hrane za ljude ili životinje, a uključena je i proizvodnja različitih međufaznih proizvoda. U ovoj djelatnosti često ima nusproizvoda veće ili manje vrijednosti (npr. koža pri klanju životinja, uljna pogača pri proizvodnji ulja i dr.).

Grupisanje u ovoj oblasti izvršeno je prema vrstama proizvoda: meso, riba, voće i povrće, masti i ulja, mliječni proizvodi, mlinski proizvodi, hrana za životinje, ostali prehrambeni proizvodi i piće. Proizvoditi se može za svoj ili za tuđ račun (npr. klanje po narudžbi stranke).

Pojedine djelatnosti (npr. one koje se obavljaju u pekarama, poslastičarnicama ili mesarama koje prodaju svoje proizvode) smatraju se prerađivačkom djelatnošću, iako je riječ o trgovini na malo proizvodima proizvođača koji posjeduju svoje radnje. U slučajevima gdje je prerada minimalna i ne vodi do prave transformacije, takva jedinica svrstava se u sektor G. Pripremanje hrane za trenutnu upotrebu svrstano je u oblast 56. Proizvodnja hrane za životinje od klaničnih otpadaka ili drugih sporednih proizvoda razvrstana je u granu 10.9. Prerada ostataka i otpadaka kod proizvodnje hrane i pića u sekundarne sirovine svrstana je u granu 38.3, a odlaganje tih otpadaka u grupu 38.21.

10.1

Prerada i konzervisanje mesa i proizvoda od mesa

10.11 Prerada i konzervisanje mesa

Obuhvata djelatnost klanica koje se bave klanjem, pripremanjem i pakovanjem mesa: govedine, svinjetine, jagnjetine, zečetine, ovčetine itd.

Obuhvata:

- proizvodnju svježeg, rashlađenog ili smrznutog mesa, sa kostima
- proizvodnju svježeg, rashlađenog ili smrznutog mesa, u komadima
- klanje i preradu kitova na kopnu ili na specijalizovanim (plovilima) brodovima
- pripremu sirovih krupnih i sitnih koža iz klanica
- proizvodnju jestivih životinjskih masti
- preradu životinjskih iznutrica
- proizvodnju tabačke (čupane) vune

Ne obuhvata:

- proizvodnju jestive masti od živine, djel. 10.12
- pakovanje mesa, djel. 82.92

10.12 Prerada i konzervisanje živinskog mesa

Obuhvata:

- klanje, pripremu i pakovanje živine
- proizvodnju svježeg, rashlađenog ili zamrznutog živinskog mesa
- proizvodnju jestivih masnoća od živine
- proizvodnju perja i paperja

Ne obuhvata:

- pakovanje živinskog mesa, djel. 82.92

10.13 Proizvodnja mesnih preradevina

Obuhvata:

- proizvodnju sušenog, soljenog ili dimljenog mesa
- proizvodnju mesnih preradevina: kobasica, salama, krvavica i džigernjača, salfalada, pašteta, kuvane šunke i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju pripremljenih jela od mesa, djel. 10.85
- proizvodnju pripremljenih supa od mesa, djel. 10.89
- trgovinu na veliko mesom i proizvodima od mesa, djel.46.32
- usluge pakovanja, djel. 82.92

10.2 Prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca

10.20 Prerada i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca

Obuhvata:

- preradu i konzervisanje ribe, ljuskara i mekušaca zamrzavanjem, dubokim zamrzavanjem, sušenjem, kuvanjem, dimljenjem, soljenjem, stavljanjem u salamuru, stavljanjem u konzerve i dr.
- proizvodnju proizvoda od ribe, ljuskara i mekušaca: kuvana riba, riblji fileti, ikra, kavijar, zamjene za kavijar i dr.
- proizvodnju hrane od riba i drugih vodenih organizama za ljude i životinje
- djelatnost brodova koji se isključivo bave preradom i konzervisanjem ribe
- preradu morskog rastinja

Ne obuhvata:

- preradu i konzervisanje ribe na ribarskim brodovima, djel. 03.11
- preradu kitova na kopnu ili na specijalizovanim brodovima, djel. 10.11
- proizvodnju ulja i masti od morskih životinja, djel.10.41
- proizvodnju pripremljenih zaleđenih jela od riba, djel.10.85
- proizvodnju supa od riba, djel. 10.89

10.3 Prerada i konzervisanje voća i povrća

10.31 Prerada i konzervisanje krompira

Obuhvata:

- preradu i konzervisanje krompira:

- * proizvodnju smrznutog krompira
- * proizvodnju sušenog krompira za pripremu pirea
- * proizvodnju pomfrita i sličnih proizvoda
- * proizvodnju čipsa (hrskavog krompira)
- * proizvodnju brašna, prekrupe i dr. od krompira
- * industrijsko ljušćenje krompira

10.32 Proizvodnja sokova od voća i povrća

Obuhvata:

- proizvodnju sokova od voća ili povrća
- proizvodnju koncentrata od svježeg voća i povrća

10.39 Ostala prerada i konzervisanje voća i povrća

Obuhvata:

- proizvodnju hrane u kojoj je glavni sastojak voće ili povrće, osim pripremljenih jela, zamrznutih ili konzervisanih
- konzervisanje voća, jezgrastog voća (orahoplodnica) ili povrća zamrzavanjem, sušenjem, stavljanjem u ulje ili sirće, stavljanjem u konzerve i dr.
- proizvodnju prehrambenih proizvoda od voća ili povrća
- proizvodnju kompota, džema, marmelade i voćnog želea
- prženje jezgrastog voća (orahoplodnica)
- proizvodnju namaza i drugih proizvoda od jezgrastog voća (orahoplodnica)
- proizvodnju brzo kvarljive hrane od voća ili povrća kao što su salate, miješane salate i dr.
- očišćeno ili narezano voće
- sojin sir (tofu)

Ne obuhvata:

- proizvodnju sokova od voća i povrća, djel. 10.32
- proizvodnju brašna ili prekrupe od suvih mahuna, djel. 10.61
- proizvodnju kandiranog voća i jezgrastog voća, djel. 10.82
- proizvodnju gotovih jela od povrća, djel. 10.85
- proizvodnju vještačkih koncentrata, djel. 10.89

10.4 Proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti

Obuhvata proizvodnju sirovih i rafiniranih ulja i masti biljnog i životinjskog porijekla, osim topljenja i rafiniranja slanine i drugih jestivih životinjskih masti.

10.41 Proizvodnja ulja i masti

Obuhvata:

- proizvodnju raznih vrsta sirovog biljnog ulja: maslinovog, sojinog, palminog, suncokretovog, ulja iz pamučnog sjemena, ulja od repice ili slačice, lanenog ulja i dr.
- proizvodnju neodmašćenog brašna i prekrupe mljevenjem uljarica, plodova uljanog jezgrastog voća i uljnih koštica i dr.
- proizvodnju rafiniranog biljnog ulja
- obradu biljnog ulja
- proizvodnju nejestivih životinjskih ulja i masti
- proizvodnju ribljeg ulja i ulja od morskih sisara
- proizvodnju pamučnog lintresa (otpadno pamučno vlakno), uljne

pogače i drugih nusproizvoda pri proizvodnji ulja

Ne obuhvata:

- topljenje i rafinisanje slanine i drugih jestivih životinjskih masnoća, djel. 10.11
- proizvodnju margarina, djel. 10.42
- mokro mljevenje kukuruza
- proizvodnju kukuruznog ulja, djel. 10.62
- proizvodnju ulja, masti i maslaca od kakaoa, djel. 10.82
- proizvodnju eteričnih ulja, djel. 20.53
- proizvodnju hemijski modificovanih ulja i masti, djel.20.59

10.42 Proizvodnja margarina i sličnih jestivih masti

Obuhvata:

- proizvodnju margarina
- proizvodnju mješavina margarina s dodacima i sličnih namaza
- proizvodnju miješanih masnoća za kuvanje

10.5 Proizvodnja mliječnih proizvoda

10.51 Prerada mlijeka i proizvodnja sireva

Obuhvata:

- proizvodnju svježeg, pasterizovanog, sterilizovanog i homogenizovanog mlijeka, ili obradu mlijeka na visokoj temperaturi
- proizvodnju napitaka od mlijeka
- proizvodnju mlijeka u prahu ili kondenzovanog mlijeka, zaslađenog ili nezaslađenog
- proizvodnju pavlake
- proizvodnju maslaca
- proizvodnju jogurta
- proizvodnju sira i urde
- proizvodnju surutke
- proizvodnju kazeina, mliječnog šećera (laktoze) i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju sirovog kravljeg mlijeka, djel. 01.41
- proizvodnju sirovog mlijeka (ovaca, koza, konja, magaraca, kamila, i dr.), djel. 01.43, 01.44 i 01.45
- proizvodnju zamjena za mlijeko, sir i sl., djel. 10.89

10.52 Proizvodnja sladoleda

Obuhvata:

- proizvodnju sladoleda i drugih jestivih smrznutih smjesa

Ne obuhvata:

- proizvodnju sladoleda u poslastičarnicama i automatima za sladoled, djel. 56.10

10.6 Proizvodnja mlinskih proizvoda, skroba i proizvoda od skroba

Obuhvata mljevenje žitarica ili povrća radi dobijanja brašna ili prekrupe, kao i mljevenje, čišćenje i poliranje pirinča, i pripremanje mješavina od brašna od ovih proizvoda. Ovdje spada i mokro mljevenje kukuruza i povrća, kao i proizvodnja skroba i skrobnih proizvoda.

10.61 Proizvodnja mlinskih proizvoda

Obuhvata:

- mljevenje žita: proizvodnju brašna, griza, prekrupe ili peleta od pšenice, raži, ovasa, kukuruza i drugih žita
- obradu pirinča: proizvodnju blanširanog, poliranog, glaziranog, djelimično kuvanog ili konvertovanog pirinča
- proizvodnju cerealija za doručak
- proizvodnju pirinčanog brašna
- mljevenje povrća: proizvodnju brašna i prekrupe od sušenog mahunastog povrća, korijenja i gomolja
- proizvodnju mješavine brašna pripremljene za hljeb, kolače, sitno suvo pecivo, palačinke i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju brašna i prekrupe od krompira, djel. 10.31
- vlažno mljevenje kukuruza, djel. 10.62

10.62 Proizvodnja skroba i proizvoda od skroba

Obuhvata:

- proizvodnju skroba od pirinča, krompira, kukuruza i dr.
- vlažno mljevenje (kukuruza)
- proizvodnju kukuruznog ulja
- proizvodnju glukoze, sirupa od glukoze, maltoze i dr.
- proizvodnju glutena
- proizvodnju tapioke i zamjena za tapioku pripremljenih od skroba

Ne obuhvata:

- proizvodnju laktoze, djel. 10.51
- proizvodnju šećera od trske ili repe, djel. 10.81

10.7 Proizvodnja pekarskih proizvoda i tjestenine

Obuhvata proizvodnju pekarskih proizvoda, makarona, nodli i sličnih proizvoda.

10.71 Proizvodnja hljeba, svježeg peciva i kolača

Obuhvata:

- proizvodnju pekarskih proizvoda:
- * hljeba i peciva
- * slatkiša, kolača, pita, palačinki, vafli, kifli itd.

Ne obuhvata proizvodnju:

- svih dugotrajnih pekarskih proizvoda, djel. 10.72
- tjestenine, djel. 10.73
- pekarskih proizvoda za trenutno konzumiranje, djel. 56

10.72 Proizvodnja dvopeka, keksa, trajnog peciva i kolača

Obuhvata proizvodnju:

- dvopeka i "suvih" pekarskih proizvoda
- keksa
- konzervisanih proizvoda od tijesta i konzervisanih kolača
- slatkih ili slanah proizvoda za grickanje (kolačići, krekeri, perece)
- oblandi i korneta

Ne obuhvata:

- proizvodnju čipsa i sličnih proizvoda od krompira, djel. 10.31

10.73 Proizvodnja makarona, rezanaca i sličnih proizvoda od brašna

Obuhvata proizvodnju:

- makarona i rezanaca, kuvanih ili nekuvanih, punjenih ili nepunjenih
- kuskusa i dr.
- zamrznute ili konzervisane tjestenine

Ne obuhvata:

- proizvodnju gotovih jela s tjesteninom, djel. 10.85
- proizvodnju gotovih supa s tjesteninom, djel. 10.89

10.8

Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda

Obuhvata proizvodnju šećera i proizvoda od šećera, gotovih jela, kafe, čajeva, začina, kao i lako kvarljivih prehrambenih proizvoda i specijaliteta.

10.81 Proizvodnja šećera

Obuhvata proizvodnju:

- i rafinaciju šećera ili supstituta šećera iz sokova trske, repe, javora, palme i dr.
- šećernog sirupa
- melase
- javorovog sirupa i šećera

Ne obuhvata:

- proizvodnju glukoze i sirupa od glukoze i maltoze, djel. 10.62

10.82 Proizvodnja kakaoa, čokolade i konditorskih proizvoda

Obuhvata proizvodnju:

- kakaoa, kakao maslaca, kakao masti, kakao ulja i dr.
- čokolade i čokoladnih bombona
- konditorskih proizvoda: karamele, nugata, fondana, bijele čokolade i dr.
- guma za žvakanje
- kandiranog voća, koštunjavog voća (orahoplodnica), kora od voća i drugih djelova biljaka
- bombona za olakšavanje zdravstvenih tegoba

Ne obuhvata:

- proizvodnju saharoze, djel. 10.81

10.83 Prerada čaja i kafe

Obuhvata:

- dekofeiniziranje i prženje kafe
- proizvodnju proizvoda od kafe:
 - * mljevene kafe
 - * instant kafe (rastvorljive kafe)
 - * ekstrakata i koncentrata kafe
- proizvodnju zamjena za kafu
- proizvodnju mješavina čaja i mate čaja
- pakovanje čaja, uključujući i pakovanje u kesice
- proizvodnju čajeva od drugih biljaka (mate, kamilica, lipa i dr.)
- proizvodnju ekstrakata i preparata koji u svojoj osnovi sadrže čaj ili mate
- proizvodnju biljnih mešavina (menta, vrbena, kamilica)

Ne obuhvata:

- gajenje čaja na plantažama, djel. 01.27
- proizvodnju inulina, djel. 10.62
- proizvodnju žestokih pića, piva, vina i sokova, djel. 11
- proizvodnju biljnih proizvoda za farmaceutske upotrebu, djel. 21.20

10.84 Proizvodnja začina i drugih dodataka hrani

Obuhvata:

- proizvodnju začina, sosova i drugih dodataka kao što su:
 - * majonez
 - * brašno i griz od slačice
 - * pripremljeni senf i dr.
- proizvodnju sirćeta
- preradu sirove soli u jestivu so

Ne obuhvata:

- gajenje začina, djel. 01.28
- vađenje soli, djel. 08.93

10.85 Proizvodnja gotovih jela

Obuhvata proizvodnju gotovih jela (tj. začinjanih, skuvanih i pripremljenih za konzumiranje), zamrznutih, vakuumske pakovanih ili konzervisanih. Obično su pakovana i pripremljena za prodaju; ova grupa ne obuhvata pripremu jela za trenutnu potrošnju, kao npr. u restoranima. Da bi se smatrala jelom, ova hrana mora da sadrži najmanje dva različita sastojka (osim začina).

Obuhvata proizvodnju:

- gotovih jela od raznih vrsta mesa (konzerve i dr.)
- jela od ribe, uključujući ribu i čips
- jela od povrća
- zamrznutih nacionalnih jela i pica

Ne obuhvata:

- proizvodnju nepečenih pica, djel. 10.89
- proizvodnju svježih jela ili jela sa manje od dva sastojka
- proizvodnju kvarljive gotove hrane (pogledati 10.89)
- trgovinu na malo gotovim jelima u prodavnicama, djel. 47.11 i 47.29
- trgovinu na veliko gotovim jelima, djel. 46.38
- pripremu jela za trenutnu upotrebu (npr. u restoranima), djel. 56
- djelatnost pripremanja i dostavljanja hrane za naknadu, djel. 56.29

10.86 Proizvodnja homogenizovanih hranljivih preparata i dijetetske hrane

Obuhvata:

- proizvodnju hrane za posebne dijetetske svrhe:
 - * hrana za odojčad
 - * mliječna i druga dopunska hrana s posebnim hranljivim dodacima
 - * hrana za bebe
 - * niskokalorična hrana i hrana sa smanjenom kaloričnom vrijednošću namijenjena za regulisanje tjelesne težine
 - * dijetalna hrana za specijalne medicinske svrhe
 - * hrana sa smanjenim sadržajem natrijuma, uključujući i dijetalne soli sa smanjenim sadržajem natrijuma ili bez natrijuma
 - * hrana bez glutena
 - * hrana za upotrebu pri jakim fizičkim naporima, posebno za sportiste
 - * hrana za dijabetičare i dr.

10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda

Obuhvata:

- proizvodnju supa i čorbi
- proizvodnju kvasca
- proizvodnju jaja u prahu, albumina i dr.
- proizvodnju vještačkog meda i karamela
- proizvodnju praška za peciva
- proizvodnju proizvoda od meda
- proizvodnju aromatizovanih sirupa
- proizvodnju pektinskih materija
- proizvodnju brzo kvarljivih jela kao što su:

* sendviči

* svježe, nepečene pice

- proizvodnju dodataka hrani i ostale nepomenute hrane
- proizvodnju ekstrakata i sokova iz mesa, riba, rakovaili mekušaca
- proizvodnju zamjena za sir ili mlijeko
- proizvodnju albumina i drugih prerađevina od jaja
- proizvodnju vještačkih koncentrata

Ne obuhvata:

- proizvodnju brzo kvarljivih jela od voća ili povrća, djel.10.39
- proizvodnju nepečenih zamrznutih pica, djel. 10.85
- proizvodnju žestokih pića, piva, vina i osvježavajućih napitaka, djel. 11

10.9 Proizvodnja gotove hrane za životinje

10.91 Proizvodnja gotove hrane za domaće životinje

Obuhvata:

- proizvodnju gotove hrane za domaće životinje, uključujući koncentrate za ishranu životinja
- proizvodnju nemiješanih krmiva za stoku
- prerađu klaničnih otpadaka radi dobijanja hrane za životinje

Ne obuhvata:

- proizvodnju hrane od ribe za ishranu životinja, djel.10.20
- proizvodnju uljnih pogača, djel. 10.41
- djelatnosti pri kojima nastaju otpaci koji, iako neprerađeni, mogu biti hrana za životinje, npr. ostaci uljnog sjemenja (djel. 10.41), ostaci od mljevenja žita (djel. 10.61) i sl.

10.92 Proizvodnja gotove hrane za kućne ljubimce

Obuhvata:

- proizvodnju hrane za kućne ljubimce (pse, mačke, ptice, ribe itd.)
- prerađu klaničnih otpadaka radi dobijanja hrane za kućne ljubimce

Ne obuhvata:

- proizvodnju hrane od ribe za ishranu životinja, djel.10.20
- proizvodnju pogača od uljarica, djel. 10.41
- djelatnosti pri kojima nastaju otpaci koji, iako neprerađeni, mogu biti hrana za životinje, npr. ostaci uljarica (djel. 10.41) ostaci od mljevenja žita (djel. 10.61) i sl.

Obuhvata proizvodnju pića svih vrsta: bezalkoholnih pića i mineralne vode, fermentisanih alkoholnih pića, piva, vina i proizvodnju destilovanih alkoholnih pića.

Ne obuhvata:

- proizvodnju sokova od voća i povrća, djel. 10.32
- proizvodnju napitaka na bazi mlijeka, djel. 10.51
- preradu čaja i kafe, djel. 10.83

11.0

Proizvodnja pića

11.01 Destilacija, prečišćavanje i miješanje pića

Obuhvata:

- proizvodnju destilovanih alkoholnih pića: viskija, rakije, džina, likera i dr.
- proizvodnju pića pomiješanih sa destilovanim alkoholnim pićima
- miješanje destilovanog špiritusa
- proizvodnju neutralnog špiritusa

Ne obuhvata:

- proizvodnju nedestilovanih alkoholnih pića, djel. 11.02 i 11.06
- proizvodnju sintetičkog etil-alkohola, djel. 20.14
- flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju kao dio prodaje na veliko, djel. 46.34, ili ako se obavljaju uz naknadu, djel. 82.92

11.02 Proizvodnja vina od grožđa

Obuhvata:

- proizvodnju vina
- proizvodnju pjenušavih vina
- miješanje, čišćenje i flaširanje proizvedenog vina
- proizvodnju vina s niskim procentom alkohola ili bezalkoholnog vina

Ne obuhvata:

- flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju kao dio prodaje na veliko, djel. 46.34
- flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju uz naknadu, djel. 82.92

11.03 Proizvodnja pića i ostalih voćnih vina

Obuhvata:

- proizvodnju fermentisanih, ali nedestilovanih alkoholnih pića od pirinča, jabuke, kruške i ostalog voća
- proizvodnju medovine i miješanih pića koja sadrže voćna vina

Ne obuhvata:

- flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju kao dio prodaje na veliko, djel. 46.34, i ako se obavljaju uz naknadu, djel. 82.92

11.04 Proizvodnja ostalih nedestilovanih fermentisanih pića

Obuhvata:

- proizvodnju vermuta i sličnih pića

Ne obuhvata:

- flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju kao dio prodaje na veliko, djel. 46.34, i ako se obavljaju uz naknadu, djel. 82.92

11.05 Proizvodnja piva

Obuhvata:

- proizvodnju pića od slada (pivo, crno pivo i jako crno pivo)
 - proizvodnju piva sa malim sadržajem alkohola
- 11.06 Proizvodnja slada
- 11.07 Proizvodnja osvježavajućih pića, mineralne vode i ostale flaširane vode
- Ova grupa obuhvata proizvodnju bezalkoholnih pića (osim bezalkoholnog vina ili piva).
- Obuhvata:
- proizvodnju mineralne vode i ostale flaširane vode
 - proizvodnju osvježavajućih pića:
 - * bezalkoholne aromatizovane ili zaslađene vode: limunade, oranžade, kole, voćna pića, pića na bazi tonika i dr.
- Ne obuhvata:
- proizvodnju sokova od voća i povrća, djel. 10.32
 - proizvodnju pića na bazi mlijeka, djel. 10.51
 - preradu čaja i kafe, djel. 10.83
 - proizvodnju pića sa alkoholom, djel. 11.01-11.05
 - proizvodnju bezalkoholnog vina, djel. 11.02
 - proizvodnju bezalkoholnog piva, djel. 11.05
 - proizvodnju leda, del 35.30
 - flaširanje i etiketiranje ako se obavljaju kao dio prodaje na veliko, djel. 46.34, i ako se obavljaju uz naknadu, djel. 82.92
- 12 Proizvodnja duvanskih proizvoda
- Obuhvata preradu duvana radi dobijanja finalnog proizvoda.
- 12.0 Proizvodnja duvanskih proizvoda
- 12.00 Proizvodnja duvanskih proizvoda
- Obuhvata:
- proizvodnju duvanskih proizvoda i zamjena za duvan: cigareta, duvana za cigarete, cigara, duvana za lulu, duvana za žvakanje, burmuta i dr.
 - proizvodnju homogenizovanog ili rekonstituisanog duvana
- Ne obuhvata:
- gajanje duvana ili sušenje duvana, djel. 01.15 i 01.63
- 13 Proizvodnja tekstila
- Obuhvata pripremu i predenje tekstilnih vlakana, dovršavanje tkanina (uključujući odjeću), proizvodnju gotovih tekstilnih proizvoda (npr. posteljnog platna, tepiha, kanapa itd.), osim odjeće. Gajenje prirodnih vlakana svrstano je u oblast 01, dok je proizvodnja sintetičkih vlakana hemijski proces klasifikovan u grupu 20.60. Proizvodnja odjeće svrstana je u oblast 14.
- 13.1 Priprema i predenje tekstilnih vlakana
- 13.10 Priprema i predenje tekstilnih vlakana
- Obuhvata pripremu i predenje vlakana. Sirovina može biti od različitih materijala (npr. svile, vune, biljnih i životinjskih vlakana, vještačkih vlakana, papira, stakla i dr.).

Obuhvata:

- pripremanje tekstilnih vlakana:
- * namotavanje i pranje svile
- * odmašćivanje i karbonizovanje vune i bojenje vune
- * grebenanje i češljanje svih vrsta životinjskih, biljnih i vještačkih vlakana
- pređenje i proizvodnju pređe i konca za tkanje i šivenje od bilo kog tekstilnog materijala, uključujući i mješavine, radi prodaje ili dalje proizvodnje
- * trljanje lana
- * teksturiranje, upređanje, dubliranje, kabliranje i bojenje prediva od vještačkih ili sintetičkih filamenata
- proizvodnju prediva za tkanje, pletjenje i dr.
- proizvodnju prediva od papira

Ne obuhvata:

- pripreme postupke povezane s poljoprivredom, djel. 01
- močenje bilja radi dobijanja vlakana (jute, lana, kokosa i dr.), djel. 01.16
- čišćenje pamuka, djel. 01.63
- proizvodnju sintetičkih ili vještačkih vlakana i kablova i proizvodnju jednostrukog prediva (uključujući i prediva velike jačine i prediva za tepihe) od sintetičkih ili vještačkih vlakana, djel. 20.60
- proizvodnju staklenih vlakana, djel. 23.14

13.2 Proizvodnja tkanina

13.20 Proizvodnja tkanina

Obuhvata tkanje tekstilnih vlakana. Predivo može biti od različitih materijala (svile, vune, biljnih i životinjskih vlakana, vještačkih vlakana, papira, stakla i dr.).

Obuhvata proizvodnju:

- širokih tkanina od pamučnih prediva, češljane ili vlačene vune, vještačkih i sintetičkih prediva, svilenih prediva itd.
- širokih tkanina od lanenog, rafijinog, konopljinog, jutenog prediva i prediva drugih likastih vlakana i specifičnih prediva
- tkanog buklea, žanila-tkanina, frotira, gaze i dr.
- tkanina od staklenih vlakana
- tkanina od ugljovodoničnih i ostalih vještačkih vlakana
- imitacije krzna tkanjem

Ne obuhvata proizvodnju:

- pletenih i kukičanih materijala, djel. 13.91
- podnih prekrivki od tekstila, djel. 13.93
- usko tkanih tkanina, djel. 13.96
- netkanih tkanina i filca, djel. 13.99
- ostalih tekstilnih predmeta, djel. 13.99

13.3 Dovršavanje tekstila

13.30 Dovršavanje tekstila

Obuhvata dovršavanje tekstila i odjeće, npr. bijeljenje, bojenje, oplemenjivanje i sl.

Obuhvata:

- bijeljenje i bojenje tekstilnih prediva, tkanina i tekstilnih predmeta, uključujući odjevne predmete
- doradu, apretiranje, sušenje, parenje, sakupljanje, popravljanje, sanforiziranje i mercerizaciju tkanina i tekstilnih predmeta, uključujući odjevne predmete
- plisiranje tkanina, impregnaciju, prevlačenje i gumiranje odjeće
- bijeljenje teksas platna
- impregnaciju, prevlačenje i gumiranje tkanina
- štampanje na tkaninama i odjeći

Ne obuhvata:

- proizvodnju tekstilnih tkanina koje su impregnirane, presvučene, prekrivene gumom, gdje guma predstavlja glavni sastojak, djel. 22.19

13.9 Proizvodnja ostalog tekstila

Obuhvata proizvodnju proizvoda od tkanina, osim odjeće, na primjer: gotovih predmeta od tekstila, tepiha i ćilima, konopaca, gusto tkanih tkanina, dodataka i dr.

13.91 Proizvodnja pletenih i kukičanih materijala

Obuhvata:

- proizvodnju pletenih i kukičanih tkanina:
 - * elastičnih i plisiranih tkanina
 - * bukle i frotir tkanina
 - * mrežastih tkanina i tkanina za postavljanje na prozore, pletenih na rašel ili sličnim mašinama
 - * ostalih pletenih i kukičanih tkanina
- proizvodnju imitacije kože pletjenjem

Ne obuhvata:

- proizvodnju mrežastih tkanina i tkanina za postavljanje na prozore načinjenih od čipke, djel. 13.99
- proizvodnju pletene i kukičane odjeće, djel. 14.39

13.92 Proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, osim odjeće

Obuhvata:

- proizvodnju gotovih proizvoda od bilo kog tekstilnog materijala, uključujući i proizvode od pletenih ili kukičanih tkanina:
 - * ćebadi i putnih pokrivača
 - * posteljina, stonog, toaletnog i kuhinjskog rublja
 - * pokrivača, jorgana, jastuka, jastučića, vreća za spavanje i dr.
- proizvodnju gotovih proizvoda za opremanje prostorija:
 - * zavjesa, zastora, roletni, prekrivača za krevete, prekrivača za namještaj ili mašine i dr.
- proizvodnju cerada, šatora, proizvoda za kampovanje, jedara, suncobrana, prekrivača za kola i dr.:
- * zastava, barjaka, zastavica i dr.
- * krpa za prašinu, za sudove i sličnih predmeta, pojaseva za spasavanje, padobrana i dr.
- proizvodnju ručno tkanih tapiserija
- proizvodnju djelova od tekstila za električnu ćebad

Ne obuhvata:

- proizvodnju tekstilnih predmeta za tehničku upotrebu, djel. 13.96

13.93 Proizvodnja tepiha i pokrivača za pod

Obuhvata:

- proizvodnju tekstilnih pokrivača za pod: tepiha, ponjava, asura i dr.
- proizvodnju iglanih podnih obloga od filca

Ne obuhvata:

- proizvodnju pokrivača za pod od plute, gume ili plastičnih materijala, čak i u slučaju kada im je osnova od tekstila, djel. 16.29
- proizvodnju otirača i pokrivača od pletarskih materijala, djel. 16.29
- proizvodnju linoleuma ili drugih tvrdih pokrivača za pod, djel. 22.23

13.94 Proizvodnja užadi, kanapa, pletenica i mreža

Obuhvata:

- proizvodnju pletenica, užadi, kanapa i konopaca (kablova) od tekstilnih vlakana, traka ili sličnih materijala, bez obzira na to da li su impregnirani, prevučeni, pokriveni ili obloženi gumom ili plastičnom masom
- proizvodnju čvorovanih mreža od upredenog konca, užadi ili kanapa
- proizvodnju proizvoda od kanapa ili mreža: ribarskih mreža, odbojnika za brodove, jastuka za istovaranje, omči za teret, konopaca i užadi opremljenih metalnim prstenovima i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju mreža za kosu, djel. 14.19
- proizvodnju žičanih kablova, djel. 25.93
- proizvodnju mreža za sportski ribolov, djel. 32.30

13.95 Proizvodnja netkanog tekstila i predmeta od netkanog tekstila, osim odjeće

Obuhvata sve djelatnosti koje se odnose na proizvodnju tekstila ili proizvoda od tekstila koji nijesu pomenuti u oblastima 13 ili 14, uključujući veliki broj procesa i raznovrsnu robu koja je proizvedena.

13.96 Proizvodnja ostalog tehničkog i industrijskog tekstila

Obuhvata:

- proizvodnju traka, usko tkanih tkanina i onih koje su sastavljene na osnovi bez potke spojene lijepkom
- proizvodnju metaliziranog prediva i porubnih traka, gumenih niti upredenih sa tekstilnim materijalom, tekstilnog prediva ili traka pokrivenih, impregniranih, prevučenih ili obloženih gumom ili plastičnim masama
- proizvodnju rebraste tkanine velike čvrstoće, od vještačkog prediva, za gume za vozila
- proizvodnju raznih omotača, remenja za prenos (bilo da su ojačani metalom ili drugim materijalom ili ne), tkanina za sita, tkanina za filtriranje i dr.

Ne obuhvata proizvodnju:

- transportnih ili prenosnih traka od gumirane tkanine, gdje je glavni sastavni dio načinjen od gume, djel. 22.19
- ploča i folija od celularne gume ili plastike u kombinaciji sa tekstilom samo radi ojačanja, djel. 22.19 i 22.21
- pletene tkanine od metalne žice, djel. 25.93

13.99 Proizvodnja ostalih tekstilnih predmeta

Obuhvata:

- proizvodnju filca
- proizvodnju tila i drugih mrežastih tkanina ili čipke u metraži, trakama ili u motivima vezenih tkanina
- proizvodnju tekstilnih traka osjetljivih na pritisak
- proizvodnju pertli za cipele od tekstila
- proizvodnju ženskih rukavica bez prstiju i jastučića za pudriranje

Ne obuhvata:

- proizvodnju podnih obloga, djel. 13.93
- proizvodnju celulozne vate i proizvoda od celulozne vate: ubrusa, tampona i dr., djel. 17.22

14

Proizvodnja odjevnih predmeta

Obuhvata izradu svih vrsta konfekcijskih odjevnih predmeta ili odjeće krojene po mjeri, od bilo kog materijala (kože, tkanine, pletenih materijala itd.): donjeg rublja za muškarce, žene ili djecu; odjeće za posao, provod i dr. Ne postoji razlika između odjeće za odrasle i odjeće za djecu, ili između moderne i tradicionalne odjeće. Oblast 14 uključuje i industriju krzna (krznene bunde i odjeća).

14.1

Proizvodnja odjeće, osim krznene

Obuhvata proizvodnju odjeće od bilo kog materijala koji može biti prevučen, gumiran ili impregniran.

14.11 Proizvodnja kožne odjeće

Obuhvata:

- proizvodnju odjeće od kože ili imitacije kože, uključujući dodatke od kože kao što su kaiševi za pantalone i sl.

Ne obuhvata proizvodnju:

- krznene odjeće, djel. 14.20
- sportske opreme od kože, djel. 32.30
- vatrostalne i zaštitne odjeće, djel. 32.99

14.12 Proizvodnja radne odjeće

Ne obuhvata:

- proizvodnju obuće, djel. 15.20
- proizvodnju vatrostalne i zaštitne odjeće, djel. 32.99
- popravku odjevnih predmeta, djel. 95.29

14.13 Proizvodnja ostale odjeće

Obuhvata:

- proizvodnju ostale odjeće izrađene od materijala kao što su tkane, pletene ili kukičane tkanine, netkani tekstil i dr., za muškarce, žene i djecu (kaputi, odijela, kompleti, jakne, pantalone, suknje i dr.)
- šivenje po narudžbini
- proizvodnju djelova odjeće

Ne obuhvata:

- proizvodnju odjeće od krzna (osim šešira, kapi i ostalih pokrivala za glavu), djel. 14.20
- proizvodnju lijepljene odjeće od gume ili plastične mase, djel. 22.19 i 22.29
- proizvodnju vatrostalne i zaštitne odjeće, djel. 32.99
- popravku odjevnih predmeta, djel. 95.29

- 14.14 Proizvodnja rublja
- Obuhvata:
- proizvodnju rublja od materijala kao što su tkane, pletene ili kukičane tkanine, čipka i drugo, za muškarce, žene i djecu:
 - * košulje, gaćice, pidžame, spavaćice, kućni ogrtači, bluze, kombinezoni, grudnjaci, korseti i dr.
- Ne obuhvata:
- popravku odjevnih predmeta, djel. 95.29
- 14.19 Proizvodnja ostalih odjevnih predmeta i pribora
- Obuhvata:
- proizvodnju kompleta za bebe, trenerki, odijela za skijanje, kostima za kupanje i dr.
 - proizvodnju šešira i kapa
 - proizvodnju ostalog pribora za odijevanje: rukavica, pojaseva, šalova, mašni, kravata, mreža za kosu i dr.
 - proizvodnju krznениh pokrivki za glavu
 - proizvodnju gornjih djelova obuće od tekstila
 - proizvodnju dodataka za odjeću
- Ne obuhvata:
- proizvodnju sportskih kapa za glavu, djel. 32.30
 - proizvodnju zaštitnih kapa za glavu (sem sportskih), djel. 32.99
 - proizvodnju vatrostalne i zaštitne odjeće, djel. 32.99
 - popravku odjevnih predmeta, djel. 95.29
- 14.2 Proizvodnja proizvoda od krzna
- 14.20 Proizvodnja proizvoda od krzna
- Obuhvata:
- proizvodnju proizvoda od krzna:
 - * krznene odjeće i pribora od prirodnog i vještačkog krzna
 - * predmeta od neiskorišćenog krzna: presvlake, prostirači, pačvorci itd.
 - * raznih proizvoda od krzna: prostirke, nepunjeni jastuci, industrijske krpe za poliranje i dr.
- Ne obuhvata:
- uzgoj životinja koje imaju krzno, djel. 01.4 i 01.70
 - proizvodnju sirovih koža, djel. 10.11
 - proizvodnju imitacije krzna (s pravom dlakom, tkano ili pleteno), djel. 13.20 i 13.91
 - proizvodnju krznениh kapa za glavu, djel. 14.19
 - proizvodnju odjevnih predmeta ukrašenih krznom, djel. 14.19
 - bojenje kože, djel. 15.11
 - proizvodnju čizama i cipela sa djelovima od krzna, djel. 15.20
- 14.3 Proizvodnja pletene i kukičane odjeće
- 14.31 Proizvodnja pletenih i kukičanih čarapa
- Obuhvata:
- proizvodnju čarapa, hulahopki i sokni
- 14.39 Proizvodnja ostale pletene i kukičane odjeće
- Obuhvata:
- proizvodnju pletenih i kukičanih pulovera, prsluka, džempera i sl.
- Ne obuhvata:

- proizvodnju pletenih i kukičanih tkanina, djel. 13.91
- proizvodnju čarapa, djel. 14.31

15

Proizvodnja kože i predmeta od kože

Obuhvata štavljenje i doradu, bojenje i preradu kože, kao i proizvodnju finalnih proizvoda od kože. Obuhvata i proizvodnju proizvoda od vještačke kože.

15.1 Štavljenje i dorada kože, proizvodnja putničkih i ručnih torbi i kaiševa i dorada i bojenje krzna

Ova grana uključuje proizvodnju kože i krzna, kao i proizvode od njih.

15.11 Štavljenje i dorada kože i dorada i bojenje krzna

Obuhvata:

- štavljenje, bojenje i doradu kože
- proizvodnju semišovane, pergamentovane, lakovane ili metalizirane kože
- proizvodnju vještačke kože na prirodnoj osnovi
- doradu krzna i kože sa dlakom: struganje, češagijanje, štavljenje, bijeljenje, šišanje, čupanje i bojenje

Ne obuhvata:

- proizvodnju sirove kože, djel. 01.4
- proizvodnju sirove kože u klanicama, djel. 10.11
- proizvodnju kožne odjeće, djel. 14.11
- proizvodnju imitacije kože koja nije zasnovana na prirodnoj koži, djel. 22.19 i 22.29

15.12 Proizvodnja putnih i ručnih torbi i slično, saračkih proizvoda i kaiševa

Obuhvata:

- proizvodnju kofera, ručnih torbi i sličnih predmeta od kože, vještačke kože ili materijala kao što su plastične folije, tekstil, vulkanfiber i karton, ako se primjenjuje ista tehnologija kao i za kožu
- proizvodnju saračkih proizvoda i kaiševa
- proizvodnju kaiševa za satove od nemetalnih materijala
- proizvodnju različitih predmeta od kože ili vještačke kože: pogonskih kaiševa, tesnila i dr.
- proizvodnju sjedlarskih predmeta od kože i opreme za jahanje
- proizvodnju kožnih pertli za cipele

Ne obuhvata:

- proizvodnju kožne odjeće, djel. 14.11
- proizvodnju kožnih rukavica i pokrivki za glavu, djel. 14.19
- proizvodnju obuće, djel. 15.20
- proizvodnju sjedišta za bicikle, djel. 30.92
- proizvodnju kaiševa za ručne satove od plemenitih metala, djel. 32.12
- proizvodnju kaiševa za ručne satove od neplemenitih materijala, djel. 32.13
- proizvodnju zaštitnih radnih pojaseva, djel. 32.99

15.2 Proizvodnja obuće

15.20 Proizvodnja obuće

Obuhvata:

- proizvodnju obuće za sve namjene i od svih materijala, napravljene bilo kojim postupkom, uključujući stavljanje u kalup
- proizvodnju djelova obuće: gornjih djelova, spoljašnjih i unutrašnjih donova, štikli i dr.
- proizvodnju kamašni i sličnih proizvoda

Ne obuhvata proizvodnju:

- gornjih djelova obuće od tekstila, djel. 14.19
- djelova od drveta za obuću (npr. štikle i kalupi), djel.16.29
- djelova od gume za obuću, djel. 22.19
- djelova od plastike za obuću, djel. 22.29
- cipela za skijanje, djel. 32.30
- ortopedске obuće, djel. 32.50

16 Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja

Obuhvata proizvodnju proizvoda od drveta (npr. dasaka, ploča, furnira, sanduka, parketa, obloga, montažnih kuća od drveta itd.). Proizvodni proces obuhvata testerisanje, rendisanje(blanjanje), rezanje, profilisanje, laminiranje i sastavljanje drvenih proizvoda, počevši od oblovine koja se testerise, ili tesane drvene građe koja može da se reže dalje da bi se dobile daske, letve i drugi oblici. Tesana drvena građa ili drugo profilisano drvo može kasnije da se struže ili glača i da se sastavi u gotove proizvode.

Proizvođači su razvrstani u grupe prema vrsti proizvoda. Ovdje nijesu uključene pilane.

Ne obuhvata:

- proizvodnju namještaja, djel. 31.0
- montažu drvenih djelova opreme i sl., djel. 43.32, 43.33 i 43.39

16.1 Rezanje i obrada drveta

16.10 Rezanje i obrada drveta

Obuhvata:

- obradu i rezanje drveta
- testerisanje, struganje i obradu drveta mašinama
- proizvodnju drvenih željezničkih pragova
- proizvodnju profilisanih drvenih proizvoda
- proizvodnju nesastavljene drvene građe za patosiranje
- proizvodnju drvene vune, drvnog brašna, strugotina, iverja i dr.
- sušenje drveta
- impregnaciju ili hemijsku obradu drveta uz korišćenje zaštitnih sredstava ili drugih materijala

Ne obuhvata:

- sječenje trupaca i grubu obradu drveta u šumi, djel. 02.20
- proizvodnju furnira, šper, slojevitih, vlaknastih i iverastih ploča, djel. 16.21
- proizvodnju šindre i tesanog drveta, djel. 16.23
- proizvodnju briketa od drveta za loženje, djel. 16.29

16.2 Proizvodnja proizvoda od drveta, plute, pruća i slame

Obuhvata proizvodnju proizvoda od drveta, plute, pruća i slame.

16.21 Proizvodnja furnira i ploča od drveta

Obuhvata:

- proizvodnju furnira koji je dovoljno tanak da može da se koristi za furniranje, prevlačenje iverastih ploča ili u druge svrhe:
- * obrušene, bojene, prevučene, impregnisane furnirske listove
- * furnir u obliku uzorka
- proizvodnju vezanih, furnirskih i sličnih ploča
- proizvodnju ploča srednje gustine (MDF) i drugih ploča vlaknatica
- proizvodnju iverastih ploča
- proizvodnju ploča vlaknatica
- proizvodnju slojevitog i komprimovanog drveta
- proizvodnju lijepljenog drveta i laminiranog furnira

16.22 Proizvodnja parketa

Obuhvata proizvodnju parketa od drveta, laminiranog parketa i traka.

Ne obuhvata:

- proizvodnju nesastavljenih drvenih podnih ploča, djel. 16.10

16.23 Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenata

Obuhvata:

- proizvodnju proizvoda od drveta namijenjenih prvenstveno za upotrebu u građevinarstvu:
- * greda, drveta za rogove (krov), krovnih konstrukcija i dr.
- * drvenih krovnih podupirača, prefabrikovanih, laminiranih lijepkom i povezanih metalom
- * vrata, prozore, kapke i njihove okvire, koji sadrže ili ne sadrže metalne djelove opreme kao što su šarke, brave itd.
- * stepenike, ograde i dr.
- * šindru, cijepano (tesano) drvo, kalupe, modele i ukrase od drveta
- proizvodnju montažnih kuća ili elemenata prevashodno od drveta, npr. sauna
- proizvodnju pokretnih kućica
- proizvodnju zidova i pregrada od drveta (osim onih koji mogu da stoje samostalno)

Ne obuhvata:

- proizvodnju kuhinjskih garnitura, polica za knjige, ormara za odjeću i sl., djel. 31.01, 31.02 i 31.09
- proizvodnju samostojećih proizvoda od drveta, djel. 31.0

16.24 Proizvodnja drvene ambalaže

Obuhvata proizvodnju:

- sanduka, kutija, gajbi i slične ambalaže od drveta
- paleta, boks-paleta i drugih postavnih površina od drveta
- buradi, bačvi, kaca i drugih bačvarskih proizvoda od drveta
- kalemova za kablove i drugo od drveta

Ne obuhvata proizvodnju:

- putničke galanterije, djel. 15.12
- sanduka od pletarskog materijala (pruća), djel. 16.29

16.25 Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta, plute, slame i pruća

Obuhvata:

- proizvodnju raznih proizvoda od drveta:
- * drvenih drški i djelova za alat, metli, četki i dr.
- * drvenih kalupa za obuću, drvenih vješalica i sl.
- * drvenog pribora za kuhinjsku upotrebu; zidnih i stajaćih stalaka za odijela i šešire
- * drvenih statueta i ukrasa, marketarije i intarzije od drveta
- * drvenih kutija za nakit, pribora za jelo i sličnih proizvoda
- * drvenih kalemova, motovila za konac za šivenje i sličnih proizvoda od struganog drveta
- * ostalih predmeta od drveta
- prerađu prirodne plute
- proizvodnju proizvoda od prirodne ili aglomerisane plute (uključujući podne obloge i zapušače)
- proizvodnju pletenica i proizvoda od pletarskih materijala: slame, pruća, trske i sl.
- proizvodnju korpi i druge pletarske robe
- proizvodnju briketa za loženje napravljenih od sabijenog drveta ili supstituta kao što su kafa ili soja
- proizvodnju drvenih okvira za slike i ogledala
- proizvodnju okvira za slikarska platna
- proizvodnju drvenih djelova obuće (npr. štikli ili kalupa)
- proizvodnju držača za kišobrane, štapove i sl.
- proizvodnju djelova za lule

Ne obuhvata:

- proizvodnju podmetača, prostirača i zastora od tekstilnog materijala, djel. 13.92
- proizvodnju kofera od drveta, djel. 15.12
- proizvodnju drvene obuće i potplate, djel. 15.20
- proizvodnju šibica, djel. 20.51
- proizvodnju kutija za satove, djel. 26.52
- proizvodnju drvenih špula, poklopaca, bobina, kalemova koji su dio tekstilne industrije, djel. 28.94
- proizvodnju namještaja, djel. 31.0
- proizvodnju drvenih igračkaka, djel. 32.40
- proizvodnju četki i metli, djel. 32.91
- proizvodnju mrtvačkih kovčega, djel. 32.99
- proizvodnju čepova
- proizvodnju štapova za podupiranje i ručki za kišobrane od drveta, djel. 32.99

Proizvodnja papira i proizvoda od papira

Ova oblast uključuje proizvodnju vlakana celuloze, papira i konvertovanih papirnih proizvoda. Proizvodnja ovih proizvoda grupisana je zajedno zbog toga što oni predstavljaju seriju povezanih proizvodnih procesa. U jednoj jedinici obavlja se više od jedne aktivnosti.

U osnovi postoje tri aktivnosti: proizvodnja vlakana celuloze podrazumijeva separaciju celuloznih vlakana od ostalih materija u drvetu ili korišćenom papiru i miješanje reagenasa u malim količinama da bi se ojačalo vezivanje vlakana. Proizvodnja papira podrazumijeva oslobađanje celuloze na pokretnu žičanu podlogu kako bi se formirao neprekidan list. Konvertovani papirni proizvodi se prave od papira i drugih materijala primjenom različitih tehnika. Papirni proizvodi mogu da budu štampani (npr. tapeti, ukrasni papir za poklone itd.) ukoliko štampanje informacije nije glavna svrha djelatnosti. Proizvodnja celuloze, papira i kartona uključena je u granu 17.1, dok ostale grupe uključuju proizvodnju dalje prerađenog papira i proizvoda od papira.

- 17.1 Proizvodnja celuloze, papira i kartona
- 17.11 Proizvodnja vlakana celuloze
- Obuhvata:
- proizvodnju bijeljene, polubijeljene i nebijeljene drvene celuloze mehaničkim, hemijskim (rastvaranjem ili bez rastvaranja) ili poluhemijskim postupkom
 - proizvodnju celuloze od pamučnih vlakana i sl.
 - odstranjivanje štamparske boje i proizvodnju celuloze od otpadnog papira
- 17.12 Proizvodnja papira i kartona
- Obuhvata:
- proizvodnju papira i kartona namijenjenih za dalju industrijsku preradu
 - dalju obradu papira i kartona:
 - * premazivanje, prekrivanje i impregnisanje papira i kartona
 - proizvodnju krepovanog i plisirano papira
 - proizvodnju ručno izrađenog papira
 - proizvodnju novinskog i drugog papira za štampanje i pisanje
 - proizvodnju celulozne vate i tkanina od celuloznih vlakana
 - proizvodnju karbonskog i samokopirnog papira u rolnama ili većim tablama
- Ne obuhvata proizvodnju:
- talasastog papira i kartona, djel. 17.21
 - i dalju obradu predmeta od papira i kartona, djel. 17.22, 17.23, 17.24 i 17.29
 - brusnog papira, djel. 23.91
 - prevučenog ili impregniranog papira, gdje je prevlaka ili impregnirani papir značajan sastavni dio (svrstava se u djelatnost u koju spada prevlaka)
- 17.2 Proizvodnja predmeta od papira i kartona
- 17.21 Proizvodnja talasastog papira i kartona i ambalaže od papira i kartona
- Obuhvata proizvodnju:
- talasastog papira i kartona
 - ambalaže od talasastog papira i kartona
 - ambalaže od papira i kartona
 - sklapajuće ambalaže od kartona
 - ambalaže od punog kartona
 - vreća i kesa od papira
 - kancelarijskih registratora, mapa i sličnih proizvoda
- Ne obuhvata proizvodnju:
- koverata, djel. 17.23
 - oblikovanih i presovanih predmeta od papirne pulpe (npr. kartona za pakovanje jaja, papirnih ploča od modelirane celuloze) i dr., kao ni predmeta od talasastog papira i kartona, djel. 17.29
- 17.22 Proizvodnja predmeta od papira za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu
- Obuhvata:
- proizvodnju predmeta od papira za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu i proizvoda od celulozne vate:
 - * listića za skidanje šminke
 - * maramica, ubrusa i salveta

- * toaletnog papira
- * sanitarnih ubrusa i tampona, pelena za bebe
- * šolja, činjica, poslužavnika i dr.
- proizvodnju tekstilne vate i predmeta od vate: sanitarnih ubrusa i tampona

Ne obuhvata:

- proizvodnju celulozne vate, djel. 17.12

17.23 Proizvodnja kancelarijskih predmeta od papira

Obuhvata:

- proizvodnju papira za štampanje i pisanje
- proizvodnju papira za kompjutersko štampanje
- proizvodnju samokopirajućeg papira
- proizvodnju matrica za umnožavanje i karbon-papira
- proizvodnju gumiranog i ljepljivog papira
- proizvodnju koverata i dopisnica
- proizvodnju mapa
- proizvodnju kancelarijskih i školskih potrepština kao što su sveske, notesi, bilježnice, blokčići, obrasci i sl.
- proizvodnju kancelarijskih kutija, kesica i notesa

Ne obuhvata:

- štampanje na papirnim proizvodima, djel. 18.1

17.24 Proizvodnja tapeta

Obuhvata:

- proizvodnju zidnih tapeta i zidnih obloga od papira, uključujući i zidne tapete prevučene plastikom i tekstilne zidne tapete

Ne obuhvata:

- proizvodnju papira i kartona, djel. 17.12
- proizvodnju plastičnih tapeta, djel. 22.29

17.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od papira i kartona

Obuhvata:

- proizvodnju etiketa (naljepnica)
- proizvodnju filter-papira i kartona
- proizvodnju bobina, špula, kopsova i dr. od papira i kartona
- proizvodnju kutija za jaja i drugih proizvoda za pakovanje od presovanog kartona
- proizvodnju kartica za žakard mašine
- izradu ukrasnih i drugih predmeta od papira

Ne obuhvata:

- proizvodnju karata za igranje i ostalih igara od papira i kartona, djel. 32.40

Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa

Obuhvata štampanje proizvoda kao što su časopisi, knjige, periodične publikacije, poslovni obrasci, čestitke i drugi materijali, kao i sa tim povezane pomoćne aktivnosti, npr. povezivanje knjiga, izrada grafičkih matrica, priprema podataka za štampu itd. Procesi koji se koriste u štampanju uključuju veliki broj metoda za prenos sadržaja sa matrice ili ekrana na medijum kroz litografsko, gravirno, ekransko ili fleksografsko štampanje. Krajnji štampani proizvod (povezana i ukoričena knjiga, grafička matrica, kompjuterska disketa ili datoteka) skoro uvijek predstavlja proizvod tih

postupaka. U štamparstvo takođe spadaju i različite metode prenosa slika sa grafičke matrice, ekrana ili kompjuterske datoteke na medije kao što su papir, plastika, metal, tekstilni proizvodi ili drvo. Najznačajniji prenos slika je sa grafičke matrice ili slike sa ekrana na medije (litografija, gravura, visoka štampa, duboka štampa, sitoštampa itd.).

Sve se češće koristi nova tehnologija pri kojoj kompjuterski program neposredno upravlja mašinom za štampanje, kao i nova elektrostatična i druga oprema (digitalno ili nemehaničko štampanje).

Iako štampanje i izdavanje može obavljati ista jedinica (novinski izdavač, na primjer), sve je rjeđi slučaj da se te različite djelatnosti obavljaju na istoj fizičkoj lokaciji. Ovaj sektor obuhvata i umnožavanje snimljenih nosilaca zapisa, npr. ploča, CD-ova, DVD-ova, video-kaseta i sl.

Ne obuhvata izdavačku djelatnost, sektor J.

18.1 Štampanje i štamparske usluge

Obuhvata štampanje novina, knjiga, periodičnih publikacija, poslovnih obrazaca, čestitki i drugih materijala, kao i operacije povezane sa štampanjem kao što su povezivanje knjiga, izrada grafičkih matrica i priprema podataka za štampu. Štampanje se može obavljati različitim tehnikama i na raznim materijalima.

18.11 Štampanje novina

Obuhvata:

- štampanje novina i drugih periodičnih publikacija koje izlaze najmanje četiri puta nedeljno

Ne obuhvata:

- izdavanje štampanih materijala, djel. 58.1
- fotokopiranje dokumenata, djel. 82.19

18.12 Ostalo štampanje

Obuhvata:

- štampanje magazina i drugih periodičnih publikacija koje izlaze manje od četiri puta nedeljno
- štampanje knjiga i brošura, notnih svesaka, mapa, atlasa, plakata, karata za igranje, reklamnih kataloga, prospekata i drugih štampanih reklama, poštanskih i taksenih maraka, dokumenata o vlasništvu, čekova i drugih vrijednosnih papira, registara, albuma, dnevnika, kalendara, poslovnih formulara i drugih komercijalnih materijala, ličnih trajnih papirnih dokumenata i drugih štampanih materijala, štampanih na štamparskim mašinama pomoću otisaka, ofset mašinama, mašinama za fotograviranje, fleksografskim mašinama i drugim štamparskim mašinama, na mašinama za umnožavanje, kompjuterskim štampačima i fotokopirnim i termokopirnim aparatima;
- štampanje etiketa, "pametnih" kartica i naljepnica
- direktno štampanje na tekstilu, drvetu, keramici, metalu, staklu i plastici (na primjer, na kesama)

Ne obuhvata:

- štampanje svile na tekstilu i odjevnim predmetima, djel. 13.30
- proizvodnju kancelarijskih i školskih pribora kao što su sveske, notesi, rokovnici i obrasci, djel. 17.23
- izdavačku djelatnost, djel. 58.1
- fotokopiranje, djel. 82.19

18.13 Usluge pripreme za štampu

Obuhvata:

- djelatnost unošenja podataka: pripremanje štamparskih oblika, podešavanje izgleda teksta i slike, ulaznih podataka, uključujući skeniranje i prepoznavanje optičkih obilježja, elektronskog izgleda
- slaganje teksta i slike na film, fotografski i običan papir, unos podataka za štampu, uključujući skeniranje i optičko čitanje
- oblikovanje dokumenata i druge pripremne operacije za štampu
- pripremu digitalnih podataka, uveličavanje, izbor, povezivanje podataka na magnetnim medijima
- pripremu i obradu podataka za multimedijisku upotrebu
- kompjutersko oblikovanje proizvoda za štampu
- pripremu štampanih sastava za sve vrste štampe (fleksografske, plastične, fotopolimerne, polimerne, litografske ploče, sita i šablone)
- pripremu za reljefno štampanje
- graviranje i urezivanje cilindara i ploča za gravure
- pripremu litografskih ploča
- grafičke radove kao što su utiskivanje Brajevog pisma ili reljefne štampe, bušenje, perforiranje, laminiranje, ubacivanje, utiskivanje i sl.
- proizvodnju reprografskih proizvoda
- oblikovanje štampanih proizvoda, korekcija i sl.

Ne obuhvata:

- specijalizovane dizajnerske djelatnosti, djel. 74.10

18.14 Knjigovezačke i srodne usluge

Obuhvata:

- završne postupke poslije štampe, povezivanje knjiga, brošura, magazina i kataloga različitim tehnološkim postupcima, sječenje, presavijanje, koričenje, finalno povezivanje (i plastikom)
- pripremu i izradu glavnog projekta, skica, uzoraka, maketa i drugih reprografskih proizvoda
- završne radove na slaganju štampanih listova u knjige, brošure, magazine, kataloge i dr., koji se obavljaju savijanjem, sastavljanjem, prošivanjem, tutkalisanjem, lijepljenjem, opšivanjem i dr.; zlato-tisak
- završne radove na štampanom papiru ili kartonu kao što su poslovni formulari, etikete, kalendari, reklamni materijali, prospekti i dr., koji se obavljaju savijanjem, lijepljenjem, bušenjem, perforiranjem, modeliranjem u reljefu, prevlačenjem plastikom i dr.
- završni radovi na CD-ovima i DVD-ovima
- ostali završni radovi (bojenje, utiskivanje, markiranje)
- završne poštanske usluge (standardizovanje i priprema koverata)

18.2 Umnožavanje snimljenih zapisa

18.20 Umnožavanje snimljenih zapisa

Obuhvata:

- umnožavanje zvučnih zapisa
- umnožavanje filmskih i drugih video-zapisa sa mastera
- umnožavanje softvera i podataka na izvorne programske opreme i podataka na CD-ove i trake sa mastera

Ne obuhvata:

- umnožavanje štampanog materijala, djel. 18.11 i 18.12
- izdavanje kompjuterskih programskih paketa (softvera), djel. 58.2

produkciju i distribuciju filmova, video-zapisa i prebacivanje na DVD i ostale medije, djel. 59.11-59.13

- umnožavanje filmova za javnu distribuciju, djel. 59.12
- proizvodnju mastera za gramofonske ploče ili audio-materijal, djel. 59.20

19

Proizvodnja koksa i derivata nafte

Obuhvata preradu sirove nafte i uglja i proizvoda od kojih se dobija energija. Preovlađujući proces je rafinisanje nafte, koji uključuje razdvajanje sirove nafte na sastavne djelove uz pomoć postupaka krekovanja i frakcione destilacije. Ovdje spada i proizvodnja značajnih proizvoda za svoj račun (npr. koks, butan, propan, benzin, kerozin, lož-ulje itd.), kao i usluge obrade, npr. rafinisanje po narudžbi. Ovdje spada i proizvodnja gasova, npr. etana i butana, kao proizvoda rafinerije nafte.

Ne obuhvata:

- proizvodnju industrijskih gasova, djel. 20.11
- ekstrakciju prirodnog gasa (metana, etana, propana i butana), djel. 06.20
- proizvodnju čistih hemijskih jedinjenja produkata rafinisanja nafte, djel. 20
- proizvodnju industrijskih gasova, djel. 20.11
- proizvodnju 100% čistih gasovitih ugljovodonika, djel.20.14
- proizvodnju gasova za potrebe snabdjevanja (koksni gas, vodeni gas, generatorski gas, biogas itd.), djel. 35.21

Proizvodnja proizvoda petrohemijske rafinirane nafte svrstana je u oblast 20.

19.1

Proizvodnja produkata koksovanja

19.10 Proizvodnja produkata koksovanja

Obuhvata:

- djelatnost koksnih peći
- proizvodnju koksa i polukoksa
- proizvodnju koksnog gasa
- proizvodnju smolastog koksa
- proizvodnju gasa od koksa iz visokih peći
- proizvodnju sirovog koksa i katrana iz uglja
- aglomeraciju koksa

Ne obuhvata:

- proizvodnju briketa od ugljenih goriva, djel. 19.20

19.2

Proizvodnja derivata nafte

19.20 Proizvodnja derivata nafte

Obuhvata proizvodnju tečnih i gasovitih goriva i drugih proizvoda frakcione destilacije sirove nafte, bituminoznih materijala i sl. Rafinisanje nafte obuhvata jednu ili više djelatnosti kao što su razdvajanje, destilacija i krekovanje:

- proizvodnju motornih goriva: benzina, kerozina i dr.
- proizvodnju goriva: lakih, srednjih i teških goriva, rafinerijskih gasova kao što su etan, propan, butan i dr.
- proizvodnju baznih mazivih ulja i masti, uključujući i one iz otpadnih ulja
- proizvodnju proizvoda za petrohemijsku industriju i prekrivanje puteva
- proizvodnju raznih proizvoda: vajt-špirita, vazelina, parafinskog voska
- proizvodnju briketa od nafte

- miješanje biogoriva; miješanje alkohola s naftom (gasohol)

20

Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda

Obuhvata preradu organskih i neorganskih sirovina primjenom hemijskih procesa. Ovdje razlikujemo proizvodnju osnovnih hemikalija, koje čine prvu grupu, i proizvodnju međufaznih i konačnih proizvoda, koji čine preostale industrijske grupe, a proizvedeni su daljom preradom osnovnih hemikalija.

20.1

Proizvodnja osnovnih hemikalija, vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja, plastičnih i sintetičkih masa

Obuhvata proizvodnju osnovnih hemikalija, vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja, plastičnih i sintetičkih masa u primarnim oblicima.

20.11 Proizvodnja industrijskih gasova

Obuhvata:

- proizvodnju tečnih ili komprimiranih industrijskih ili medicinskih gasova:
 - * pojedinačnih gasova
 - * tečnog ili komprimovanog vazduha
 - * rashladnih gasova
 - * miješanih industrijskih gasova
 - * inertnih gasova kao što je ugljen-dioksid
 - * gasova za izolaciju i dr.

Ne obuhvata:

- vađenje metana, etana, propana ili butana, djel. 06.20
- proizvodnju gorivih gasova kao što su etan, propan i butan u rafinerijama nafte, djel. 19.20
- proizvodnju gasova iz uglja, otpada i dr., djel. 35.21

20.12 Proizvodnja sredstava za spravljanje boja i pigmentata

Obuhvata:

- proizvodnju sredstava za spravljanje boja i pigmentata bilo kog porijekla, u osnovnom obliku ili kao koncentrat
- proizvodnju produkata koji se koriste kao fluorescentni agensi ili luminoscenti

Ne obuhvata:

- proizvodnju pripremljenih boja i pigmentata, djel. 20.30

20.13 Proizvodnja ostalih osnovnih neorganskih hemikalija

Obuhvata proizvodnju hemikalija primjenom osnovnih procesa. Izlaz iz ovih procesa obično predstavljaju odvojeni hemijski elementi ili odvojena hemijski definisana jedinjenja.

Obuhvata:

- proizvodnju hemijskih elemenata (osim industrijskih gasova i osnovnih metala)
- proizvodnju neorganskih kiselina, osim azotne kiseline
- proizvodnju alkalija, luga i drugih neorganskih baza, osim amonijaka
- proizvodnju ostalih neorganskih jedinjenja
- prženje gvozdene pirite
- proizvodnju destilovane vode
- proizvodnju obogaćenog urana i torijuma

Ne obuhvata:

- proizvodnju industrijskih gasova, djel. 20.11
- proizvodnju azotnih đubriva i azotnih jedinjenja, djel.20.15
- proizvodnju amonijaka, djel. 20.15
- proizvodnju nitrita i nitrata kalijuma, djel. 20.15
- proizvodnju amonijum-karbonata, djel. 20.15
- proizvodnju aromatizovane destilovane vode, djel. 20.53- proizvodnju osnovnih metala (pogledati oblast 24)

20.14 Proizvodnja ostalih osnovnih organskih hemikalija

Obuhvata proizvodnju hemikalija korišćenjem osnovnih procesa kao što su toplotno razbijanje i destilacija. Izlaz iz ovih procesa obično predstavljaju odvojeni hemijski elementi ili odvojena hemijski definisana jedinjenja.

Obuhvata:

- proizvodnju ostalih osnovnih organskih hemikalija:
 - * zasićenih i nezasićenih acikličnih ugljovodonika
 - * zasićenih i nezasićenih cikličnih ugljovodonika
 - * acikličnog i cikličnog alkohola, uključujući sintetičke etil-alkohole
 - * monokarbonskih i polikarbonskih kiselina, uključujući sirćetnu kiselinu
 - * ostalih jedinjenja s kiseoničnom grupom, uključujući aldehide, ketone, hinone i organska jedinjenja s dvojnim ili polikiseoničnim grupama
 - * organskih jedinjenja sa azotnom grupom, uključujući amine
 - * ostalih organskih jedinjenja, uključujući proizvode suve destilacije drveta (npr. drveni ugljen) i dr.
- proizvodnju sintetičkih aromatičnih proizvoda
- proizvodnju katrana iz uglja
- proizvodnju sirila
- proizvodnju sintetičkog glicerina

Ne obuhvata:

- proizvodnju plastičnih masa u primarnim oblicima, djel. 20.16
- proizvodnju sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima, djel.20.17
- proizvodnju sirovog glicerina, djel. 20.41
- proizvodnju prirodnih eteričnih ulja, djel. 20.53
- proizvodnju salicilne i acetilsalicilne kisjeline, djel.21.10

20.15 Proizvodnja vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja

Obuhvata:

- proizvodnju vještačkih đubriva:
 - * prostih ili složenih azotnih, fosfornih ili kalijumovih vještačkih đubriva
 - * uree, sirovih prirodnih fosfata i sirove prirodne kalijumove soli
- proizvodnju azotnih jedinjenja:
 - * azotne kisjeline i sulfoazotne kisjeline, amonijaka, amonijum-hlorida, nitrita i nitrata kalijuma, triamonijum-fosfata i amonijum-karbonata
- proizvodnju zemlje za gajenje cvijeća, sa tresetom kao glavnim sastojkom
- proizvodnju mješavina zemlje za gajenje cvijeća, napravljenih od prirodne zemlje, pijeska, gline i minerala

Ne obuhvata:

- vađenje guana, djel. 08.91

- proizvodnju agrohemijskih proizvoda kao što su pesticidi, djel. 20.20

20.16 Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima

Obuhvata proizvodnju smole, plastičnih masa i nevulkanizovanih termoplastičnih elastomera i mješavina smole po narudžbi kupca, kao i proizvodnju sintetičke smole na nestandardan način:

- proizvodnju plastičnih masa u primarnim oblicima:
- * polimera, uključujući polimere etilena, propilena, stirola, vinilhlorida, vinilacetata, vinildenhlorida, vinilalkohola i akrilata
- * poliamida
- * fenolne i epoksidne smole i poliuretana
- * alkidne i poliesterske smole i polietra
- * silikona
- * izmjenjivača jona na bazi polimera i dr.

- proizvodnju celuloze i hemijskih derivata celuloze

Ne obuhvata:

- proizvodnju vještačkih i sintetičkih vlakana, filamenata i prediva, djel. 20.60
- drobljenje otpadaka od plastičnih masa, djel. 38.32

20.17 Proizvodnja sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima

Obuhvata proizvodnju:

- sintetičkog kaučuka u primarnim oblicima, ili u obliku ploča, listova i traka
- mješavina sintetičkog kaučuka i prirodnog kaučuka ili kaučuku sličnih guma (npr. balata)

20.2 Proizvodnja pesticida i drugih hemikalija za poljoprivredu

20.20 Proizvodnja pesticida i drugih hemikalija za poljoprivredu

Obuhvata:

- proizvodnju insekticida, rodenticida, fungicida, herbicida, akaricida i biocida
- proizvodnju sredstava protiv klijanja i sredstava za regulaciju rasta biljaka
- proizvodnju dezinfekcionih sredstava (za upotrebu u poljoprivredi i dr.)
- proizvodnju drugih hemikalija za poljoprivredu

Ne obuhvata:

- proizvodnju sirila, djel. 20.14
- proizvodnju vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja, djel.20.15

20.3 Proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova

20.30 Proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova

Obuhvata proizvodnju:

- boja, lakova, emajla i lak-boja
- pripremljenih pigmenata, neprovidnih boja i boja
- pripremljenih sredstava za zamučivanje i bojenje, staklastog emajla, glazura, prevlaka i sličnih preparata
- kitova
- zaptivnih smjesa i sličnih nevatrostralnih sredstava za zaptivanje i površinsko oblaganje (kitovi i dr.)
- složenih organskih rastvarača i razređivača

- pripremljenih sredstava za skidanje boja, lakova i dr.
- grafičkih boja

Ne obuhvata proizvodnju:

- boja i pigmenata, djel. 20.12
- mastila i tuševa za pisanje i crtanje, djel. 20.59

20.4 Proizvodnja sapuna i deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje, parfema i toaletnih preparata

20.41 Proizvodnja sapuna i deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje

Obuhvata proizvodnju:

- organskih površinskih agenasa
- sapuna i deterdženata
- sirovog glicerina
- sapuna (osim kozmetičkih)
- površinski aktivnih preparata:
 - * praškova za pranje, u čvrstom ili tečnom stanju, i deterdženata
 - * preparata za pranje posuda
 - * omekšivača za tekstil
 - * preparata za parfimisanje ili dezodorisanje prostorija
 - preparata za čišćenje i poliranje:
 - * vještačkih voskova i preparata na bazi voskova
 - * politura i krema za kožu
 - * politura i krema za drvo
 - * politura i krema za karoserije, staklo i metal

Ne obuhvata proizvodnju:

- čistih hemijskih jedinjenja, djel. 20.13 i 20.14
- sintetičkog glicerina iz naftnih derivata, djel. 20.14
- kozmetičkih sapuna, djel. 20.42

20.42 Proizvodnja parfema i toaletnih preparata

Obuhvata proizvodnju:

- parfema i toaletnih preparata:
 - * parfema i toaletnih voda
 - * preparata za uljepšavanje i šminkanje
 - * preparata za zaštitu od sunca i preparata za pojačavanje pigmentacije pri sunčanju
 - * preparata za manikir i pedikir
 - * šampona i lakova za kosu, preparata za kovrdžanje i ispravljanje kose
 - * pasti za zube i preparata za oralnu higijenu, uključujući preparate za pričvršćivanje zubnih proteza
 - * preparata za brijanje, uključujući preparate za upotrebu prije i poslije brijanja
 - * dezodoransa i soli za kupanje
 - * depilatora i dr.
- kozmetičkih sapuna

Ne obuhvata:

- ekstrakciju i prečišćavanje prirodnih eteričnih ulja, djel. 20.53

20.5 Proizvodnja ostalih hemijskih proizvoda

Obuhvata proizvodnju eksploziva, pirotehničkih sredstava, sredstava za lijepljenje, eteričnih ulja i ostalih hemijskih proizvoda, fotografskih hemikalija (uključujući filmove i foto-osjetljivi papir), složenih dijagnostičkih preparata

itd.

20.51 Proizvodnja eksploziva

Obuhvata proizvodnju:

- baruta
- eksploziva i pirotehničkih proizvoda, uključujući inicijalne kapisle, detonatore, signalne rakete i sl.
- šibica

20.52 Proizvodnja sredstava za lijepljenje

Obuhvata:

- proizvodnju tutkala i njegovih derivata, ljepila i pripremljenih ljepila, uključujući i ljepljiva sredstva na bazi gume

Ne obuhvata:

- proizvodnju želatina i njegovih derivata, djel. 20.59

20.53 Proizvodnja eteričnih ulja

Obuhvata proizvodnju:

- ekstrakata iz prirodnih aromatičnih proizvoda
- rezinoida od biljnih i životinjskih ekstrakata, balzama i sl.
- mješavina eteričnih ulja i prirodnih ili drugih aromatičnih proizvoda za upotrebu u proizvodnji parfema ili prehrambenih proizvoda

Ne obuhvata proizvodnju:

- sintetičkih aromatičnih proizvoda, djel. 20.14
- parfema i toaletnih preparata, djel. 20.42

20.59 Proizvodnja ostalih hemijskih proizvoda

Obuhvata proizvodnju:

- fotografskih ploča, filmova, fotografskog papira i drugih materijala osjetljivih na svjetlost
- hemijskih preparata u fotografske svrhe
- želatina i njegovih derivata
- različitih hemijskih proizvoda:
 - * peptona i njihovih derivata i drugih proteinskih supstanci i njihovih derivata
 - * hemijski modifikovanih ulja i masti
 - * sredstava za dovršavanje tekstila i kože, apretiranje i dr.
 - * praha i pasti za zavarivanje, tvrdo ili meko lemljenje
 - * sredstava za odmašćivanje (dekapiranje) metala
 - * pripremljenih aditiva za cement
 - * aktivnog uglja, dodataka mazivim uljima, ubrzivača za gumu, katalizatora i drugih hemijskih proizvoda za upotrebu u industriji
 - * antidetonatora i antifriz-preparata
 - * tečnosti za hidraulične prenose
 - * složenih laboratorijskih i dijagnostičkih preparata i dr.
- mastila i tuša

Ne obuhvata proizvodnju:

- hemijski čistih jedinjenja na veliko, djel. 20.13 i 20.14
- destilovane vode, djel. 20.13
- drugih organskih osnovnih hemikalija, djel. 20.14

- grafičkih boja, djel. 20.30
 - bitumenske mase za asfaltiranje puteva, djel. 23.99
- 20.6 Proizvodnja vještačkih vlakana
- 20.60 Proizvodnja vještačkih vlakana
- Obuhvata proizvodnju:
- vještačkih filamenata
 - vještačkih siječenih vlakana, nevlačenih, nečešljanih niti na drugi način pripremanih za pređenje
 - vještačkih jednostrukih prediva, uključujući i predivo visokog stepena čvrstoće i teksturirana prediva
 - vještačkih monofilamenata ili traka
- Ne obuhvata:
- pređenje vještačkih vlakana, djel. 13.10
 - proizvodnju konca za šivenje od vještačkih filamenata, djel. 13.10
- 21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata
- Obuhvata proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata. Takođe obuhvata proizvodnju medicinskih hemikalija i biljnih proizvoda.
- 21.1 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda
- 21.10 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda
- Obuhvata:
- ispitivanje, usavršavanje i proizvodnju medicinskih aktivnih supstanci koje se koriste u proizvodnji farmaceutskih preparata:
 - * antibiotika, vitamina, salicilne kisjeline, acetisalicilne kisjeline i dr.
 - obradu krvi
 - proizvodnju hemijski čistih šećera
 - obradu žlijezda i proizvodnju ekstrakata iz žlijezda
- 21.2 Proizvodnja farmaceutskih preparata
- 21.20 Proizvodnja farmaceutskih preparata
- Obuhvata:
- proizvodnju lijekova:
 - * antiseruma i drugih frakcija krvi
 - * vakcina
 - * raznovrsnih medikamenata, uključujući i homeopatske preparate
 - proizvodnju hemijskih kontraceptivnih sredstava za spoljnu upotrebu i hormonskih kontraceptivnih preparata
 - proizvodnju medicinskih dijagnostičkih preparata, uključujući testove za provjeru graviditeta
 - proizvodnju radioaktivnih dijagnostičkih preparata za preglede
 - proizvodnju biotehničkih farmaceutskih preparata
 - proizvodnju medicinski impregnirane vate, gaze, zavoja, bandažnog materijala, hirurškog ketguta i dr.
 - prerađivanje biljaka (mljevenje, razvrstavanje) u farmaceutske svrhe
- Ne obuhvata:
- proizvodnju biljnih smjesa (menta, sporiš, kamilica, itd.), djel. 10.83
 - proizvodnju zubnog materijala i cementa, djel. 32.50

- proizvodnju cementa za rekonstrukciju kostiju, djel.32.50
- proizvodnju hirurške odjeće, djel. 32.50
- trgovinu na veliko farmaceutskim proizvodima, djel.46.46
- trgovinu na malo farmaceutskim proizvodima, djel.47.73
- istraživanje i razvoj u farmakologiji i biljnoj farmakologiji, djel. 72.1
- pakovanje farmaceutskih preparata, djel. 82.92

22

Proizvodnja proizvoda od gume i plastike

Obuhvata proizvodnju proizvoda od gume i plastike, a karakterišu ih sirovine koje se koriste u proizvodnom procesu. To ne znači da su svi proizvodi od tih materijala svrstani u ovu oblast.

22.1

Proizvodnja proizvoda od gume

Obuhvata proizvodnju proizvoda od gume.

22.11 Proizvodnja guma za vozila, protektiranje guma za vozila

Obuhvata:

- proizvodnju guma za: motorna vozila, opremu, pokretne mašine, vazduhoplovstvo, igračke, namještaj i druge potrebe:
 - * pneumatskih guma
 - * punih guma
- proizvodnju unutrašnjih guma
- proizvodnju izmjenjivih djelova za spoljne gume, zidnih štitnika, traka za zaštitu spoljnih guma i dr.
- zaštita spoljnih guma

Ne obuhvata:

- proizvodnju gumenih materijala za popravku, djel. 22.19
- popravku spoljnih i unutrašnjih guma, podešavanje i zamjenu, djel. 45.20

22.19 Proizvodnja ostalih proizvoda od gume

Obuhvata:

- proizvodnju ostalih proizvoda od prirodnog ili sintetičkog kaučuka, nevulkanizirane, vulkanizirane ili tvrde gume:
 - * ploča, listova, traka, šipki i drugih profilisanih oblika od gume
 - * cijevi, crijeva i šmrkova
 - * transportnih traka, prenosnog i pogonskog remenja
 - * sredstava za kontracepciju, cuclji i termofora
 - * odjevnih predmeta koji nijesu šiveni nego samo lijepljeni
 - * đonova od gume i drugih gumenih djelova obuće
 - * konca i konopaca od gume
 - * gumiranog prediva i tkanina
 - * prstenova, prirubnica i zaptivača od gume
 - * obloga za valjke od gume
 - * gumenih dušeka na naduvavanje
 - * balona na naduvavanje
 - * gumenih četki
 - * cijevi od tvrde gume
 - * češljeva, ukosnica, viklera i sl. od tvrde gume
 - * impregniranog tekstila, prevučenog ili laminiranog gumom
 - * gumenih materijala za popravku guma za vozila
- proizvodnju gumenih seksi predmeta
- proizvodnju kapa za plivanje
- proizvodnju ronilačke odjeće

Ne obuhvata:

- proizvodnju rebrastih tkanina za spoljne gume za vozila, djel.13.96
- proizvodnju odjevnih predmeta od elastičnih tkanina, djel. 14.14 i 14.19
- proizvodnju gumene obuće, djel. 15.20
- proizvodnju tutkala i ljepila na bazi gume, djel. 20.52
- proizvodnju profila za zaštitu guma za vozila, djel.22.11
- proizvodnju gumenih plovila na naduvavanje, djel. 30.11 i 30.12
- proizvodnju nepresvučenih madraca od pjenaste gume, djel.31.03
- proizvodnju gumenih sportskih rekvizita, djel. 32.30
- proizvodnju gumenih igara i igračkica (uključujući bazene na naduvavanje, čamce na naduvavanje, gumene životinje na naduvavanje, lopte i sl.), djel. 32.40
- obnovu guma, djel. 38.32

22.2 Proizvodnja proizvoda od plastike

Obuhvata preradu nove ili reciklirane plastične smole u međufazne proizvode primjenom raznih postupaka, npr. presovanjem, modeliranjem, izlivanjem u kalupe i dr. Za većinu tih postupaka važi da je proces proizvodnje takav da može da se napravi velika količina raznovrsnih proizvoda.

22.21 Proizvodnja ploča, listova, cijevi i profila od plastike

Obuhvata:

- proizvodnju poluproizvoda od plastike:
 - * samoljepljivih ili nesamoljepljivih ploča, listova, blokova, filmova, folija, traka i dr.
- proizvodnju gotovih proizvoda od plastike:
 - * cijevi, crijeva i šmrkova, pribora za cijevi i crijeva i dr.
- proizvodnju celofana

Ne obuhvata:

- proizvodnju plastike u primarnim oblicima, djel. 20.16
- proizvodnju artikala od sintetičke i prirodne gume, djel. 22.1

22.22 Proizvodnja ambalaže od plastike

Obuhvata:

- proizvodnju predmeta od plastike za pakovanje robe:
 - * kesa, vreća, kutija, sanduka, kanistera, boca i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju kofera i ručnih torbi od plastike i putnih predmeta od plastike, djel. 15.12

22.23 Proizvodnja predmeta od plastike za građevinarstvo

Obuhvata:

- proizvodnju predmeta od plastike za građevinarstvo:
 - * vrata, prozora, ramova, kapaka, žaluzina, lajsni za pod i dr.
 - * tankova i rezervoara
 - * podnih, zidnih ili plafonskih obloga u obliku rolni ili pločica i dr.
 - * sanitarnih predmeta kao što su kade, tuš-kade, umivaonici, klozetske šolje, vodokotlići i dr.
- proizvodnju linoleuma i tvrdih pokrivača za pod bez obzira na to da li su obloženi sa donje strane tkaninom ili netkanim tekstilom
- proizvodnju vještačkog kamena (npr. imitacija mermera)

22.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od plastike

Obuhvata:

- proizvodnju stonog i kuhinjskog posuđa i predmeta od plastike za toaletne potrebe
- proizvodnju raznovrsnih proizvoda od plastike:
- * kaciga, izolacionih elemenata, djelova za električne vodove, opreme za kancelarije ili školske opreme, odjevnih predmeta (ako nijesu šiveni, već lijepljeni), kućnih okova, statua, prenosnog i pogonskog remenja, samoljepljivih traka od plastike, plastičnih kalupa za cipele, plastičnih držača za cigare i cigarete, češljeva, plastičnih viklera, noviteta od plastike i dr.

Ne obuhvata proizvodnju:

- putnih predmeta od plastičnih masa, djel. 15.12
- plastične obuće, djel. 15.20
- plastičnog namještaja, djel. 31.01, 31.02, 31.09
- nepresvučenih madraca od plastike, djel. 31.03
- sportskih rekvizita od plastike, djel. 32.30
- igara i igračkaka od plastike, djel. 32.40
- medicinskih i stomatoloških pomagala od plastike, djel. 32.50
- plastičnih medicinskih i stomatoloških pomagala, djel. 32.50
- plastičnih oftalmoloških predmeta, djel. 32.50
- čvrstih šljemova za glavu i ostalih ličnih bezbjednosnih predmeta od plastike, djel. 32.99

23

Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala

Ova oblast obuhvata proizvodne djelatnosti u kojima se koriste ostali nemetalni minerali. Obuhvata proizvodnju stakla i proizvoda od stakla (npr. ravno staklo, šuplje staklo, stakleno vlakno, tehničku staklariju i dr.), keramiku, pločice i pečene proizvode od gline, cementa i gipsa, od sirovih materijala do konačnih proizvoda. Uključena je i proizvodnja oblikovanog i gotovog kamena i drugih mineralnih proizvoda.

23.1

Proizvodnja stakla i proizvoda od stakla

Obuhvata proizvodnju stakla u svim oblicima, primjenom bilo kakvog postupka, kao i predmete od stakla.

23.11 Proizvodnja ravnog stakla

Obuhvata:

- proizvodnju ravnog stakla, uključujući armirano, bojeno ili matirano staklo

23.12 Oblikovanje i obrada ravnog stakla

Obuhvata:

- proizvodnju kaljenog ili slojevitog sigurnosnog stakla
- proizvodnju staklenih ogledala
- proizvodnju višeslojnih zidnih elemenata za izolaciju
- brušenje, graviranje i poliranje ravnog stakla

23.13 Proizvodnja šupljeg stakla

Obuhvata:

- proizvodnju boca i druge ambalaže od stakla i kristala
- proizvodnju čaša za piće i drugih proizvoda od stakla ili kristala za upotrebu u domaćinstvu

Ne obuhvata:

- proizvodnju igračkaka od stakla, djel. 32.40

23.14 Proizvodnja staklenih vlakana

Obuhvata:

- proizvodnju staklenih vlakana, uključujući staklenu vunu i netkane proizvode od njih

Ne obuhvata:

- proizvodnju tkanina od staklenih vlakana, djel. 13.10
- proizvodnju kablova od optičkih vlakana za prenos podataka ili slika, djel. 27.31

23.19 Proizvodnja i obrada ostalog stakla, uključujući tehničke staklene proizvode

Obuhvata:

- proizvodnju proizvoda od stakla za laboratorijske, higijenske ili farmaceutske svrhe
- proizvodnju stakla za ručne časovnike i ostale satove, optičkog stakla i optičkih elemenata koji nijesu optički obrađeni
- proizvodnju staklenih predmeta koji se koriste za izradu bižuterije
- proizvodnju staklenih izolatora i izolacionog pribora
- proizvodnju staklenih abažura za lampe
- proizvodnju staklenih figurica
- proizvodnju staklenih blokova za popločavanje
- proizvodnju staklenih šipki, cijevi i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju obrađenih staklenih optičkih elemenata, djel. 26.70
- proizvodnju špriceva i ostale medicinsko-laboratorijske opreme, djel. 32.50

23.2 Proizvodnja vatrostalnih proizvoda

23.20 Proizvodnja vatrostalnih proizvoda

Obuhvata proizvodnju međufaznih proizvoda od iskopanih ili izvađenih nemetalnih minerala kao što su pijesak, šljunak, kamen ili glina.

Obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnog maltera i betona
- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda:
 - * termoizolacionih keramičkih proizvoda od silikatnog fosilnog praška
 - * vatrostalnih cigli, blokova i pločica
 - * vatrostalnih keramičkih retorti, lonaca, mufova, izlivenika, cijevi, lula i dr.
- proizvodnju vatrostalnih predmeta koji sadrže magnezit, dolomit i hromit

23.3 Proizvodnja građevinskih materijala od gline

23.31 Proizvodnja keramičkih pločica i ploča

Obuhvata:

- proizvodnju nevatrostalnih keramičkih podnih i zidnih pločica, mozaik-kockica i dr.
- proizvodnju nevatrostalnih keramičkih ploča i pločnika

Ne obuhvata:

- proizvodnju vještačkog kamena od plastičnih masa (npr. imitacija mermera), djel. 22.23
- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda, djel. 23.20
- proizvodnju podnih obloga od pečene gline, djel. 23.32

- proizvodnju keramičkih cigli i krovnih pločica, djel.23.32

23.32 Proizvodnja opeke, crijepa i građevinskih proizvoda od pečene gline

Obuhvata:

- proizvodnju nevatrostralnog građevinskog materijala od pečene gline: opeke, crijepova, cijevi za dimnjake i drugih cijevi, odvoda i dr.
- proizvodnju podnih blokova od pečene gline

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda, djel.23.2
- proizvodnju nevatrostalnih keramičkih proizvoda za druge potrebe (osim za građevinarstvo), djel. 23.4

23.4 Proizvodnja ostalih keramičkih i porcelanskih proizvoda

Obuhvata proizvodnju gotovih proizvoda od ruda i nemetalnih minerala kao što su pijesak, šljunak, glina i kamen.

23.41 Proizvodnja keramičkih predmeta za domaćinstvo i ukrasnih predmeta

Obuhvata proizvodnju:

- stonih keramičkih proizvoda i drugih keramičkih proizvoda za domaćinstvo
- figura i drugih ukrasnih predmeta od keramike

Ne obuhvata:

- proizvodnju imitacija nakita od keramike, djel. 32.13
- proizvodnju keramičkih igračaka, djel. 32.40

23.42 Proizvodnja sanitarnih keramičkih proizvoda

Obuhvata:

- proizvodnju sanitarnih keramičkih proizvoda (kada, umivaonika, klozetskih šolja itd.)

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda, djel.23.20
- proizvodnju keramičkog građevinskog materijala, djel.23.3

23.43 Proizvodnja izolatora i izolacionog pribora od keramike

Obuhvata:

- proizvodnju keramičkih električnih izolatora i izolacionog pribora

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda, djel.23.20

23.44 Proizvodnja ostalih tehničkih proizvoda od keramike

Obuhvata:

- proizvodnju keramičkih predmeta za laboratorijske, hemijske i tehničke svrhe
- proizvodnju keramičkih djelova za magnete

Ne obuhvata:

- proizvodnju vještačkog kamena (npr. imitacija mermera),djel. 22.23
- proizvodnju vatrostalnih keramičkih proizvoda, djel.23.20

- proizvodnju keramičkih građevinskih materijala, djel.23.3
- proizvodnju keramičkih izolacionih materijala, djel.23.43

23.49 Proizvodnja ostalih keramičkih proizvoda

Obuhvata:

- proizvodnju keramičkih lonaca, sudova i sličnih proizvoda koji se koriste za prenošenje ili pakovanje proizvoda
- proizvodnju keramičkih proizvoda koji nijesu klasifikovani na drugom mjestu

Ne obuhvata:

- proizvodnju keramičkih sanitarnih proizvoda, djel.23.42
- proizvodnju vještačkih zuba, djel. 32.50

23.5 Proizvodnja cementa, kreča i gipsa

23.51 Proizvodnja cementa

Obuhvata:

- proizvodnju klinkera i hidrauličnog cementa, uključujući portland-cement, aluminijumski cement, cement od šljake i superfosfatni cement

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnog maltera i betona, djel. 23.20
- proizvodnju gotove i suvo miješane betonske smješe i maltera, djel. 23.63 i 23.64
- proizvodnju maltera, djel. 23.64
- proizvodnju proizvoda od cementa, djel. 23.69
- proizvodnju cementa za zubarstvo, djel. 32.50

23.52 Proizvodnja kreča i gipsa

Obuhvata:

- proizvodnju negašenog, gašenog i hidratisanog kreča
- proizvodnju gipsa i pečenih sulfata
- proizvodnju kalcinisanog dolomita

Ne obuhvata:

- proizvodnju predmeta od gipsa, djel. 23.62 i 23.69

23.6 Proizvodnja proizvoda od betona, cementa i gipsa

23.61 Proizvodnja proizvoda od betona namijenjenih za građevinarstvo

Obuhvata:

- proizvodnju proizvoda od betona, cementa ili predmeta od vještačkog kamena za upotrebu u građevinarstvu:
- * opeke, ploča za popločavanje, blokova, panela, ispuna, cijevi, stubova i dr.
- * montažnih građevinskih elemenata za visokogradnju i niskogradnju, od betona, cementa ili vještačkog kamena

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnog maltera, djel. 23.20
- proizvodnju gotove betonske smješe i maltera, djel. 23.63 i 23.64

23.62 Proizvodnja proizvoda od gipsa namijenjenih za građevinarstvo

Obuhvata:

- proizvodnju proizvoda od gipsa za upotrebu u građevinarstvu:
- * tabli, ploča, panela i dr.

23.63 Proizvodnja svježeg betona

Obuhvata:

- proizvodnju svježeg i suvo miješanog betona i maltera

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnog cementa, djel. 23.20

23.64 Proizvodnja maltera

Obuhvata:

- proizvodnju maltera u prahu

Ne obuhvata:

- proizvodnju vatrostalnog maltera, djel. 23.20
- proizvodnju svježeg, suvo miješanog maltera i betona, djel. 23.63

23.65 Proizvodnja proizvoda od cementa s vlaknima

Obuhvata:

- proizvodnju građevinskog materijala od biljnih supstanci (drvena vuna, slama, trska) koje su aglomerisane cementom, gipsom ili drugim mineralnim vezivima
- proizvodnju azbest-cementnih proizvoda i proizvoda sa celuloznim i sličnim vlaknima:
- * talasastih i drugih ploča, panela, crijepova, cijevi, rezervoara, oluka, korita, šolja, posuda, namještaja, okvira za prozore i dr.

23.69 Proizvodnja ostalih proizvoda od betona, gipsa i cementa

Obuhvata:

- proizvodnju ostalih proizvoda od betona, cementa, gipsa i vještačkog kamena:
- * kipova, predmeta sa udubljenim i ispupčenim reljefom, ukrasnih posuda, žardinjera, klupa i dr.

23.7 Sječenje, oblikovanje i obrada kamena

23.70 Sječenje, oblikovanje i obrada kamena

Obuhvata:

- sječenje, oblikovanje i obradu kamena za upotrebu u građevinarstvu, na grobljima, u izgradnji puteva, za pokrivanje krovova i dr.
- proizvodnju kamenih stolova i klupa

Ne obuhvata:

- aktivnosti koje se obavljaju u kamenolomima, kao što je gruba obrada kamena, djel. 08.11
- proizvodnju mlinskog kamenja, brusnog kamenja i sličnih proizvoda, djel. 23.9

23.9 Proizvodnja brusnih i ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda

Obuhvata proizvodnju ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda.

- 23.91 Proizvodnja brusnih proizvoda
Obuhvata:
- proizvodnju mlinskog kamenja, kamenja za oštrenje i poliranje i prirodnih ili vještačkih abrazivnih materijala, uključujući materijale na mekoj podlozi (npr. šmirgla)
- 23.99 Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala
Obuhvata proizvodnju:
- frikcionih materijala i nemontiranih predmeta od frikcionih materijala, na bazi mineralnih supstanci ili celuloze
 - mineralnih izolacionih materijala kao što su vuna od šljake (zgure), kamena vuna i slična mineralna vuna, ekspanzirani ili listasti vermikulit, ekspanzirane gline i slični materijali za toplotnu i zvučnu izolaciju
 - proizvoda od raznovrsnih mineralnih materijala: obrađen liskun i proizvodi od liskuna, treseta, grafita (osim elektromaterijala) i dr.
 - proizvoda od asfalta i sličnih materijala (npr. ljepljive trake, ugljene katranske crne smole)
 - vještačkog korunda
- Ne obuhvata proizvodnju:
- staklene vune i proizvoda od staklene vune, djel. 23.14
 - grafitnih elektroda, djel. 27.90
 - ugljenika ili grafitnih zaptivača, djel. 28.29

24

Proizvodnja osnovnih metala

Obuhvata topljenje i rafinisanje metala iz rude ili otpadnih sirovina, u elektropečima ili primjenom nekih drugih metalurških postupaka. Ovdje spada i proizvodnja livenih proizvoda i legura. Proizvodi topljenja (ingoti, brame i sl.) preoblikuju se valjanjem, vučenjem, istiskivanjem ili livenjem u kalupe. Na taj način dobijaju se ploče, šipke, profili, žice i drugi primarni metalni proizvodi.

24.1

Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura

Obuhvata aktivnosti kao što su direktna redukcija gvozdene rude, proizvodnja sirovog gvožđa u primarnim oblicima, prerada sirovog gvožđa u čelik, proizvodnja ferolegura i čeličnih proizvoda.

24.10

Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura

Obuhvata:

- djelatnosti visokih peći, konvertora čelika i valjaonica
- proizvodnju sirovog čelika i manganovog gvožđa u blokovima ili ostalim primarnim oblicima
- proizvodnju legura gvožđa
- proizvodnju proizvoda od gvožđa direktnom redukcijom gvožđa i ostalih proizvoda od sunderastog gvožđa
- proizvodnju gvožđa izrazite čistoće elektrolizom ili ostalim hemijskim procesima
- ponovno topljenje otpadnih poluga čelika ili gvožđa
- proizvodnju zrnastog gvožđa i praha
- proizvodnju čelika u polugama ili ostalim primarnim oblicima
- proizvodnju polugotovih proizvoda od čelika
- proizvodnju toplo, hladno i pljosnato valjanih proizvoda od čelika
- proizvodnju toplo valjanih šipki i motki od čelika
- proizvodnju toplo valjanih otvorenih profila od čelika
- proizvodnju ploča od čelika i zavarenih otvorenih profila od čelika
- proizvodnju proizvoda za željezničke šine (nesastavljene šine) od čelika

- Ne obuhvata:
- proizvodnju hladno vučenih šipki od čelika, djel. 24.3
- 24.2 Proizvodnja čeličnih cijevi, šupljih profila i priključaka
- 24.20 Proizvodnja čeličnih cijevi, šupljih profila i priključaka
- Obuhvata:
- proizvodnju bešavnih cijevi kružnog ili nekružnog poprečnog presjeka, kao i liva kružnog popriječnog presjeka, radi dalje obrade toplim valjanjem, toplim izvlačenjem ili drugim toplotnim procesima obrade poluproizvoda koji može biti šipka ili mala metalna šipka dobijena toplim valjanjem ili trajnim livenjem
 - proizvodnju bešavnih cijevi od toplo valjanih ili toplo izvlačenih livova daljom obradom, hladnim izvlačenjem ili hladnim valjanjem cijevi kružnog poprečnog presjeka i hladnim izvlačenjem isključivo cijevi nekružnog poprečnog presjeka i šupljih profila
 - proizvodnju varenih cijevi spoljašnjeg presjeka $> 406,4$ mm, hladno oblikovanih od toplo valjanih ravnih proizvoda i dužinski ili spiralno varenih
 - proizvodnju varenih cijevi spoljašnjeg presjeka $\leq 406,4$ mm kružnog poprečnog presjeka trajnim hladnim ili toplim oblikovanjem toplo ili hladno valjanih ravnih proizvoda i dužinski ili spiralno varenih, i nekružnog poprečnog presjeka toplim ili hladnim oblikovanjem od toplo ili hladno valjanih traka dužinski varenih
 - proizvodnju varenih cijevi spoljašnjeg presjeka $\leq 406,4$ mm, toplim ili hladnim oblikovanjem toplo ili hladno valjanih traka i dužinski varenih, isporučeni kao varene, ili dalje obrađeni hladnim izvlačenjem ili hladnim valjanjem ili hladno oblikovanih u cijevi nekružnog poprečnog presjeka
 - proizvodnju ravnih prirubnica ili prirubnica sa kovanim obrubom, obradom toplo valjanih ravnih proizvoda od čelika
 - proizvodnja proizvoda za spajanje, kao što su koljena ili reduktori, kovanjem toplo valjanih bešavnih cijevi od čelika
 - proizvodnju tankih i drugih cjevastih proizvoda od čelika
- Ne obuhvata:
- proizvodnju bešavnih cijevi od čelika centrifugalnim livenjem, djel. 24.52
- 24.3 Proizvodnja ostalih proizvoda primarne prerade čelika
- 24.31 Hladno valjanje šipki
- Obuhvata:
- proizvodnju šipki i profila od čelika hladnim vučenjem
- Ne obuhvata:
- hladno vučenje ili izvlačenje žice, djel. 24.34
- 24.32 Hladno valjanje pljosnatih proizvoda
- Obuhvata:
- proizvodnju pljosnatih valjanih proizvoda od čelika, u koturovima ili trakama, širine ≤ 600 mm, hladnim (ponovnim) valjanjem toplo valjanih pljosnatih proizvoda
- 24.33 Hladno oblikovanje profila
- Obuhvata proizvodnju:
- profila hladnim valjanjem

- hladno oblikovanih i hladno savijenih duplih panela
- 24.34 Hladno vučenje žice
- Obuhvata:
- proizvodnju čelične žice hladnim vučenjem čeličnih šipki
- Ne obuhvata:
- vučenje čeličnih šipki ili profila, djel. 24.31
 - proizvodnju žičanih proizvoda, djel. 25.93
- 24.4 Proizvodnja plemenitih i ostalih obojenih metala
- 24.41 Proizvodnja plemenitih metala
- Obuhvata:
- proizvodnju plemenitih metala:
 - * proizvodnju i prečišćavanje obrađenih i neobrađenih plemenitih metala: zlata, srebra i platine iz ruda i otpada
 - proizvodnju legura od plemenitih metala
 - proizvodnju poluproizvoda od plemenitih metala
 - prevlačenje srebrom osnovnih metala
 - prevlačenje zlatom osnovnih metala i srebra
 - prevlačenje platinom osnovnih metala, srebra ili zlata
 - proizvodnju žice od tih metala vučenjem
 - proizvodnju laminiranih folija od plemenitih metala
- Ne obuhvata:
- livenje neplemenitih metala, djel. 24.53 i 24.54
 - proizvodnju nakita od plemenitih metala, djel. 32.12
- 24.42 Proizvodnja aluminijuma
- Obuhvata:
- proizvodnju aluminijuma od glinice
 - proizvodnju aluminijuma iz elektrolitički rafiniranih otpadaka i ostataka od aluminijuma
 - proizvodnju legura aluminijuma
 - primarnu preradu aluminijuma
 - proizvodnju žica od aluminijuma
 - proizvodnju aluminijumske folije za zavijanje
 - proizvodnju laminirane aluminijumske folije (napravljene od aluminijumske folije kao osnovnog sastavnog dijela)
- Ne obuhvata:
- livenje neplemenitih metala, djel. 24.53 i 24.54
- 24.43 Proizvodnja olova, cinka i kalaja
- Obuhvata:
- proizvodnju olova, cinka i kalaja iz ruda
 - proizvodnju olova, cinka i kalaja iz elektrolitički rafiniranih otpadaka i ostataka od olova, cinka i kalaja
 - proizvodnju legura od olova, cinka i kalaja
 - poluproizvodnju olova, cinka i kalaja
 - proizvodnju žice izvlačenjem
 - proizvodnju staniola
- Ne obuhvata:
- livenje olova, cinka i kalaja, djel. 24.53 i 24.54
- 24.44 Proizvodnja bakra
- Obuhvata:

- proizvodnju bakra iz ruda
- proizvodnju bakra iz elektrolitički rafiniranih otpadaka i ostataka od bakra
- proizvodnju legura bakra
- primarnu preradu bakra
- poluproizvodnju bakarne žice
- proizvodnju žice od bakra izvlačenjem

Ne obuhvata:

- livenje bakra, djel. 24.54

24.45 Proizvodnja ostalih obojenih metala

Obuhvata:

- proizvodnju hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala iz ruda ili oksida
- proizvodnju hroma, mangana, nikla i drugih obojenih metala iz elektrolitički i aluminotermički prečišćenih otpadaka i ostataka tih metala
- proizvodnju legura hroma, mangana, nikla i dr.
- poluproizvodnju hroma, mangana, nikla i dr.
- proizvodnju nikel-kamenca
- proizvodnju žice od tih metala vučenjem

Ne obuhvata:

- livenje metala, djel. 24.53 i 24.54

24.46 Proizvodnja nuklearnog goriva

Obuhvata:

- proizvodnju urana od crvene pogače ili drugih ruda
- topljenje i rafinisanje urana

24.5 Livenje metala

Obuhvata proizvodnju polugotovih livenih proizvoda i raznih livenih proizvoda za naručioca.

Ne obuhvata:

- proizvodnju finalnih livenih proizvoda, npr. cijevi, djel. 24.20
- proizvodnju bojlera i radijatora, djel. 25.21
- livenih proizvoda za domaćinstvo, djel. 25.99

24.51 Livenje gvožđa

Obuhvata djelatnost željezara.

Obuhvata:

- livenje proizvoda od gvožđa
- livenje proizvoda od sivog lima
- livenje sferoidnih (nodularnih) grafitnih odlivaka od gvožđa
- livenje kovnog (temper) liva od gvožđa
- proizvodnju cijevi od livenog gvožđa i centrifugalno livenih cijevi od gvožđa ili čelika

24.52 Livenje čelika

Obuhvata djelatnost valjaonica čelika.

Obuhvata livenje:

- proizvoda od čelika
- čeličnih odlivaka

- cijevi od čelika
- priključaka za cijevi od livenog čelika

24.53 Livenje lakih metala

Obuhvata livenje:

- proizvoda od aluminijuma, magnezijuma, titana i dr.
- odlivaka od lakih metala

24.54 Livenje ostalih obojenih metala

Obuhvata livenje:

- odlivaka od teških metala
- odlivaka od plemenitih metala
- odlivaka od neobojenih metala

Ne obuhvata:

- livenje obavljeno prilikom proizvodnje na druge načine izrađenih metalnih proizvoda, djel. 25-32

25

Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja

Ova oblast uključuje proizvodnju "čistih" metalnih proizvoda (kao što su djelovi, kontejneri i konstrukcije), obično sa statičnom, nepokretnom funkcijom, za razliku od narednih oblasti (26-30), što pokriva proizvodnju kombinacija ili sklopova takvih metalnih proizvoda (ponekad sa drugim materijalima) u složenije uređaje, koji, ukoliko nijesu čisto električni, elektronski ili optički, rade sa pokretnim djelovima.

Uključena je i proizvodnja oružja i municije.

Ne obuhvata:

- specijalizovanu popravku i održavanje metalnih proizvoda, djel. 33.1
- specijalizovanu montažu proizvoda iz ove grupe u građevinarstvu, kao što su kotlovi za centralno grijanje, djel. 33.20

25.1 Proizvodnja metalnih konstrukcija

Obuhvata proizvodnju metalnih konstrukcija (kao što su metalni okviri ili djelovi konstrukcija).

25.11 Proizvodnja metalnih konstrukcija i djelova konstrukcija

Obuhvata proizvodnju:

- metalnih konstrukcija za građevinarstvo (stubova, greda, konstrukcija za mostove i sl.)
- industrijskih okvira od metala (skeleta za visoke peći, opreme za podizanje i manipulaciju i dr.)
- montažnih zgrada od metala: baraka, hala i drugih modularnih elemenata za izložbe i dr.

Ne obuhvata proizvodnju:

- djelova za brodske i parne kotlove, djel. 25.30
- djelova za željezničke šine, djel. 25.99
- djelova za brodove, djel. 30.11

25.12 Proizvodnja metalnih vrata i prozora

Obuhvata proizvodnju:

- metalnih vrata i prozora, okvira za vrata i prozore, kapaka, kapija i dr.
- metalnih djelova za namještanje podova

- 25.2 Proizvodnja metalnih cistjernih, rezervoara i kontejnera
- Obuhvata proizvodnju većih metalnih cistjernih, radijatora i kotlova za centralno grijanje.
- 25.21 Proizvodnja kotlova i radijatora za centralno grijanje
- Obuhvata:
- proizvodnju kotlova i radijatora za centralno grijanje i njihovih djelova
- Ne obuhvata:
- proizvodnju električnih radijatora i električnih grijača vode, djel. 27.51
- 25.29 Proizvodnja ostalih metalnih cistjernih, rezervoara i kontejnera
- Obuhvata proizvodnju:
- rezervoara, cistjernih i sličnih metalnih kontejnera, fiksno instaliranih, koji služe za skladištenje ili u proizvodnji
 - metalnih kontejnera za kompresiju ili tečne gasove
- Ne obuhvata proizvodnju:
- metalnih posuda, kada i sl. za pakovanje ili prenošenje robe, kapaciteta > 300 l, djel. 25.91 i 25.92
 - transportnih kontejnera, djel. 29.20
- 25.3 Proizvodnja parnih kotlova, osim kotlova za centralno grijanje
- Uključuje proizvodnju parnih kotlova.
- 25.30 Proizvodnja parnih kotlova, osim kotlova za centralno grijanje
- Obuhvata:
- proizvodnju parnih kotlova i drugih generatora pare
 - proizvodnju pomoćnih uređaja za parne kotlove: kondenzatora pare, grejnih tijela, pregrijača, sakupljača i akumulatora pare i dr.
 - proizvodnju nuklearnih reaktora, osim uređaja za separaciju izotopa
 - proizvodnju djelova za parne kotlove
 - izgradnju sistema cijevi koji se uključuje u proces rada generatora uglavnom radi osiguravanja pritiska u cijevima ili sistemu cijevi, zajedno s pratećim priborom i konstrukcionim radovima
- Ne obuhvata proizvodnju:
- kotlova za centralno grijanje i radijatora, djel. 25.21
 - parnih turbina, djel. 28.11
 - separatora izotopa, djel. 28.99
- 25.4 Proizvodnja oružja i municije
- 25.40 Proizvodnja oružja i municije
- Obuhvata proizvodnju:
- teškog oružja (artiljerije, lansera raketa, cijevi za torpeda, teških mitraljeza, topova, pušaka i sl.)
 - lakog oružja (revolvera, sačmara i lakih mitraljeza)
 - vazdušnog ili gasnog oružja i pištolja
 - bojeve municije
 - vatrenog lovačkog, sportskog i zaštitnog oružja i odgovarajuće municije
 - eksplozivnih naprava kao što su mine, bombe i torpeda
- Ne obuhvata proizvodnju:

- inicijalnih kapisli, detonatora i svjetlosnih signalnih raketa, djel. 20.51
 - baruta i municije, djel. 20.51
 - noževa, bajoneta, sablji i sl., djel. 25.71
 - oklopnih vozila za transportovanje novca i dragocenosti, djel. 29.10
 - svemirskih letjelica, djel. 30.30
 - tenkova i ostalih borbenih vozila, djel. 30.40
- 25.5 Kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha
- Obuhvata aktivnosti obrade metala kao što su kovanje, presovanje, štancovanje i dr., koje se obavljaju po narudžbini.
- 25.50 Kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala; metalurgija praha
- Obuhvata:
- kovanje, presovanje, štancovanje i valjanje metala
 - metalurgiju praha: proizvodnju metalnih predmeta neposredno iz metalnog praha, zagrijavanjem (sinterovanjem) ili pod pritiskom
- Ne obuhvata:
- proizvodnju metalnog praha, djel. 24.1 i 24.2
- 25.6 Obrada i prevlačenje metala; mašinska obrada metala
- Obuhvata opštu obradu metala (prevlačenje, poliranje, varenje, graviranje i dr.) koja se obavlja po narudžbi.
- 25.61 Obrada i prevlačenje metala
- Obuhvata:
- prevlačenje metala
 - toplotnu obradu metala
 - skidanje opiljaka, čišćenje pješćanim mlazom, tumbanje i čišćenje metala
 - bojenje, graviranje i štampanje metala
 - prevlačenje metala nemetalnim materijalima: plastificiranje, lakiranje, emajliranje i dr.
 - čeličenje i glačanje metala
- Ne obuhvata:
- djelatnosti kovača, djel. 01.62
 - štampanje na metalu, djel. 18.12
 - presvlačenje plastike metalom, djel. 22.29
 - utiskivanje plemenitih metala na ostalu metalnu osnovu, djel. 24.41-24.44
- 25.62 Mašinska obrada metala
- Obuhvata:
- bušenje, struganje, glodanje, erodiranje, rendisanje, letovanje, razvrtanje, ravnanje, testerisanje, oštrenje, brušenje, zavarivanje, spajanje i druge radove na metalnim djelovima
 - lasersko rezanje metala i utiskivanje
- Ne obuhvata:
- djelatnosti kovača, djel. 01.62.
 - graviranje na licu mjesta, djel. 95.25

- 25.7 Proizvodnja sječiva, alata i metalne robe opšte namjene
- 25.71 Proizvodnja sječiva
- Obuhvata:
- proizvodnju pribora za jelo: noževa, viljušaka, kašika i dr.
 - proizvodnju različitih predmeta za sječenje:
 - * brijaća i nožića za brijanje (žileta)
 - * makaza i aparata za šišanje kose
 - * makaza za orezivanje i kresanje grana i dr.
 - proizvodnju sablji, mačeva, bajoneta i dr.
- Ne obuhvata:
- proizvodnju posuda, stonog ili servisnog metalnog posuda, djel. 25.99
 - proizvodnju sječiva od plemenitih metala, djel. 32.12
- 25.72 Proizvodnja brava i okova
- Obuhvata:
- proizvodnju katanaca, brava, ključeva, okova i drugih metalnih predmeta za zgrade, namještaj, vozila i dr.
- 25.73 Proizvodnja alata
- Obuhvata proizvodnju:
- noževa i listova za sječenje - za mašine ili za mehaničke aparate
 - poljoprivrednog ručnog alata kao što su kramp, vile, sjekira, lopata, kosa, srp i dr.
 - ručnog alata kao što su kliješta, odvijači i dr.
 - testera i sječiva za testere, uključujući i sječiva za kružne i lančaste testere
 - izmjenljivih djelova ručnog alata, bez obzira na to da li su električni ili nijesu (burgije i sl.)
 - kovačkog alata: macola, nakovnja, kliješta i dr.
 - mengela i alata za učvršćivanje (stezanje)
 - kalupa i modela (osim kalupa za ingote)
- Ne obuhvata:
- proizvodnju ručnih mašina i aparata sa ugrađenim motorom, djel. 28.24
 - proizvodnju kalupa za ingote, djel. 28.91
- 25.9 Proizvodnja ostalih metalnih proizvoda
- Obuhvata proizvodnju različitih metalnih proizvoda, posuda i ambalaže za industriju i domaćinstvo, žičanih proizvoda, lanaca i opruga, veznih i vijakačih elemenata i drugih proizvoda za upotrebu u industriji i domaćinstvu.
- 25.91 Proizvodnja čeličnih buradi i slične ambalaže
- Obuhvata:
- proizvodnju kanti, bačvi, kutija i konzervi
- Ne obuhvata:
- proizvodnju cistjerna i rezervoara, djel. 25.2
- 25.92 Proizvodnja ambalaže od lakih metala
- Obuhvata proizvodnju:
- kanti i konzervi za pakovanje namirnica, tuba i kutija

- metalnih poklopaca i zatvarača
- 25.93 Proizvodnja žičanih proizvoda, lanaca i opruga
- Obuhvata proizvodnju:
- metalnih užadi, pletenih traka i sličnih proizvoda
 - neizolovanih i izolovanih metalnih kablova koji nijesu namijenjeni za prenos električne energije
 - prevučene žice
 - proizvoda od žice: bodljikave žice, žičanih ograda, rešetki, mreža i dr.
 - eksera, spjalica, igli i sl.
 - mreža i rešetki od rastegnutih gvozdernih, čeličnih ili bakarnih ploča
 - opruga (osim za satove):
 - * lisnatih opruga, spiralnih opruga i torzionih poluga
 - * listova za opruge
 - lanaca, osim lanaca za prenos energije i rezanje
- Ne obuhvata proizvodnju:
- opruga za satove i ručne satove, djel. 26.52
 - izolovanih žica i kablova za prenos struje, djel. 27.32
 - pogonsko-prenosnih lanaca, djel. 28.15
- 25.94 Proizvodnja veznih elemenata i vijčanih mašinskih proizvoda
- Obuhvata proizvodnju:
- osovinica, zakovica, podložnih pločica i sl. bez navoja
 - vijčanih mašinskih proizvoda: zavrtnja, šrafova, navrtki i dr.
- 25.99 Proizvodnja ostalih metalnih proizvoda
- Obuhvata proizvodnju:
- metalnih proizvoda za domaćinstvo:
 - * stonog posuđa: tanjira i tacni
 - * kuhinjskog posuđa: lonaca i kotlova
 - * stonog pribora: činija i tanjira
 - * tava, tiganja i drugog neelektričnog stonog i kuhinjskog posuđa
 - * malih kuhinjskih neelektričnih aparata i pomagala
 - * sundera (jastučića) za čišćenje (ribanje) i dr.
 - elemenata od cinka: oluka, kada, sudopera, lavaboja i sl. proizvoda
 - sitnih metalnih proizvoda za kancelarijsku upotrebu, izuzev namještaja
 - sefova, ormara i kasa, blindiranih vrata i dr.
 - različitih metalnih predmeta:
 - * propelera i vesala za brodove
 - * sidara
 - * zvona
 - * pričvršćivača za željezničke šine
 - * kopči, spona i udica
 - * metalnih merdevina
 - * metalnih znakova, uključujući saobraćajne znake
 - proizvodnju torbi od folije
 - proizvodnju trajnih metalnih magneta
 - proizvodnju metalnih vakuum lonaca i flaša
 - proizvodnju metalnih bedževa i metalnih vojničkih oznaka za činove
 - proizvodnju metalnih papilotni za uvijanje kose, metalnih držača za kišobrane, češljeva i sl.
- Ne obuhvata proizvodnju:
- sablji i bajoneta, djel. 25.71
 - kolica za samoposluge, djel. 30.99

- metalnog namještaja, djel. 31.01, 31.02 i 31.09
- sportske opreme, djel. 32.30
- igračkara, djel. 32.40

26

Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda

Obuhvata proizvodnju kompjutera, perifernih kompjuterskih jedinica, komunikacionih uređaja i sličnih elektronskih proizvoda, uključujući i sastavne dijelove ovih uređaja. Proizvodni proces karakteriše dizajn i upotreba integralnih kola i primjena visokospecijalizovane tehnologije. Oblast obuhvata i proizvodnju zabavne elektronike, mjernih, istraživačkih, kontrolnih, laserskih, elektromedicinskih i elektroterapeutskih aparata i instrumenata, optičkih instrumenata i aparata, kao i proizvodnju magnetnih i optičkih medija.

26.1 Proizvodnja elektronskih elemenata i ploča

26.11 Proizvodnja elektronskih elemenata

Obuhvata proizvodnju poluprovodničkih i drugih elemenata za korišćenje u elektronici:

- elektronskih kondenzatora
- otpornika
- mikroprocesora
- električnih cijevi
- elektronskih konektora
- neopremljenih tabli strujnog kola
- elektronskih kola (analognih, digitalnih ili hibridnih)
- dioda, tranzistora i sličnih proizvoda
- induktora (npr. prigušivača, kalema, transformatora), različitih elektronskih elemenata
- montiranih pjezoelektričnih kristala i tečnih kristala
- solenoida, prekidača i transduktora za elektronsku primjenu
- podmetača, poluprovodnika, gotovih ili polugotovih
- ekran elemenata (plazma, polimer, LCD)
- svijetlećih dioda (LED)
- kablova za štampače i monitore, USB kablova, konektora i sl.

Ne obuhvata proizvodnju:

- štampanje "pametnih" kartica, djel. 18.12
- modema, djel. 26.30
- kompjuterskih i televizijskih ekrana, djel. 26.20 i 26.40
- rentgenskih cijevi i drugih laserskih aparata, djel. 26.60
- optičkih elemenata i instrumenata, djel. 26.70
- električnih aparata, djel. 27
- fluorescentnih svjetiljki, djel. 27.11
- električnih releja, djel. 27.12
- električnih prekidača, djel. 27.33

26.12 Proizvodnja štampanih elektronskih ploča

Obuhvata:

- sastavljanje elemenata na štampanoj ploči
- proizvodnju elemenata za elektronske matične ploče
- proizvodnju umetnutih elektronskih kartica (npr. muzičkih, video, kontrolnih, mrežnih, modemskih i sl.)

Ne obuhvata:

- štampanje "pametnih" kartica, djel. 18.12
- proizvodnju neopremljenih, elektronski štampanih veza (ploča), djel. 26.11

26.2 Proizvodnja kompjutera i periferne opreme

26.20 Proizvodnja kompjutera i periferne opreme

Obuhvata proizvodnju i/ili sastavljanje kompjutera svih vrsta, kao što su centralne jedinice, stoni kompjuteri, prenosni kompjuteri (laptopovi) i serveri, i kompjuterske periferne opreme, kao što su oprema za skladištenje podataka, ulazne i izlazne jedinice (štampači, monitori, tastature i dr.). Kompjuteri mogu biti analogni, digitalni ili hibridni. Najčešći su digitalni kompjuteri i obavljaju sljedeće:

- pamte program ili programe obrade, kao i podatke potrebne za trenutnu realizaciju programa
- mogu se programirati u skladu sa zahtjevima korisnika
- izvode aritmetičke operacije koje odredi korisnik
- bez učešća ljudskog posredovanja izvode program obrade koji se od njih traži

Analogni kompjuteri mogu simulirati matematičke modele i sadrže sve elemente analognog upravljanja i programiranja.

Obuhvata proizvodnju:

- stonih kompjutera
- centralnih jedinica
- laptopova
- pogonskih magnetnih diskova, flash drive uređaja i drugih uređaja za čuvanje podataka
- optičkih diskova (npr. CD-RW, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-RW)
- štampača, monitora i tastatura
- svih vrsta miševa, ručki za igrice i pribora, s pratećom kuglicom
- kompjuterskih terminala za posebne namjene
- servera
- optičkih čitača, uključujući bar-kod skenera
- čitača "pametnih" kartica
- kaciga za virtuelnu stvarnost
- kompjuterskih projektor (video-odašiljača)
- kompjuterskih terminala
- višenamjenske kancelarijske opreme koja služi za obavljanje dvije ili više sljedećih funkcija: štampanje, optičko čitanje, fotokopiranje i slanje faksova

Ne obuhvata:

- umnožavanje snimljenih zapisa (kompjuterskih programa, audio i video zapisa itd.), djel. 18.2
- proizvodnju elektronskih elemenata, opreme za kompjutere i periferne jedinice, djel. 26.1
- proizvodnju ulazno-izlaznih kompjuterskih modema, djel. 26.12
- proizvodnju umetnutih elektronskih kartica, modula i priključaka, djel. 26.12
- proizvodnju elektronskih matičnih ploča, djel. 26.12
- proizvodnju modema i noseće opreme, djel. 26.30
- proizvodnju digitalne komunikacione opreme za prenos podataka, npr. mostova i usmjerivača, djel. 26.30
- proizvodnju elektronskih aparata za opšte korišćenje, npr. plejera i DVD-plejera, djel. 26.40
- proizvodnju televizora, monitora i ekrana, djel. 26.40
- proizvodnju konzola za video-igrice, djel. 26.40
- proizvodnju magnetnih i optičkih nosilaca zapisa za kompjuter, djel. 26.80

26.3 Proizvodnja komunikacione opreme

26.30 Proizvodnja komunikacione opreme

Obuhvata proizvodnju telefona i opreme za prenos podataka koja se koristi za elektronski prenos signala putem žice ili vazduha, kao što su radijski i televizijski prenos i bežična komunikacija.

Obuhvata proizvodnju:

- komunikacione opreme za centralne jedinice
- bežičnih telefona
- opreme za kucnu telefonsku centralu (PBX)
- telefona i telefaksa, uključujući telefonske sekretarice
- opreme za prenos podataka, npr. prenosnika i usmjerivača
- predajnih i prijemnih antena
- opreme za kablovsku televiziju
- pejdžera
- mobilnih telefona i opreme za mobilnu telefoniju
- opreme za radio i televizijski studio i prenosne opreme, uključujući televizijske kamere
- modema i prenosne opreme
- protiv provalnih i protivpožarnih alarmnih sistema koji šalju signale nadzornoj stanici
- radio i televizijskih predajnika
- komunikacionih pomagala koja koriste infracrvene signale (npr. daljinski upravljači)

Ne obuhvata proizvodnju:

- elektronskih elemenata i podsklopova/podsastava koji se koriste kod komunikacione opreme, uključujući ugrađene/spoljne kompjuterske modeme, djel. 26.12
- kompjutera i periferne opreme, djel. 26.20
- elektronskih uređaja za široku potrošnju, djel. 26.40
- GPS opreme, djel. 26.51
- električne signalizacije u saobraćaju, djel. 27.90
- semafora, djel. 27.90

26.4

Proizvodnja elektronskih uređaja za široku potrošnju

26.40

Proizvodnja elektronskih uređaja za široku potrošnju

Obuhvata proizvodnju audio i video opreme za kuću, motorna vozila, sisteme javnog obavještanja i pojačala za muzičke instrumente.

Obuhvata proizvodnju:

- opreme za snimanje i umnožavanje video-kaseta
- televizora
- televizijskih monitora i ekrana
- opreme za snimanje i umnožavanje zvučnih zapisa
- stereo-opreme
- radio-prijemnika
- sistema za prenos zvuka (interfon i sl.)
- video-kamera kućnog tipa
- džuboksova
- pojačala za muzičke instrumente i sisteme javnog obavještanja
- mikrofona
- CD i DVD plejera
- aparata za "karaoke"
- konzola za video-igre

Ne obuhvata:

- umnožavanje snimljenih nosilaca kompjuterskih, zvučnih, video zapisa itd., djel. 18.2
- proizvodnju kompjuterske periferne opreme i kompjuterskih

- monitora, djel. 26.20
- proizvodnju telefonskih sekretarica, djel. 26.30
- proizvodnju opreme za pretraživanje, djel. 26.30
- proizvodnju uređaja za daljinsko upravljanje, djel. 26.30
- proizvodnju opreme za radio i televizijski studio i prenosne opreme, kao što su oprema za reprodukciju, predajne i prijemne antene, komercijalne video-kamere i sl., djel. 26.30
- proizvodnju digitalnih kamera, djel. 26.70
- proizvodnju elektronskih igrica s fiksnim (nezamjenjivim) softverom, djel. 32.40

26.5 Proizvodnja mjernih, istraživačkih i navigacionih instrumenata i aparata i proizvodnja satova
 Obuhvata proizvodnju mjerne, istraživačke i navigacione opreme u različite industrijske i neindustrijske svrhe, uključujući uređaje za mjerenje vremena (kao što su satovi, ručni satovi i slične naprave).

26.51 Proizvodnja mjernih, istraživačkih i navigacionih instrumenata i aparata
 Obuhvata proizvodnju aeronautičkih i nautičkih sistema i instrumenata za traženje, detektovanje, navigaciju i upravljanje; automatskih kontrolnih aparata i regulatora zaklimatizaciju, mjerenje, prikazivanje, bilježenje, prenošenje i kontrolisanje temperature, vlažnosti, pritiska, protoka fluida, viskoznosti, gustine, kisjelosti, koncentracije i rotacije.
 Takođe obuhvata instrumente za mjerenje i testiranje električnih veličina; laboratorijske instrumente za hemijsku i fizičku analizu sastava ili koncentracije uzoraka svih agregatnih stanja materija; ostale instrumente i njihove djelove. Ovdje spada i proizvodnja neelektrične mjerne i navigacione opreme (osim jednostavnih mehaničkih alatki).

Obuhvata proizvodnju:

- instrumenata za avione
- probne opreme za izduvne gasove iz automobila
- meteorološke opreme
- opreme za testiranje i pregled fizičkih karakteristika
- poligrafskih mašina
- uređaja za otkrivanje radijacije i opreme za kontrolisanje radijacije
- instrumenata za istraživačka ispitivanja i mjerenja
- termometara (osim medicinskih)
- aparata za kontrolu vatre i gorionika
- spektrometara
- pneumatskih ispitivača
- uređaja za mjerenje potrošnje (npr. vode, gasa, struje)
- uređaja za mjerenje protoka i mjernih aparata
- mašina i aparata za ispitivanje fizičkih osobina materijala
- detektora mina, generatora impulsa (signala); detektora metala
- naprava za traganje, detekciju, navigaciju, aeronautičke i nautičke opreme
- radarske opreme
- GPS uređaja
- uređaja za kontrolu životne sredine i automatsku kontrolu uređaja
- detektora kretanja
- radara
- laboratorijskih analitičkih instrumenata (npr. Opreme za analizu krvi)
- laboratorijskih skala, vaga, inkubatora i različitih laboratorijskih aparata za mjerenje, testiranje, itd.

Ne obuhvata proizvodnju:

- telefonskih sekretarica, djel. 26.30
- opreme za zračenje, djel. 26.60
- opreme za optičko pozicioniranje, djel. 26.70

- mašina za diktiranje, djel. 28.23
- uređaja za mjerenje težine (izuzev laboratorijskih vaga), nivelatora, krojačkog metra itd., djel. 28.29
- medicinskih toplo mjera, djel. 32.50
- kontrolne opreme za industrijske procese, djel. 33.20
- jednostavnih mehaničkih uređaja za mjerenje (npr. mjernih traka, šestara)

26.52 Proizvodnja satova

Obuhvata proizvodnju:

- satova, časovnika, aparata za registrovanje vremena i njihovih djelova
- satova i časovnika svih vrsta, uključujući i časovnike za instrument-table
- kutija za satove, kutija i ormarića za časovnike, uključujući i one od plemenitih metala
- aparata za registrovanje vremena i aparata za mjerenje, registrovanje i drugo pokazivanje vremenskih intervala kao što su:
- * parking-časovnici, hronometri i satovi za upisivanje vremena i datuma
- vremenskih prekidača i satova u procesu proizvodnje i sličnih naprava
- djelova za satove i časovnike kao što su:
- * opruge, ležajevi za osovine, brojčanici, kućišta od bilo kakvog materijala

Ne obuhvata:

- proizvodnju nemetalnih narukvica za ručne časovnike, djel. 15.12
- proizvodnju stakla za časovnike, djel. 23.19
- proizvodnju narukvica za ručne časovnike od plemenitih metala, djel. 32.12
- proizvodnju narukvica za ručne časovnike od običnih metala, djel. 32.13
- popravku satova, djel. 95.25

26.6 Proizvodnja opreme za zračenje, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme

26.60 Proizvodnja opreme za zračenje, elektromedicinske i elektroterapeutske opreme

Obuhvata proizvodnju:

- aparata i cijevi za zračenje (npr. industrijskih, medicinskih, dijagnostičkih, medicinsko-terapeutskih i istraživačko-naučnih)
- rentgen-aparata i aparata koji koriste alfa, beta ili gama zrake
- CT skenera
- PET skenera
- opreme za magnetnu rezonancu (MRI)
- medicinske ultrazvučne opreme
- elektromedicinske endoskopske opreme
- medicinskih laserskih aparata
- pejsmejpera
- slušnih aparata
- aparata za sterilizaciju mlijeka i hrane zračenjem

Ne obuhvata:

- proizvodnju solarijuma, djel. 28.99

26.7 Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme

Obuhvata proizvodnju optičkih instrumenata i sočiva, kao što su durbini, mikroskopi (osim elektronskih i protonskih), teleskopi, prizme i sočiva (osim oftalmoloških); prevučena ili polirana sočiva (osim oftalmoloških);

proizvodnju fotografske opreme kao što su kamere i blicevi.

26.70 Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme

Obuhvata proizvodnju:

- optičkih ogledala
- optičke i sigurnosne opreme
- optičke opreme za pozicioniranje
- optičke opreme za uvećavanje
- optičkih upoređivača
- filmskih i digitalnih kamera
- projektora za filmove i dija projektora
- projektora
- optičkih mjernih i kontrolnih uređaja i instrumenata
- sočiva, optičkih mikroskopa, dvogleda i teleskopa
- laserskih uređaja

Ne obuhvata proizvodnju:

- kompjuterskih projektora, djel. 26.20
- komercijalnih TV i video kamera, djel. 26.30
- video-kamera za široku potrošnju, djel. 26.40
- kompletne opreme koja sadrži laserske komponente, djel.26.60
- mašina za fotokopiranje, djel. 28.23
- naočara svih vrsta, stakala za naočare i kontaktnih sočiva, djel. 32.50

26.8 Proizvodnja magnetnih i optičkih nosilaca zapisa

26.80 Proizvodnja magnetnih i optičkih nosilaca zapisa

Obuhvata:

- proizvodnju magnetnih ili optičkih nosilaca zapisa (prazne magnetne, audio i video trake, diskete, audio i video kasete, laserske ploče i sl.)

Ne obuhvata:

- umnožavanje snimljenih zapisa (kompjuterskih, audio, video i sl.), djel. 18.2

27

Proizvodnja električne opreme

Obuhvata proizvodnju generatora, transformatora i opreme za distribuciju električne energije. Obuhvata proizvodnju proizvoda koji generišu, distribuiraju i koriguju električnu energiju. Takođe uključuje proizvodnju sijalica, signalne opreme i električnih kućnih aparata.

Ne obuhvata proizvodnju elektronskih proizvoda, djel. 26.

27.1 Proizvodnja elektromotora, generatora, transformatora i opreme za distribuciju električne energije

Obuhvata proizvodnju transformatora za prenos i distribuciju specijalnih transformatora: elektromotora, generatora i motorgeneratora.

27.11 Proizvodnja elektromotora, generatora i transformatora

Obuhvata:

- proizvodnju svih električnih motora i transformatora: AC, DC i AC/DC:
- proizvodnju električnih motora (osim starter motora za motorna vozila sa unutrašnjim sagorijevanjem)
- proizvodnju transformatora (regulatora za napon) za distribuciju električne energije
- proizvodnju ARC-transformatora za zavarivanje
- proizvodnju pomoćnih transformatora za distribuciju električne

- energije
- proizvodnju generatora (osim alternatora sa baterijama na punjenje, za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem)
- proizvodnju setova za motorne generatore (osim turbina)
- proizvodnju balasta za fluorescentne sijalice (kod transformatora)
- fabričko previjanje navoja za električne aparate

Ne obuhvata proizvodnju:

- elektronskih elemenata za transformatore i prekidače, djel. 26.11
- električne opreme za zavarivanje i lemljenje, djel. 27.90
- mjenjača, pretvarača i usmjerivača, djel. 27.90
- generatora u sklopu sa turbinom, djel. 28.11
- startnih motora i generatora za mašine sa unutrašnjim sagorijevanjem, djel. 29.31

27.12 Proizvodnja opreme za distribuciju električne energije i opreme za upravljanje električnom energijom

Obuhvata proizvodnju:

- električnih uređaja za prekidanje, zaštitu ili povezivanje električnih kola
- električnih uređaja za upravljanje i kontrolu distribucije električne energije
- električnih provodnika
- električnih komandnih i razdjelnih ploča
- osigurača
- prekidača (osim na mjestima ožičenja, npr. utičnice, utikači, prekidači na dugme ili ručku)
- startera (primarnih pokretača)

Ne obuhvata proizvodnju:

- uređaja za industrijsko procesno upravljanje, djel. 26.51
- utičnica, utikača i drugih prekidača na mjestima ožičenja, djel. 27.33

27.2 Proizvodnja baterija i akumulatora

27.20 Proizvodnja baterija i akumulatora

Obuhvata proizvodnju:

- nepunjivih i punjivih baterija
- primarnih ćelija i primarnih baterija
- ćelija koje sadrže mangan-dioksid, srebro-oksidi, živin dioksid, litijumske i druge ćelije
- akumulatora i djelova za njih
- separatora, kućišta i obloga
- olovnih kisjelinskih baterija
- niklovih baterija
- litijumskih baterija
- baterija sa suvim ćelijama
- baterija sa vlažnim ćelijama

27.3 Proizvodnja žičane i kablovske opreme

Ova grana uključuje proizvodnju žičane opreme za prenos električne struje i ostale žičane opreme za ožičavanje električnih kola bez obzira na materijal. U ovu granu takođe su svrstani izolacija žice i proizvodnja optičkih kablova.

27.31 Proizvodnja kablova od optičkih vlakana

Obuhvata:

- proizvodnju kablova od optičkih vlakana za prenos podataka i slike

Ne obuhvata proizvodnju:

- staklenih vlakana ili niti, djel. 23.14
- optičkih kablova opremljenih konektorima i uređajima za samostalno korišćenje, u zavisnosti od primjene, djel. 26.12

27.32 Proizvodnja ostalih elektronskih i električnih provodnika i kablova

Obuhvata:

- proizvodnju izolovane žice i kablova od čelika, bakra i aluminijuma

Ne obuhvata proizvodnju:

- neizolovane žice, djel. 24.34 i 24.41-24.45
- kablova za kompjuterske uređaje, kablova za štampače, USB kablova i sličnih kablovskih setova ili sklopova, djel. 26.11
- setova kablova, žičanih i sličnih setova kablova za motorna vozila, djel. 29.31
- elektrosetova povezanih sa instaliranom žicom i konektorima, djel. 27.90
- kablova za paljenje i ostalih kablova za automobile, djel. 29.31

27.33 Proizvodnja opreme za povezivanje žica i kablova

Obuhvata proizvodnju žičane opreme za električna kola koja sadrže struju ili ne, bez obzira na materijal.

Obuhvata proizvodnju:

- šipki za autobuse, električnih provodnika (osim prekidača)
- uzemljenih strujnih osigurača (GFCI)
- držača za lampe
- osigurača i kalemova
- prekidača za električne instalacije (npr. prekidača napritisak, automatskih prekidača, na sponu, prebacivača)
- električnih ispusta i štek-kontaktata
- kutija za električne žice (npr. preklopnih kutija)
- električnih vodova i priključaka
- električne opreme za uključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola ili za priključivanje u električna strujna kola:
- * sklopki, osigurača, odvodnika prenapona, ograničivača napona, prekidača i razvodnih kutija, releja, priključnica i dr.
- plastične žičane opreme koja ne prenosi struju, uključujući plastične razvodne kutije, plastične priključke i poklopce za prekidače

Ne obuhvata proizvodnju:

- keramičkih izolatora, djel. 23.43
- elektronskih elemenata za konektore, utičnice i prekidače, djel. 26.11

27.4 Proizvodnja opreme za osvjtljenje

27.40 Proizvodnja opreme za osvjtljenje

Obuhvata proizvodnju sijalica, cijevi i elemenata za njih (osim stakla za sijalice), uređaja za električno osvjtljenje i elemenata za uređaje za električno osvjtljenje.

Obuhvata proizvodnju:

- lampi na pražnjenje, električnih lampi sa ugljenim vlaknom, fluorescentnih, ultravioletnih, infracrvenih lampi i sijalica
- uređaja za plafonsko osvjtljenje
- luster

- stonih lampi
- ukrasnih sijalica za jelku
- cjepanica za električni kamin
- električnih lampi protiv insekata
- fenjera (karbidnih, električnih, na gas, benzin, kerozin)
- reflektora
- uličnih svjetiljki (osim saobraćajnih znakova)
- osvjetljenja za transportnu opremu (npr. za motorna vozila, avione i čamce)
- neelektrične opreme za osvjetljenje

Ne obuhvata proizvodnju:

- staklenih djelova za osvjetljenje, djel. 23.19
- strujnih žičanih uređaja za rasvjetne instalacije
- plafonskih ventilatora ili ventilatora u kupatilima sa ugrađenim uređajima za osvjetljenje
- utikača, prekidača i ostale opreme za povezivanje žica kod osvjetljenja, djel. 27.33
- električnih ventilatora sa ugrađenim svijetlom, djel.27.51
- proizvodnju električnih znakova i električnih signalnih uređaja u saobraćaju (semafora i sl.), djel. 27.90

27.5

Proizvodnja aparata za domaćinstvo

Obuhvata proizvodnju malih električnih uređaja za korišćenje u domaćinstvu

- ventilatora, mašina za pranje veša, mašina za pranje sudova, usisivača, aparata za čišćenje poda, aparata za pripremanje hrane, frižidera, bojlera, vertikalnih zamrzivača, zamrzivača u obliku sanduka i drugih električnih i neelektričnih uređaja kao što su mašine za pranje veša, grijači za vodu i jedinice za odlaganje otpadaka. U ovu granu svrstana je i proizvodnja uređaja sa električnim, gasnim i drugim izvorima goriva.

27.51

Proizvodnja električnih aparata za domaćinstvo

Obuhvata proizvodnju:

- električnih aparata za domaćinstvo:
 - * frižidera i zamrzivača
 - * mašina za pranje sudova, mašina za pranje i sušenje rublja
 - * usisivača i sakupljača otpadaka
 - * aparata za glačanje podova
 - * sjeckalica, miksera, sokovnika i otvarača konzervi
 - * električnih aparata za brijanje i električnih četkica za zube
 - * oštrača noževa, aspiratora i dr.
- elektrotermičkih aparata za domaćinstvo:
 - * električnih grijača
 - * električnih grijača vode
 - * električne čebadi
 - * električnih aparata za sušenje kose, češljeva, četki i viklera
 - * električnih aparata za peglanje
 - * električnih aparata za grijanje prostorija (uljanih radijatora, akumulacionih, konvekcioni, grijalica, kalorifera) i kućnih ventilatora
 - * električnih pećnica, mikrotalasnih pećnica, štednjaka, rešoa, toster, aparata za pripremanje čaja i kafe
 - * friteza, ražnjeva, roštilja, električnih grejnih tijela i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju industrijskih frižidera i zamrzivača, sobnih klima-uređaja, ventilatora za potkrovlje, ugrađenih sobnih grijalica, centralnih klima-uređaja, izduvnih ventilatora i profesionalne opreme za kuvanje; profesionalne perionice, hemijsko čišćenje,

- opremu za peglanje; profesionalne i industrijske vakuum-mašine za čišćenje, djel. 28
 - proizvodnju kućnih mašina za šivenje, djel. 28.94
 - ugradnju uređaja za prozračivanje prostora, djel. 43.29
- 27.52 Proizvodnja neelektričnih aparata za domaćinstvo
- Obuhvata:
- proizvodnju neelektričnih grijalica za prostor, šporeta, rešetki, peći, opreme za kuvanje i ploča za grijanje
- 27.9 Proizvodnja ostale električne opreme
- 27.90 Proizvodnja ostale električne opreme
- Obuhvata proizvodnju različite električne opreme, osim motora, generatora i transformatora, baterija i akumulatora, žičanih proizvoda, svjetleće opreme i kućnih aparata.
- Obuhvata proizvodnju:
- fiksnih punjača baterija
 - električnih uređaja za otvaranje i zatvaranje vrata
 - električnih zvana
 - produžnih kablova napravljenih od kupljene izolacione žice
 - ultrazvučnih (ultrasoničnih) mašina za čišćenje (osim laboratorijskih i stomatoloških)
 - invertora u čvrstom stanju, aparata za ispravljanje struje, ogrijevnih ćelija, regulisanog i neregulisanog pribora za napajanje
 - pribora za neprekidno napajanje (UPS)
 - ugušivača talasa (osim za voltažu na nivou distribucije)
 - kablova, produžnih kablova i drugih setova električnih kablova od izolovane žice i sa konektorima
 - karbonskih i grafitnih elektroda, kontakata i drugih električnih proizvoda od karbona i grafita
 - djelova akceleratora
 - električnih kondenzatora, otpornika i sličnih elemenata
 - elektromagneta
 - sirena
 - elektronskih semafora
 - električnih znakova
 - električne opreme za signalizaciju ili uređivanje saobraćaja
 - električnih izolatora (osim od stakla i porculana) i opreme od neplemenitih metala
 - električne opreme za zavarivanje i lemljenje, uključujući ručne okove za lemljenje
- Ne obuhvata proizvodnju:
- izolatora i izolacionih elemenata od keramike, djel.23.43
 - ugljenih i grafitnih vlakana i proizvoda (osim elektroda i električne opreme), djel. 23.99
 - ispravljača koji sadrže elektronske komponente, integrisanih kola regulisanih voltažom, integrisanih kola, konvertora struje, elektronskih otpornika i sličnih uređaja, djel. 26.11
 - transformatora, motora, generatora, prekidača, releja i industrijskih kontrolora, djel. 27.1
 - baterija, djel. 27.20
 - komunikacione žice, žičane opreme koja prenosi i koja ne prenosi struju, djel. 27.3
 - opreme za osvjjetljenje, djel. 27.40
 - aparata za domaćinstvo, djel. 27.5
 - neelektrične opreme za zavarivanje i lemljenje, djel.28.29
 - električne opreme za motorna vozila (generatora, alternatora, svjećica, sistema za prozore i vrata na struju i regulatora

- voltaže), djel. 29.31
- laboratorijskih ultrazvučnih aparata za čišćenje, djel.26.51
- elektromotora, generatora i transformatora i opreme zadistribuciju i upravljanje, djel. 27.1
- akumulatora, primarnih ćelija i baterija, djel. 27.20
- izolovane žice i kablova, djel. 27.3
- uređaja za osvjetljenje, djel. 27.40
- električnih aparata za domaćinstvo, djel. 27.5
- aparata za zavarivanje na gas, djel. 28.29
- neelektrične opreme za varenje i lemljenje, djel. 28.29
- elektrodjelova i elektronske opreme za motorna vozila i njihove motore, djel. 29.31

28

Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute

U ovu oblast svrstava se proizvodnja mašina i opreme kojima se djeluje nezavisno na materijale, mehanički ili termički, ili se njima obavljaju operacije na materijalima (kao što su rukovanje, raspršivanje, mjerenje ili pakovanje), uključujući njihove mehaničke komponente koje proizvode i primjenjuju silu, kao i sve posebno proizvedene primarne djelove. Tu je uključena proizvodnja fiksnih, mobilnih ili ručnih uređaja bez obzira na to da li su konstruisani za industrijski inženjering i građevinarstvo, poljoprivredu ili kućnu upotrebu. Proizvodnja posebne opreme za putnički ili robni transport u specijalno određenim prostorijama takođe pripada ovoj oblasti.

U ovoj oblasti razdvojena je proizvodnja mašina za posebne namjene, tj. mašina za isključivu upotrebu u nekoj industrijskoj grani ili grupi, i mašina za opšte namjene, tj. mašina koje se koriste u više industrijskih grana navedenih u klasifikaciji. Ovdje je svrstana i proizvodnja ostalih mašina za posebne namjene, nepomenutih na drugim mjestima u klasifikaciji, bilo da se koriste ili ne koriste u nekom proizvodnom procesu, kao što je oprema za zabavne parkove, automatska oprema za kuglane itd. Ovoj oblasti ne pripada proizvodnja metalnih proizvoda za opšte namjene (oblast 25), pripadajuće upravljačke opreme, kompjuterske opreme, opreme za mjerenje i testiranje, aparata za distribuciju i upravljanje električnom energijom (oblasti 26 i 27) i motornih vozila opšte namjene (oblasti 29 i 30).

28.1

Proizvodnja mašina opšte namjene

28.11 Proizvodnja motora i turbina, osim za letjelice i motorna vozila

Obuhvata proizvodnju:

- klipnih motora sa unutrašnjim sagorijevanjem i njihovih djelova, osim motora za letjelice, vozila i motocikle:
 - * brodskih motora
 - * motora za željeznicu (lokomotive)
- klipova i klipnih prstenova, karburatora i svih djelova za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, dizel motora i dr.
 - turbina i njihovih djelova:
 - * parnih turbina i drugih parnih mašina
 - * hidrauličnih turbina, vodnih kola i njihovih regulatora
 - * turbina na vjetar
 - * gasnih turbina, osim turbomlaznih i turbopropelerskih za avione
 - svih jedinica za turbine s generatorom
 - motora za industrijsku upotrebu

Ne obuhvata proizvodnju:

- električnih generatora, djel. 27.11
- generatori (osim turbinskih generatora), djel. 27.11
- električne opreme i djelova motora sa unutrašnjim sagorijevanjem, djel. 29.31
- motora za vozila, avione i motocikle, djel. 29.10, 30.30 i 30.91

- turbomlaznih i turbopropelerskih motora, djel. 30.30
- 28.12 Proizvodnja hidrauličnih pogonskih uređaja
- Obuhvata proizvodnju:
- hidrauličnih i pneumatskih djelova (pumpi, motora, kompresora, ventila, cijevi i fittinga)
 - uređaja za pripremu vazduha za korišćenje u pneumatskom sistemu
 - fluidnih energetske sistema
 - hidrauličnih transmisionih aparata
 - hidrostatičnih transmisija
- Ne obuhvata proizvodnju:
- kompresora, djel. 28.13
 - pumpi za nehidraulično korišćenje, djel. 28.13
 - ventila za nefluidnu energetske primjenu, djel. 28.14
 - mehaničke transmisione opreme, djel. 28.15
- 28.13 Proizvodnja ostalih pumpi i kompresora
- Obuhvata proizvodnju:
- vazdušnih i vakuum pumpi, vazdušnih i drugih gasnih kompresora
 - pumpi za tečnost, opremljenih ili neopremljenih mjernim uređajima
 - pumpi za gorivo, vodu, ulje, za automobilske motore i sl.
 - ručnih pumpi
- Ne obuhvata:
- proizvodnju hidraulične i pneumatske opreme, djel.28.12
- 28.14 Proizvodnja ostalih slavina i ventila
- Obuhvata proizvodnju:
- industrijskih slavina i ventila, uključujući i regulacione ventile i slavine za dotok
 - sanitarnih slavina i ventila
 - slavina i ventila za grijanje
- Ne obuhvata proizvodnju:
- ventila od meke gume, stakla ili keramičkih materijala, djel. 22.19, 23.19 i 23.44
 - usisnih i izduvnih ventila za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, djel. 28.11
 - hidrauličnih i pneumatskih ventila za korišćenje u pneumatskim sistemima, djel. 28.12
- 28.15 Proizvodnja ležajeva, zupčanika i zupčastih pogonskih elemenata
- Obuhvata proizvodnju:
- kugličnih i valjkastih ležajeva i njihovih djelova
 - mehaničkih uređaja za prenos:
 - * prenosnih osovina i koljena, bregastih osovina, koljenastih vratila, pogonskih ručica i dr.
 - * kliznih ležajeva i njihovih kućišta
 - zupčanika, kutija za mjenjače i zupčaste prenosnike i drugih mjenjača brzine
 - kvačila i spojnice za vratila
 - zamajaca i kaišnika
 - zglobnih lanaca
 - lanaca za pogonski prenos

Ne obuhvata proizvodnju:

- ostalih lanaca, djel. 25.93
- hidraulične prenosne opreme, djel. 28.12
- hidrostatičkih prenosnih uređaja, djel. 28.12
- električne opreme za paljenje i pokretanje motora sa unutrašnjim sagorijevanjem, djel. 29.31
- prenosnih uređaja na mehanički pogon, za vozila, avione i motocikle, djel. 29 i 30

28.2 Proizvodnja ostalih mašina opšte namjene

28.21 Proizvodnja industrijskih peći i gorionika

Obuhvata proizvodnju:

- električnih i drugih industrijskih i laboratorijskih peći i ložišta, uključujući i peći za spaljivanje
- gorionika
- električnih fiksnih uređaja za zagrijavanje prostora i električnih grijača vode u bazenima
- neelektričnih fiksnih uređaja za zagrijavanje, npr. solarnih kolektora, parnih, uljnih i sličnih gorionika i uređaja za domaćinstva
- električnih uređaja za zagrijavanje u domaćinstvima (vazdušnih uređaja za zagrijavanje na električni pogon, toplotnih pumpi itd.) i vazdušnih uređaja za zagrijavanje koji ne rade na električni pogon
- mehaničke opreme za loženje, rešetki, aparata za pražnjenje pepela itd.

Ne obuhvata proizvodnju:

- aparata za zagrijavanje vode, za domaćinstvo, djel. 25.21
- sušara za poljoprivredu, djel. 28.93
- pekarskih peći, djel. 28.93
- sušara za drvo, celulozu, papir i karton, djel. 28.99
- medicinskih, hirurških ili laboratorijskih sterilizatora, djel. 32.50
- laboratorijskih (stomatoloških) peći, djel. 32.50

28.22 Proizvodnja opreme za podizanje i prenošenje

Obuhvata proizvodnju:

- opreme na ručni ili mehanički pogon, mašina za podizanje, prenošenje, utovar i istovar:
- * koturača i čekrka
- * dizalica, kranova, pokretnih platformi za podizanje, ophodnih transportera i dr.
- * radnih vozila sa opremom ili bez nje, za podizanje i prenošenje, sa sopstvenim pogonom ili bez njega (tip koji se koristi u fabrikama)
- * mehaničke manipulatore i industrijske robote specijalno dizajnirane za podizanje, prenošenje, utovar i istovar
- konvejera, žičanih dizalica, elevatora za tečnost i dr.
- liftova, pokretnih stepenica i staza i dr.
- djelova uređaja za dizanje i prenošenje

Ne obuhvata:

- proizvodnju industrijskih robota, djel. 28.29
- proizvodnju dizalica i transportnih traka za rad podzemljom, djel. 28.92
- proizvodnju eskavatora, bagera i utovarivača, djel. 28.92
- proizvodnju plovnih, željezničkih i kamionskih dizalica, djel. 30.11 i 30.20
- instalaciju liftova i pokretnih stepenica, djel. 43.29

28.23 Proizvodnja kancelarijskih mašina i opreme, osim kompjutera i kompjuterske opreme

Obuhvata proizvodnju:

- računskih mašina
- registar-kasa
- elektronskih ili neelektronskih kalkulatora,
- mašina za obrađivanje pošiljki (kovertiranje, pečatiranje i adresiranje; otvaranje, sortiranje, skeniranje) i mašina za sređivanje pošiljki
- pisaćih mašina
- stenografskih mašina
- kancelarijske knjigovezačke opreme
- mašina za pisanje čekova
- mašina za prebrojavanje i uvijanje metalnog novca
- rezača za olovke
- spajalica i mašina za skidanje spajalica
- mašina za prebrojavanje glasova
- držača za trake
- probijača za rupe
- mašina za fotokopiranje
- kertridža za tonere
- školskih tabli, bijelih tabli i ostalih
- mašina za diktiranje (diktafona)

Ne obuhvata:

- proizvodnju kompjutera i perifernih uređaja, djel. 26.20

28.24 Proizvodnja ručnih pogonskih aparata sa mehanizmima

Obuhvata:

- proizvodnju ručnog alata sa ugrađenim motorom (električnim ili drugim) ili na pneumatski pogon:
- * cirkularnih ili klipnih testera
- * lančanih testera
- * bušilica i glodalica
- * ručnih uređaja za čišćenje pješčanim mlazom
- * pneumatskih pištolja za spajanje
- * pneumatskih pištolja za zakivanje
- * brusilica
- * strigača i grickalice
- * klješta-ključeva
- * mašina za ukucavanje eksera koje se pokreću na barut

Ne obuhvata proizvodnju:

- zamjenljivih djelova za ručni alat, djel. 25.73
- ručnih električnih aparata za zavarivanje i lemljenje, djel. 27.90

28.25 Proizvodnja rashladne i ventilacione opreme, osim za domaćinstvo

Obuhvata proizvodnju:

- industrijske opreme za hlađenje i zamrzavanje
- uređaja za klimatizaciju, uključujući dodatke za glavne djelove
- izmjenjivača toplote i aparata za utečnjavanje vazduha i drugih gasova
- ventilatora za potkrovlje (ventilatora za zabate, krovnih ventilatora itd.), osim za domaćinstva

Ne obuhvata proizvodnju:

- opreme za hlađenje i zamrzavanje, za upotrebu u domaćinstvu, djel. 27.51
- ventilatora za domaćinstvo, djel. 27.51

28.29 Proizvodnja ostalih mašina i aparata opšte namjene

Obuhvata proizvodnju:

- uređaja za mjerenje težine (osim preciznih laboratorijskih vaga):
- * kućnih vaga i vaga za trgovinu, vaga za kontinuirano mjerenje, vagonskih vaga, tegova i dr.
- mašina i aparata za filtriranje i prečišćavanje tečnosti
- uređaja za izbacivanje, raspršivanje i prskanje tečnosti i praha:
- * pištolja za raspršivanje, aparata za gašenje požara, mašina za čišćenje pješčanim mlazom, mašina za čišćenje parom i dr.
- mašina za pakovanje i uvijanje kao što su mašine za punjenje, zatvaranje, zaptivanje, kapsuliranje, označavanje i dr.
- mašina za pranje ili sušenje boca i za gaziranje pića
- mašina za destilaciju i prečišćavanje u rafinerijama nafte, hemijskoj industriji, industriji pića itd.
- gasnih generatora
- kalandera i drugih mašina za valjanje i odgovarajućih cilindara (osim za metal i staklo)
- centrifuga (osim separatora u mljekarama i sušilica za odjeću)
- zaptivača i sličnih zaptivki izrađenih od kombinovanih materijala ili od slojeva istog materijala
- automata za prodaju robe i dr.
- libela, mjernih traka i sličnih naprava, preciznog mašinskog alata (osim optičkog)
- rashladnih stubova i sličnih uređaja za hlađenje pomoću reciklirane vode
- neelektričnih aparata za zavarivanje

Ne obuhvata proizvodnju:

- preciznih vaga (za laboratorije i sl.), djel. 26.51
- uređaja za hlađenje i zamrzavanje, za upotrebu u domaćinstvu, djel. 27.51
- ventilatora za domaćinstvo, djel. 27.51
- električnih aparata za zavarivanje, djel. 27.90
- poljoprivrednih aparata za prskanje i zaprašivanje, djel. 28.30
- uređaja za valjanje metala i stakla i njihovih valjaka, djel. 28.91 i 28.99
- poljoprivrednih sušilica, djel. 28.93
- mašina za filtriranje i čišćenje hrane, djel. 28.93
- separatora pavlake, djel. 28.93
- mašina za štampanje na tekstilu, djel. 28.94

28.3 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo

28.30 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo

Obuhvata:

- proizvodnju traktora za poljoprivredu i šumarstvo
- proizvodnju jednoosovinskih traktora i motokultivatora
- proizvodnju kosilica, uključujući kosilice za travnjake
- proizvodnju poljoprivrednih samoutovarnih i samoistovarnih prikolica i poluprikolica
- proizvodnju poljoprivrednih mašina za pripremu zemljišta, sjetvu ili đubrenje: plugova, rasturača đubriva, sejačica, drljača i dr.
- proizvodnju mašina za žetvu i vršidbu: žetelica, vršalica, sortirki i dr.

- proizvodnju mašina za mužu
- proizvodnju poljoprivrednih mašina za prskanje i zaprašivanje
- proizvodnju raznovrsne poljoprivredne opreme za gajenje živine i pčela, pripremu stočne hrane i dr.
- proizvodnju mašina za čišćenje, sortiranje i klasiranje jaja, voća, sjemena, zrnevlja i dr.

Ne obuhvata proizvodnju:

- ručnog poljoprivrednog oruđa, djel. 25.73
- radnih vozila za prenošenje, djel. 28.22
- pogonskih ručnih mašina i aparata, djel. 28.24
- separatora pavlake, djel. 28.93
- mašina za hlađenje, sortiranje i sušenje mahuna, djel.28.93
- drumskih traktora za poluprikolice, djel. 29.10
- drumskih prikolica ili poluprikolica, djel. 29.20

28.4 Proizvodnja mašina za obradu metala i mašina-alatki

Obuhvata proizvodnju obradnih mašina i mašina-alatki za obradu metala i ostalih materijala (drveta, kamena, tvrde gume i plastike, hladnog stakla itd.), uključujući one koje koriste laser, ultrazvuk, elektroeroziju, plazmu, magnetski puls itd.

28.41 Proizvodnja mašina za obradu metala

Obuhvata proizvodnju:

- alatnih mašina za obradu metala (i onih koje koriste laser, ultrazvuk, elektroeroziju, plazmu, magnetski puls)
- mašinskog oruđa za izvrtanje, bušenje, glodanje, oblikovanje, struganje i mljevenje
- mašina za rezanje i isijecanje metala
- mašinskog oruđa za etaloniranje i presovanje
- mašina za vučenje metala i mašina za obradu žice
- presa za probijanje, hidrauličnih presa, hidrauličnih kočnica, čekića, mašina za kovanje itd.

Ne obuhvata proizvodnju:

- zamjenljivih djelova za ručni ili mašinski alat, djel.25.73
- električnih mašina za zavarivanje, djel. 27.90

28.49 Proizvodnja ostalih mašina-alatki

Obuhvata proizvodnju:

- alatnih mašina za obradu svih vrsta materijala kao što su drvo, kost, kamen, tvrda guma, tvrda plastika, hladno staklo; uključena je obrada laserom, ultrazvukom, elektroerozijom, plazmom, magnetskim pulsom i sl.
- držača za mašinsko oruđe
- drugih specijalnih pričvršćivača za mašinsko oruđe
- fiksnih mašina za spajanje, zakivanje, lijepljenje ili drugo spajanje proizvoda od drveta, plute, kostiju, tvrde gume ili plastike
- fiksnih rotacionih ili rotacionih udarnih bušilica, testera, zakovičara, rezača gvozdene metala itd.
- presa za ploče iverice i sl.
- mašina za elektrane
- djelova i opreme za sva nabrojana mašinska oruđa

Ne obuhvata proizvodnju:

- zamjenljivih nastavaka za obradne mašine (burgija, probijača, kalupa, rezača za glodanje, alata za obrtanje, oštrica za testere i noževa za sječenje), djel. 25.73
- električnih aparata za zavarivanje i lemljenje kao što su okovi i pištolji, djel. 27.90
- pogonskih mašina i aparata, djel. 28.24

- mašina koje se koriste u livnicama, djel. 28.91
- rudarskih mašina i aparata, djel. 28.92

28.9

Proizvodnja ostalih mašina za specijalne namjene

Obuhvata proizvodnju mašina za specijalnu upotrebu u metalurgiji, rudnicima i kamenolomima, u građevinarstvu, industriji pića, hrane, duvana, tekstila, odjeće, kože, papira, plastičnih masa, guma i za ostale specijalne namjene; takođe uključuje specifične mašine (u neindustrijskim djelatnostima, kao što su mašine za pokretanje aviona i oprema za zabavne parkove).

28.91

Proizvodnja mašina za metalurgiju

Obuhvata proizvodnju:

- mašina i opreme za rad s vrelim metalima: konvertora, kalupa za ingote, lonaca za livenje, mašina za livenje (osim za ingote) i dr.
- mašina za valjanje metala i valjkova za te mašine

Ne obuhvata proizvodnju:

- kokila i kalupa za livenje (osim za ingote), kao ni mašina za oblikovanje livničkih kalupa, djel. 25.73
- vučnih klupa za obradu vrelih metala, djel. 28.41
- mašina za oblikovanje kalupa namijenjenih za vrole metale (osim za ingote), djel. 28.99

28.92

Proizvodnja mašina za rudnike, kamenolome i građevinarstvo

Obuhvata proizvodnju:

- elevatora, beskrajnih traka i konvejera za rad pod zemljom
- mašina za bušenje, odsjecanje, iskopavanje i prokopavanje tunela (za podzemnu upotrebu ili ne)
- mašina za obradu minerala prosijavanjem, sortiranjem, separacijom i dr.
- mješalica za beton i malter
- mašina za zemljane radove: buldožera, buldozer sa ugaonim nozevima (angldozera), gredera (ravnjača), skrepera (zgrtalica), nivelirki, mehaničkih kašikara, utovarivača i dr.
- kašika za buldožere i utovarivače
- mašina za pobijanje i vađenje šipova, mašina za nanošenje površinskih slojeva maltera, bitumena i betona
- gusjeničara i traktora za korišćenje u rudarstvu
- velikih transportera za prevoz ruda

Ne obuhvata proizvodnju:

- opreme za podizanje i prenošenje, djel. 28.22
- drugih traktora, djel. 28.30 i 29.10
- alatnih mašina za obradu kamena, uključujući mašine za cijepanje i grubu obradu kamena, djel. 28.49
- vozila-mješalica za beton, djel. 29.10

28.93

Proizvodnja mašina za industriju hrane, pića i duvana

Obuhvata proizvodnju:

- sušara za poljoprivredu
- mašina za mljekarsku industriju:
 - * separatora pavlake
 - * mašina za obradu i preradu mlijeka
 - * mašina za izradu sira (homogenizatora, kalupa, presa i dr.)
- mašina za mlinsku industriju:
 - * mašina za čišćenje, sortiranje ili razvrstavanje sjemena, žita ili

- sušenog mahunastog povrća (vejača, sita, separatora, mašina za pranje sjemenja)
- * mašina za proizvodnju brašna (mlinova, prosijevača, čistača mekinja, mješalica, mašina za odstranjivanje ljuspica s pirinča i mašina za razdvajanje zrnelja)
- presa i mašina za gnječenje u proizvodnji vina, jabukovače, voćnih sokova i dr.
- mašina za pekarsku industriju i izradu makarona, špageta i sličnih proizvoda:
- * pekarskih peći, uređaja za miješanje, komadanje, razdjeljivanje i oblikovanje tijesta, mašina za slaganje keksa i dr.
- mašina i opreme za preradu raznovrsne hrane: za izradu slatkiša, kakaoa ili čokolade; za proizvodnju šećera i piva; obradu mesa ili živine, pripremu voća, koštunjavog voća ili povrća, ribe, ljuskara ili morske hrane
- mašina za filtriranje i čišćenje
- mašina za ekstrakciju i preradu životinjskih i biljnih masti i ulja
- mašina za preradu duvana i izradu cigareta ili cigara, duvana za lulu, duvana za žvakanje, burmuta i dr.
- mašina za pripremu hrane u hotelima i restoranima

Ne obuhvata proizvodnju:

- opreme za sterilizaciju hrane i mlijeka zračenjem, djel.26.60
- mašina za pakovanje, zavijanje i mjerenje, djel. 28.29
- mašina za čišćenje, sortiranje ili klasiranje jaja, voća ili drugih plodova (osim sjemenja, žitarica i sušenog mahunastog povrća), djel. 28.30

28.94 Proizvodnja mašina za industriju tekstila, odjeće i kože

Obuhvata proizvodnju:

- mašina za tekstilnu industriju:
- * mašina za pripremu, proizvodnju, istiskivanje, izvlačenje, teksturiranje i sječenje vještačkih ili sintetičkih vlakana, materijala ili prediva
- * mašina za pripremu tekstilnih vlakana: za čišćenje pamuka, raskidanje bala, sakupljanje i rastresanje pamuka, pranje i karbonizaciju vune i dr.
- * mašina za češljanje, grebenanje i namotavanje vune na ramove i dr.
- * predilica
- * mašina za pripremu tekstilnog prediva: za namotavanje, snovanje i dr.
- * mašina za tkanje (razboja), uključujući ručne razboje
- * mašina za pletjenje
- * mašina za izradu čvorovanih mreža, tila, čipki, pletenica i dr.
- pomoćnih uređaja i opreme za tekstilne mašine:
- * dobi-mašina, žakard-mašina, automatskih zaustavljača kretanja, mehanizama za zamjenjivanje tkačkih čunjeva, vretena i leptirnjaka za vretena i dr.
- mašina za štampanje tkanina
- mašina za obradu tkanina:
- * mašina za pranje, bijeljenje, bojenje, dekorisanje, finalnu doradu, premazivanje ili impregnaciju tkanina
- * mašina za namotavanje, odmotavanje, previjanje, sječenje ili reckanje tkanina
- mašina za pranje i mašina za peglanje:
- * mašina za pranje i mašina za peglanje, uključujući tople prese
- * mašina za pranje i sušenje perioničkog tipa
- * centrifugalnih mašina za sušenje odjeće

- * mašina za hemijsko čišćenje
- šivaćih mašina, kao i glava i igala za njih (za domaćinstvo ili ne)
- mašina za izradu ili dovršavanje filca ili netkanog tekstila
- mašina za kožnu industriju:
- * mašina za pripremu, štavljenje ili obradu sirove kože, krzna ili štavljene kože
- * mašina za izradu ili popravku obuće i drugih predmeta od kože ili krzna

Ne obuhvata proizvodnju:

- papira i kartica sa ugrađenim programima za rad žakard-mašina, djel. 17.29
- mašina za pranje i sušenje u domaćinstvu, djel. 27.51
- mašina za glačanje, djel. 28.29
- mašina za knjigoveznice, djel. 28.99

28.95 Proizvodnja mašina za industriju papira i kartona

Obuhvata proizvodnju:

- mašina za izradu pulpe (celuloznih vlakana)
- mašina za izradu papira i kartona
- mašina za izradu predmeta od papira i kartona

28.96 Proizvodnja mašina za izradu plastike i gume

Obuhvata:

- proizvodnju mašina za izradu meke gume i plastike i za izradu proizvoda od tih materijala:
- * ekstrudera, presa, mašina za izradu ili protektiranje guma za vozila i drugih mašina za izradu proizvoda od gume i plastičnih masa

28.99 Proizvodnja mašina za ostale specijalne namjene

Obuhvata proizvodnju:

- sušilica za drvo, celulozu, papir, karton i druge materijale (osim za poljoprivredne proizvode i tekstil)
- štamparskih i knjigovezačkih mašina, kao i mašina za djelatnosti koje podržavaju štampanje na velikom broju materijala
- mašina za izradu crijepa i opeke, za oblikovanje keramičkih proizvoda, cijevi, grafitnih elektroda, kreda za pisanje, kalupa za livnice i dr.
- poluprovodnih proizvodnih mašina
- industrijskih višenamjenskih robota
- različitih specijalnih mašina i opreme:
- * mašina za sastavljanje električnih i elektronskih svjetiljki, cijevi i sijalica
- * mašina za izradu ili toplu obradu stakla ili staklene robe, staklenih vlakana ili prediva
- * mašina i aparata za separaciju izotopa; mašina za izradu užadi i dr.
- opreme za centriranje i balansiranje guma; opreme za balansiranje (osim balansiranja točkova)
- sistema za centralno podmazivanje
- opreme za lansiranje letjelica, katapulta i slične opreme
- automatskih uređaja za kuglanje (opreme za namještanje kugli)
- naprava za zabavne parkove: ringišpila, tobogana, streljana, ljuljaški itd.

Ne obuhvata proizvodnju:

- aparata za domaćinstvo, djel. 27.5
- mašina za fotokopiranje, djel. 28.23
- mašina za obradu tvrde gume i plastike ili hladnog stakla, djel. 28.49
- modula za ingote, djel. 28.91

29

Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica

Obuhvata proizvodnju motornih vozila za prevoz putnika i robe. Uključena je i proizvodnja motora za motorna vozila i raznih djelova i opreme za njih, kao i proizvodnja prikolica i poluprikolica.

Održavanje i popravka motornih vozila proizvedenih u ovoj oblasti svrstani su u djel. 45.20.

29.1

Proizvodnja motornih vozila

29.10

Proizvodnja motornih vozila

Obuhvata:

- proizvodnju automobila
- proizvodnju komercijalnih vozila:
 - * kombi-vozila, kamiona, teretnih traktora za poluprikolice i dr.
- proizvodnju autobusa, trolejbusa i putničkih kola
- proizvodnju motora za motorna vozila
- proizvodnju šasija za motorna vozila
- proizvodnju ostalih motornih vozila:
 - * vozila konstruisanih za vožnju po snijegu, specijalnih vozila za prevoz lica na terenima za golf i dr.
 - * vatrogasnih vozila, vozila za čišćenje kolovoza, putujućih biblioteka i oklopnih vozila
 - * vozila s mješalicom za beton
 - * terenskih motocikala (ATV), karting vozila i sl., uključujući vozila za trke
- fabričku obnovu motora za motorna vozila

Ne obuhvata:

- proizvodnju električnih motora (osim startnih motora), djel. 27.11
- proizvodnju sijalica i opreme za osvjetljenje, za vozila, djel. 27.40
- proizvodnju klipova, klipnih prstenova i karburatora, djel. 28.11
- proizvodnju poljoprivrednih traktora, djel. 28.30
- proizvodnju skrepera, djel. 28.92
- proizvodnju traktora koji se koriste u građevinarstvu i rudnicima, djel. 28.92
- proizvodnju teretnih traktora za istovar, djel. 28.92
- proizvodnju karoserija za motorna vozila, djel. 29.10
- proizvodnju elektrodjelova za motorna vozila, djel. 29.31
- proizvodnju ostalih djelova i dodatne opreme za motorna vozila, djel. 29.32
- proizvodnju tenkova i drugih vojnih vozila, djel. 30.40
- održavanje i popravku motornih vozila, djel. 45.20

29.2

Proizvodnja karoserija za motorna vozila, prikolice i poluprikolice

29.20

Proizvodnja karoserija za motorna vozila, prikolice i poluprikolice

Obuhvata proizvodnju:

- karoserija, uključujući kabine za motorna vozila
- opreme za sve vrste vozila, prikolice i poluprikolice

- prikolica i poluprikolica:
- * cistjerni, prikolica za selidbu i dr.
- * kamp-prikolica, poštanskih prikolica i dr.
- kontejnera namijenjenih za jedan način ili više načina transporta

Ne obuhvata proizvodnju:

- prikolica i poluprikolica posebno namijenjenih za upotrebu u poljoprivredi, djel. 28.30
- ostalih djelova i dodatne opreme za karoseriju za motorna vozila, djel. 29.32
- zaprežnih vozila, djel. 30.99

29.3 Proizvodnja djelova i pribora za motorna vozila i motore za njih

29.31 Proizvodnja električne i elektronske opreme za motorna vozila

Obuhvata proizvodnju:

- električne opreme za paljenje i pokretanje motora sa unutrašnjim sagorijevanjem:
- * magneta za paljenje, dinamo-magneta, kalemova za paljenje, svjećica za paljenje, svjećica za zagrijavanje, startera, generatora (dinamo-mašina, alternatora), reglera i dr.
- brisača i uređaja za odmrzavanje i odmagljivanje, električnih naprava za otvaranje prozora i vrata na automobilima itd.
- setova (garnitura) provodnika
- regulatora voltaže

Ne obuhvata proizvodnju:

- baterija i akumulatora za vozila, djel. 27.20
- sijalica i opreme za osvjetljenje, djel. 27.40
- pumpi za motorna vozila, djel. 28.13

29.32 Proizvodnja ostalih djelova i dodatne opreme za motorna vozila

Obuhvata proizvodnju:

- raznovrsnih djelova i pribora za motorna vozila:
- * kočnica, mjenjača, osovina, točkova, amortizera, hladnjaka, prigušivača, izduvnih cijevi, katalizatora, kvačila, volana, stubova upravljača, kutija upravljačkih mehanizama i dr.
- djelova i pribora za karoseriju motornih vozila:
- * sigurnosnih pojaseva, vrata, branika i dr.
- sjedišta za motorna vozila

Ne obuhvata:

- proizvodnju guma za točkove, za vozila, djel. 22.11
- proizvodnju gumenih cijevi, kaiševa i dr. od gume, za vozila, djel. 22.19
- proizvodnju plastičnih cijevi, kaiševa i dr. od plastike, za vozila, djel. 22.2
- proizvodnju akumulatora za motorna vozila, djel. 27.20
- proizvodnju klipova, klipnih motora i karburatora, djel. 28.11
- održavanje, popravku i prepravku motornih vozila, djel. 45.20

30

Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava

Obuhvata proizvodnju transportnih sredstava: izgradnju brodova namijenjenih za transport i druge komercijalne svrhe, proizvodnju šinskih vozila, vazduhoplova i svemirskih letjelica i djelova za njih.

30.1

Izgradnja brodova i čamaca

Obuhvata izgradnju brodova, čamaca i drugih plovnih sredstava namijenjenih za transport i druge komercijalne svrhe (sport i rekreacija).

30.11 Izgradnja brodova i plovnih objekata

Obuhvata izgradnju brodova, izuzev brodova namijenjenih za sport i rekreaciju, kao i izgradnju plovnih struktura:

- izgradnju komercijalnih brodova:
 - * putničkih brodova, trajekata, teretnih tankera i dr.
- izgradnju ratnih brodova
- izgradnju ribarskih brodova
- izgradnju glisera i hoverkraftova (osim rekreativnih)
- izgradnju platformi za bušenje, plovnih ili uronjivih
- izgradnju plovnih konstrukcija:
 - * plovnih dokova, pontona i kesona, platformi za iskrcavanje, barži, tegljača, plutajućih kranova, nerekreativnih splavova na naduvavanje i dr.
- proizvodnju djelova za brodove i plovne strukture

Ne obuhvata:

- proizvodnju djelova za brodove i sklopova za montažu kao što su:
 - * jedra, djel. 13.92
 - * brodski propeleri, djel. 25.99
 - * sidra od čelika i gvožđa, djel. 25.99
 - * brodski motori, djel. 28.11
 - * navigacioni instrumenti, djel. 26.51
 - * svjetlosna oprema za brodove, djel. 27.40
- proizvodnju amfibijskih vozila, djel. 29.10
- proizvodnju čamaca ili splavova na naduvavanje, za rekreaciju, djel. 30.12
- popravku i održavanje brodova i čamaca, djel. 33.15
- rezanje brodova, djel. 38.31
- unutrašnje opremanje brodova, djel. 43.3

30.12 Izrada čamaca za sport i razonodu

Obuhvata:

- izradu čamaca i splavova na naduvavanje
- izradu jedrilica s pomoćnim motorom ili bez njega
- izradu motornih čamaca za razonodu
- proizvodnju vodenih skutera
- izradu ostalih čamaca za razonodu i sport:
 - * kajaka, kanua, lakih čamaca (skifa) i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju djelova čamaca za razonodu i sport:
 - * jedara, djel. 13.92
 - * sidara od čelika i gvožđa, djel. 25.99
 - * brodskih motora, djel. 28.11
 - * dasaka za jedrenje, djel. 32.30
- popravku i održavanje čamaca za sport i rekreaciju, djel. 33.15

30.2 Proizvodnja lokomotiva i šinskih vozila

30.20 Proizvodnja lokomotiva i šinskih vozila

Obuhvata:

- proizvodnju dizel, električnih, parnih i drugih lokomotiva
- proizvodnju samohodnih željezničkih i tramvajskih vagona i vozila za održavanje ili servisiranje

- proizvodnju voznog parka za željeznički i tramvajski saobraćaj, bez sopstvenog pogona:
- * putničkih vagona, vagona za transport robe, vagona-citjermi, vagona sa automatskim istovaranjem, vagona-radionica, vagona-dizalica, tendera i dr.
- proizvodnju posebnih djelova za željezničke i tramvajske lokomotive i vagona:
- * obrtnih postolja, osovina i točkova, kočnica i djelova za njih
- * kuka i spojnice vagona, odbojnika i djelova za njih; amortizera
- * kostura vagona i lokomotiva; karoserije; spojeva za prolaz između vagona i dr.
- proizvodnju rudarskih lokomotiva i vagona
- proizvodnju mehaničkih i elektromehaničkih uređaja za signalizaciju, kontrolu sigurnosti i upravljanje željezničkim, tramvajskim i drumskim saobraćajem unutrašnjim vodenim putevima, objektima za parkiranje, lučkim instalacijama i aerodromima
- fabričku obnovu i remont šinskih vozila
- proizvodnju sjedišta za šinska vozila

Ne obuhvata proizvodnju:

- nesastavljenih šina, djel. 24.10
- sastavnih djelova za pričvršćivanje željezničkih šina, djel. 25.99
- elektromotora, djel. 27.11
- električne opreme: signalne, zaštitne i za upravljanje u saobraćaju, djel. 27.90
- motora i turbina, djel. 28.11

30.3

Proizvodnja vazdušnih i svemirskih letjelica i odgovarajuće opreme

30.30

Proizvodnja vazdušnih i svemirskih letjelica i odgovarajuće opreme

Obuhvata proizvodnju:

- aviona za prevoz robe ili putnika, za oružane snage, za sport i ostale namjene
- helikoptera
- jedrilica i pilotiranih zmajeva
- dirizabla i balona
- djelova i pribora za vazduhoplove iz ove grupe:
- * glavnih djelova kao što su trup aviona, krila, vrata, kontrolne površine, uređaji za prizemljivanje, rezervoari za gorivo, pilotske kabine i dr.
- * elisa, rotora i lopatica rotora za helikoptere
- * motora opšteg tipa koji se koriste za letjelice
- * djelova turboreaktora i turbopropelera
- svemirskih letjelica, lansiranih rampi, satelita, planetarnih sondi, svemirskih brodova i dr.
- sjedišta za avione
- interkontinentalnih balističkih raketa (ICBM)

Ne obuhvata proizvodnju:

- padobrana, djel. 13.92
- vojnog oružja i municije, djel. 25.40
- telekomunikacione opreme za satelite, djel. 26.30
- avio-instrumenata i avio-nautičkih instrumenata za letjelice, djel. 26.51
- navigacionih sistema za letjelice, djel. 26.51
- opreme za osvjetljenje za letjelice, djel. 27.40
- uređaja za pokretanje i drugih električnih djelova za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem, djel. 27.90
- klipova, klipnih prstenova i karburatora, djel. 28.11

- opreme za lansiranje aviona (kod nosača aviona) i slične opreme, djel. 28.99
- 30.4 Proizvodnja borbenih vojnih vozila
- 30.40 Proizvodnja borbenih vojnih vozila
- Obuhvata proizvodnju:
- tenkova
 - naoružanih amfibijskih vozila
 - drugih vojnih borbenih vozila
- Ne obuhvata:
- proizvodnju oružja i municije, djel. 25.40
- 30.9 Proizvodnja ostalih transportnih sredstava
- Obuhvata proizvodnju transportne opreme koja ne uključuje motorna i šinska vozila, vazдушnu, vodenu, željezničku opremu, kao ni svemirsku transportnu opremu i vojna vozila.
- 30.91 Proizvodnja motocikala
- Obuhvata proizvodnju:
- motocikala, mopeda i bicikala s pomoćnim motorom
 - motora za motocikle
 - prikolica za motocikle
 - djelova i pribora za motocikle
- Ne obuhvata proizvodnju:
- bicikala, djel. 30.92
 - invalidskih kolica, djel. 30.92
- 30.92 Proizvodnja bicikala i invalidskih kolica
- Obuhvata proizvodnju:
- bicikala i sličnih prevoznih sredstava bez motora (uključujući i tricikle za prevoz robe), dječijih bicikala i tricikala
 - djelova i pribora za bicikle i dr.
 - kolica za prevoz invalida, s motorom ili bez njega
 - djelova i pribora za sredstva za prevoz invalida
 - dječijih kolica
- Ne obuhvata proizvodnju:
- bicikala s pomoćnim motorom, djel. 30.91
 - vozila-igračaka dizajniranih za jahanje, uključujući plastične bicikle i tricikle, djel. 32.40
- 30.99 Proizvodnja ostale transportne opreme
- Obuhvata proizvodnju:
- ručnih kolica: kolica za prtljag, sanki, šoping-kolica itd.
 - zaprežnih vozila: jednoprežnih, zaprega koje vuku magarci, mrtvačkih kola itd.
- Ne obuhvata proizvodnju:
- industrijskih transportnih vozila, uključujući samovozna vozila, djel. 28.22
 - dekorativnih kolica za restorane
- 31 Proizvodnja namještaja
- Obuhvata proizvodnju namještaja i srodnih proizvoda od svih materijala,

osim od kamena, betona i keramike. Postupci izrade namještaja jesu standardizovani postupci obrade materijala i sklapanja komponenti, uključujući sječenje, oblikovanje, izlivanje u kalupe i laminiranje. Estetika i funkcionalnost predstavljaju značajan dio proizvodnog procesa. Neki od postupaka koji se primjenjuju u izradi namještaja slični su postupcima koji se koriste u drugim segmentima prerađivačke industrije. Npr. sječenje i sklapanje primjenjuju se u proizvodnji drvenih (potpornih, okvirnih) elemenata koji su svrstani u oblast 16 (Proizvodnja drveta i proizvoda od drveta). Međutim, brojni postupci koji se primjenjuju u proizvodnji namještaja od drveta razlikuju se od onih koji se primjenjuju u proizvodnji predmeta od drveta. Na sličan način, u proizvodnji metalnog namještaja koriste se tehnike koje se takođe primjenjuju u proizvodnji valjanih proizvoda, koji su svrstani u oblast 25 (Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda). Proces livenja plastičnog namještaja sličan je izlivanju u kalupe ostalih proizvoda od plastike. Međutim, proizvodnja namještaja od plastike smatra se posebnom aktivnošću.

31.0 Proizvodnja namještaja

31.01 Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore

Obuhvata proizvodnju namještaja bilo koje vrste, od bilo kakvog materijala (osim od kamena, betona ili keramike), za bilo koji prostor i u bilo koju svrhu:

- stolica i garnitura za sjedenje za: kancelarije, radne sobe, hotele, restorane i javne prostorije
- sjedišta za pozorišta, bioskope i sl.
- posebnog namještaja za prodavnice: pultova, izložbenih kutija, polica i dr.
- kancelarijskog namještaja
- namještaja za laboratorije
- dekorativnih kolica za restorane
- namještaja za crkve, škole i restorane

Ne obuhvata:

- proizvodnju školskih i kancelarijskih tabli, djel. 28.23
- proizvodnju sjedišta za vozila, djel. 29.32, 30.20 i 30.30
- proizvodnju sjedišta za vozove, djel. 30.20
- proizvodnju operacionih stolova, stomatoloških stolica, bolničkih kreveta i sl., djel. 32.50
- ugrađivanje i pričvršćivanje modularnog namještaja i montiranje laboratorijske opreme, djel. 43.32

31.02 Proizvodnja kuhinjskog namještaja

Obuhvata:

- proizvodnju kuhinjskog namještaja

31.03 Proizvodnja madraca

Obuhvata:

- proizvodnju madraca:
- * madraca sa oprugama, punjenih ili iznutra opremljenih nosećim materijalima
- * nepresvučenih madraca od pjenaste gume ili plastičnih masa
- proizvodnju pomoćnih madraca

Ne obuhvata:

- proizvodnju dušeka na naduvavanje i "vodenih kreveta", djel. 22.19

31.09 Proizvodnja ostalog namještaja

Obuhvata:

- proizvodnju sofa i setova sofa
- proizvodnju baštenskih stolica i garnitura za sjedenje
- proizvodnju namještaja za spavaće sobe, trpezarije, bašte, dnevni boravak, kupatila i dr.
- proizvodnju plakara za šivaće mašine, televizore itd.
- dovršavanje (kao što je tapaciranje stolica)
- dovršavanje namještaja (kao što je prskanje, farbanje, francusko poliranje i tapaciranje)

Ne obuhvata:

- proizvodnju jastuka, malih tapaciranih stolica bez naslona, ukrasnih jastuka, pokrivača i perina, djel. 13.92
- proizvodnju sanitarnih keramičkih proizvoda, djel.23.42
- proizvodnju betonskih klupa i sl., djel. 23.69
- proizvodnju stolova, klupa od kamena i sl., djel. 23.70
- proizvodnju lampi i opreme za osvjetljenje, djel. 27.40
- proizvodnju sjedišta za automobile, vozove i avione, djel.29.32, 30.20 i 30.30
- popravku i restauraciju namještaja, djel. 95.24

32

Ostale prerađivačke djelatnosti

Obuhvata proizvodnju raznovrsnih proizvoda koja nije obuhvaćena u drugim djelatnostima.

32.1 Proizvodnja nakita, bižuterije i sličnih predmeta

Obuhvata proizvodnju nakita i proizvoda koji predstavljaju imitaciju nakita.

32.11 Kovanje novca

Obuhvata:

- proizvodnju kovanog novca, uključujući novac (papirni) koji je zakonsko sredstvo plaćanja, bez obzira na to da li je od plemenitih metala ili ne

32.12 Proizvodnja nakita i srodnih predmeta

Obuhvata:

- proizvodnju obrađenih bisera
- proizvodnju dragog i poludragog kamena, uključujući i proizvodnju industrijskog kvalitetnog kamena i sintetičkog i rekonstituisanog dragog i poludragog kamena
- brušenje dijamanta
- izradu nakita od plemenitih metala ili osnovnih metala prevučenih plemenitim metalima, nakita od dragog ili poludragog kamena, nakita od plemenitih metala u kombinaciji s dragim ili poludragim kamenom ili sa drugim materijalima
- proizvodnju kujundžijskih predmeta od plemenitih metala ili drugih metala prevučenih plemenitim metalima:
 - * posuđa (plitkog i dubokog), pribora za jelo, predmeta za toaletnu upotrebu, kancelarijskih predmeta, predmeta za religioznu upotrebu i dr.
 - izradu tehničke ili laboratorijske opreme od plemenitih metala (osim instrumenata i njihovih djelova):
 - * sudova za topljenje, lopatica, anoda i dr.
 - izradu narukvica i kućišta za ručne satove, kutija zacigarete i dr.

- od plemenitih metala
- graviranje na ličnim predmetima od plemenitih i neplemenitih metala

Ne obuhvata:

- proizvodnju nemetalnih narukvica za ručne časovnike(od tkanine, kože, plastike i dr.), djel. 15.12
- proizvodnju predmeta od osnovnih metala prevučениh plemenitim metalima (osim imitacije nakita), djel. 25
- proizvodnju kutija za satove, djel. 26.52
- proizvodnju narukvica za ručne časovnike od običnih metala, djel. 32.13
- proizvodnju imitacije nakita (bižuterije), djel. 32.13
- popravku nakita, djel. 95.25

32.13 Proizvodnja imitacije nakita i srodnih proizvoda

Obuhvata izradu:

- vještačkih bisera i nakita od neplemenitih materijala
- prstenja, narukvica, ogrlica i sličnih predmeta sačinjenih od osnovnih metala prevučениh plemenitim metalima
- nakita koji sadrži imitaciju dragog kamenja, imitaciju dijamanta, kao i sličnu proizvodnju metalnih narukvica za satove (osim od dragog kamena)

Ne obuhvata proizvodnju:

- nakita od plemenitih metala i dragog kamenja, djel. 32.12
- nakita koji sadrži pravo drago kamenje, djel. 32.1
- narukvica za ručne časovnike od plemenitih metala, djel. 32.12

32.2 Proizvodnja muzičkih instrumenata

32.20 Proizvodnja muzičkih instrumenata

Obuhvata proizvodnju:

- žičanih muzičkih instrumenata
- klavijaturnih instrumenata sa žicama, uključujući i automatski klavir
- orgulja, uključujući i harmonijume i slične klavijaturne instrumente sa slobodnim metalnim piskovima
- harmonika i sličnih instrumenata, uključujući i usne harmonike
- duvačkih instrumenata
- udaraljki
- elektronskih muzičkih instrumenata
- muzičkih kutija, vašarskih orgulja, orgulja na parni pogon i dr.
- djelova i pribora za muzičke instrumente: metronoma, tonskih viljuški, žica, diskova i valjaka za automatske mehaničke instrumente i dr.
- pištaljki, truba za pozivanje i drugih usnih duvačkih instrumenata za davanje zvučnih signala

Ne obuhvata:

- umnožavanje snimljenih nosilaca zapisa (video-traka i diskova), djel. 18.2
- proizvodnju mikrofona, pojačala, zvučnika, slušalica i sličnih djelova, djel. 26.40
- proizvodnju gramofona, magnetofona i sl., djel. 26.40
- proizvodnju muzičkih instrumenata-igračaka, djel. 32.40
- restauraciju orgulja i drugih istorijskih muzičkih instrumenata, djel. 33.19
- izdavanje audio i video traka i diskova, djel. 59.20

32.3 Proizvodnja sportske opreme

32.30 Proizvodnja sportske opreme

Obuhvata proizvodnju sportske i atletske opreme (osim odjevnih predmeta i obuće). Obuhvata:

- proizvodnju sportskih predmeta i sprava i igre na otvorenim ili zatvorenim terenima (osim odjeće i obuće), od bilo kog materijala:
- * tvrde i meke lopte i lopte na naduvavanje
- * reketa, štapova i palica za golf
- * skija, vezova i štapova za skije
- * skijaške obuće
- * dasaka za jedrenje
- * rekvizita za sportski ribolov, uključujući mreže
- * rekvizita za lov, alpinizam i dr.
- * sportskih rukavica od kože i sportskih pokrivala za glavu
- * bazena za plivanje i veslanje
- * klizaljki, koturaljki i dr.
- * lukova i samostrijela
- * opreme za gimnastiku, fitnes i atletiku i dr.

Ne obuhvata:

- proizvodnju jedara, djel. 13.92
- proizvodnju sportske odjeće, djel. 14.13
- proizvodnju sjedala i konjske opreme, djel. 15.12
- proizvodnju bičeva i korbača, djel. 15.12
- proizvodnju sportske obuće, djel. 15.20
- proizvodnju sportskog oružja i municije, djel. 25.40
- proizvodnju metalnih tegova (za sport), djel. 25.99
- proizvodnju sportskih vozila, osim tobogana i sličnih objekata, djel. 29 i 30
- proizvodnju čamaca, djel. 30.12
- proizvodnju čepova za uši (za plivanje i protiv buke), djel. 32.99
- popravku sportske opreme, djel. 95.29

32.4 Proizvodnja igara i igračaka

Obuhvata proizvodnju lutaka, igara i igračaka (uključujući elektronske), alatke za razne vrste hobija i dječija vozila (osim metalnih bicikala i tricikala).

32.40 Proizvodnja igara i igračaka

Obuhvata proizvodnju:

- lutaka i odjeće i pribora za lutke
- figurina, modela likova iz igranih filmova, stripova itd.
- muzičkih instrumenata-igračaka
- igračaka u obliku životinja
- karata za igru
- elektronskih igara: video-igara, šahovskih igara i dr.
- umanjenih modela, maketa i sličnih modela za zabavu, električnih vozova, setova za sastavljanje i dr.
- igara na automatima koji se u rad puštaju ubacivanjem metalnog novca, bilijara, specijalnih stolova za kazino igre i dr.
- predmeta za zabavu na sajmovima, stonih i društvenih igara
- igračaka na točkove koje mogu biti namijenjene za jahanje, uključujući plastične bicikle i tricikle
- slagalica i sličnih predmeta za zabavu

Ne obuhvata:

- proizvodnju elektronskih video-konzola za igranje, djel. 26.40

- proizvodnju bicikala i sredstava za prevoz invalida, djel. 30.92
- proizvodnju predmeta i igračkaka za zabavu i noviteta, djel. 32.99
- izrada i izdavanje softvera za video-igrice, djel. 58.21 i 62.01
- proizvodnju predmeta za praznovanje, rekvizita za mađioničare, za zabavu i sl., djel. 32.99
- izdavanje kompjuterskih igrica, djel. 58.21
- programiranje kompjuterskih igrica, djel. 62.01

32.5 Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i materijala

32.50 Proizvodnja medicinskih i stomatoloških instrumenata i materijala

Obuhvata laboratorijske aparate, hirurške i medicinske instrumente, hirurški pribor, aparate za stomatologiju, sprave za liječenje nepravilnosti zuba i protetički materijal. Ovdje je svrstan i namještaj za medicinu, hirurgiju i sl., gdje dodatne specifične funkcije određuju svrhu proizvoda (kao zubarska stolica sa ugrađenim hidrauličnim funkcijama).

Obuhvata proizvodnju:

- hirurških prekrivača, sterilnog konca i vate
- materijala za plombe i cementa (osim stomatoloških adheziva), stomatološkog voska i stomatoloških preparata od gipsa
- cementa za rekonstrukciju kostiju
- peći za zubne laboratorije
- ultrazvučnih aparata za čišćenje
- laboratorijskih aparata za sterilizaciju
- laboratorijskih aparata za destilaciju i laboratorijskih centrifuga
- instrumenata i pomagala za potrebe medicine, hirurgije, stomatologije i veterine
- zubnih proteza, cementa i sl. za upotrebu u stomatologiji
- medicinskog, stomatološkog i veterinarskog namještaja: operacionih stolova, zubarskih stolica i bolničkih kreveta sa mehaničkom opremom
- ploča i zavrtnja za kosti, špriceva, igala, katetera, cjevčica, itd.
- stomatoloških instrumenata (uključujući zubarske stolice sa opremom)
- vještačkih zuba, mostova i dr. proizvedenih u stomatološkim laboratorijama
- ortopedske i protetičke opreme
- staklenih očiju
- medicinskih toplomera
- oftalmoloških artikala
- naočara za vid, naočara za sunce i sočiva

Ne obuhvata:

- proizvodnju hirurškog konca, medicinske gaze i sl., djel. 21.20
- proizvodnju elektromedicinske i elektroterapeutske opreme, djel. 26.60
- proizvodnju invalidskih kolica, djel. 30.92
- djelatnosti optičara, djel. 47.78

32.9 Ostale prerađivačke djelatnosti

32.91 Proizvodnja metli i četki

Obuhvata proizvodnju:

- metli i četki, uključujući i one koje su sastavni dijelovi mašina, ručnih mehaničkih naprava za čišćenje podova, četki sa resama i peruški, slikarskih četkica, valjaka i uložaka za bojenje i drugih

- četki i metli
- četki za odjeću, obuću, zube i ličnu higijenu

32.99 Proizvodnja ostalih predmeta

Obuhvata proizvodnju:

- zaštitne opreme:
- * vatrogasne odjeće
- * zaštitnih radnih pojaseva i drugih pojaseva za razne profesije
- * spasilačkih pojaseva od plute za vodu
- * zaštitnih kaciga od plastike ili metala
- * zaštitnih kaciga od metala i ostalih predmeta od metala za ličnu zaštitu
- * zapašaća za uši i nos (za plivanje i zaštitu nosa)
- * gas-maski
- pera i olovaka svih vrsta, mehaničkih ili nemehaničkih
- uložaka za olovke
- žigova za pečatiranje ili numerisanje, ručnih aparata za štampanje ili izradu naljepnica, traka za pisaće mašine i jastučića za pečate
- suncobrana i kišobrana, štapova za hodanje i sigurnosnih štapova globusa
- dugmadi, drikera, patent-zatvarača, nitni (velikih kopči) i dr.
- upaljača
- predmeta za ličnu upotrebu: lula za pušenje, češljeva, šnala, dezodoransa, vakuum-boca i drugih vakuum boca za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu, perika, vještačkih brada, vještačkih obrva, predmeta i igraćakaza zabavu i dr.
- svijeća, svjećnjaka, voštanica, vještačkog cvijeća, voća, vijenaca i dr.
- krojačkih lutki, ručnih sita i rešeta, mrtvačkih kovčega itd.
- korpi za cvijeće, buketa, vijenaca i sličnih artikala

Ne obuhvata proizvodnju:

- fitilja za fenjere, djel. 13.99
- radne odjeće (npr. laboratorijskih odijela, uniformi i sl.), djel. 14.12
- papirnih ukrasa, djel. 17.29

33

Popravka i montaža mašina i opreme

Obuhvata specijalizovanu popravku proizvoda proizvedenih u sektoru prerađivačke industrije sa ciljem da se mašine, oprema i drugi proizvodi dovedu u funkcionalno stanje. Uključeno je obezbjeđivanje generalnog servisiranja i rutinskog održavanja pomenutih proizvoda radi njihovog efikasnog rada i sprječavanja havarija i nepotrebnih popravki. Ova oblast uključuje samo aktivnosti specijalizovane popravke i održavanja. Veliki dio popravki takođe obavljaju proizvođači mašina, opreme i drugih proizvoda, i u tom slučaju se jedinice angažovane za te popravke i proizvodne aktivnosti razvrstavaju u skladu sa principom dodate vrijednosti. Na taj način, ove kombinovane aktivnosti često se povezuju sa stvaranjem proizvoda. Isti se princip primjenjuje kod kombinovane trgovine i popravke.

Rekonstrukcija ili prerada mašina i opreme smatra se aktivnošću prerađivačke industrije i uključena je u druge djelatnosti ovog sektora. Popravka i održavanje proizvoda koji se koriste kao investiciona oprema i kao proizvodi široke potrošnje u principu se klasifikuju kao popravka i održavanje predmeta za domaćinstvo (npr. popravka kućnog namještaja,

95.24). U ovu oblast takođe je uključena specijalizovana instalacija mašina. Međutim, instalacija opreme koja je sastavni dio zgrada ili sličnih građevina (npr. postavljanje električne instalacije, instaliranje liftova ili uređaja za klimatizaciju) svrstava se u sektor Građevinarstvo.

- Ne obuhvata:
- čišćenje industrijske opreme, djel. 81.22
 - popravku i održavanje računara i komunikacione opreme, djel. 95.1
 - popravku i održavanje predmeta za domaćinstvo, djel.95.2
- 33.1 Popravka metalnih proizvoda, mašina i opreme
- Obuhvata specijalizovanu popravku metalnih proizvoda, mašina i opreme proizvedenih u okviru prerađivačke industrije.
- Obuhvaćeno je opšte ili redovno održavanje (tj. servisiranje) tih proizvoda kako bi se osigurao njihov dalji rad i spriječilo njihovo kvarenje.
- Ne obuhvata:
- prerađu ili ponovnu proizvodnju mašina i opreme, djel.25-31
 - čišćenje industrijskih mašina, djel. 81.22
 - popravku i održavanje računara i komunikacione opreme, djel. 95.1
 - popravku i održavanje kućnih aparata, djel. 95.2
- 33.11 Popravka metalnih proizvoda
- Obuhvata popravku i održavanje izrađenih metalnih proizvoda iz oblasti 25:
- popravke metalnih cistjerna, rezervoara i kontejnera
 - popravke i održavanje cijevi i cijevnih instalacija
 - popravke zavarivanjem i lemljenjem
 - popravke i održavanje parnih kotlova i njima pripadajućih uređaja: kondenzatori, grejna tijela, grijači, kolektori pare i akumulatori
 - popravke i održavanje nuklearnih reaktora, osim separatora izotopa
 - popravke i održavanje djelova brodskih parnih kotlova i naprava za zagrijavanje i centralno grijanje
 - popravke i održavanje oružja i borbene opreme (uključuje popravku sportskih i rekreativnih pištolja)
 - popravke i održavanje šoping-kolica
- Ne obuhvata:
- oštrenje sečiva i testera, djel. 33.12
 - popravku cijevnih instalacija sistema za centralno zagrijavanje, djel. 43.22
 - popravku mehaničkih naprava za zaključavanje, sefova itd., djel. 80.20
 - popravku sistema za nadzor i zaštitu, djel. 80.20
- 33.12 Popravka mašina
- Obuhvata popravku i održavanje industrijskih mašina i opreme, kao što su oštrenje ili instaliranje, zamjena sječiva i testera u komercijalnim i industrijskim mašinama, ili usluge zavarivanja (automatsko, opšte); popravku poljoprivrednih i drugih mašina i opreme teške industrije, mašinskih alatki, komercijalne opreme za hlađenje, građevinske opreme i rudarskih mašina i sličnih mašina i opreme iz oblasti 28:
- popravku i održavanje nemotornih mašina za vozila
 - popravku i održavanje pumpi, kompresora i sličnih uređaja
 - popravku i održavanje mašina koje koriste fluidnu energiju
 - popravku ventila
 - popravku zupčanika i drugih prenosnika
 - popravku i održavanje industrijskih peći
 - popravku i održavanje uređaja za dizanje i prenošenje, uključujući liftove i pokretne stepenice
 - popravku i održavanje industrijskih naprava za hlađenje i opreme za pročišćavanje vazduha

- popravku i održavanje opštih mašina komercijalnog tipa
- popravku i održavanje ručnih mašina na struju
- popravku i održavanje mašina i pomoćnih djelova za sječenje i oblikovanje metala
- popravku i održavanje mašina opšte namjene
- popravku i održavanje traktora za poljoprivredu
- popravku i održavanje mašina za poljoprivredu i šumarstvo
- popravku i održavanje metalurških mašina
- popravku i održavanje mašina za obradu hrane, pića i duvana
- popravku i održavanje mašina za tekstilnu industriju, proizvodnju kože
- popravku i održavanje mašina za industriju papira
- popravku i održavanje mašina za industriju plastike i gume
- popravku i održavanje ostalih mašina za posebne svrhe iz oblasti 28
- popravku i održavanje naprava za mjerenje
- popravku i održavanje automata
- popravku i održavanje registarskih kasa
- popravku i održavanje mašina za fotokopiranje
- popravku i održavanje računskih mašina, elektronskih ili neelektronskih
- popravku i održavanje pisaćih mašina
- popravku i održavanje presa za ploče iverice i slično
- popravku i održavanje mašina i aparata za zavarivanje i lemljenje

Ne obuhvata:

- popravku i održavanje peći i drugih uređaja za grijanje, djel. 43.22
- ugrađivanje peći i drugih uređaja za grijanje, djel. 43.22
- popravku kompjutera, djel. 95.11

33.13 Popravka elektronske i optičke opreme

Obuhvata popravku i održavanje proizvoda iz djel.: 26.5, 26.6 i 26.7, osim onih koji se smatraju proizvodima za domaćinstva.

Obuhvata popravku i održavanje mjernih, kontrolnih, istraživačkih, navigacionih i kontrolnih uređaja iz grane 26.5:

- popravke i održavanje instrumenata za letjelice
- popravke i održavanje uređaja za testiranje automobilskih ispusnih gasova
- popravke i održavanje meteoroloških instrumenata
- popravke i održavanje opreme za ispitivanje fizičkih, električnih i hemijskih karakteristika
- popravke i održavanje mjernih, kontrolnih, istraživačkih, navigacionih i drugih instrumenata
- popravke i održavanje instrumenata za otkrivanje i praćenje radijacije

Obuhvata popravku i održavanje laserskih, elektromedicinskih i elektroterapeutskih oprema iz grane 26.6:

- popravke i održavanje aparata za magnetnu rezonancu, ultrazvučnih aparata, pejsmejкера, slušnih aparata, aparata za elektrokardiografiju, endoskopiju, zračenje i dr.

Obuhvata popravku i održavanje optičkih instrumenata iz grane 26.7, kao što su: dvogledi, mikroskopi (osim elektronskih i protonskih), teleskopi, prizme, sočiva (osim oftalmoloških), kao i fotografske opreme i uređaja ako su namijenjeni za profesionalnu upotrebu.

Ne obuhvata:

- popravku i održavanje opreme za fotokopiranje, djel.33.12
- popravku i održavanje kompjutera i periferne opreme, djel. 95.11
- popravku i održavanje kompjuterskih projektora, djel.95.11
- popravku i održavanje komunikacione opreme, djel. 95.12

- popravku i održavanje video-kamera i televizora za opštu upotrebu, djel. 95.21
- popravku i održavanje časovnika i ručnih satova, djel.95.25

33.14 Popravka električne opreme

Obuhvata:

- popravku i održavanje proizvoda iz oblasti 27 (osim aparata za domaćinstvo)
- popravku i održavanje transformatora
- popravku i održavanje elektromotora i generatora
- popravku i održavanje sklopnih prekidača i razvodnih tabli
- popravku i održavanje aparata za kontrolu strujnih kola i releja
- popravku i održavanje baterija i akumulatora
- popravku i održavanje električnih aparata za osvjetljenje
- popravku i održavanje strujne žičane opreme i nestrujne žičane opreme za spajanje električnih kola žicom

Ne obuhvata:

- popravku i održavanje kompjutera i periferne opreme, djel. 95.11
- popravku i održavanje telekomunikacione opreme, djel.95.12
- popravku i održavanje elektronskih aparata za široku potrošnju, djel. 95.21
- popravku i održavanje časovnika i ručnih satova, djel.95.25

33.15 Popravka i održavanje brodova i čamaca

Obuhvata popravku i održavanje brodova i čamaca. Međutim, fabričko ponovno građenje ili remont brodova klasifikovani su u oblast 30.

Obuhvata:

- održavanje, popravku ili prepravku brodova
- održavanje, popravku i preradu jedrilica i čamaca za razonodu i sport

Ne obuhvata:

- fabričku obnovu i remont brodova, djel. 30.1
- popravku i održavanje brodskih motora i motora za čamce, djel. 33.12
- rezanje, struganje, rasklapanje brodova, djel. 38.31

33.16 Popravka i održavanje letjelica i svemirskih letjelica

Obuhvata popravku i održavanje letjelica i svemirskih letjelica.

Obuhvata:

- održavanje i popravku letjelica (osim fabričkog remonta, pregleda i obnove)
- održavanje i popravku motora za letjelice

Ne obuhvata:

- fabričku obnovu i remont letjelica, djel. 30.30

33.17 Popravka i održavanje druge transportne opreme

Obuhvata popravku i održavanje ostale transportne opreme iz oblasti 30, sem motocikala i bicikala.

Obuhvata:

- popravku i održavanje šinskih vozila (osim fabričkog remonta i konverzije)
- popravku i održavanje zaprežnih vozila

Ne obuhvata:

- fabričku obnovu i remont lokomotiva i šinskih vozila, djel. 30.20
- popravku i održavanje vojnih borbenih vozila, djel.30.40
- popravku i održavanje kolica za kupovinu, djel. 33.11
- popravku i održavanje motora za šinska vozila, djel.33.12
- popravku i održavanje motocikala, djel. 45.40
- popravku i održavanje bicikala, djel. 95.29

33.19 Popravka ostale opreme

Obuhvata popravku opreme koja nije obuhvaćena u drugim grupama ove oblasti:

- ribarskih mreža, prostirki, vreća za hemikalije i dr.
- užadi, brodske opreme, platna za jedra i cerada
- vreća
- drvenih paleta, buradi, kolutova i sl.
- automata za igru s kuglicama i drugih automata za igru na žetone
- restauraciju orgulja i drugih istorijskih muzičkih instrumenata

Ne obuhvata:

- restauraciju i popravku kućnog i kancelarijskog namještaja, djel. 95.24
- popravku i održavanje bicikala, djel. 95.29
- popravku, prekranje i održavanje odjeće, djel. 95.29

33.2

33.20

Montaža industrijskih mašina i opreme

Obuhvata specijalnu montažu industrijskih mašina i opreme.

Ugrađivanje opreme koja je sastavni dio građevinskog objekta spada u građevinarstvo .

Obuhvata:

- instaliranje industrijskih mašina u fabrikama
- sastavljanje opreme za industrijsku procesnu kontrolu i upravljanje
- sastavljanje opreme za kontrolu industrijskih procesa
- instaliranje ostale industrijske opreme:
 - * komunikacione opreme
 - * centralnih i sličnih kompjutera
 - * laserske i elektromedicinske opreme
 - * rastavljanje većih industrijskih mašina i opreme
 - * montaža mlinova
 - * opremanje mašina
 - * montažu opreme za kuglane

Ne obuhvata:

- montažu liftova, automatskih vrata, vakuum sistema za čišćenje, rashladnih sistema itd., djel. 43.29
- montažu vrata, trezora, fitinga, namještaja itd., 43.32
- montažu vrata, stepeništa, kabina za probanje odijela, namještaja, itd., djel. 43.32
- montiranje (postavljanje) personalnih računara, djel.62.09

Obuhvata proizvodnju i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i toplom vodom pomoću mrežnog sistema cjevovoda, magistralnih vodova i mrežnih električnih kablova. Veličina mreže nije odlučujuća. Takođe je obuhvaćena distribucija električne energije, gasa, pare i tople vode u industrijskim pogonima ili stambenim zgradama. Takođe uključuje snabdijevanje parom i klimatizaciju.

Ne obuhvata rad službi za vodovod i kanalizaciju, oblast 36 i 37, kao ni transport gasovodom (na duže razdaljine, uglavnom), djel. 49.30.

35

Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija

35.1

Proizvodnja, prenos i distribucija električne energije

Obuhvata proizvodnju i prenos električne energije do distribucionih centara i distribuciju.

35.11 Proizvodnja električne energije

Obuhvata proizvodnju:

- električne energije u hidroelektranama
- električne energije u termoelektranama i toplanama korišćenjem čvrstih, tečnih i gasovitih goriva ili snabdijevanjem iz drugih obnovljivih energetske izvora
- električne energije u nuklearnim elektranama
- električne energije u elektranama na sunce i vjetar

Ne obuhvata:

- proizvodnju električne energije spaljivanjem otpadaka, djel. 38.21

35.12 Prenos električne energije

Obuhvata:

- upravljanje prenosnom mrežom i prenos električne energije do distribucionih sistema

Ne obuhvata:

- izgradnju dalekovoda, djel. 42.22

35.13 Distribucija električne energije

Obuhvata:

- upravljanje distributivnom mrežom i distribuciju električne energije primljene od elektrana ili prenosnog sistema do potrošača

35.14 Trgovina električnom energijom

Obuhvata:

- prodaju električne energije korisnicima
- djelatnost trgovaca, tržišnih posrednika ili zastupnika koji trguju električnom energijom preko sistema za distribuciju energije kojim upravljaju drugi

35.2

Proizvodnja gasa i distribucija gasovitih goriva gasovodima

Obuhvata proizvodnju gasa i distribuciju zemnog ili sintetičkog gasa putem

distributivne mreže do potrošača. Obuhvaćeni su prodavci gasa ili posrednici koji organizuju prodaju gasa posredstvom distributivne mreže kojom upravljaju drugi.

Transport gasa gasovodima koji povezuju proizvođače sa distributerima gasa, ili između centara za distribuciju, isključuje se iz ove grane i spada u djelatnost transporta posredstvom gasovoda.

35.21 Proizvodnja gasa

Obuhvata proizvodnju:

- gasa suvom destilacijom uglja ili iz nusproizvoda poljoprivrede ili otpadaka
- gasovitih goriva određene kalorične vrijednosti iz različitih vrsta gasova: čišćenjem, miješanjem ili drugim postupcima, uključujući zemni gas

Ne obuhvata:

- vađenje zemnog gasa, djel. 06.20
- rad koksnihi peći, djel. 19.10
- proizvodnju derivata nafte, djel. 19.20
- proizvodnju tehničkih gasova, djel. 20.11

35.22 Distribucija gasovitih goriva gasovodom

Obuhvata:

- distribuciju i snabdijevanje gasovodnim gorivima svih vrsta gasovodom

Ne obuhvata:

- transport gasovodom (osim distributivne mreže), djel.49.50

35.23 Trgovina gasovitim gorivima preko gasovodne mreže

Obuhvata:

- prodaju gasa korisnicima preko gasovodne mreže
- djelatnost trgovaca, tržišnih posrednika ili zastupnika koji trguju gasnim gorivima preko sistema za distribuciju gasa kojim upravljaju drugi

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko gasovitim gorivima, djel. 46.71
- trgovinu na malo gasom u bocama, djel. 47.78
- direktnu prodaju goriva, djel. 47.99

35.3 Snabdijevanje parom i klimatizacija

35.30 Snabdijevanje parom i klimatizacija

Obuhvata proizvodnju:

- i distribuciju pare i tople vode za grijanje i u druge svrhe
- i distribuciju hladnog vazduha i vode
- leda u svrhe hlađenja hrane i u neprehrambene svrhe

U ovaj sektor svrstane su aktivnosti u vezi sa procesom uklanjanja raznih formi otpada (uključujući sakupljanje i obradu), poput čvrstog ili tečnog industrijskog otpada ili otpada iz domaćinstava, kao i aktivnosti kontrole kontaminiranih deponija. Krajnji proizvod procesa obrade otpada ili otpadnih voda može biti (trajno) uklonjen ili može da postane input za druge proizvodne procese. Aktivnosti snabdijevanja vodom takođe su svrstane u ovaj sektor.

36	Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode
	Obuhvata sakupljanje, prečišćavanje i distribuciju vode za potrebe domaćinstava i industrije. Uključeni su sakupljanje vode iz različitih izvora, kao i distribucija vode različitim sredstvima.
36.0	Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode
36.00	Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode
	Obuhvata sakupljanje, prečišćavanje i distribuciju vode za potrebe domaćinstava i industrije. Uključeni su sakupljanje vode iz različitih izvora i distribucija vode, kao i rad sistema za navodnjavanje; nijesu uključene usluge navodnjavanja ni slične pomoćne usluge u poljoprivredi.
	Obuhvata:
	- sakupljanje vode iz jezera, rijeka, bunara, sa izvora i sl.
	- sakupljanje kišnice
	- prečišćavanje vode
	- obradu vode u industrijske i druge svrhe
	- desalinizaciju morske ili podzemne vode kao glavne aktivnosti u proizvodnji vode
	- distribuciju vode cjevovodom, vozilom-cistjernom ili nadrugim načinom
	- rad kanala za navodnjavanje
	Ne obuhvata:
	- rad opreme za navodnjavanje za potrebe poljoprivrede, djel. 01.61
	- obradu otpadnih voda radi sprječavanja zagađenja, djel. 37.00
	- cjevovodni transport vode, djel. 49.50
37	Uklanjanje otpadnih voda
	Obuhvata rad kanalizacionih sistema ili uređaja za različitu obradu vode, prečišćavanje otpadnih voda, sakupljanje otpada iz vode, njegovo odstranjivanje i odlaganje.
37.0	Uklanjanje otpadnih voda
37.00	Uklanjanje otpadnih voda
	Obuhvata:
	- rad kanalizacionih sistema i uređaja za obradu otpadnih voda
	- sakupljanje i transport industrijskih, komunalnih i drugih otpadnih voda, kao i kišnice, korišćenjem kanalizacionih mreža, kolektora, pokretnih tankova ili drugih vidova transporta
	- pražnjenje i čišćenje septičkih jama i rezervoara, šahtova i kanalizacionih jama; održavanje hemijskih toaleta

- obradu/prečišćavanje otpadnih voda (uključujući kanalizacione i industrijske otpadne vode i vodu iz bazena za kupanje) primjenom fizičkih, hemijskih i bioloških procesa
- održavanje i čišćenje odvodnih kanala i drenažu, uključujući i deblokiranje odvoda

Ne obuhvata:

- dekontaminaciju površinskih i podzemnih voda na mjestu zagađenja, djel. 39.00
- čišćenje i otčepljavanje kanalizacionih cijevi u zgradama, djel. 43.22

38

Sakupljanje, obrada i odlaganje otpada; ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala

Obuhvata sakupljanje, obradu i odlaganje otpada. Takođe obuhvata odvoženje otpadnog materijala i obavljanje pripremnih radnji u okviru recikliranja otpada (sortiranje otpada radi dalje prerade).

38.1

Sakupljanje otpada

Obuhvata sakupljanje otpada koji se odlaže u kante i kontejnere za odlaganje smeća. Uključuje sakupljanje štetnog i bezopasnog otpada iz domaćinstava (kao što su: kućni otpad, iskorišćene baterije, upotrijebljeno ulje i masti iz domaćinstva), ulja i maziva iz garaža, otpadnih ulja sa brodova, kao i građevinskog otpada i otpada od rušenja

38.11

Sakupljanje bezopasnog otpada

Obuhvata:

- sakupljanje bezopasnog čvrstog otpada iz kanti, kontejnera i drugih posuda za odlaganje smeća
- sakupljanje otpadnih materijala namijenjenih za recikliranje
- sakupljanje i odstranjivanje otpada s javnih površina
- sakupljanje i odstranjivanje građevinskog otpada
- sakupljanje i odnošenje ostataka građevinskog materijala i opreme
- sakupljanje tekstilnog otpada
- rad stanica za odvoženje bezopasnog otpada

Ne obuhvata:

- sakupljanje opasnog otpada, djel. 38.12
- rad deponija za odlaganje bezopasnog otpada, djel. 38.21
- rad postrojenja za sortiranje mješovitog otpada (na papirni, plastični itd.) namijenjenog za reciklažu, djel.38.32

38.12

Sakupljanje opasnog otpada

Obuhvata sakupljanje čvrstog i tečnog štetnog otpada, npr. otpad koji sadrži eksplozivne, zapaljive, otrovne, korozivne, toksične, kancerogene, zarazne ili druge materije i preparate štetne po ljudsko zdravlje i životnu sredinu. Takođe obuhvata identifikaciju, obradu, pakovanje i označavanje takvog otpada radi transporta.

Obuhvata:

- sakupljanje i odvoženje opasnih materija kao što su:
 - * otpadna ulja, hemikalije i sl. (sa brodova, iz garaža...)
 - * biološki opasne materije
 - * nuklearni otpad
 - * iskorišćene baterije i sl.
- rad stanica za odvoženje opasnog otpada

Ne obuhvata:

- sanaciju ni čišćenje kontaminiranih objekata, miniranih lokacija, zemljišta, podzemnih voda, odstranjivanje azbesta itd., djel. 39.00

38.2

Prerada i odstranjivanje otpada

Obuhvata odlaganje i preradu otpada, kao i obradu i odlaganje produkata obrađenog otpada (npr. produkata poslije spaljivanja otpada za dobijanje toplotne ili električne energije). Obuhvata:

- odlaganje i prethodnu obradu različitih oblika otpada na različite načine:
 - * preradu organskog otpada u cilju odlaganja
 - * obradu i odlaganje zaraženih i uginulih životinja i drugog kontaminiranog otpada
 - * obradu i odlaganje radioaktivnog otpada iz bolnica
 - * odlaganje otpada na kopnu ili u vodu
 - * zakopavanje otpada
 - * odlaganje iskorišćenih uređaja (npr. frižidera), iz kojih se potom odstranjuju štetne materije
 - * odlaganje novonastalog otpada dobijenog poslije procesa spaljivanja ili sagorijevanja otpada

Ne obuhvata:

- sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda, djel. 37.00
- ponovno korišćenje otpadnog materijala, djel. 38.3

38.21

Prerada i odstranjivanje bezopasnog otpada

Obuhvata odlaganje i prethodnu preradu čvrstog ili tečnog bezopasnog otpada:

- rad deponija bezopasnog otpada
- odlaganje bezopasnog otpada spaljivanjem ili sagorijevanjem ili na drugi način, sa proizvodnjom ili bez proizvodnje električne energije, pare, komposta, alternativnih goriva, biogasa, pepela ili drugih sporednih proizvoda za dalje korišćenje
- obradu organskog otpada radi odlaganja

Ne obuhvata:

- spaljivanje ili sagorijevanje opasnog otpada, djel. 38.22
- rad postrojenja za sortiranje mješovitog otpada (na papirni, plastični, metalni) namijenjenog za reciklažu, djel. 38.32
- dekontaminaciju i čišćenje zemljišta i voda, odstranjivanje opasnih materija radi smanjenja stepena zagađenosti, djel. 39.00

38.22

Prerada i odstranjivanje opasnog otpada

Obuhvata odlaganje i prethodnu preradu radi odlaganja čvrstog ili tečnog opasnog otpada, uključujući otpad koji sadrži eksplozivne, zapaljive, otrovne, korozivne, toksične, kancerogene, zarazne ili druge materije i preparate štetne po ljudsko zdravlje i životnu sredinu. Obuhvata:

- rad postrojenja za preradu opasnog otpada
- preradu i odlaganje zaraženih životinja i drugog kontaminiranog otpada
- spaljivanje opasnog otpada
- odlaganje iskorišćenih uređaja (npr. frižidera), iz kojih se potom odstranjuju štetne materije
- preradu, odlaganje i skladištenje radioaktivnog nuklearnog otpada, uključujući:
 - * preradu i odlaganje radioaktivnog otpada iz bolnica
 - * enkapsulaciju, pripremu ili drugu preradu nuklearnog otpada u cilju skladištenja

Ne obuhvata:

- ponovnu preradu nuklearnog goriva, djel. 20.13
- spaljivanje bezopasnog otpada, djel. 38.21
- dekontaminaciju i čišćenje zemljišta i voda, odstranjivanje štetnih materija radi smanjenja zagađenosti, djel. 39.00

38.3 Ponovno korišćenje otpadnih materijala

38.31 Rastavljanje olupina

Obuhvata rastavljanje olupina bilo koje vrste (automobila, brodova, kompjutera, televizora i drugih uređaja) u cilju ponovnog korišćenja materijala.

Ne obuhvata:

- odlaganje iskorišćenih uređaja (npr. frižidera), iz kojih se potom odstranjuju opasne materije, djel. 38.22
- demontažu automobila, kompjutera, televizora i ostalih aparata u cilju ponovne prodaje korišćenih djelova, sektor G

38.32 Reciklaža sortiranog otpada

Obuhvaćena je priprema sekundarnih sirovina od metalnog i nemetalnog otpada i starog gvožđa i drugih materijala (obično mehaničkom i hemijskom transformacijom). Takođe je uključeno reciklaža materijala iz otpada u vidu: odvajanja i sortiranja materijala iz bezopasnog otpada koji se može ponovo koristiti ili odvajanja i sortiranja mješovitog otpada koji se može ponovo koristiti (papir, plastika, korišćena ambalaža za piće, limenke i druga metalna ambalaža). Primjeri za transformaciju mehaničkom ili hemijskom obradom:

- mehanička obrada (drobljenje i sl.) metalnih otpadaka od starih automobila, veš-mašina, bicikala i sl.
- mehaničko rastavljanje velikih metalnih predmeta (npr. vagona)
- sjeckanje metalnog otpada, starih neupotrebljivih vozila, itd.
- druge metode mehaničke obrade radi smanjenja zapremine, kao što su sječenje i presovanje
- regenerisanje metala iz fotografskih otpadaka, npr. iz fiksira, fotografskog papira i sl.
- obnavljanje gume, npr. prerada upotrebljenih automobilskih guma radi dobijanja sekundarnih sirovina
- sortiranje i obrada plastike radi dobijanja sekundarnih sirovina (za cijevi, saksije, palete i sl.)
- prerada (čišćenje, topljenje, mljevenje) otpada od plastike ili gume za granulaciju
- sortiranje, čišćenje i drobljenje stakla
- sortiranje, čišćenje i drobljenje ostalih vrsta otpada (npr. nakon rušenja građevinskih objekata) radi dobijanja sekundarnih sirovina
- prerada upotrebljenog jestivog ulja i masti radi dobijanja sekundarnih sirovina
- prerada ostalih ostataka i nusproizvoda iz prehrambene industrije, industrije pića i industrije duvana, radi dobijanja sekundarnih sirovina

Ne obuhvata:

- proizvodnju novih, finalnih proizvoda od otpadaka i ostataka, kao što su: proizvodnja prediva i vlakana od ostataka konfekcijske robe, proizvodnju celuloze od otpadnog papira, protektiranje guma za vozila, proizvodnju metala iz metalnog

- otpada koja treba da bude razvrstana u odgovarajuće djelatnosti prerađivačke industrije (sektor C)
- proizvodnju od otpada nuklearnog goriva, djel. 20.13
 - topljenje otpada od gvožđa i starog gvožđa, djel. 24.10
 - materijale dobijene kao proizvod (i/ili nusproizvod) u procesu spaljivanja i sagorijevanja otpada, djel. 38.2
 - preradu i odlaganje bezopasnog otpada, djel. 38.21
 - preradu i odlaganje organskog otpada, uključujući proizvodnju komposta, 38.21
 - dobijanje energije tokom procesa spaljivanja običnog otpada, djel. 38.21
 - preradu i odlaganje radioaktivnog otpada iz bolnica itd., djel. 38.22
 - preradu i odlaganje otrovnog, kontaminiranog otpada, djel. 38.22
 - trgovinu na veliko regenerisanim (obnovljenim) materijalima iz otpada, djel. 46.77

39

Čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom

Obuhvata aktivnosti u vezi sa saniranjem posljedica zagađenja životne sredine, tj. čišćenje kontaminiranih područja, objekata, zemlje, površinskih i podzemnih voda.

39.0

Čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom

39.00

Čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom

Obuhvata:

- dekontaminaciju i čišćenje zagađenog zemljišta i podzemnih voda na mjestu zagađenja ili drugdje, mehaničkim, hemijskim i biološkim postupcima
- preradu i uništavanje otrovnog otpada i čišćenje zagađenih industrijskih pogona i mjesta, uključujući nuklearne elektrane i mjesta zagađena nuklearnim otpadom
- preradu i uništavanje otrovnog otpada i čišćenje zagađenih površinskih voda mehaničkim ili hemijskim postupcima
- čišćenje naftnih mrlja i drugih štetnih materija na kopnu, u površinskim vodama, u morima, uključujući i obalu
- odstranjivanje/smanjenje azbesta, olovnih boja i drugih otrovnih materijala
- ostalo specijalizovano čišćenje i saniranje životne sredine

Ne obuhvata:

- uništavanje štetočina u poljoprivredi, djel. 01.61
- prečišćavanje vode, djel. 36.00
- preradu i odstranjivanje bezopasnog otpada, djel. 38.21
- preradu i odstranjivanje opasnog otpada, djel. 38.22
- čišćenje puteva, pranje ulica i odstranjivanje leda i snijega, djel. 81.29

Obuhvata opšte i specijalizovane građevinske radove na zgradama i ostalim građevinama. Obuhvataju se novogradnja, popravke, dogradnja i adaptacija, postavljanje montažnih zgrada ili objekata na gradilištu, kao i građevine privremenog karaktera.

Opšte građevinarstvo predstavlja izgradnju kompletnih stambenih i poslovnih zgrada, prodavnica i drugih javnih zgrada, pomoćnih i poljoprivrednih zgrada i slično, ili, pak, izgradnju ostalih građevina kao što su autoputevi, ulice, mostovi, tuneli, željezničke pruge, aerodromi, pristaništa i drugi priobalni objekti, sistemi za navodnjavanje, kanalizacioni sistemi, industrijski objekti, cjevovodi i električni vodovi, sportski objekti itd.

Ovi poslovi mogu da se obavljaju za sopstveni ili za tuđ račun. Dio radova, a ponekad i cjelokupne radove, mogu da obavljaju podizvođači. Ovdje se svrstava jedinica kojoj je povjerena cjelokupna odgovornost za građevinski projekat. Obuhvata i popravku zgrada i ostalih građevina.

U ovaj sektor svrstani su cjelokupna izgradnja zgrada (oblast 41), cjelokupni radovi na izgradnji ostalih građevina (oblast 42), kao i specijalizovane građevinske aktivnosti, i to samo ako se izvode kao dio građevinskog procesa (oblast 43).

Iznajmljivanje građevinske opreme sa rukovaocem klasifikuje se kao specijalizovani građevinski rad koji se izvodi korišćenjem ove opreme. Takođe obuhvata organizaciju izvođenja građevinskih projekata (razrada građevinskih projekata) zgrada ili ostalih građevina u koju su uključena finansijska, tehnička i fizička sredstva potrebna za ostvarenje građevinskog projekta radi kasnije prodaje.

Ukoliko se ovi radovi ne izvode radi kasnije prodaje građevine nego radi sopstvenog korišćenja (npr. davanje u zakup prostora u sopstvenim zgradama, prerađivački poslovi u fabrici), jedinica se ne svrstava ovdje nego se razvrstava prema operativnim poslovima, tj. stvarnom stanju, proizvodnji itd.

41

Izgradnja zgrada

Obuhvata izgradnju svih vrsta zgrada. Tu su svrstane novogradnja, popravke, dogradnja i adaptacija, postavljanje montažnih zgrada ili objekata na gradilištu, kao i građevine privremenog karaktera.

Obuhvaćena je izgradnja kompletnih stambenih i poslovnih zgrada, prodavnica i drugih javnih i pomoćnih zgrada, poljoprivrednih zgrada i sl.

41.1

Razrada građevinskih projekata

41.10

Razrada građevinskih projekata

Obuhvata:

- razradu građevinskih projekata za stambene i nestambene zgrade objedinjavanjem finansijskih, tehničkih i fizičkih sredstava neophodnih za realizaciju građevinskih projekata radi kasnije prodaje

Ne obuhvata:

- izgradnju zgrada, djel. 41.20
- arhitektonsko i građevinsko projektovanje, djel. 71.1
- usluge rukovođenja projektom koje su u vezi sa građevinskim projektom, djel. 71.1

41.2

Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Obuhvata izgradnju kompletnih objekata ili za svoj račun, sa namjenom prodaje, ili na osnovu ugovora. Dio izgradnje ili cjelokupnu izgradnju može

izvoditi podizvođač radova.

Ako se obavljaju samo specijalizovani djelovi građevinskog procesa, onda se djelatnost svrstava u oblast 43.

41.20 Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Obuhvata:

- izgradnju svih vrsta stambenih zgrada:
 - * zgrada sa jednim stanom
 - * zgrada sa više stanova, uključujući i višespratne zgrade
- izgradnju svih vrsta nestambenih zgrada:
 - * zgrada za industrijsku proizvodnju, npr. fabrika, radionica, montažnih postrojenja itd.
 - * bolnica, škola i poslovnih zgrada
 - * hotela, prodavnica, tržnih centara i restorana
 - * aerodromskih zgrada
 - * sportskih dvorana
 - * parking garaža, uključujući i podzemne garaže
 - * skladišta
 - * zgrada za obavljanje vjerskih obreda
- montažu i podizanje montažnih građevina na gradilištu
- prepravke i obnovu postojećih stambenih građevina

Ne obuhvata:

- izgradnju industrijskih postrojenja, osim zgrada, djel.42.99
- arhitektonsko i građevinsko projektovanje, djel. 71.1
- rukovođenje projektom za izgradnju, djel. 71.1

42

Izgradnja ostalih građevina

Obuhvata izgradnju ostalih građevina. Ovdje spadaju novogradnja, popravke, dogradnja i adaptacija, postavljanje montažnih zgrada ili objekata na gradilištu, kao i građevine privremenog karaktera.

Obuhvata se izgradnja (složenih, teških) građevina kao što su autoputevi, putevi, ulice, mostovi, tuneli, željezničke pruge, aerodromske staze, pristaništa i drugi objekti na vodi, sistemi za navodnjavanje, kanalizacioni sistemi, industrijska postrojenja, cjevovodi i električni vodovi i sportska igrališta. Ovi radovi mogu se obavljati za sopstveni račun ili uz naknadu.

Dio radova, a ponekad i cjelokupne radove, mogu da obavljaju podizvođači.

Ako se obavljaju samo specijalizovani djelovi građevinskog procesa, onda se djelatnost svrstava u oblast 43.

42.1

Izgradnja puteva i željezničkih pruga

42.11 Izgradnja puteva i autoputeva

Obuhvata:

- izgradnju autoputeva, ulica, drumova i drugih puteva za vozila i pješake
- površinske radove na ulicama, putevima, autoputevima, mostovima ili tunelima:
 - * asfaltiranje puteva
 - * bojenje i obilježavanje oznaka na putevima
 - * postavljanje ograda i saobraćajnih oznaka i sl.
- izgradnju aerodromskih pista

Ne obuhvata:

- postavljanje ulične rasvjete i električne signalizacije,
- arhitektonsko i građevinsko projektovanje, djel. 71.1
- rukovođenje projektom za izgradnju, djel. 71.1

42.12 Izgradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica

Obuhvata:

- izgradnju željezničkih pruga i podzemnih željeznica

Ne obuhvata:

- postavljanje rasvjete i električne signalizacije, djel.43.21
- arhitektonsko i građevinsko projektovanje, djel. 71.1
- tehničko rukovođenje projektom za izgradnju, djel. 71.1

42.13 Izgradnja mostova i tunela

Obuhvata:

- izgradnju mostova, uključujući i mostove za uzdignute autoputeve (vijadukte)
- izgradnju tunela

Ne obuhvata:

- postavljanje rasvjete i električne signalizacije, djel.43.21
- arhitektonsko i građevinsko projektovanje, djel. 71.1
- rukovođenje projektom za izgradnju, djel. 71.1

42.2 Izgradnja cjevovoda, električnih i komunikacionih vodova

42.21 Izgradnja cjevovoda

Obuhvata izgradnju cjevovoda za transportovanje tečnosti i izgradnju međusobno povezanih zgrada i građevina koje čine sastavni dio tih sistema.

Obuhvata:

- izgradnju ostalih građevina za:
 - * cjevovode za prenos na velike daljine i gradske cjevovode (međumjesni i lokalni cjevovodi)
 - * glavne dovode i mrežu
 - * sisteme za navodnjavanje (kanali)
 - * rezervoare
- izgradnju:
 - * odvodnih sistema (kolektora), uključujući i popravke
 - * postrojenja za deponovanje otpadnih voda
 - * crpnih stanica
- kopanje bunara

Ne obuhvata:

- rukovođenje projektom u vezi sa građevinskim radovima niskogradnje, djel. 71.12

42.22 Izgradnja električnih i telekomunikacionih vodova

Obuhvata izgradnju vodova za distribiciju električne energije i telekomunikacija i izgradnju međusobno povezanih zgrada i građevina koje čine sastavni dio tih sistema.

Obuhvata:

- izgradnju ostalih građevina za:
 - * međumjesne i lokalne komunikacione i energetske dalekovode i mrežu
 - * elektrane

Ne obuhvata:

- rukovođenje projektom u vezi sa građevinskim radovima niskogradnje, djel. 71.12

42.9 Izgradnja ostalih građevina

42.91 Izgradnja hidro objekata

Obuhvata:

- izgradnju:
- * vodenih puteva, pristaništa, marina, ustava i dr., kao i izvođenje riječnih radova (utvrđivanje obala)
- * brana i nasipa
- iskopavanje (bagerovanje) vodenih puteva

Ne obuhvata:

- rukovođenje projektom u vezi sa građevinskim radovima niskogradnje, djel. 71.12

42.99 Izgradnja ostalih građevina, na drugom mjestu nepomenutih

Obuhvata:

- izgradnju industrijskih postrojenja, osim zgrada kao što su:
- * rafinerije
- * postrojenja hemijske industrije
- izgradnju građevina koje nijesu zgrade, kao što su:
- * sportski objekti na otvorenom
- opremanje parcela potrebnom infrastrukturom (npr. melioracijom, izgradnjom puteva itd.)

Ne obuhvata:

- montažu industrijskih aparata i opreme, djel. 33.20
- parcelisanje zemljišta bez opremanja potrebnom infrastrukturom, djel. 68.10
- usluge rukovođenja projektom u vezi sa građevinskim radovima niskogradnje, djel. 71.12

43

Specijalizovani građevinski radovi

Obuhvataju se specijalizovani građevinski radovi (posebni zanati), tj. izgradnja djelova zgrada i ostalih građevina ili pripremni radovi za njih. Ovi radovi su obično specijalizovani na način da se mogu izvoditi na različitim građevinama i zahtijevaju posjedovanje posebne vrste stručnosti ili opreme. To su, na primjer: pobijanje stubova, izgradnja temelja, izrađivanje nosećih zidova, betoniranje, zidanje opekom, popločavanje kamenom, postavljanje građevinskih skela, pokrivanje krovova itd. Podizanje čeličnih konstrukcija razvrstava se ovdje samo pod uslovom da konstrukcije ne proizvodi sama jedinica. Specijalizovane vrste radova većinom izvode podizvođači radova, a najčešće kada je riječ o popravkama rađenim neposredno za vlasnika nepokretnosti.

Takođe se uključuju završni i zanatski radovi. Obuhvaćene su i sve vrste montaža potrebnih za funkcionisanje građevine. Ove aktivnosti najčešće se izvode na samom gradilištu, mada dio poslova može da bude izveden u specijalnim radionicama. Uključeni su radovi kao što su uvođenje instalacija vodovoda, centralnog grijanja i klimauređaja, antena, alarmnih sistema i ostali elektroradovi, instaliranje sistema raspršivača, liftova i pokretnih stepenica i dr. Ovdje spadaju i izolacioni radovi (od vlage, toplote, zvuka), limarski radovi, postavljanje rashladnih uređaja, instaliranje rasvjete i sistema signalizacije za puteve, željeznicu, aerodrome, luke itd. Popravke koje se odnose na pomenute aktivnosti takođe su uključene.

Završni radovi građenja obuhvataju radove kojima se dovršava i završava građevina, kao što su zastakljivanje, krečenje, farbanje, ili pokrivanje raznim vrstama materijala (parket, tepih, itison, tapete itd.), zatim pjeskarenje, završni tesarski radovi, zvučna izolacija, čišćenje eksterijera itd. Popravke poput spomenutih aktivnosti takođe su uključene. Iznajmljivanje građevinskih mašina sa rukovaocem svrstava se u one djelatnosti

građevinarstva za čije se obavljanje te mašine iznajmljuju.

- 43.1 Rušenje i pripremanje gradilišta
- Obuhvata pripremanje gradilišta za kasnije obavljanje građevinske aktivnosti i uključuje prethodno uklanjanje postojećih objekata.
- 43.11 Rušenje objekata
- Obuhvata:
- rušenje i demontažu zgrada i drugih objekata
- 43.12 Pripremna gradilišta
- Obuhvata:
- raščišćavanje gradilišta
 - zemljane radove: iskopavanje, nasipanje, nivelisanje terena, iskop kanala, uklanjanje stijena, miniranje i dr.
 - pripremne radove za rudarstvo: uklanjanje iskopa i druge radove i pripremanje mineralnih nalazišta, osim zemljišta s naftom i gasom
 - drenažne radove na gradilištu
 - drenažne radove na poljoprivrednom ili šumskom zemljištu
- Ne obuhvata:
- bušenje radi proizvodnje sirove nafte i prirodnog gasa, djel. 06.10 i 06.20
 - dekontaminaciju tla, djel. 39.00
 - bušenje i kopanje bunara, djel. 42.21
 - iskop okna, djel. 43.99
- 43.13 Ispitivanje terena bušenjem i sondiranjem
- Obuhvata:
- ispitivanje terena bušenjem i sondiranjem i uzimanje uzoraka radi proučavanja terena i građenja, kao i u geofizičke, geološke ili druge svrhe
- Ne obuhvata:
- bušenje eksploatacionih izvora nafte ili gasa, djel. 06.10 i 06.20
 - pomoćne usluge ispitivanja bušenjem i sondiranjem tokom rudarskih aktivnosti, djel. 09.90
 - bušenje i kopanje bunara, djel. 42.21
 - iskop okna, djel. 43.99
 - istraživanja nafte i gasa, geofizička, geološka i seizmička mjerenja, djel. 71.12
- 43.2 Instalacioni radovi u građevinarstvu
- Obuhvata instalacione radove koji potpomažu funkcionisanje građevine kao takve, uključujući postavljanje instalacija električne energije, cjevovoda (vodovoda, gasovoda i kanalizacije), sistema za grijanje i klimatizaciju, pokretnih stepenica i dr.
- 43.21 Postavljanje električnih instalacija
- Obuhvata instaliranje električnih sistema u svim vrstama zgrada i ostalih građevina:
- postavljanje instalacija:
 - * električnih vodova i priključaka
 - * telekomunikacionih vodova

- * vodova za kompjutersku mrežu, kablovsku televiziju, uključujući optičke kablove
- * satelitskih antena
- * rasvjetnih sistema
- * protivpožarne alarme
- * alarmne sisteme protiv provala
- * ulične rasvjete i električnih signala
- * rasvjete na aerodromskim pistama
- priključivanje električnih aparata za domaćinstvo, uključujući podno grijanje

Ne obuhvata:

- izgradnju komunikacionih i energetskih dalekovoda, djel. 42.22
- nadzor i daljinski nadzor elektronskih sigurnosnih sistema, kao što su alarmi protiv provala i protivpožarni zaštitni sistemi, uključujući njihovo instaliranje i održavanje, djel. 80.20

43.22 Postavljanje vodovodnih, kanalizacionih, klimatizacionih sistema i sistema za grijanje

Obuhvata instaliranje vodovodnih, kanalizacionih, klimatizacionih sistema i sistema za grijanje, uključujući dogradnju, adaptaciju, održavanje i popravke:

- postavljanje instalacija u zgradama ili drugim građevinama za:
 - * sisteme za grijanje (na struju, gas ili naftu)
 - * peći (kotlarnice) i rashladne tornjeve
 - * solarne nелеktrične kolektore
 - * vodovodnu i sanitarnu opremu
 - * ventilacionu i klimatizacionu opremu i kanale
 - * uređaje za gas
 - * cijevi za isparenja
 - * protivpožarne sisteme
 - * sisteme za rotacioni raspršivač
- iskop kanala za instalacione radove

Ne obuhvata:

- postavljanje električnog podnog grijanja, djel. 43.21

43.29 Ostali instalacioni radovi u građevinarstvu

Obuhvata instaliranje ostale opreme (osim električne, vodovodne, kanalizacione) i klimatizacione sisteme i sisteme za grijanje ili industrijska postrojenja u zgradama i ostalima građevinama.

Obuhvata:

- postavljanje instalacija u zgradama ili drugim građevinama za:
 - * liftove i pokretne stepenice
 - * automatska i obrtna vrata
 - * gromobrane
 - * sistem za vakuumsko čišćenje
 - * toplotnu i zvučnu izolaciju, zaštitu od vibracija i dr.

Ne obuhvata:

- instaliranje industrijskih mašina, djel. 33.20

43.3 Završni građevinski radovi

43.31 Malterisanje

Obuhvata:

- malterisanje spoljnih i unutrašnjih površina zgrada i drugih

objekata i ukrasne štuko-radove, uključujući i nanošenje odgovarajuće podloge

43.32 Ugradnja stolarije

Obuhvata:

- ugradnju vrata (osim automatskih i obrtnih), prozora, okvira za vrata i prozore od drveta ili drugog materijala
- ugradnju kuhinjske opreme, ormara, stepeništa, opreme za radnje i sl.
- ugradnju namještaja
- unutrašnje dovršavanje tavanica, pokretnih djelova i dr.

Ne obuhvata:

- ugrađivanje automatskih i obrtnih vrata, djel. 43.29

43.33 Postavljanje podnih i zidnih obloga

Obuhvata:

- postavljanje, popločavanje, namještanje (ili oblaganje) u zgradama i ostalim građevinama:
- * keramičkih, betonskih ili kamenih, zidnih ili podnih pločica, i oblaganje peći keramičkim pločicama
- * parketa i drugih podnih obloga od drveta, pokrivanje zidova drvetom
- * tapisona i linoleumskih podnih pokrivača, uključujući i one od gume ili plastičnih masa
- * podnih i zidnih obloga od teraca, mermera, granita ili škriljca
- * tapeta

43.34 Bojenje i zastakljivanje

Obuhvata:

- unutrašnje i spoljašnje bojenje zgrada
- bojenje ostalih građevina
- zastakljivanje, postavljanje ogledala i dr.

Ne obuhvata:

- ugradnju prozora, djel. 43.32

43.39 Ostali završni radovi

Obuhvata:

- čišćenje novih zgrada nakon izgradnje
- ostale nepomenute završne radove

Ne obuhvata:

- unutrašnje dekoraterske radove, djel. 74.10
- unutrašnje čišćenje zgrada i ostalih građevina, djel.81.21
- specijalno unutrašnje i spoljašnje čišćenje zgrada, djel.81.22

43.9

Ostali specifični građevinski radovi

43.91 Krovni radovi

Obuhvata:

- podizanje krovova
- pokrivanje krovova

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje mašina i opreme za građevinarstvo bez

43.99 Ostali nepomenuti specifični građevinski radovi

Obuhvata:

- specijalizovane građevinske radove koji su zajednički za različite vrste građevina a zahtijevaju posjedovanje specijalnih vještina ili specijalne opreme:
 - * izgradnju temelja (fundiranje), uključujući pobijanje šipova
 - * postavljanje izolacije protiv vlage i hidroizolacija
 - * uklanjanje vlage u zgradama
 - * kopanje okna
 - * montiranje industrijski proizvedenih čeličnih elemenata koje izvođač radova nije proizveo
 - * armiranje
 - * zidanje opekom i kamenom
 - * montiranje i demontiranje skela i radnih platformi, uključujući i rad na skelama i radnim platformama uzetim u zakup
 - * podizanje dimnjaka, industrijskih peći i dr.
 - * izvođenje radova po specijalnim zahtjevima, za koje je neophodna vještina penjanja i znanje korišćenja odgovarajuće opreme, tj. rad na visokim objektima
- izvođenje podzemnih radova
- izgradnju spoljnih bazena za plivanje
- čišćenje parom, pjeskarenje i slični radovi na spoljašnosti zgrade
- iznajmljivanje kranova i druge opreme za izgradnju koja ne može biti svrstana u specifični tip izgradnje, zajedno s radnicima

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje mašina i opreme za izgradnju ili rušenje bez rukovaoca, djel. 77.32

Ovaj sektor obuhvata trgovinu svim vrstama robe na veliko i na malo (prodaja bez prerade) i pružanje usluga pri prodaji robe. Trgovina na veliko i trgovina na malo predstavljaju posljednje faze u distribuciji robe. Obuhvaćena je i popravka motornih vozila i motocikala.

Prodaja bez prerade uključuje uobičajene postupke (manipulacije) koji su povezani s trgovinom, npr. sortiranje, razvrstavanje i sklapanje robe, miješanje robe, flaširanje (sa ili bez prethodnog čišćenja boca), pakovanje, razdjeljivanje na manje količine i prepakivanje radi distribucije, skladištenje (zamrzavanjem ili hlađenjem ili bez toga).

Oblast 45 obuhvata sve djelatnosti koje se odnose na prodaju i popravku motornih vozila i motocikala, dok oblasti 46 i 47 obuhvataju sve ostale djelatnosti trgovine. Razlika između oblasti 46 (Trgovina na veliko) i 47 (Trgovina na malo) zasniva se na pretežnoj vrsti kupca.

Trgovina na veliko je preprodaja (prodaja bez prerade) nove ili korišćene robe trgovcima na malo, industrijskim, trgovačkim i profesionalnim korisnicima ili ustanovama ili drugim trgovcima na veliko, ili obuhvata djelovanje brokera ili posrednika u kupovini ili prodaji robe za treća lica.

Glavni poslovaoci koji su ovdje obuhvaćeni jesu: trgovci na veliko, tj. veletrgovci koji prodaju robu u svoje ime i za svoj račun, kao što su trgovački posrednici ili preprodavci, distributeri industrijskih proizvoda, izvoznici, uvoznici i potrošačke zadruge. Osim njih, obuhvaćeni su i prodajni ogranci i prodajne poslovнице (ali ne i prodavnice na malo) koje su u sastavu proizvodnih ili rudarskih

preduzeća, a razdvojeni su od njihovih postrojenja ili rudnika i obavljaju plasman od njih proizvedenih proizvoda, s tim da primljene porudžbine ne izvršavaju direktnim otpremanjem iz postrojenja ili rudnika. Obuhvaćeni su i trgovački posrednici, komisionari i brokери, udruženja potrošača i zadruga angažovanih u cilju plasmana poljoprivrednih proizvoda.

U trgovini na veliko često se fizički sastavljaju (sklapaju), sortiraju i razvrstavaju velike količine robe i dijele se na manje partije, prepakuju i ponovo razdjeljuju na manje količine (npr. farmaceutski proizvodi); obavljaju se još i skladištenje, hlađenje, isporučivanje i instaliranje robe, marketinški se djeluje na kupce i dizajniraju se etikete. Trgovina na malo je preprodaja (prodaja bez prerade) nove ili korišćene robe kupcima radi lične potrošnje ili potrošnje u domaćinstvu, i to u prodavnicama, robnim kućama, na tezgama, preko pošte ili interneta, posredstvom prodavaca koji dolaze kupcima na vrata, uličnih prodavaca, potrošačkih zadruga, aukcijskih kuća itd. Većina trgovaca na malo prodaje robu u svoje ime i za svoj račun, ali pojedini rade i kao zastupnici za tuđ račun i prodaju robu na konsignacijskoj ili na komisionoj osnovi.

45

Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala

Ova oblast obuhvata sve djelatnosti (osim proizvodnje i iznajmljivanja) u vezi sa motornim vozilima i motociklima, uključujući kamione i teretna vozila, kao što su trgovina na veliko i trgovina na malo novim i polovnim vozilima, popravka i održavanje vozila i trgovina na veliko i trgovina na malo djelovima i priborom za motorna vozila i motocikle. Obuhvaćene su i djelatnosti posrednika u trgovini na veliko i trgovini na malo vozilima, aukcijska trgovina na veliko automobilima i trgovina na veliko putem interneta.

Obuhvata i aktivnosti kao što su pranje, poliranje, itd.

Ne obuhvata trgovinu na malo motornim gorivima i mazivima ili proizvodima za hlađenje, kao ni iznajmljivanje motornih vozila i motocikala.

- 45.1 Trgovina motornim vozilima
- 45.11 Trgovina automobilima i lakim motornim vozilima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko i trgovinu na malo novim i korišćenim vozilima:
 - * putničkim motornim vozilima, uključujući i specijalna putnička motorna vozila kao što su ambulantna vozila, mini-autobusi i dr.
 - trgovinu na veliko i trgovinu na malo terenskim motornim vozilima (< 3,5 t nosivosti)
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko i trgovinu na malo djelovima i priborom za motorna vozila, djel. 45.3
 - iznajmljivanje motornih vozila s vozačem, djel. 49.39
 - iznajmljivanje motornih vozila bez vozača, djel. 77.11
- 45.19 Trgovina ostalim motornim vozilima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko i trgovinu na malo novim i korišćenim vozilima:
 - * kamionima, prikolicama i poluprikolicama
 - * vozilima za kampovanje kao što su kamp-prikolice i moto-kuće
 - trgovinu na veliko i trgovinu na malo terenskim motornim vozilima (> 3,5 t nosivosti)
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko i trgovinu na malo djelovima i priborom za motorna vozila, djel. 45.3
 - iznajmljivanje motornih vozila s vozačem, djel. 49.41
 - iznajmljivanje motornih vozila bez vozača, djel. 77.12
- 45.2 Održavanje i popravka motornih vozila
- 45.20 Održavanje i popravka motornih vozila
- Obuhvata:
- održavanje i popravku motornih vozila:
 - * mehaničke popravke
 - * električne popravke
 - * popravku elektronskih sistema ubrizgavanja
 - * redovan servis
 - * popravku karoserije
 - * popravku djelova motornog vozila
 - * pranje, poliranje i dr.
 - * prskanje i bojenje
 - * popravku vjetrobrana i prozora
 - * popravku sjedišta u motornim vozilima
 - popravku, podešavanje ili zamjenu spoljnih i unutrašnjih guma
 - zaštitu od korozije
 - naknadno ugrađivanje djelova i dodatne opreme
- 45.3 Trgovina djelovima i priborom za motorna vozila
- Obuhvata trgovinu na veliko i trgovinu na malo djelovima i priborom za motorna vozila kao što su:
- * spoljašnje i unutrašnje gume
 - * svećice za automobile, baterije, oprema za osvjetljenje, električna oprema itd.
- 45.31 Trgovina na veliko djelovima i opremom za motorna vozila

- 45.32 Trgovina na malo djelovima i opremom za motorna vozila
- Ne obuhvata:
- trgovinu na malo motornim gorivima, djel. 47.30
- 45.4 Trgovina motociklima, djelovima i priborom, održavanje i popravka motocikala
- 45.40 Trgovina motociklima, djelovima i priborom, održavanje i popravka motocikala
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko i trgovinu na malo motociklima, uključujući mopede
 - trgovinu na veliko i trgovinu na malo djelovima i priborom za motocikle (putem pošte ili posrednika)
 - održavanje i popravku motocikala
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko biciklima i njihovim djelovima i priborom, djel. 46.49
 - trgovinu na malo biciklima i njihovom djelovima i priborom, djel. 47.64
 - iznajmljivanje motocikala, djel. 77.39
 - popravka i održavanje bicikala, djel. 95.29
- 46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
- Ova oblast obuhvata trgovinu na veliko za sopstveni račun ili uz naknadu (komisiona prodaja) i odnosi se i na trgovinu na veliko na domaćem tržištu i na međunarodnu trgovinu na veliko (uvoz/izvoz).
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko motornim vozilima, kamp-prikolicama i motociklima, djel. 45.1 i 45.4
 - trgovinu na veliko priborom za motorna vozila, djel.45.31 i 45.40
 - iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing), djel. 77
 - pakovanje čvrste robe i flaširanje tečne ili gasovite robe, uključujući miješanje i filtriranje za treća lica, djel. 82.92
- 46.1 Trgovina na veliko uz naknadu
- Obuhvata:
- djelatnost trgovačkih posrednika i svih drugih trgovaca na veliko koji rade u ime i za račun drugih
 - povezivanje prodavaca i kupaca i ugovaranje trgovačkih poslova u ime vlasnika robe, uključujući sklapanje poslova preko interneta
 - djelatnost aukcijskih kuća u trgovini na veliko, uključujući i trgovinu na veliko preko interneta
- Ne obuhvata:
- posredovanje pri trgovini motornim vozilima, djel. 45.1
 - trgovinu na veliko za sopstveni račun, djel. 46.2-46.9
 - djelatnost posrednika kod osiguranja, djel. 66.22
 - djelatnost posrednika kod prodaje nepokretnosti, djel.68.31
- 46.11 Posredovanje u prodaji poljoprivrednih sirovina, životinja,

tekstilnih sirovina i poluproizvoda

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.12 Posredovanje u prodaji goriva, ruda, metala i industrijskih hemikalija

Obuhvata posredovanje u prodaji:

* goriva, ruda, metala i industrijskih hemikalija, uključujući đubriva

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.13 Posredovanje u prodaji drvene građe i građevinskog materijala

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.14 Posredovanje u prodaji mašina, industrijske opreme, brodova i aviona

Obuhvata posredovanje u prodaji:

* mašina, uključujući kancelarijske mašine i kompjutere, industrijsku opremu, brodove i avione

Ne obuhvata:

- posredovanje u trgovini motornim vozilima, djel. 45.1
- aukcijsku prodaju motornih vozila, djel. 45.1
- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.15 Posredovanje u prodaji namještaja, predmeta za domaćinstvo i metalne robe

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.16 Posredovanje u prodaji tekstila, odjeće, krzna, obuće i predmeta od kože

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.17 Posredovanje u prodaji hrane, pića i duvana

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

46.18 Specijalizovano posredovanje u prodaji posebnih proizvoda

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
- trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99

- djelatnost agenata osiguranja, djel. 66.22
 - djelatnost agenata za poslovanje nekretninama, djel. 68.31
- 46.19 Posredovanje u prodaji raznovrsnih proizvoda
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko u sopstveno ime, djel. 46.2-46.9
 - trgovinu na malo izvan prodavnica, preko agenata prodaje, djel. 47.99
- 46.2 Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i životinjama
- 46.21 Trgovina na veliko žitom, sirovim duvanom, sjemenjem i hranom za životinje
- Obuhvata trgovinu na veliko:
- * žitaricama i sjemenjem
 - * plodovima uljarica
 - * sirovim duvanom
 - * hranom za životinje i poljoprivrednim sirovinama na drugom mjestu nepomenutim
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima, djel. 46.76
- 46.22 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko cvijećem, sadnicama i lukovicama
- 46.23 Trgovina na veliko životinjama
- 46.24 Trgovina na veliko sirovom, nedovršenom i dovršenom kožom
- 46.3 Trgovina na veliko hranom, pićem i duvanom
- 46.31 Trgovina na veliko voćem i povrćem
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko svježim voćem i povrćem
 - trgovinu na veliko konzervisanim voćem i povrćem
- 46.32 Trgovina na veliko mesom i proizvodima od mesa
- 46.33 Trgovina na veliko mliječnim proizvodima, jajima i jestivim uljima i mastima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko mliječnim proizvodima
 - trgovinu na veliko jajima i proizvodima od jaja
 - trgovinu na veliko jestivim uljima i mastima životinjskog i biljnog porijekla
- 46.34 Trgovina na veliko pićem
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko alkoholnim pićima
 - trgovinu na veliko bezalkoholnim pićima
 - kupovinu vina na veliko i flaširanje bez prerade
- Ne obuhvata:

- miješanje vina ili destilisanog alkoholnog pića, djel.11.01 i 11.02
- 46.35 Trgovina na veliko duvanskim proizvodima
- 46.36 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i slatkišima
 - Obuhvata:
 - trgovinu na veliko šećerom, čokoladom i slatkišima
 - trgovinu na veliko pekarskim proizvodima
- 46.37 Trgovina na veliko kafom, čajevima, kakaoom i začinima
- 46.38 Trgovina na veliko ostalom hranom, uključujući ribe, ljuskare i mekušce
 - Obuhvata:
 - trgovinu na veliko ostalom hranom kao što su ribe, rakovi i mekušci
 - trgovinu na veliko pripremljenim jelima
 - trgovinu na veliko hranom za kućne ljubimce
- 46.39 Nespecijalizovana trgovina na veliko hranom, pićem i duvanom
- 46.4 Trgovina na veliko predmetima za domaćinstvo
 - Obuhvata trgovinu na veliko predmetima za domaćinstvo, uključujući i tekstil.
- 46.41 Trgovina na veliko tekstilom
 - Obuhvata:
 - trgovinu na veliko predivima
 - trgovinu na veliko tkaninama
 - trgovinu na veliko rubljem za domaćinstvo
 - trgovinu na veliko galanterijom: iglama, koncem za šivenje i sl.
 - Ne obuhvata:
 - trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima, djel. 46.76
- 46.42 Trgovina na veliko odjećom i obućom
 - Obuhvata:
 - trgovinu na veliko odjećom, uključujući i sportsku odjeću
 - trgovinu na veliko galanterijom: rukavicama, kravata, naramenicama i dr.
 - trgovinu na veliko obućom
 - trgovinu na veliko predmetima od krzna
 - trgovinu na veliko kišobranima
 - Ne obuhvata:
 - trgovinu na veliko nakitom, djel. 46.48
 - trgovinu na veliko predmetima od kože, djel. 46.49
 - trgovinu na veliko specijalnom sportskom obućom kao što je obuća za skijanje, djel. 46.49
- 46.43 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo
 - Obuhvata:
 - trgovinu na veliko električnim aparatima za domaćinstvo
 - trgovinu na veliko radio i TV opremom
 - trgovinu na veliko fotografskom i optičkom opremom
 - trgovinu na veliko električnim uređajima za grijanje

- trgovinu na veliko snimljenim audio i video trakama, CD-ovima i DVD-ovima

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko ne snimljenim audio i video trakama, CD-ovima i DVD-ovima, djel. 46.52
- trgovinu na veliko mašinama za šivenje, djel. 46.64

46.44 Trgovina na veliko porculanom, staklenom robom i sredstvima za čišćenje

Obuhvata:

- trgovinu na veliko porculanom i staklenom robom
- trgovinu na veliko sredstvima za čišćenje

46.45 Trgovina na veliko parfimerijskim i kozmetičkim proizvodima

Obuhvata:

- trgovinu na veliko parfimerijskim i kozmetičkim proizvodima i sapunima

46.46 Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima

Obuhvata:

- trgovinu na veliko farmaceutskim i medicinskim proizvodima

46.47 Trgovina na veliko namještajem, tepisima i opremom za osvjetljenje

Obuhvata:

- trgovinu na veliko namještajem za domaćinstvo
- trgovinu na veliko tepisima
- trgovinu na veliko opremom za osvjetljenje

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko kancelarijskim namještajem, djel.46.65

46.48 Trgovina na veliko satovima i nakitom

46.49 Trgovina na veliko ostalim proizvodima za domaćinstvo

Obuhvata:

- trgovinu na veliko proizvodima od drveta, pruća, plutei sl.
- trgovinu na veliko biciklima i djelovima i priborom za bicikle
- trgovinu na veliko proizvodima od papira, knjigama, časopisima i novinama
- trgovinu na veliko predmetima od kože i priborom za putovanje
- trgovinu na veliko muzičkim instrumentima
- trgovinu na veliko igrama i igračkama
- trgovinu na veliko sportskim predmetima, uključujući sportsku obuću kao što je obuća za skijanje

46.5 Trgovina na veliko informaciono-komunikacionom opremom

Obuhvata trgovinu na veliko opremom za informaciono-komunikacionu tehnologiju (kompjuterima, telekomunikacionom opremom i djelovima).

- 46.51 Trgovina na veliko kompjuterima, kompjuterskom opremom i softverima
Obuhvata:
- trgovinu na veliko kompjuterima i kompjuterskom opremom
- trgovinu na veliko softverima
Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko elektronskim djelovima, djel. 46.52
- trgovinu na veliko kancelarijskim mašinama i opremom (osim kompjuterske i periferne opreme), djel. 46.66
- 46.52 Trgovina na veliko elektronskim i telekomunikacionim djelovima i opremom
Obuhvata:
- trgovinu na veliko elektronskim komponentama (ventilima i cijevima)
- trgovinu na veliko poluprovodničkom opremom
- trgovinu na veliko integrisanim kolima i mikročipovima
- trgovinu na veliko štampanim kolima
- trgovinu na veliko nesnimljenim audio i video trakama, magnetnim i optičkim diskovima (CD, DVD)
- trgovinu na veliko telefonima i komunikacionom opremom
Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko snimljenim audio i video trakama i disketama, magnetnim i optičkim diskovima (CD, DVD), djel. 46.43
- trgovinu na veliko kompjuterima i kompjuterskom opremom, djel. 46.51
- 46.6 Trgovina na veliko ostalim mašinama, opremom i priborom
Obuhvata trgovinu na veliko specijalizovanim mašinama, opremom i priborom za sve vrste industrije i mašinama opšte namjene.
- 46.61 Trgovina na veliko poljoprivrednim mašinama, opremom i priborom
Obuhvata:
- trgovinu na veliko poljoprivrednim mašinama i opremom:
* plugovima, rastresačima đubriva i sejačicama
* žetelicama
* vršalicama
* mašinama za mužu
* mašinama za živinarstvo i pčelarstvo
* traktorima koji se koriste u poljoprivredi i šumarstvu
* kosačicama, bez obzira na vrstu pogona
- 46.62 Trgovina na veliko alatnim mašinama
Obuhvata:
- trgovinu na veliko alatnim mašinama svih vrsta i za sve materijale
- trgovinu na veliko kompjuterizovanim alatnim mašinama
- 46.63 Trgovina na veliko rudarskim i građevinskim mašinama
- 46.64 Trgovina na veliko mašinama za tekstilnu industriju i mašinama za šivenje i pletjenje
Obuhvata:
- trgovinu na veliko kompjuterizovanim mašinama za tekstilnu industriju i kompjuterizovanim mašinama za šivenje i pletjenje

- 46.65 Trgovina na veliko kancelarijskim namještajem
- Obuhvata:
- usluge u trgovini na veliko koje se odnose na:
 - * proizvode svrstane u djel. 31.01
- 46.66 Trgovina na veliko ostalim kancelarijskim mašinama i opremom
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko kancelarijskim mašinama i opremom, osim kompjuterima i kompjuterskom perifernom opremom
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko kompjuterima i kompjuterskom opremom, djel. 46.51
 - trgovinu na veliko elektronskim djelovima, telefonima i komunikacionom opremom, djel. 46.52
- 46.69 Trgovina na veliko ostalim mašinama i opremom
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko transportnom opremom, osim motornim vozilima, motociklima i biciklima
 - trgovinu na veliko robotima za proizvodne linije
 - trgovinu na veliko žicom, prekidačima i drugom instalacionom opremom za upotrebu u industriji
 - trgovinu na veliko električnim predmetima kao što su elektromotori, transformatori i prekidači
 - trgovinu na veliko ostalim nepomenutim mašinama koje se koriste u industriji (osim u rudarstvu, niskogradnji i visokogradnji i tekstilnoj industriji), trgovini, navigaciji i drugim djelatnostima
 - trgovinu na veliko mjernim instrumentima i uređajima
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko motornim vozilima, prikolicama i karavanima, djel. 45.1
 - trgovinu na veliko djelovima i opremom za motorna vozila, djel. 45.31
 - trgovinu na veliko motociklima, djel. 45.40
 - trgovinu na veliko biciklima, djel. 46.49
- 46.7 Ostala specijalizovana trgovina na veliko
- Obuhvata ostale specijalizovane djelatnosti trgovine na veliko koje nijesu razvrstane u druge grupe ove grane. Ova grana obuhvata trgovinu na veliko poluproizvodima, osim poljoprivrednih, koji se obično ne koriste u domaćinstvu.
- 46.71 Trgovina na veliko čvrstim, tečnim i gasovitim gorivima i sličnim proizvodima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko gorivima, mazivima i uljima kao što su:
 - * ćumur, ugalj, koks, ogrijevno drvo i nafta
 - * sirova nafta, neprerađeno ulje, dizel gorivo, benzin, ulje za loženje, ulje za ogrijev i kerozin
 - * tečni benzin, butan i propan
 - * ulja za podmazivanje i masti i rafinisani proizvodi od nafte

- 46.72 Trgovina na veliko metalima i metalnim rudama
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko rudama gvožđa i obojenih metala
 - trgovinu na veliko rudama gvožđa i obojenih metala u primarnim oblicima
 - trgovinu na veliko poluproizvodima od gvožđa i obojenih metala na drugom mjestu nepomenutim
 - trgovinu na veliko zlatom i drugim plemenitim metalima
- Ne obuhvata:
- trgovinu na veliko metalnim otpacima, djel. 46.77
- 46.73 Trgovina na veliko drvetom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko neobrađenim drvetom
 - trgovinu na veliko proizvodima dobijenim primarnom obradom drveta
 - trgovinu na veliko bojama i lakovima
 - trgovinu na veliko građevinskim materijalima kao što su pijesak i šljunak
 - trgovinu na veliko ravnim staklom
 - trgovinu na veliko zidnim tapetama i prekrivačima za pod
 - trgovinu na veliko sanitarnom opremom:
 - * kadama, lavaboima i toaletnim i drugim sanitarnim predmetima od porculana
 - trgovinu na veliko montažnim kućama
- 46.74 Trgovina na veliko metalnom robom, instalacionim materijalima, opremom i priborom za grijanje
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko metalnom robom i bravama
 - trgovinu na veliko priključcima i djelovima pribora
 - trgovinu na veliko grijačima za vodu
 - trgovinu na veliko sanitarnom instalacionom opremom:
 - * cijevima, vodovima, slavinama, T-djelovima, spojevima, gumenim cijevima i dr.
 - trgovinu na veliko alatima kao što su čekići, testere, burgije i drugim ručnim alatom
- 46.75 Trgovina na veliko hemijskim proizvodima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko industrijskim hemikalijama:
 - * anilinom, štamparskim bojama, eteričnim uljima, industrijskim gasovima, hemijskim ljepilima, osnovama za boje, sintetičkim smolama, metanolom, parafinom, mirisima i začинима, sodom, industrijskom soli, kisjelinama i sumpornim jedinjenjima, derivatima skroba i dr.
 - trgovinu na veliko đubrivima i hemijskim proizvodima za poljoprivredu
- 46.76 Trgovina na veliko ostalim poluproizvodima
- Obuhvata:
- trgovinu na veliko plastičnim masama u primarnim oblicima
 - trgovinu na veliko gumom i kaučukom

- trgovinu na veliko tekstilnim vlaknima i dr.
- trgovinu na veliko neupakovanim papirom
- trgovinu na veliko dragim kamenjem

46.77 Trgovina na veliko otpacima i ostacima

Obuhvata:

- trgovinu na veliko metalnim i nemetalnim otpacima i ostacima namijenjenim za reciklažu, uključujući sakupljanje, sortiranje, odvajanje i rasklapanje korišćene robe (kao što su automobili) radi dobijanja upotrebljivih djelova; pakovanje i prepakivanje, skladištenje i isporuku, ali bez stvarnog procesa prerade
- trgovinu na veliko starim papirom
- rasklapanje automobila, kompjutera, televizora i ostale opreme za dobijanje i preprodaju upotrebljivih djelova

Ne obuhvata:

- sakupljanje i obrađivanje industrijskog i komunalnog otpada (iz domaćinstava i industrije), djel. 38.1
- obrađivanje otpada, i to ne radi dalje upotrebe u industrijskom proizvodnom procesu, već u cilju odlaganja, djel. 38.2
- prerađivanje otpadaka i ostataka u sekundarne sirovine kada se zahtijeva pravi proces transformacije (sekundarne sirovine koje nastaju iz tog procesa podesne su za direktnu upotrebu u industrijskom proizvodnom procesu, ali ne predstavljaju konačan proizvod), djel. 38.3
- demontiranje automobila, kompjutera, televizora i ostale opreme namijenjene za recikliranje, djel. 38.31
- mehaničko presovanje starih automobila, djel. 38.32
- rezanje brodova, djel. 38.31
- trgovinu na malo korišćenim proizvodima, djel. 47.79

46.9 Nespecijalizovana trgovina na veliko

46.90 Nespecijalizovana trgovina na veliko

Obuhvata:

- trgovinu na veliko različitom robom, bez posebne specijalizacije

47

Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

Obuhvata preprodaju (prodaju bez prerade) novih i korišćenih proizvoda, uglavnom za ličnu upotrebu i potrošnju u domaćinstvu, u prodavnicama, robnim kućama, na tezgama, preko pošte, preko uličnih prodavaca, akvizitera, potrošačkih zadruga i sl.

Trgovina na malo prvo se razvrstava prema vrsti prodajnog objekta (trgovina na malo u prodavnicama: grane 47.1-47.7; trgovina na malo izvan prodavnica: grane 47.8 i 47.9).

Trgovina na malo u prodavnicama obuhvata prodaju na malo korišćene robe (grupa 47.79). Kod prodaje na malo u prodavnicama razlikuje se specijalizovana prodaja na malo (grane 47.2-47.7) i nespecijalizovana prodaja na malo (grana 47.1). Navedene djelatnosti dalje su razvrstane prema vrsti proizvoda koji se prodaju. Prodaja izvan prodavnica dijeli se prema obliku prodaje: prodaja na tezgama i pijacama (grana 47.8) i ostala prodaja van prodavnica, npr. preko pošte, interneta, od vrata do vrata, posredstvom automata za prodaju i sl. (grana 47.9).

Roba koja se prodaje u ovoj oblasti ograničena je na takozvanu robu široke potrošnje ili robu koja se prodaje na malo; ne uključuje se roba koja se obično ne prodaje u maloprodaji, npr. žito, rude, industrijske mašine, oprema i dr. Ovdje spada i prodaja na malo robe namijenjene stanovništvu - izložena roba (kao što su kompjuteri, kancelarijska oprema, boje, drvena građa), iako ona ne mora biti korišćena za ličnu upotrebu ili upotrebu u

domaćinstvu. Manipulacije koje su uobičajene u trgovini ne utiču na osnovni karakter robe i mogu obuhvatiti, na primjer, sortiranje, razdvajanje, miješanje i pakovanje.

Obuhvata i:

- trgovinu na malo preko komisionara
- djelatnost aukcijskih kuća kod prodaje na malo

Ne obuhvata:

- trgovinu sopstvenim poljoprivrednim proizvodima koju obavljaju poljoprivredni proizvođači, djel. 01
- proizvodnju i prodaju robe koja se obično razvrstava kao proizvodnja u djel. 10-32
- prodaju motornih vozila i motocikala i njihovih djelova, djel. 45
- trgovinu žitaricama, mahunastim zrnavljem, rudama, sirovom naftom, industrijskim hemikalijama, gvožđem, čelikom, industrijskim mašinama i opremom, djel. 46
- prodaju hrane i pića u ugostiteljskim objektima i prodaju hrane za ponijeti, djel. 56
- iznajmljivanje i lizing predmeta za ličnu upotrebu i za upotrebu u domaćinstvu, djel. 77.2

47.1 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama

Obuhvata trgovinu na malo različitim proizvodima u nespecijalizovanim prodavnicama kao što su npr. supermarketi i robne kuće.

47.11 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama, pretežno hranom, pićem i duvanom

Obuhvata:

- trgovinu na malo raznovrsnom robom, pretežno hranom, pićem ili duvanom:
- * djelatnost prodavnica mješovite robe u kojima se, pored hrane, pića i duvana kao glavnih proizvoda, prodaju i razni drugi proizvodi kao što su odjeća, namještaj, kućni aparati, metalna roba, kozmetika i dr.

47.19 Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- trgovinu na malo raznovrsnom robom među kojom ne preovlađuju hrana, piće i duvan
- djelatnost robnih kuća koje se bave opštom prodajom raznovrsnih proizvoda, uključujući odeću, namještaj, kućne aparate, metalnu robu, kozmetiku, nakit, igračke, sportsku opremu i dr.

47.2 **Trgovina na malo hranom, pićem i duvanom u specijalizovanim prodavnicama**

47.21 **Trgovina na malo voćem i povrćem u specijalizovanim prodavnicama**

Obuhvata:

- trgovinu na malo svježim voćem i povrćem
- trgovinu na malo konzervisanim voćem i povrćem

47.22 **Trgovina na malo mesom i proizvodima od mesa u specijalizovanim prodavnicama**

Obuhvata:

- trgovinu na malo mesom i mesnim proizvodima (uključujući i živinsko meso)

47.23 Trgovina na malo ribom, ljuskarima i mekušcima u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- trgovinu na malo ribom, plodovima mora i proizvodima dobijenim od njih

47.24 Trgovina na malo hljebom, tjesteninama, kolačima i slatkišima u specijalizovanim prodavnicama

47.25 Trgovina na malo pićima u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- trgovinu na malo alkoholnim i bezalkoholnim pićima u specijalizovanim prodavnicama (koja se ne konzumiraju na licu mjesta)

47.26 Trgovina na malo proizvodima od duvana u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- trgovinu na malo duvanom i proizvodima od duvana u specijalizovanim prodavnicama

47.29 Ostala trgovina na malo hranom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- prodaju na malo mliječnih proizvoda i jaja
- prodaju na malo ostalih prehrambenih proizvoda, na drugom mjestu nepomenutih

47.3 Trgovina na malo motornim gorivima u specijalizovanim prodavnicama

47.30 Trgovina na malo motornim gorivima u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- trgovinu na malo gorivima za motorna vozila i motocikle
- trgovinu na malo proizvodima za podmazivanje i hlađenje motornih vozila

Ne obuhvata:

- trgovinu na veliko gorivima, djel. 46.71
- trgovinu na malo tečnim naftnim gasom za grijanje ili kuvanje u domaćinstvima, djel. 47.78

47.4 Trgovina na malo informaciono-komunikacionom opremom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo informacione i komunikacione opreme (ICT), kao što su kompjuteri i periferna oprema, telekomunikaciona oprema i elektronika za široku potrošnju, u specijalizovanim prodavnicama.

47.41 Trgovina na malo kompjuterima, perifernim jedinicama i softverom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- prodaju na malo u specijalizovanim prodavnicama:
* kompjutera i periferne opreme

- * konzola za video-igre
- * posebno izrađenog softvera, uključujući video-igre

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo nesnimljenim trakama i diskovima, djel. 47.63

47.42 Trgovina na malo telekomunikacionom opremom u specijalizovanim prodavnicama

47.43 Trgovina na malo audio i video opremom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata:

- prodaju na malo radijske i televizijske opreme
- prodaju na malo audio i video opreme
- prodaju na malo uređaja za reprodukciju i snimanje CD-ova, DVD-ova i dr.

Ne obuhvata:

- prodaju na malo gramofonskih ploča, snimljenih magnetofonskih i video traka, laserskih i sličnih ploča i kaseti, djel. 47.63

47.5 Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata trgovinu na malo opremom za domaćinstvo, npr. tekstilom, metalnom robom, tepisima, električnim aparatima, namještajem i dr., u specijalizovanim prodavnicama.

47.51 Trgovina na malo tekstilom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

- * tkanina
- * prediva za pletenje
- * osnovnih materijala za izradu pokrivača, tapiserija i veza
- * šivaćeg pribora, igala, konca i sl.
- trgovinu na malo tekstilom

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo odjećom, djel. 47.71

47.52 Trgovina na malo metalnom robom, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

- * metalne robe
- * boja, premaza i lakova
- * ravnog stakla
- * ostalog građevinskog materijala kao što su opeka i crijep, drvo, sanitarna oprema i dr.
- * materijala i opreme za aktivnosti tipa "uradi sam"
- * kosilica za travu, bez obzira na vrstu pogona
- * sauna

47.53 Trgovina na malo tepisima, zidnim i podnim oblogama u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

- * tepiha i podnih obloga
- * zavjesa i mrežnih zavjesa
- * zidnih tapeta i podnih obloga

- Ne obuhvata:
- specijalizovanu trgovinu na malo oblogama od plute namijenjenim za pod, djel. 47.52
- 47.54 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
- Ne obuhvata:
- prodaju na malo audio i video aparata, djel. 47.43
- 47.59 Trgovina na malo namještajem, opremom za osvjetljenje i ostalim predmetima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata prodaju na malo:
* namještaja za domaćinstvo
* predmeta za osvjetljenje
* pribora za domaćinstvo, pribora za jelo, grnčarskih predmeta od gline i keramike, predmeta od stakla i porculana i dr.
* predmeta od drveta, plute i pruća
* neelektričnih aparata i opreme za domaćinstvo
* muzičkih instrumenata i notnog materijala
* električnih sistema za obezbjeđenje sa alarmom, kao što su uređaji za zaključavanje, kase i sefovi, bez usluga ugradnje i održavanja
* predmeta i opreme za domaćinstvo na dugom mjestu nespomenutih
- Ne obuhvata:
- trgovinu na malo starinama, djel. 47.79
- 47.6 Trgovina na malo predmetima za kulturu i rekreaciju u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata trgovinu na malo predmetima za kulturu i rekreaciju u specijalizovanim prodavnicama, npr. knjigama, novinama, muzičkim i video zapisima, sportskom opremom, igrama i igračkama.
- 47.61 Trgovina na malo knjigama u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata prodaju na malo:
* knjiga iz svih oblasti
- Ne obuhvata:
- trgovinu na malo korišćenim ili raritetnim knjigama u antikvarnicama, djel. 47.79
- 47.62 Trgovina na malo novinama i kancelarijskim materijalom u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata i prodaju na malo:
* pribora za pisanje: olovaka, penkala, spajalica, papira i sl.
- 47.63 Trgovina na malo muzičkim i video zapisima u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata prodaju na malo:
* snimljenih muzičkih zapisa, audio-kaseta, kompakt-diskova i kaseta
* video-traka i digitalnih video-zapisa
* nesnimljenih traka i kompakt-diskova
- 47.64 Trgovina na malo sportskom opremom u specijalizovanim prodavnicama
- Obuhvata prodaju na malo:
* sportske opreme

* pribora za ribolov

* opreme za kampovanje

* čamaca

* bicikala

47.65 Trgovina na malo igrama i igračkama u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

* igara i igračaka od bilo kog materijala

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo video-konzolama, djel. 47.41

- trgovinu na malo softverom, uključujući video-igre, djel. 47.41

47.7 Trgovina na malo ostalom robom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo u specijalizovanim prodavnicama proizvoda koji nijesu razvrstani na drugom mjestu, kao što su odjeća, obuća, predmeti od kože, farmaceutski artikli, medicinska pomagala, satovi, suveniri, materijali za čišćenje, oružje, cvijeće, kućni ljubimci i ostalo. Uključuje i prodaju malo korišćenih predmeta u specijalizovanim prodavnicama.

47.71 Trgovina na malo odjećom u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

* odjevnih predmeta

* predmeta od krzna

* odjevne galanterije kao što su rukavice, kravate, naramenice i dr.

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo tekstilom, djel. 47.51

47.72 Trgovina na malo obućom i predmetima od kože u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

* obuće

* predmeta od kože

* predmeta za putovanje napravljenih od kože i vještačke kože

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo specijalnom sportskom obućom od kože, npr. skijaškom obućom, djel. 47.64

47.73 Trgovina na malo farmaceutskim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama - apotekama

Obuhvata prodaju na malo:

* farmaceutskih proizvoda

47.74 Trgovina na malo medicinskim i ortopedskim pomagalima u specijalizovanim prodavnicama

47.75 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama

Obuhvata prodaju na malo:

* parfimerijskih, kozmetičkih i toaletnih proizvoda

- 47.76 Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, đubrivima, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijalizovanim prodavnicama
- 47.77 Trgovina na malo satovima i nakitom u specijalizovanim prodavnicama
- 47.78 Ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
 Obuhvata:
- prodaju na malo fotografske, optičke opreme i opreme za precizna mjerenja
 - djelatnost optičara
 - prodaju na malo suvenira, rukotvorina, religijskih predmeta i sl.
 - djelatnost komercijalnih umjetničkih galerija
 - prodaju ulja za loženje, plina u bocama, uglja i drva za ogrijev
 - prodaju oružja i municije
 - prodaju poštanskih maraka i novčića (numizmatika)
 - maloprodajne usluge umjetničkih galerija
 - prodaju neprehrambenih proizvoda na drugom mjestu navedenih
- 47.79 Trgovina na malo polovnom robom u prodavnicama
- Obuhvata:
- prodaju polovnih knjiga
 - prodaju ostale polovne robe
 - prodaju antikviteta (starina)
 - djelatnost aukcijskih kuća u okviru prodaje na malo
- Ne obuhvata:
- trgovinu na malo polovnim motornim vozilima, djel.45.1
 - aukcije preko interneta i druge aukcije izvan prodavnica (na malo), djel. 47.91 i 47.99
 - djelatnosti zalagaonica, djel. 64.92
- 47.8 Trgovina na malo na tezgama i pijacama
- Obuhvata trgovinu na malo novim ili polovnim proizvodima bilo koje vrste koja se odvija na pokretnim tezgama, pored javnih puteva ili na organizovanoj pijaci.
- 47.81 Trgovina na malo hranom, pićima i duvanskim proizvodima na tezgama i pijacama
- Ne obuhvata:
- prodaju jela pripremljenih za neposredno konzumiranje (pokretni prodajni objekti, tezge), djel. 56.10
- 47.82 Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na tezgama i pijacama
- 47.89 Trgovina na malo ostalom robom na tezgama i pijacama
 Obuhvata trgovinu na malo:
- * tepisima i podnim prekrivačima
 - * knjigama
 - * igračkama i igricama
 - * aparatima za domaćinstvo i elektronikom za široku potrošnju

* muzičkim i video zapisima

47.9

Trgovina na malo van prodavnica, tezgi i pijaca

Obuhvata trgovinu na malo posredstvom pošte, preko interneta, trgovinu od vrata do vrata, prodaju preko automata itd.

47.91

Trgovina na malo posredstvom pošte ili preko interneta

Ova grupa obuhvata djelatnosti trgovine na malo preko pošte ili interneta, tj. djelatnosti trgovine na malo gdje kupac na osnovu oglasa, kataloga, informacija koje se mogu dobiti na internet stranici, uzoraka ili bilo kog drugog sredstva oglašavanja bira koje će proizvode kupiti i poručuje ih preko pošte, interneta (obično na posebne načine koje internet stranica predviđa) ili telefonom. Kupljeni proizvodi mogu biti neposredno preuzeti sa interneta ili fizički isporučeni kupcu.

Obuhvata:

- trgovinu na malo robom bilo koje vrste posredstvom pošte
- trgovinu na malo robom bilo koje vrste posredstvom interneta
- direktnu prodaju preko televizije, radija ili telefona - internet aukcije u okviru trgovine na malo

Ne obuhvata:

- trgovinu na malo motornim vozilima i njihovim djelovima i priborom preko interneta, djel. 45.1 i 45.3
- trgovinu na malo motociklima i djelovima i priborom za motocikle preko interneta, djel. 45.4

47.99

Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca

Obuhvata trgovinu na malo bilo kojim proizvodima na način koji nije na drugom mjestu obuhvaćen:

- prodaja preko lica koja kupcu dolaze na vrata
- prodaja preko automata
- direktna prodaja goriva (ulje za loženje, ogrevno drvo, itd.) koje se isporučuje na adresu kupca
- prodaja preko putujućih prodavaca
- trgovinu na malo preko aukcijskih kuća, izvan prodavnica (osim interneta)

Obuhvata pružanje usluga prevoza putnika i tereta u željezničkom, cjevovodnom i drumskom saobraćaju, saobraćaju unutrašnjim plovnim putevima i vazdušnom saobraćaju, redovnom ili vanrednom, pružanje usluga u pratećim djelatnostima (poput usluga na terminalima i parkinzima), zatim skladištenje, manipulisanje teretom, itd.

Obuhvata i izdavanje saobraćajnih sredstava u najam, s vozačem ili operaterom. Obuhvata i poštansku i kurirsku djelatnost.

Ne obuhvata:

- velike popravke ili rekonstrukcije saobraćajnih sredstava, osim motornih vozila, djel. 33.1
- izgradnju, održavanje i popravljnje puteva, željezničkih pruga, luka, pristaništa i aerodroma, djel. 42
- održavanje i popravljnje motornih vozila, djel. 45.20
- iznajmljivanje saobraćajnih sredstava bez vozača ili operatera, djel. 77.1 i 77.3

49

Kopneni saobraćaj i cjevovodni transport

Obuhvata prevoz putnika i tereta drumom i prugom, kao i transport tereta cjevovodima.

49.1

Željeznički prevoz putnika, međumjesni

49.10

Željeznički prevoz putnika, međumjesni

Obuhvata:

- prevoz putnika korišćenjem željezničkih prevoznih sredstava na glavnoj mreži, na dugačkim relacijama
- međumjesni putnički željeznički saobraćaj
- korišćenje kola za spavanje ili ručavanje kao sastavnog dijela poslovanja željeznice

Ne obuhvata:

- prevoz putnika koji su u tranzitu u sistemu međugradskog saobraćaja, djel. 49.31
- djelatnost putničkih terminala, djel. 52.21
- aktivnosti u vezi sa željezničkom infrastrukturom; aktivnosti kao što su mijenjanje kolosjeka i ranžiranje, djel. 52.21
- korišćenje kola za spavanje ili ručavanje od strane jedinica koje nijesu u sastavu željeznice, djel. 55.90 i 56.10

49.2

Željeznički prevoz tereta

49.20

Željeznički prevoz tereta

Obuhvata:

- prevoz tereta na glavnoj željezničkoj mreži, kao i na kratkim sporednim teretnim kolosjecima

Ne obuhvata:

- skladištenje, djel. 52.10
- rad objekata i opreme na terminalu, djel. 52.21
- aktivnosti u vezi sa željezničkom infrastrukturom; aktivnosti kao što su mijenjanje kolosjeka i ranžiranje, djel. 52.21.
- manipulisanje teretom, djel. 52.24

49.3

Ostali kopneni prevoz putnika

Obuhvata sve ostale aktivnosti u vezi sa kopnenim prevozom putnika, izuzev prevoza putnika željeznicom. Međutim, ovdje je svrstan željeznički prevoz

koji se smatra gradskim odnosno prigradskim prevozom.

49.31 Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika

Obuhvata:

- kopneni prevoz putnika gradskim i prigradskim transportnim sistemima
- prevoz do i od aerodroma i drugih putničkih terminala

Ovdje se mogu uključiti i različiti načini prevoza kao što su: autobuski, tramvajski, trolejbuski, prevoz podzemnom željeznicom, prevoz nadzemnom željeznicom itd. Ovaj prevoz se vrši na redovnim relacijama, prema utvrđenom redu vožnje, što podrazumijeva ukrcavanje i iskrcavanje putnika na određenim stanicama.

- prevoz uspinjačama, žičarama itd., ako su dio sistema gradskog ili prigradskog saobraćaja
- prevoz od grada do aerodroma i od grada do željezničkih stanica

Ne obuhvata:

- prevoz putnika međumjesnom željeznicom, djel. 49.10

49.32 Taksi prevoz

Obuhvata:

- taksi prevoz
- ostalo iznajmljivanje putničkih vozila s vozačem

49.39 Ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju

Obuhvata:

- ostali prevoz putnika drumom:
- * redovni autobuski međumjesni prevoz
- * vanredni prevoz (čarter-prevoz), npr. u svrhe ekscurzije, i ostale povremene usluge prevoza
- * prevoz putnika u okviru prostora koji pripada aerodromu
- prevoz uspinjačama, žičarama i ski-liftovima ako nijesu dio sistema gradskog ili prigradskog saobraćaja
- prevoz školskim autobusima i autobusima za prevoz zaposlenih
- prevoz putnika vozilima koja vuku životinje

Ne obuhvata:

- prevoz kolima hitne medicinske pomoći, djel. 86.90

49.4

Drumski prevoz tereta i usluge preseljenja

Obuhvata sve aktivnosti u vezi s kopnenim prevozom tereta, osim prevoza tereta željezničkim saobraćajem.

49.41 Drumski prevoz tereta

Obuhvata:

- sve aktivnosti u vezi sa prevozom tereta drumom:
- * prevoz trupaca
- * prevoz životinja
- * prevoz rashlađenog tereta
- * prevoz teškog tereta
- * prevoz rasutog tereta, uključujući prevoz kamionima i cistjernama, kao i sakupljanje mlijeka sa farmi
- * prevoz automobila
- * prevoz otpada i otpadnih materijala, bez skupljanja i odlaganja

- * iznajmljivanje teretnog vozila sa vozačem
- * prevoz tereta vozilima koja vuku ljudi ili životinje

Ne obuhvata:

- prevoz trupaca u šumi u okviru aktivnosti sječe, djel. 02.40
- snabdijevanje vodom pomoću kamiona i cistjerna, djel. 36.00
- prevoz otpada kao sastavni dio aktivnosti skupljanja otpada, djel. 38.11 i 38.12
- rad terminalske opreme za rukovanje teretom, djel. 52.21
- pakovanje u cilju priprema za transport, djel. 52.29
- poštanske i kurirske aktivnosti, djel. 53.10 i 53.20

49.42 Usluge preseljenja

Obuhvata:

- usluge preseljenja poslovnih subjekata i domaćinstava drumskim saobraćajem

49.5 Cjevovodni transport

49.50 Cjevovodni transport

Obuhvata:

- prenos gasa, tečnosti, polutečnih mješavina i ostalog tereta cjevovodima
- rad pumpnih stanica

Ne obuhvata:

- distribuciju prirodnog i industrijski dobijenog gasa, vode ili pare, djel. 35.22, 35.30 i 36.00
- transport tečnosti kamionima, djel. 49.41

50

Vodeni saobraćaj

Obuhvata redovan i vanredan prevoz putnika i tereta vodenim putem, kao i aktivnosti koje se obavljaju pomoću potiskivača ili tegljača, čamaca za ekskurzije, feribota, taksiprevoznika na vodenim putevima, zatim krstarenja, obilaskе itd. Iako je lokacija pokazatelj razlike između pomorskog i saobraćaja na unutrašnjim plovnim putevima, odlučujući faktor razlikovanja ove dvije vrste saobraćaja jeste tip plovila koje se koristi. Transport brodovima koji se koriste u pomorskom saobraćaju svrstan je u grane 50.1 i 50.2, dok je transport ostalim brodovima svrstan u grane 50.3 i 50.4.

Ne obuhvata poslove koji se obavljaju u restoranima i barovima (djel. 56.10 i 56.30) ako ih obavljaju jedinice koje nijesu u sastavu organizacije koja se bavi prevozom putnika i tereta.

50.1 Pomorski i priobalni prevoz putnika

Obuhvata prevoz putnika prevoznim sredstvima konstruisanim za pomorsku plovidbu i plovidbu u priobalnim morskim vodama. Takođe je uključen i prevoz putnika na velikim jezerima itd., kada se koriste slični tipovi prevoznih sredstava.

50.10 Pomorski i priobalni prevoz putnika

Obuhvata:

- prekomorski prevoz putnika, kao i prevoz u priobalnim morskim vodama, redovan i vanredan:
 - * rad brodova za ekskurzije, krstarenja ili obilaskе
 - * rad feribota i taksi-prevoz na vodenim putevima

- iznajmljivanje brodova s posadom u turističke svrhe i prevoz u priobalnim morskim vodama (npr. za ribarski izlet)

Ne obuhvata:

- aktivnosti restorana i barova na brodovima kada ih obavljaju samostalne jedinice, djel. 56.10 i 56.30
- iznajmljivanje brodova i jahti za zabavu bez posade, djel. 77.21
- iznajmljivanje komercijalnih brodova bez posade, djel. 77.34
- aktivnosti plovećih kazina, djel. 92.00

50.2 Pomorski i priobalni prevoz tereta

Obuhvata prevoz tereta prevoznim sredstvima konstruisanim za pomorsku plovidbu i plovidbu u priobalnim morskim vodama. Takođe je uključen prevoz tereta na velikim jezerima itd., kada se koriste slični tipovi prevoznih sredstava.

50.20 Pomorski i priobalni prevoz tereta

Obuhvata:

- prekomorski prevoz tereta, kao i prevoz tereta u priobalnim morskim vodama, redovni i vanredni:
- * prevoz tegljenjem ili guranjem barži, naftnih platformi itd.
- iznajmljivanje brodova s posadom za pomorski prevoz tereta i prevoz tereta u priobalnim morskim vodama

Ne obuhvata:

- skladištenje tereta, djel. 52.10
- operacije u luci i ostale pomoćne aktivnosti kao što su:
- * pristajanje, pilotiranje (brodovima), prevoženje baržama, spasavanje i dr., djel. 52.22
- * manipulisanje teretom, djel. 52.24
- iznajmljivanje komercijalnih brodova ili čamaca bez posade, djel. 77.34

50.3 Prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima

Obuhvata prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima, brodovima koji nijesu pogodni za pomorski prevoz.

50.30 Prevoz putnika unutrašnjim plovnim putevima

Obuhvata:

- prevoz putnika rijekama, kanalima, jezerima i ostalim unutrašnjim plovnim putevima, uključujući i prevoz unutar luka i pristaništa
- iznajmljivanje turističkih brodova i jahti sa posadom, za prevoz na unutrašnjim plovnim putevima

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje brodova za zabavu i jahti bez posade, za prevoz na unutrašnjim plovnim putevima, djel. 77.21

50.4 Prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima

Obuhvata prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima, prevoznim sredstvima koja nijesu pogodna za pomorski prevoz.

50.40 Prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima

Obuhvata:

- prevoz tereta rijekama, kanalima, jezerima ili drugim unutrašnjim vodenim putevima, uključujući i prevoz unutar luka i pristaništa
- iznajmljivanje prevoznih sredstava (brodova) s posadom, za prevoz tereta unutrašnjim plovnim putevima

Ne obuhvata:

- manipulisanje teretom, djel. 52.24
- iznajmljivanje komercijalnih brodova ili čamaca bez posade, djel. 77.34

51

Vazdušni saobraćaj

Obuhvata prevoz putnika i tereta vazdušnim putem ili u vasioni.

Ne obuhvata:

- tretiranje zasijanih površina pomoću vazduhoplova, djel. 01.61
- popravljanje i održavanje aviona i avionskih motora, djel. 33.16
- pružanje usluga na aerodromu, djel. 52.23
- reklamiranje iz vazduha, djel. 73.11
- snimanje iz vazduha, djel. 74.20

51.1

Vazdušni prevoz putnika

51.10

Vazdušni prevoz putnika

Obuhvata:

- prevoz putnika vazdušnim putem na redovnim linijama, sa utvrđenim redom letjenja
- čarter letove
- letove radi razgledanja panorame
- iznajmljivanje vazduhoplovne opreme s posadom u svrhe prevoza putnika
- aktivnosti ostale civilne avijacije kao što su:
* prevoz putnika od strane aeroklubova u svrhu obuke ili zabave

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje vazduhoplovne opreme bez posade, djel. 77.35

51.2

Vazdušni prevoz tereta i vasioni saobraćaj

51.21

Vazdušni prevoz tereta

Obuhvata:

- prevoz tereta vazdušnim putem na redovnim linijama, s utvrđenim redom letjenja
- vanredni prevoz tereta vazdušnim putem
- iznajmljivanje vazduhoplovne opreme s posadom u svrhe prevoza tereta

51.22

Vasioni saobraćaj

Obuhvata:

- lansiranje satelita i vasioni vozila
- vasioni prevoz putnika i tereta

52

Skladištenje i prateće aktivnosti u saobraćaju

Obuhvata skladištenje i prateće aktivnosti u saobraćaju kao što su aktivnosti u okviru transportne infrastrukture (npr. aerodroma, luka, tunela, mostova itd.), aktivnosti transportnih agencija i manipulisanje robom.

52.1 Skladištenje

52.10 Skladištenje

Obuhvata:

- rad skladišnih i stovarišnih objekata za sve vrste tereta, kao što su:
- * silosi za žitarice, stovarišta za različite terete, stovarišta-hladnjače i dr.
- skladištenje i čuvanje robe u slobodnim carinskim zonama (stranim trgovinskim zonama)
- trenutno zamrzavanje u svrhe skladištenja

Ne obuhvata:

- parkirališta za motorna vozila, djel. 52.21
- rad objekata i opreme za samostalno skladištenje i čuvanje
- iznajmljivanje slobodnog prostora, djel. 68.20

52.2 Prateće aktivnosti u saobraćaju

Obuhvata aktivnosti kojima se prati i podržava prevoz putnika i tereta, kao što su one u okviru djelova transportne infrastrukture, ili manipulaciju robom neposredno prije ili poslije obavljenog prevoza ili između pojedinih etapa prevoza. Obuhvata rad i održavanje svih transportnih objekata i opreme.

52.21 Uslužne djelatnosti u kopnenom saobraćaju

Obuhvata:

- aktivnosti u vezi s kopnenim prevozom putnika, životinja ili tereta: * rad objekata i opreme na terminalima, kao što su željezničke i autobuske stanice i stanice za manipulisanje teretom
- * funkcionisanje željezničke infrastrukture
- * prateće aktivnosti u vezi s korišćenjem (naplata i održavanje) puteva, mostova, tunela, parkirališta ili garaža, parkirališta za bicikle, zimskog smještaja prikolica i dr.
- mijenjanje kolosjeka (skretanje) i ranžiranje
- vuču vozila i pomoć na putu
- pretvaranje gasa u tečnost u svrhu prevoza

Ne obuhvata:

- manipulaciju teretom, djel. 52.24

52.22 Uslužne djelatnosti u vodenom saobraćaju

Obuhvata:

- aktivnosti u vezi s prevozom putnika, životinja ili tereta u vodenom saobraćaju:
- * rad objekata i opreme na terminalima kao što su luke i pristaništa
- * rad vodenih prevodnica i dr.
- * navigaciju, kormilarenje i pristajanje
- * spasavanje, prevoženje baržama i dr.
- * rad svetionika

Ne obuhvata:

- manipulaciju teretom, djel. 52.24
- rad marina, djel. 93.29

52.23 Uslužne djelatnosti u vazдушnom saobraćaju

Obuhvata:

- aktivnosti u vezi s prevozom putnika, životinja ili robe vazдушnim putem:
- * kontrolu aerodroma i vazdušnog saobraćaja
- * rad zemaljske službe na aerodromima i dr.
- protivpožarnu zaštitu i odbranu na aerodromima

Ne obuhvata:

- manipulaciju teretom, djel. 52.24
- djelatnost škola za letjenja, djel. 85.32 i 85.53

52.24 Manipulacija teretom

Obuhvata:

- utovar i istovar tereta ili prtljaga putnika bez obzira na vrstu saobraćajnog sredstva kojim je prevoz izvršen
- utovar u brodove i istovar iz njih
- utovar u teretne željezničke vagone i istovar iz njih

Ne obuhvata:

- rad staničnih objekata, djel. 52.21-52.23

52.29 Ostale prateće djelatnosti u saobraćaju

Obuhvata:

- poslove špedicije
- organizovanje prevoza željezničkim, drumskim, pomorskim ili vazдушnim putevima
- organizovanje grupnih i individualnih pošiljki (uključujući preuzimanje i isporučivanje, kao i grupisanje pošiljki)
- izdavanje i pribavljanje transportnih dokumenata i tovarnih listova
- poslove carinskih zastupnika
- poslove pomorskih i avio-špeditera
- brokerske poslove za brodski i avionski prostor
- rukovanje teretom, npr. privremeno pakovanje samo u svrhe zaštite robe tokom tranzita, prepakivanje, uzimanje uzoraka i mjerenje težine robe

Ne obuhvata:

- kurirske aktivnosti, djel. 53.20
- osiguranje saobraćajnih sredstava, djel. 65.12
- djelatnost putničkih agencija, djel. 79.11
- djelatnost organizatora putovanja, djel. 79.12
- pomoćne turističke aktivnosti, djel. 79.90

Poštanske i kurirske aktivnosti

Obuhvata poštanske i kurirske aktivnosti kao što su prikupljanje, prevoženje i isporučivanje pismonosnih pošiljki i paketa pod različitim uslovima prenosa. Lokalna isporuka i kurirske aktivnosti ovdje su takođe uključene.

53.1 Poštanske aktivnosti

53.10 Poštanske aktivnosti

Obuhvata aktivnosti poštanskih službi koje rade pod jedinstvenim uslužnim sistemom u okviru jednog ili više određenih davalaca usluga.

Aktivnosti podrazumijevaju upotrebu jedinstvene infrastrukture za pružanje usluga, uključujući maloprodajna mjesta, objekte za sortiranje i obrađivanje, kao i utvrđene putanje kojima poštanski prevoznici prikupljaju i isporučuju poštu.

Mogu se isporučivati pismonosne pošiljke, npr. pisma, razglednice i štampa (novine, magazini, reklamni materijal itd.), mali paketi, roba ili dokumenti.

Ovdje su uključene i druge usluge neophodne za podržavanje jedinstvenog uslužnog sistema:

- prikupljanje pismonosnih pošiljki i paketa iz javnih poštanskih sandučića i pošti
- prikupljanje, sortiranje, prevoženje i isporučivanje (domaćih i međunarodnih) pismonosnih pošiljki i paketa, koje obavljaju jedinice izvan okvira jedinstvenog uslužnog sistema; u pružanje usluga može biti uključeno jedno ili više vrsta saobraćajnih sredstava privatnog ili javnog prevoza
- poslovanje poštanskih štedionica i ostalo finansijsko poslovanje koje obavlja pošta, djel. 64.19

53.2 Ostale poštanske i kurirske aktivnosti

53.20 Ostale poštanske i kurirske aktivnosti

Obuhvata:

- dostavljanje na kućnu adresu

Ne obuhvata:

- prevoženje tereta, djel. (prema načinu prevoza) 49.20,49.41, 50.20, 50.40, 51.21 i 51.22

SEKTOR I

USLUGE SMJEŠTAJA I ISHRANE

Ovaj sektor obuhvata pružanje usluge smještaja za kraći boravak posjetilaca i drugih putnika, kao i pripremanje kompletnih obroka i pića za neposredno konzumiranje. Obim i vrsta dopunskih usluga u ovom sektoru mogu se u velikoj mjeri razlikovati.

Ne obuhvata smještaj na duži period, u svojstvu osnovnog prebivališta, koji je svrstan u okviru djelatnosti u vezi s nekretninama (sektor L). Takođe je isključeno pripremanje hrane i pića koji nijesu namijenjeni za neposredno konzumiranje ili se prodaju putem nezavisnih distributivnih kanala, tj. preko trgovine na veliko ili trgovine na malo. Pripremanje odnosno prodaja ovakve hrane svrstani su u djelatnost prerađivačke industrije (sektor C).

55

Smještaj

Ova oblast obuhvata pružanje usluge smještaja za kraći boravak posjetilaca i drugih putnika. Uključuje i pružanje usluge smještaja na duži period studentima, đacima, radnicima i dr. Pojedine smještajne jedinice mogu nuditi samo smještaj, dok druge nude kombinaciju usluga smještaja, ishrane i/ili usluga rekreacije.

Ne obuhvata usluge smještaja na duže vreme, u svojstvu osnovnog prebivališta, u objektima kao što su apartmani iznajmljeni (po pravilu) na mjesečnoj ili godišnjoj osnovi, koje su svrstane u okviru djelatnosti u vezi s nekretninama (sektor L).

55.1

Hoteli i sličan smještaj

55.10

Hoteli i sličan smještaj

Obuhvata pružanje usluge smještaja, po pravilu na dnevnoj ili nedeljnoj osnovi, pre svega za kraći boravak posjetilaca. Takođe obuhvata smještaj u opremljenim sobama ili apartmanima.

Pod uslugama smještaja ovdje se podrazumijevaju dnevno čišćenje soba i spremanje kreveta. Asortiman dodatnih usluga može sadržati i usluge pripremanja i posluživanja hrane i pića, parkiranje, pranje rublja, korišćenje bazena, vježbaonica, objekata za rekreaciju, održavanje konferencija, kongresa, konvencija i sl. Obuhvata usluge smještaja u:

- hotelima
- hotelskim naseljima
- turističkim apartmanima
- motelima

Ne obuhvata:

- usluge smještaja u kućama i namještenim ili nenamještenim stanovima ili apartmanima za duži boravak, zakupljenim, po pravilu, na mjesečnoj ili godišnjoj osnovi, djel. 68

55.2

Odmarališta i slični objekti za kraći boravak

55.20

Odmarališta i slični objekti za kraći boravak

Obuhvata usluge smještaja za kraći boravak, po pravilu na dnevnoj ili nedeljnoj osnovi. Posjetiocima je na raspolaganju prostor namijenjen za samostalno korišćenje, koji se sastoji od kompletno opremljenih soba, ili prostora za boravak/ručavanje i spavanje, sa uređajima za kuvanje ili potpuno opremljenom kuhinjom. To mogu biti apartmani ili stanovi u manjim, izdvojenim višespratnim zgradama, u bungalovima, kolibama, kućama za odmor ili naseljima i sl. Dodatne usluge, ukoliko se uopšte pružaju, minimalne su.

Obuhvata smještaj u:

- dječijim i drugim odmaralištima
- apartmanima i bungalovima
- seoskim kućama, brvnarama, bez usluge održavanja
- omladinskim hotelima i planinarskim domovima

Ne obuhvata:

- usluge smještaja za kraći boravak u opremljenim sobama, sa uslugama dnevnog čišćenja, mijenjanja posteljine i obezbjeđivanja hrane i pića, djel. 55.10
- davanje kuća i namještenih ili nenamještenih stanova ili apartmana u zakup, radi dužeg boravka, po pravilu na osnovu mjesečnog ili godišnjeg zakupa, djel. 68

55.3 Djelatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice

55.30 Djelatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice

Obuhvata:

- usluge smještaja za kraći boravak posjetilaca u kampovima, kampovima za turističke prikolice, rekreativnim i kampovima za lov i ribolov
- izdavanje prostora i objekata za vozila za rekreaciju
- usluge smještaja u zaštićenim skloništima ili na otvorenom prostoru namijenjenom za postavljanje šatora i/ili vreća za spavanje

Ne obuhvata:

- usluge smještaja za kraći boravak u planinarskim domovima, brvnarama i hostelima, djel. 55.20

55.9 Ostali smještaj

55.90 Ostali smještaj

Obuhvata usluge privremenog smještaja ili smještaja na duži rok (u jednokrevetnim ili višekrevetnim sobama) studentima, đacima, sezonskim radnicima i sl.

Obuhvata:

- studentske i đачke domove
- radničke hostele
- željezničke vagona za spavanje

56

Djelatnost pripremanja i posluživanja hrane i pića

Obuhvata pripremanje kompletnih obroka i pića za konzumiranje na licu mjesta, bilo u tradicionalnim restoranima, restoranima sa samoposluživanjem ili restoranima sa uslugom "za ponijeti", u stalnim ili pokretnim kioscima sa ili bez sjedišta. Odlučujući kriterijum za razvrstavanje jesu obroci koji se nude (spremni su za konzumiranje na licu mjesta), a ne vrsta objekta u kojima se nude.

Ne obuhvata se proizvodnja obroka koji nijesu podesni ili nijesu predviđeni za konzumiranje na licu mjesta, kao ni proizvodnja hrane

koja se ne smatra obrokom (djel. 10 i djel. 11). Takođe se ne obuhvata prodaja hrane pripremljene na drugom mjestu, koja se ne smatra obrokom ili nije pripremljena za konzumiranje na licu mjesta (sektor G).

56.1 Djelatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekata

56.10 Djelatnosti restorana i pokretnih ugostiteljskih objekata

Obuhvata pripremanje i serviranje hrane gostima bilo da bivaju posluženi za stolom ili da se sami poslužuju izloženim jelima, bilo da konzumiraju pripremljene obroke u objektu, da ih nose sa sobom ili da im se oni dostavljaju. Uključeno je i pripremanje i posluživanje hrane za neposredno konzumiranje iz motornih i ostalih vozila.

Obuhvata aktivnosti:

- restorana
- kafeterija
- restorana brze hrane
- restorana sa uslugom "za ponijeti"
- pokretnih kolica za prodaju sladoleda
- pokretnih kolica sa hranom
- pripremanja hrane na pijačnim tezgama
- restorana i barova povezanih sa saobraćajem kada ih obavljaju odvojene jedinice

Ne obuhvata:

- prodaju hrane posredstvom automata, djel. 47.99
- pripremanje i dostavljanje hrane na osnovu koncesije, djel. 56.29

56.2 Katering (dostava pripremljene hrane) i ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane

Obuhvata pripremanje i posluživanje hrane tokom posebnih prilika, ili u određenom periodu i na osnovu koncesije, npr. u sportskim i sličnim objektima.

56.21 Katering (dostava pripremljene hrane)

Obuhvata pružanje usluga pripremanja i posluživanja hrane na osnovu ugovornih aranžmana sa potrošačima i na lokaciji naznačenoj od strane potrošača, i to za određene prilike. Ne obuhvata:

- proizvodnju lako kvarljive hrane namijenjene za preprodaju, djel. 10.89
- trgovinu na malo lako kvarljivom hranom, djel. 47

56.29 Ostale usluge pripremanja i posluživanja hrane

Obuhvata pružanje usluga pripremanja i dostavljanja hrane na osnovu ugovornih aranžmana sa potrošačima, za određeni period. Takođe uključuje i pripremanje i dostavljanje hrane na osnovu koncesije, u sportskim i sličnim objektima. Hrana se obično priprema u centralnoj jedinici.

Obuhvata:

- pripremanje i dostavljanje obroka na osnovu ugovora (npr. za preduzeća koja se bave saobraćajem)
- pripremanje i dostavljanje hrane na osnovu koncesije, u sportskim i sličnim objektima
- poslovanje kantina i kafeterija (npr. u fabrikama, ustanovama, bolnicama ili školama) na osnovu ugovora

Ne obuhvata:

- proizvodnju lako kvarljive hrane namijenjene za preprodaju, djel. 10.89
- trgovinu na malo lako kvarljivom hranom, djel. 47

56.3 Usluge pripremanja i posluživanja pića

56.30 Usluge pripremanja i posluživanja pića

Obuhvata pripremanje i posluživanje pića za konzumiranje na licu mjesta u:

- barovima
- tavernama
- koktel salonima
- diskotekama
- pivnicama
- kafićima
- prodaju pića sa specijalizovanih vozila

Ne obuhvata:

- preprodaju pakovanih/pripremljenih pića, djel. 47
- prodaju pića posredstvom automata, djel. 47.99
- poslovanje diskoteka i prostora za igru bez posluživanja pića, djel. 93.29

Obuhvata proizvodnju i distribuciju informacija i kulturnih sadržaja. Obezbeđuje sredstva za prenos ili distribuciju ovih proizvoda, kao i podataka ili komunikacija. Obuhvata djelatnost informacione tehnologije i obrade podataka i pružanje ostalih informacionih usluga.

Glavne komponente ovog sektora jesu izdavačka djelatnost (oblast 58), uključujući izdavanje softvera, snimanje filmova i zvuka (oblast 59), emitovanje i proizvodnja radio i TV programa (oblast 60), telekomunikacione aktivnosti (oblast 61), informaciono-tehnološka djelatnost (oblast 62) i druge informacione usluge (oblast 63).

Izdavaštvo obuhvata sticanje autorskih prava na sadržaj (informacionog proizvoda) i obezbeđuje njegovu dostupnost tako što taj sadržaj reprodukuje i distribuira u različitim oblicima.

Obuhvaćeni su svi mogući oblici izdavaštva (štampano izdavaštvo, u elektronskom ili audio obliku, na internetu, multimedijalni proizvodi kao što su priručnici na kompak-diskovima (CD-ROM) i dr.).

Aktivnosti povezane s proizvodnjom i distribucijom TV programa obuhvataju djel. 59-61, koje odražavaju različite faze ovog procesa. Pojedinačni elementi kao što su filmovi, televizijske serije i drugo proizvedeni su na bazi aktivnosti navedenih u oblasti 59, dok se stvaranje kompletnog programa televizijskog kanala sastoji iz djelova navedenih u oblasti 59 ili djelova uključenih u oblast 60.

U oblast 60 svrstano je i emitovanje programa od strane proizvođača. Distribucija kompletnog televizijskog programa od treće strane, bez ikakve izmjene sadržaja, uključena je u oblast 61. Ova distribucija u oblasti 61 može biti urađena emitovanjem, satelitskim ili kablovskim sistemima.

58

Izdavačke djelatnosti

Obuhvata izdavanje knjiga, brošura, prospekata, riječnika, enciklopedija, atlasa, mapa i karata; izdavanje novina, časopisa i periodičnih časopisa; imenika i adresara i drugih publikacija, kao i izdavanje softvera.

Ne obuhvata:

- izdavanje filmova, video-zapisa i filmova na DVD-ovima, CD-ovima ili sličnim medijima, djel. 59
- proizvodnju matrica (mastera) radi umnožavanja zvuka, slike ili teksta, djel. 59
- štampanje, djel. 18.11 i 18.12
- masovno umnožavanje snimljenih medija, djel. 18.20

58.1

Izdavanje knjiga, časopisa i druge izdavačke djelatnosti

Obuhvata izdavanje knjiga, novina, revija i ostalih periodičnih časopisa, adresara i poštanskih imenika, kao i fotografija, gravura, razglednica, kalendara, obrazaca, postera i reprodukcija umjetničkih djela. Ova djela karakteriše neophodnost postojanja intelektualne kreativnosti nužne za njihov razvoj i obično su zaštićena autorskim pravima.

58.11 Izdavanje knjiga

Obuhvata izdavanje:

- * knjiga u štampanom ili elektronskom obliku, u audio-zapisu ili na internetu
- * brošura, prospekata, letaka i sličnih publikacija, uključujući izdavanje riječnika i enciklopedija

- * atlasa, mapa i karata
- * enciklopedija na kompaktnim diskovima (CD-ROM)

Ne obuhvata:

- proizvodnju globusa, djel. 32.99
- izdavanje reklamnog materijala, djel. 58.19
- izdavanje zvučnih i muzičkih zapisa, djel. 59.20
- proizvode slobodnih umjetnika, djel. 90.03

58.12 Izdavanje imenika i adresara

Obuhvata izdavanje:

- lista podataka/informacija (baza podataka) zaštićenih u pogledu oblika, ali ne i sadržaja; ove liste mogu biti izdavane u štampanoj ili elektronskoj formi
- adresara
- telefonskih imenika
- ostalih adresara i kompilacija kao što su zbirke zakona i tumačenja zakona, farmaceutski kompendijumi i dr.

58.13 Izdavanje novina

Obuhvata:

- izdavanje novina, uključujući reklamne (oglasne) novine, koje izlaze najmanje četiri puta nedjeljno; ove informacije mogu biti izdavane u štampanoj ili elektronskoj formi, uključujući i internet izdanje

Ne obuhvata:

- aktivnosti novinskih agencija, djel. 63.21

58.14 Izdavanje časopisa i periodičnih izdanja

Obuhvata izdavanje:

- časopisa i periodičnih izdanja koji izlaze manje od četiri puta nedjeljno; ove informacije mogu biti izdavane u štampanoj ili elektronskoj formi, uključujući i internet izdanje
- pregleda radijskog i televizijskog programa

58.19 Ostala izdavačka djelatnost

Obuhvata izdavanje (uključujući na internetu):

- * kataloga
- * fotografija, gravura i razglednica
- * čestitki
- * formulara
- * postera i reprodukcija umjetničkih djela
- * reklamnog materijala
- * ostalog štampanog materijala
- * statističkih i drugih informacija

Ne obuhvata:

- izdavanje reklamnih novina, djel. 58.13
- obezbjeđivanje kompjuterskih programa na internetu (smještanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga), djel. 63.11

58.2 Izdavanje softvera

58.21 Izdavanje kompjuterskih igara

Obuhvata:

- izdavanje kompjuterskih igara za sve platforme

58.29 Izdavanje ostalih softvera

Obuhvata:

- izdavanje gotovog kompjuterskog paketa nepodešenog za konkretnog korisnika, uključujući prevod ili prilagođavanje ovog nepodešenog kompjuterskog paketa za određeno tržište, za svoj račun:
 - * operativnih sistema
 - * poslovnih i drugih aplikacija

Ne obuhvata:

- umnožavanje kompjuterskog paketa, djel. 18.20
- trgovinu na malo kompjuterskim paketom nepodešenim za konkretnog korisnika, djel. 47.41
- izradu kompjuterskog paketa koja nije povezana sa izdavanjem, uključujući prevod ili prilagođavanje ovog nepodešenog kompjuterskog paketa za određeno tržište, uz naknadu, djel. 62.01
- obezbjeđivanje kompjuterskog paketa na internetu (smještanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga), djel. 63.11

59

Filmska, video i televizijska produkcija, snimanje zvučnih zapisa i izdavanje muzičkih zapisa

Obuhvata proizvodnju filmova na filmskoj i video traci ili kompaktno-disku namijenjenih za neposrednu projekciju u bioskopima ili za emitovanje na televiziji; prateće aktivnosti kao što su uređivanje filma, montaža, presnimavanje itd.; distribuciju filmova i ostalih filmskih proizvoda drugim djelatnostima; projekciji filmova i drugih filmskih proizvoda. Uključuje i kupovinu i prodaju prava na distribuciju igranih filmova i ostalih filmskih proizvoda.

Obuhvata i snimanje zvuka, tj. proizvodnju originalnih (master) zvučnih zapisa, objavljivanje, promociju i distribuciju i izdavanje muzičkih zapisa, kao i uslužne aktivnosti u vezi sa snimanjem zvuka u studiju ili na drugom mjestu.

59.1

Filmska, video-produkcija i produkcija televizijskog programa

Obuhvata proizvodnju filmova na filmskim i video trakama, DVD-ovima ili drugim medijima, uključujući digitalnu distribuciju, namijenjenih za projekciju u bioskopima ili za emitovanje na televiziji; prateće aktivnosti kao što su uređivanje filma, montaža, presnimavanje itd.; distribuciju filmova i ostalih filmskih proizvoda (video-traka, DVD-ova, itd.) drugim djelatnostima, kao i njihovu projekciju. Uključene su kupovina i prodaja prava na distribuciju filmova i ostalih filmskih proizvoda.

59.11 Proizvodnja filmova, video-zapisa i televizijskog programa

Obuhvata:

- proizvodnju filmova, video-filmova, televizijskog programa (televizijskih serija, dokumentarnih filmova itd.) ili televizijskih reklama

Ne obuhvata:

- umnožavanje filmova (izuzev kopija namijenjenih za distribuciju bioskopima), zvučnih i video traka, umnožavanje mastera na CD-ovima ili DVD-ovima, djel. 18.20
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama, CD-ovima ili DVD- ovima, djel. 46.43
- trgovinu na veliko praznim video-trakama i CD-ovima, djel. 46.52
- trgovinu na malo video-trakama, CD-ovima ili DVD-ovima, djel. 47.63
- postprodukcione aktivnosti, djel. 59.12
- snimanje zvučnih zapisa i snimanje knjiga na trakama, djel. 59.20
- emitovanje televizijskog programa, djel. 60.2
- stvaranje kompletnog programa televizijskog kanala, djel. 60.2
- obradu filmova, osim obrade za filmsku industriju, djel. 74.20
- aktivnost pozorišnih i umjetničkih agenata ili agencija, djel. 74.90
- iznajmljivanje video-traka, DVD-ova, djel. 77.22
- titlovanje direktnih televizijskih prenosa sastanaka, konferencija i dr., djel. 82.99
- aktivnosti slobodnih glumaca, crtača animiranih filmova, režisera, scenografa i tehničkih stručnjaka, djel. 90.0

59.12 Djelatnosti koje slijede nakon proizvodnje filmova, video-filmova i televizijskog programa

Obuhvata:

- postprodukcijsko uređivanje, montažu, prenos film/traka, izradu naslova, podnaslova, objavnih špica, izradu titlova, kompjuterske grafike, animacije i specijalnih efekata, razvijanje i obradu filmova, kao i aktivnosti koje se obavljaju u filmskim laboratorijama i specijalnim laboratorijima za izradu animiranih filmova i djelatnost arhiva filmskih isječaka i kratkih sekvenci

Ne obuhvata:

- umnožavanje filmova (izuzev kopija namijenjenih za distribuciju bioskopima), zvučnih i video-traka, umnožavanje mastera na CD-ovima ili DVD-ovima, djel. 18.20
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama, CD-ovima ili DVD- ovima, djel. 46.43
- trgovinu na veliko praznim video-trakama i CD-ovima, djel. 46.52
- trgovinu na malo video-trakama, CD-ovima ili DVD-ovima, djel. 47.63
- obradu filmova, osim obrade za filmsku industriju, djel. 74.20
- iznajmljivanje video-traka i DVD-ova, djel. 77.22
- aktivnosti slobodnih glumaca, crtača, crtača animiranih filmova, režisera, scenografa i tehničkih stručnjaka, djel. 90.0

59.13 Distribucija filmova, video-filmova i televizijskog programa

Obuhvata:

- distribuciju filmova, video-traka, DVD-ova i sličnih proizvoda bioskopima, televizijskim stanicama i mrežama i drugim prikazivačima
- obezbjeđivanje prava na distribuciju filmova, video-traka i DVD-ova

Ne obuhvata:

- izradu kopija filmova i reprodukciju audio-traka, video-traka,

- CD-ova ili DVD-ova sa originala, djel. 18.20
- trgovinu na veliko snimljenim video-trakama i DVD-ovima, djel. 46.43
- trgovinu na malo snimljenim video-trakama i DVD-ovima, djel. 47.63

59.14 Djelatnost prikazivanja filmova

Obuhvata:

- prikazivanje filmova i video-traka u bioskopima, na otvorenom prostoru ili u drugim objektima pogodnim za prikazivanje
- aktivnosti kino-klubova

59.2 Snimanje i izdavanje zvučnih zapisa i muzike

59.20 Snimanje i izdavanje zvučnih zapisa i muzike

Obuhvata aktivnosti u vezi sa proizvodnjom originalnih zvučnih zapisa na trakama i CD-ovima; objavljivanje, promovisanje i distribuciju zvučnih zapisa, trgovinu na veliko, trgovinu na malo i za javnost (direktno). Te aktivnosti mogu biti integrisane ili neintegrisane sa proizvodnjom originalnih zapisa u istoj jedinici. Ukoliko nijesu integrisane, jedinica koja obavlja te aktivnosti mora pribaviti prava na reprodukciju i distribuciju originalnih snimaka.

Ovdje spadaju i uslužne aktivnosti prilikom snimanja zvučnih zapisa u studiju ili drugdje, uključujući produkciju ranije snimljenog radio-programa (ne direktno). Obuhvaćene su i aktivnosti u okviru muzičkog izdavaštva, tj. aktivnosti u vezi sa sticanjem i registrovanjem autorskih prava za muzičke kompozicije, promociju, autorizaciju i korišćenje tih kompozicija na radiju, televiziji, u filmovima, direktnim prenosima, štampanim i drugim medijima.

Jedinice koje se bave tim aktivnostima mogu biti nosioci autorskih prava ili mogu biti zastupnici nosioca autorskih prava u njegovo ime.

Obuhvata i objavljivanje notnih zapisa i audio-knjiga.

60

Programske aktivnosti i emitovanje

Obuhvata izradu sadržaja ili sticanje autorskih prava za distribuciju sadržaja i kasnije emitovanje tog sadržaja (radijski ili televizijski i zabavni programi, vijesti, razgovori i sl.).

Takođe obuhvata emitovanje podataka koji čine sastavni dio u emitovanju radijskog i TV programa. Emitovanje može biti izvođeno korišćenjem različite tehnologije, preko radio-talasa, satelita, kablovske mreže ili interneta. Obuhvata i proizvodnju posebnog programa namijenjenog određenim ciljnim grupama, kao što su vijesti, sportski program, obrazovni program i program za mlade, na bazi pretplate ili uz naknadu, radi kasnijeg emitovanja.

Ne obuhvata distribuciju kablovskog i ostalog programa na bazi pretplate, djel. 61.

60.1 Emitovanje radio-programa

60.10 Emitovanje radio-programa

Obuhvata:

- emitovanje zvučnog signala preko radio-stanica i opreme za prenos radio-programa široj javnosti, mreži radio-stanica i pretplatnicima
- aktivnosti radio-mreža, tj. sastavljanje i prenos radio-programa podružnicama i pretplatnicima emitovanjem preko radio-talasa, kablovske mreže ili satelita
- radio-emitovanje preko interneta (radio-stanice na internetu)
- integrisano emitovanje podataka i radio-programa

Ne obuhvata:

- proizvodnju radio-programa snimljenog na trakama, djel. 59.20

60.2 Proizvodnja i emitovanje televizijskog programa

60.20 Proizvodnja i emitovanje televizijskog programa

Obuhvata proizvodnju kompletnog televizijskog programa jednog kanala, na bazi kupljenih emisija (npr. filmovi, dokumentarne emisije, itd.), sopstvenog proizvedenog programa (npr. lokalne vijesti, reportaža sa lica mjesta), ili njihovu kombinaciju.

Kompletni televizijski program može biti emitovan od strane proizvodnih jedinica ili proizveden za prenos koji obavlja treća strana, kao što su kablovske mreže ili davaoci usluga za programe satelitske televizije.

Obuhvata izradu programa koji može biti opšteg tipa ili specijalizovan (posebni programi kao što su vijesti, sportski programi, obrazovni programi i programi za mlade).

Obuhvaćene su aktivnosti koje se odnose na izradu programa koji se dostavlja korisnicima besplatno i programa za koji se plaća pretplata. Uključena je i izrada programa za video-kanale po zahtjevu.

Uključuje i emitovanje podataka integrisano sa televizijskim emitovanjem.

Ne obuhvata:

- produkciju komponenti televizijskog programa (filmova, dokumentaraca, dijaloških emisija, reklama itd.) koje nijesu sastavni dio emitovanja, djel. 59.11
- sastavljanje paketa kanala i distribuciju tih paketa bez izrade programa, djel. 61

61

Telekomunikacije

Obuhvata aktivnosti kojima se pružaju telekomunikacione i srodne usluge, tj. prenos glasa, podataka, teksta, tona, slike i video-materijala. Prenosni uređaji kojima se podržavaju te aktivnosti mogu se zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija. Zajednička osobina ovih aktivnosti jeste prenos sadržaja bez njegovog stvaranja. Nivoi razvrstavanja zasnivaju se na vrsti upotrijebljene infrastrukture.

U slučaju prenosa televizijskog signala može biti uključeno povezivanje kompletnih televizijskih kanala (proizvedenih u djel. 60) u programske pakete koji se zatim distribuiraju.

61.1

Kablovske komunikacije

Obuhvata aktivnosti koje se odnose na rukovanje, održavanje ili omogućavanje pristupa uređajima za prenos glasa, podataka, teksta, tona, slike i video-materijala korišćenjem kablovske telekomunikacione infrastrukture. Prenosni uređaji kojima se podržavaju te aktivnosti mogu se zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija.

61.10 Kablovske telekomunikacije

Obuhvata:

- upravljanje i održavanje prenosnih i komutacionih uređaja kojima se obezbeđuje direktna komunikacija do konkretne tačke, preko zemaljskih linija, mikrotalasa, ili kombinacijom zemaljskih linija i satelitskih veza
- upravljanje kablovskim distributivnim sistemom (npr. za distribuciju podataka i televizijskih signala)
- isporučivanje telegrafskih i drugih nezvučnih komunikacija korišćenjem sopstvenih uređaja
- kupovinu pristupa mreži i kapaciteta mreže od vlasnika i operatera mreže i pružanje telekomunikacionih usluga poslovnim subjektima i domaćinstvima korišćenjem kapaciteta te mreže
- obezbeđenje internet pristupa od strane operatera kablovske infrastrukture

Ne obuhvata:

- preprodaju telekomunikacionih usluga, djel. 61.90

61.2 Bežične telekomunikacije

61.20 Bežične telekomunikacije

Obuhvata aktivnosti koje se odnose na upravljanje, održavanje i omogućavanje pristupa uređajima za prenos glasa, podataka, teksta, tona, slike i video-materijala korišćenjem bežične telekomunikacione infrastrukture. Ovi uređaji omogućavaju višesmjerni prenos vazдушnim talasima i mogu se zasnivati na jednoj tehnologiji ili na kombinaciji više tehnologija. Uključene su i aktivnosti koje se odnose na održavanje i upravljanje sistemom pejdžera, kao i mobilnih i drugih bežičnih telekomunikacionih mreža. Obuhvata i kupovinu pristupa i kapaciteta mreže od vlasnika i operatera mreže i pružanje bežičnih telekomunikacionih usluga (izuzev satelitskih) poslovnim subjektima i domaćinstvima korišćenjem ovog kapaciteta. Takođe obezbeđuje internet pristup od strane operatera bežične infrastrukture.

Ne obuhvata preprodaju telekomunikacionih usluga, djel.61.90

61.3 Satelitska telekomunikacija

61.30 Satelitska telekomunikacija

Obuhvata upravljanje, održavanje i omogućavanje pristupa uređajima za prenos glasa, podataka, teksta, tona, slike i video-materijala korišćenjem satelitske telekomunikacione infrastrukture. Uključena je i isporuka korisnicima vizuelnih, zvučnih i tekstualnih programa primljenih od kablovskih mreža lokalnih televizijskih stanica, ili radio-mreža, preko satelitskih sistema. Jedinice koje su svrstane u ovu djelatnost obično ne proizvode programe.

Obuhvata i internet pristup od strane operatera satelitske infrastrukture.

Ne obuhvata preprodaju telekomunikacionih usluga, djel.61.90

61.9 Ostale telekomunikacione djelatnosti

61.90 Ostale telekomunikacione djelatnosti

Obuhvata:

- snabdijevanje specijalnim telekomunikacionim aplikacijama kao što su satelitsko praćenje, komunikaciono daljinsko mjerenje i rad radarske službe
- upravljanje radom satelitskih terminala i uređaja operativno povezanih s jednim ili više zemaljskih komunikacionih sistema koji mogu da prenose telekomunikacije ka satelitskom sistemu ili da ih primaju od satelitskog sistema
- omogućavanje mrežnog pristupa internetu između klijenata (korisnika) i dobavljača internet usluga, koji nije u vlasništvu ili koji nije pod kontrolom dobavljača internet usluga, kao što je telefonski pristup internetu i sl.
- omogućavanje telefonskog i internet pristupa preko slobodno dostupnih uređaja
- pružanje telekomunikacionih usluga preko postojećih telefonskih veza:
- * pružanje usluga konverzacije preko interneta
- preprodaja telekomunikacija (tj. kupovina i preprodaja kapaciteta mreže bez pružanja dodatnih usluga)

Ne obuhvata:

- izgradnju komunikacione mreže, djel. 42.22
- omogućavanje pristupa internetu od strane operatera telekomunikacione infrastrukture, djel. 61.10-61.30

62

Kompjutersko programiranje, konsultacijske i srodne djelatnosti

Obuhvata stručne aktivnosti na polju informacione tehnologije: pisanje, modifikovanje, testiranje i održavanje kompjuterskog paketa; planiranje i dizajniranje kompjuterskih sistema kojima se integriše kompjuterski hardver, kompjuterskog paketa i komunikaciona tehnologija; upravljanje kompjuterskim sistemima klijenata na licu mjesta i/ili uređajima za obradu podataka; ostale profesionalne i tehničke aktivnosti koje su u vezi sa kompjuterima.

62.0

Kompjutersko programiranje, konsultacijske i srodne djelatnosti

Računarsko programiranje, konsultantske i srodne djelatnosti.

62.01 Kompjutersko programiranje

Obuhvata:

- pisanje, mijenjanje, testiranje, dokumentovanje i održavanje softvera; uključuje i pisanje programa na osnovu uputstva korisnika
- dizajniranje strukture i sadržaja i/ili pisanje koda neophodnog za kreiranje i implementiranje:
- * sistemskog softvera (uključujući ažuriranje i patch-eve)
- * aplikativnog softvera (uključujući ažuriranje i patch-eve)
- * baza podataka
- * internet stranica
- podešavanje softvera, tj. modifikovanje i konfigurisanje postojeće aplikacije da bi se obezbijedila njena funkcionalnost u okruženju

klijentovog informacionog sistema

Ne obuhvata:

- izdavanje softverskih paketa, djel. 58.29
- prevođenje ili prilagođavanje nepodešenog softvera za određeno tržište, za svoj račun, djel. 58.29
- planiranje i dizajniranje kompjuterskih sistema koji integrišu hardvijer, softver i komunikacionu tehnologiju, čak i kada obezbjeđivanje softvera predstavlja integralni dio, djel. 62.02

62.02 Konsultantske djelatnosti u oblasti informacione tehnologije

Obuhvata:

- planiranje i dizajniranje kompjuterskih sistema koji integrišu hardver, softver i komunikacione tehnologije; usluge mogu obuhvatiti i odgovarajuću obuku korisnika

Ne obuhvata:

- prodaju hardvera i softvera, djel. 46.51 i 47.41
- montažu centralnih i sličnih kompjutera, djel. 33.20
- instalaciju personalnih kompjutera, djel. 62.09
- instalaciju softvera, oporavljanje nakon havarije ili pada kompjuterskog sistema, djel. 62.09

62.03 Upravljanje kompjuterskom opremom

Obuhvata:

- obezbjeđenje upravljanja klijentovim kompjuterskim sistemom na licu mjesta i/ili opremom za obradu podataka, kao i pružanje odgovarajućih usluga podrške

62.09 Ostale usluge informacione tehnologije

Obuhvata:

- druge informaciono-tehnološke djelatnosti i djelatnosti u vezi sa računarima na drugom mjestu nepomenute, kao što su:
- usluge oporavka nakon havarije ili pada sistema
- instaliranje personalnih računara
- usluge instalacije softvera

Ne obuhvata:

- montiranje centralnih i sličnih kompjutera, djel. 33.20
- kompjutersko programiranje, djel. 62.01
- konsultovanje u vezi s računarima, djel. 62.02
- upravljanje kompjuterskom opremom, djel. 62.03
- obrađivanje podataka i smjestanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga, djel. 63.11

63

Informacione uslužne djelatnosti

Obuhvata djelatnosti uslužnih internet stranica, obradu podataka i aktivnosti smještanja aplikacija i pružanje aplikativnih usluga, kao i druge aktivnosti kojima se prvenstveno obezbjeđuju informacije.

63.1

Obrada podataka, smjestanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga na internetu i srodne djelatnosti; uslužne internet

stranice

Obuhvata:

- djelatnost obezbjeđenja infrastrukture za smještanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga, usluge obrade podataka i s tim povezane aktivnosti, kao i obezbjeđenje alata za pretraživanje i druge uslužne internet stranice

63.11 Obrada podataka, smještanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga i sl.

Obuhvata:

- aktivnosti obezbjeđenja infrastrukture za smještanje aplikacija i pružanje aplikativnih usluga, usluge obrade podataka i s njima povezane aktivnosti
- specijalizovane djelatnosti smještanja aplikacija kao što je smještanje aplikacija na internetu (*web hosting*), multimedijalni servisi, ili pružanje aplikacijskih usluga, omogućavanje korišćenja vremenski ograničenog (*time-sharing*) resursa centralnog kompjutera od strane korisnika
- djelatnost cjelokupne obrade podataka koje dostavlja korisnik i izrade specijalizovanih izvještaja na bazi podataka nabavljenih od klijenata, kao i unošenje podataka

Ne obuhvata:

- djelatnosti u kojima isporučilac koristi kompjuter kao alat i koje su klasifikovane prema prirodi pruženih usluga

63.12 Uslužne internet stranice (*web portal*)

Obuhvata:

- rad na internet stranicama koji koriste pretraživače za generisanje i održavanje ekstenzivnih baza podataka internet adresa i sadržaja u lako pretraživom obliku
- rad na drugim internet stranicama koje djeluju kao uslužne internet stranice na internetu, kao što su medijski sajtovi koji obezbjeđuju periodično ažurirane sadržaje

Ne obuhvata:

- izdavanje knjiga, novina, časopisa itd. preko interneta, djel. 58
- emitovanje preko interneta, djel. 60

63.9 Ostale informacione uslužne djelatnosti

Obuhvata:

- aktivnosti novinskih agencija i pružanje svih preostalih informacionih usluga

Ne obuhvata:

- aktivnosti biblioteka i arhiva, djel. 91.01

63.91 Djelatnosti novinskih agencija

Obuhvata:

- djelatnost novinskih udruženja i agencija koje snabdijevaju medije vijestima, fotografijama i reportažama

Ne obuhvata:

- aktivnosti nezavisnih fotoreportera, djel. 74.20
- aktivnosti nezavisnih novinara, djel. 90.03

63.99 Informacione uslužne djelatnosti na drugom mjestu nepomenute

Obuhvata:

- aktivnosti informisanja na drugom mjestu nepomenute, kao što su:
 - * informativne usluge koje se daju preko telefona, a uz pomoć kompjutera
 - * usluge traženja informacija za naknadu
 - * usluge u vezi sakupljanja novinskih isječaka (press clipping), itd.

Ne obuhvata:

- djelatnosti pozivnih (call) centara, djel. 82.20

Obuhvata finansijske usluge, uključujući usluge osiguranja, reosiguranja, penzijskih fondova i pomoćne djelatnosti u vršenju finansijskih usluga. Takođe obuhvata i djelatnost holding kompanija, djelatnost povjereničkih fondova (trastova), investicionih fondova i sličnih finansijskih entiteta.

64

Finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova

Obuhvata djelatnosti koje se odnose na pribavljanje i redistribuciju finansijskih sredstava, osim osiguranja, penzijskih fondova i obaveznog socijalnog osiguranja.

64.1

Monetarno posredovanje

Obuhvata pribavljanje finansijskih sredstava u obliku prenosivih depozita, tj. fondova sa fiksnom nominalnom vrijednošću koji se prikupljaju na dnevnoj osnovi i to iz izvora primarno nefinansijskog karaktera, izuzimajući centralnu banku.

64.11 Centralna banka

Obuhvata poslove koji su propisani Zakonom o Centralnoj banci .

64.19 Ostalo monetarno posredovanje

Obuhvata primanje depozita i/ili bliskih supstituta za depozite i, sa druge strane, obezbjeđivanje kreditnih ili zajmovnih fondova korisnicima. Kreditiranje se, pored uobičajenih bankarskih kredita, može javiti u različitim oblicima, kao što su: hipotekarni krediti, zajmovi po kreditnim karticama itd. Ove djelatnosti obavljaju monetarne institucije, osim centralne banke, kao što su:

- * banke
- * štedionice
- * kreditne zadruge

Takođe se obuhvataju usluge koje pružaju:

- poštanske žiro banke i poštanske štedionice
- specijalizovane depozitne institucije za odobravanje stambenih kredita
- institucije koje obavljaju djelatnost uputničkog prometa (uplata/isplata novčanih uputnica) i transfera novca

Ne obuhvata:

- odobravanje stambenih i drugih vrsta kredita od strane nedepozitnih kreditnih institucija, djel. 64.92
- obradu transakcija izvršenih putem kreditnih kartica, kliring i saldiranje za račun drugih lica, djel. 66.19

64.2

Djelatnost holding kompanija

64.20 Djelatnost holding kompanija

Obuhvata djelatnost holding kompanija, tj. pravnih lica koja se bave "držanjem" sredstava grupe zavisnih privrednih društava (posjedujući kontrolni nivo njihovog osnovnog kapitala) i čija pretežna djelatnost jeste posjedovanje grupe preduzeća. Holding kompanije koje se razvrstavaju u ovu djelatnost ne pružaju nijednu drugu uslugu društvima čiji kapital posjeduju, tj. one ne obavljaju tekuće administrativne i menadžerske poslove zavisnih privrednih društava.

Ne obuhvata:

- aktivno rukovođenje privrednim društvima, strateško planiranje i odlučivanje u privrednim društvima, djel. 70.10

64.3 Povjerenički fondovi (trastovi), investicioni fondovi i slični finansijski entiteti

64.30 Povjerenički fondovi (trastovi), investicioni fondovi i slični finansijski entiteti

Obuhvata pravne subjekte organizovane s ciljem udruživanja finansijskih sredstava kojima se raspolaže i upravlja u ime ulagača ili korisnika, pri čemu se investiciono (portfolio) upravljanje obavlja od strane specijalizovanih društava za upravljanje fondovima. Portfolija ovih fondova prilagođena su optimiziranju određenih investicionih karakteristika, kao što su: diversifikacija ulaganja, rizik, stopa prinosa i promjenljivost cijena. Ovi entiteti ostvaruju prihode od kamata, dividendi i ostale prihode od svojine, pri čemu imaju malo zaposlenih radnika ili ih nemaju, i ne obavljaju bilo koju drugu privrednu djelatnost

Obuhvataju se:

- otvoreni investicioni fondovi
- zatvoreni investicioni fondovi
- privatni investicioni fondovi
- povjerenički fondovi (trastovi), ostavinski fondovi i zastupnički ili povjerenički računi kojima se raspolaže i upravlja u ime ulagača ili korisnika sredstava fonda u skladu sa uslovima ugovora o povjereništvu (trastu), testamenta ili ugovora o zastupničkom računu
- jedinični investicioni fondovi (unit investment trusts) i drugi fondovi i trastovi osnovani s ciljem uvećanja lične imovine ulagača ili osnivača

Ne obuhvata:

- fondove i trastove koji stiču profit od proizvodnje ili prodaje dobara i usluga
- djelatnost holding kompanija, djel. 64.20
- penzijske fondove, djel. 65.30
- upravljanje fondovima, tj. društva za upravljanje fondovima, djel. 66.30
- zadužbine, fondacije i fondove neprofitnog karaktera osnovane s ciljem dodjeljivanja sredstava u humanitarne, kulturno-umjetničke, naučne i slične svrhe (dodjeljivanje nagrada, stipendija, bespovratne pomoći, donacija i sl.), djel. 94.99

Povjereničke ili fiducijarne usluge ličnog, administrativnog i izvršnog karaktera bez investicionog (portfolio) upravljanja obuhvataju se pod 66.19. Povjereničke ili fiducijarne usluge koje uključuju i investiciono (portfolio) upravljanje, tj. ovlašćenje za donošenje investicionih odluka na osnovu povjerenih fondova obuhvataju se pod 66.30.

64.9 Ostale finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova

Obuhvata ostale vrste finansijskih usluga, osim onih koje pružaju monetarne institucije.

Ne obuhvata osiguranje i penzijske fondove, djel. 65.

64.91 Finansijski lizing

Obuhvata usluge davanja imovine u zakup (lizing) kada period zakupa približno pokriva očekivani vijek trajanja sredstva datog u zakup, pri čemu zakupac stiče suštinski sve koristi od njegove upotrebe i preuzima sve

rizike koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvom. Vlasništvo nad sredstvom može, ali ne mora biti preneseno na zakupca po isteku zakupa. Ova vrsta zakupa pokriva sve ili gotovo sve troškove korišćenja iznajmljenog sredstva, uključujući i kamatu.

Ne obuhvata:

- operativni lizing, prema tipu iznajmljenih dobara, djel.77

64.92 Ostale usluge kreditiranja

Obuhvata finansijske usluge koje se odnose na davanje zajmova od strane nedepozitnih institucija koje nijesu uključene u monetarno posredovanje, pri čemu pozajmljivanje novčanih sredstava može imati različite oblike, kao što su: gotovinski krediti, hipotekarni krediti, izdavanje kreditnih kartica i sl. U ovu grupu razvrstavaju se sledeće vrste usluga:

- odobravanje potrošačkih kredita, tj. finansiranje kupovine dobara i usluga, osim od strane banaka i drugih monetarnih institucija
- finansiranje međunarodne trgovine od strane specijalizovanih nedepozitnih institucija (finansiranje trajnih obrtnih sredstava domaćih izvoznika, odobravanje kredita kupcima domaćih dobara i usluga u inostranstvu, kreditiranje i refinansiranje kredita domaćih izvoznika i drugi oblici finansiranja izvoza)
- obezbeđivanje dugoročnih sredstava ekonomiji od strane nedepozitnih kreditnih institucija čiji su osnivači privredna društva
- drugi oblici pozajmljivanja novčanih sredstava izvan bankarskog sistema
- odobravanje stambenih kredita od strane specijalizovanih nedepozitnih institucija
- usluge zalagaonica i založnih brokera

Ne obuhvata:

- odobravanje stambenih kredita od strane specijalizovanih institucija koje su istovremeno i depozitne institucije, tj. prikupljaju depozite, djel. 64.19
- operativni lizing, prema tipu iznajmljenih dobara, djel.77
- donatorske i slične djelatnosti organizacija koje se finansiraju na osnovu članarina, djel. 94.99

Prikupljanje depozita i pozajmljivanje fondova iz ovih depozita uključuje se u 64.19.

64.99 Ostale nepomenute finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova

Obuhvata:

- ostale usluge finansijskog posredovanja, koje se prvenstveno odnose na druge vidove finansiranja, osim putem odobravanja kredita:
 - * faktoring
 - * usluge koje se odnose na svopove, opcije i druge hedžing instrumente
 - * djelatnost kompanija za vijatičke nagodbe (otkup polisa životnog osiguranja)
- aktivnosti investiranja finansijskih sredstava za svoj račun (primarno u vlasničke hartije od vrijednosti i udjele), kao što je djelatnost riziko (venture) kapital kompanija, investicionih klubova (ortakluka) i sličnih pravnih subjekata osnovanih sa ciljem udruživanja finansijskih sredstava i njihovog investiranja (osim putem odobravanja zajmova i emisije dužničkih hartija od vrijednosti, djel. 64.92)

- usluge investicionog bankarstva
- dilerske operacije na finansijskim tržištima za svoj račun
- garancijske i srodne usluge, osim u slučaju standardizovanih garancijskih šema koje funkcionišu u skladu sa principima neživotnog osiguranja, djel. 65.12

Ne obuhvata:

- finansijski lizing, djel. 64.91
- poslovanje s hartijama od vrijednosti za tuđ račun, djel.66.12
- trgovinu, lizing i davanje u zakup nepokretnosti, djel. 68
- poslove naplate potraživanja za račun drugih lica bez otkupa dugova („bill collection“, „debt collection“), djel.82.91
- donatorske i slične djelatnosti organizacija koje se finansiraju na osnovu članarina, djel. 94.99

65

Osiguranje, reosiguranje i penzijski fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja

Obuhvata usluge osiguranja putem prodaje polisa životnog, rentnog (anuitetnog) i neživotnog osiguranja i investiranje prihoda od premija sa ciljem formiranja portfolija finansijskih sredstava koji će se koristiti za namirenje odštetnih zahtjeva vlasnika polisa u budućnosti. Uključuje obezbjeđenje direktnog osiguranja, kao i reosiguranje.

65.1

Osiguranje

Obuhvata životno osiguranje sa značajnim elementima štednje ili bez njih i neživotno osiguranje.

65.11 Životno osiguranje

Obuhvata usluge osiguranja putem prodaje polisa životnog osiguranja i rentnog (anuitetnog) osiguranja, polisa osiguranja od invaliditeta, od smrti izazvane nesrećnim slučajem i od gubitka dijela tijela ili oštećenja funkcionalnosti tjelesnih organa (sa značajnim elementima štednje ili bez njih).

65.12 Neživotno osiguranje

Obuhvata:

- pružanje usluga osiguranja, osim usluga životnog osiguranja:
 - * od nesreća i požara
 - * zdravstveno osiguranje
 - * osiguranje putnika
 - * osiguranje imovine
 - * osiguranje motornih vozila, brodova, aviona, transportno osiguranje
 - * od novčanih gubitaka i od odgovornosti
 - * standardizovane garancijske šeme, na primjer, kreditne garancije, koje funkcionišu u skladu sa principima neživotnog osiguranja koji se odnose na procjenu rizika, formiranje rezervi itd.

65.2

Reosiguranje

65.20 Reosiguranje

Obuhvata preuzimanje ukupnog rizika ili dijela rizika u vezi sa postojećom polisom osiguranja inicijalno izdatom od strane drugih društava za osiguranje.

65.3

Penzijski fondovi

65.30 Penzijski fondovi

Obuhvataju pravne subjekte, tj. fondove (planove ili programe) organizovane u cilju isplate penzija isključivo za članove fonda ili zaposlene ulagača u penzijski fond.

Obuhvataju pojedinačne i grupne penzije planove, planove sa unaprijed utvrđenim isplatama penzija, kao i planove gdje se visina penzije utvrđuje na osnovu doprinosa, tj. ulaganja članova.

Ne obuhvata:

- upravljanje penzijskim fondovima, djel. 66.30
- programe obaveznog socijalnog osiguranja, djel. 84.30

66

Pomoćne djelatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju

Obuhvata djelatnosti koje su uključene u pružanje finansijskih usluga ili su blisko povezane sa ovim uslugama, ali koje same po sebi ne predstavljaju finansijske usluge. Podjela ovih djelatnosti prvenstveno se vrši prema vrsti finansijske transakcije odnosno fondu kojem se pružaju pomoćne usluge.

66.1

Pomoćne djelatnosti u pružanju finansijskih usluga, osim osiguranja i penzijskih fondova

Obuhvata obezbjeđivanje fizičkog ili elektronskog mjesta za olakšavanje kupovine i prodaje akcija, opcija, obveznica ili robnih zapisa.

66.11 Finansijske i robne berze

Obuhvata poslovanje i nadzor organizovanih i regulisanih finansijskih tržišta (osim nadzora koji sprovode državni organi), kao što su:

- berze za robne zapise
- berze za robne fjučers (futures) ugovore
- berze hartija od vrijednosti
- berze akcija
- berze za finansijske i robne opcije (opcijske ugovore)

66.12 Brokerski poslovi s hartijama od vrijednosti i berzanskom robom

Obuhvata:

- operacije na finansijskom tržištu za račun drugih lica
- brokerske usluge u vezi s hartijama od vrijednosti sa ciljem povezivanja prodavaca i kupaca određenog finansijskog instrumenta i srodne aktivnosti
- brokerske usluge u vezi s berzanskom robom i robnim zapisima
- usluge mjenjačnica itd.

Ne obuhvata:

- dilerske operacije na finansijskim tržištima za sopstveni račun, djel. 64.99
- investiciono (portfolio) upravljanje na bazi provizije ili ugovorene naknade, djel. 66.30

66.19 Ostale pomoćne djelatnosti u pružanju finansijskih usluga, osim osiguranja i penzijskih fondova

Obuhvata pomoćne djelatnosti u finansijskom posredovanju, na drugom mjestu nepomenute:

- obradu finansijskih transakcija, kliring i saldiranje, uključujući transakcije obavljene kreditnim karticama
- usluge investicionog konsaltinga i druge pomoćne usluge u vezi sa investicionim bankarstvom
- usluge hipotekarnih konsultanata i brokera
- usluge povjerenika, fiducijarne i kastodi usluge na bazi provizije ili ugovorene naknade, bez investicionog (portfolio) upravljanja

- obrada, kliring i saldiranje transakcija sa hartijama od vrijednosti (klirinške kuće za hartije od vrijednosti)

Ne obuhvata:

- djelatnost zastupnika (agenata) i posrednika (brokera) u osiguranju, djel. 66.22
- investiciono (portfolio) upravljanje fondovima, tj. društva za upravljanje fondovima, djel. 66.30

66.2 Pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzijskim fondovima

Obuhvata djelatnost zastupnika i posrednika u prodaji polisa osiguranja i administrativne usluge povezane sa osiguranjem i penzijskim fondovima, kao što su: obrada odštetnih zahtjeva, likvidacija šteta i posredovanje u regulisanju odštetnih zahtjeva

66.21 Obrada odštetnih zahtjeva i procjenjivanje rizika i šteta

Obuhvata pružanje administrativnih usluga osiguranja kao što su obrada i namirenje odštetnih zahtjeva:

- obrada odštetnih zahtjeva:
 - * likvidacija šteta
 - * razmatranje i ocjenjivanje rizika
 - * ispitivanje odštetnih zahtjeva, procjena rizika i šteta
 - * likvidacija havarija u pomorskom osiguranju i drugih gubitaka pokrivenih osiguranjem
- namirenje odštetnih zahtjeva, tj. obračun i isplata naknada iz osiguranja i sa tim povezane aktivnosti

Ne obuhvata:

- procjenu nepokretnosti, djel. 68.3
- procjenu vrijednosti imovine za druge svrhe, djel. 74.90
- djelatnost privatnih istražitelja, djel. 80.30

66.22 Djelatnost zastupnika i posrednika u osiguranju

Obuhvata:

- djelatnost zastupnika (agenata) osiguranja i posrednika (brokera) u osiguranju, tj. u prodaji, pregovaranju ili davanju ponuda za polise osiguranja i reosiguranja

66.29 Ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzijskim fondovima

Obuhvata:

- pomoćne djelatnosti koje su uključene u pružanje usluga osiguranja i penzijskih fondova ili su blisko povezane sa ovim uslugama, osim finansijskog posredovanja, obrade odštetnih zahtjeva i usluga zastupnika i posrednika u osiguranju:
 - * administrativni poslovi u vezi s oštećenim stvarima i ostacima oštećenih stvari
 - * aktuarske usluge

Ne obuhvata:

- pomoćne djelatnosti u pomorskom i riječnom saobraćaju u vezi sa havarijama, 52.22

66.3 Upravljanje fondovima

66.30 Upravljanje fondovima

Obuhvata usluge upravljanja fondovima koje uključuju i investiciono (portfolio) upravljanje, tj. ovlaštenje za donošenje investicionih odluka na

osnovu povjerenih fondova (odluka o ulaganju sredstava fonda ili trasta), na bazi provizije ili ugovorene naknade. Obuhvata:

- upravljanje investicionim fondovima
- upravljanje penzijskim fondovima
- upravljanje povjereničkim i drugim fondovima i trustovima

Obuhvata djelovanje zakupodavaca, agenata i/ili posrednika u jednoj (ili više) od sljedećih djelatnosti: prodaji ili kupovini nekretnina, iznajmljivanju nekretnina i pružanju drugih usluga u vezi sa nekretninama (procjena nekretnina ili aktivnosti u vezi s nekretninama povjerene agentima). Aktivnosti u ovom sektoru mogu biti obavljane pomoću sopstvenih ili nekretnina uzetih u zakup (lizing) i mogu biti obavljane uz naknadu. Takođe obuhvata aktivnosti u vezi sa izgradnjom objekata, zajedno sa održavanjem ili davanjem u zakup (lizing) tih objekata. Obuhvata i upravljanje nekretninama.

68

Poslovanje nekretninama

68.1

Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

68.10

Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Obuhvata:

- kupovinu i prodaju vlastitih nekretnina:
- * stambenih zgrada i stanova
- * nestambenih zgrada, uključujući izložbene hale, skladišne kapacitete i tržne centre
- * zemljišta
- parcelisanje

Ne obuhvata:

- izradu projekata zgrada radi prodaje tih zgrada, djel.41.10
- parcelisanje i opremanje zemljišta infrastrukturom, djel. 42.99

68.2

Iznajmljivanje vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima

68.20

Iznajmljivanje vlastitih ili iznajmljenih nekretnina i upravljanje njima

Obuhvata:

- iznajmljivanje vlastitih nekretnina, uzimanje nekretnina u zakup (lizing) i upravljanje njima, kao što su:
- * stambene zgrade i stanovi
- * nestambene zgrade, uključujući izložbene hale i skladišne kapacitete
- * zemljište
- izdavanje kuća i stanova, namještenih i nenamještenih, ili apartmana za trajnije korišćenje, obično na mjesečnoj ili godišnjoj osnovi
- organizovanje izvođenja građevinskih projekata u svrhe vlastitog poslovanja
- aktivnosti u vezi sa upravljanjem prostorom za smještaj pokretnih stambenih jedinica

Ne obuhvata:

- djelatnost smještaja u hotelima, hotelskim apartmanima, sobama za izdavanje, kampovima, u okviru prostora namijenjenog za kamp-prikolice i u drugim nestambenim zgradama, kao ni djelatnost smještaja za kratkotrajni boravak, djel. 55

68.3

Poslovanje nekretninama uz naknadu

68.31

Djelatnost agencija za nekretnine

Obuhvata pružanje usluga u vezi sa nekretninama od strane agencija za nekretnine:

- posredovanje u kupovini, prodaji i iznajmljivanju nekretnina uz naknadu
- konsultantske aktivnosti i usluge procjene povezane sa kupovinom, prodajom ili iznajmljivanjem nekretnina, za naknadu
- aktivnosti agenata koji djeluju kao neutralna treća strana i koji predaju nekretninu nakon što se zadovolje prethodni pismeno utvrđeni uslovi

Ne obuhvata:

- pravne poslove, djel. 69.10

68.32 Upravljanje nekretninama uz naknadu

Ne obuhvata:

- pravne poslove, djel. 69.10
- usluge održavanja objekata (kombinaciju usluga kao što su generalno unutrašnje čišćenje, održavanje i sitne popravke, izbacivanje otpadaka, zaštita i bezbjednost), djel. 81.10
- upravljanje objektima kao što su vojne baze, zatvori i drugi objekti (osim upravljanja kompjuterskim uređajima), djel. 81.10

Obuhvata specijalizovane stručne, naučne i tehničke djelatnosti. Da bi se one mogle obavljati, neophodan je visok stepen obučenosti, posjedovanje specijalizovanih znanja i stručnosti, koje se korisnicima stavljaju na raspolaganje.

69

Pravni i računovodstveni poslovi

Obuhvata pravno zastupanje interesa jedne strane protiv druge, pred sudovima ili drugim pravnim tijelima, koje obavljaju advokati, kao što je davanje savjeta i zastupanje u građanskim sporovima, davanje savjeta i zastupanje u slučajevima krivičnih sporova, davanje savjeta i zastupanje u sporovima u vezi s radnim odnosom.

Takođe obuhvata pripremanje pravnih dokumenata poput ugovora o partnerstvu, ugovora o ortakluku ili sličnih dokumenata u vezi sa osnivanjem privrednih subjekata, zatim dokumenata koji se odnose na patente i autorska prava, pripremanje tapija, testamenata, dokumenata o starateljstvu i dr. Uključene su aktivnosti javnih bilježnika, građansko-pravnih bilježnika, mirovnih sudija, istražitelja, revizora i vještaka.

Ovdje spadaju i računovodstvene i knjigovodstvene usluge kao što su revizija računovodstvenih evidencija, priprema finansijskih izvještaja i vođenje poslovnih knjiga.

69.1

Pravni poslovi

69.10 Pravni poslovi

Obuhvata:

- pravno zastupanje interesa jedne strane protiv druge, pred sudovima ili drugim pravnim tijelima, od strane lica ili pod nadzorom lica koja su članovi advokatske komore:
- * davanje savjeta i zastupanje u građanskim sporovima
- * davanje savjeta i zastupanje u slučajevima krivičnih sporova
- * davanje savjeta i zastupanje u sporovima u vezi s radnim odnosom
- opšte konsultacije i davanje savjeta u pripremi sledećih pravnih dokumenata:
- * ugovora o partnerstvu, ugovora o ortakluku ili sličnih dokumenata u vezi sa osnivanjem privrednih subjekata
- * dokumenata u vezi s patentima i autorskim pravima
- * tapija, testamenata, dokumenata u vezi sa starateljstvom i dr.
- druge aktivnosti javnih bilježnika, građansko-pravnih bilježnika, mirovnih sudija, istražitelja, revizora i vještaka

Ne obuhvata:

- aktivnosti sudova, djel. 84.23

69.2

Računovodstveni, knjigovodstveni i revizorski poslovi i poresko savjetovanje

69.20 Računovodstveni, knjigovodstveni i revizorski poslovi i poresko savjetovanje

Obuhvata:

- praćenje trgovinskih ili drugih transakcija u poslovanju
- izradu finansijskih izvještaja i provjeru tih izvještaja
- reviziju finansijskih izvještaja
- pripremanje ličnih i poslovnih prijava za plaćanje poreza
- savjetodavne aktivnosti i zastupanje klijenata pred poreskim

organima i dr.

Ne obuhvata:

- obradu podataka i tabeliranje, djel. 63.11
- savjetodavne poslove kao što su organizovanje računovodstvenih sistema i postupaka budžetske kontrole, djel. 70.22
- prikupljanje računa, djel. 82.91

70

Upravljačke djelatnosti i savjetovanje u vezi sa upravljanjem

Obuhvata pružanje savjetodavne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi sa upravljanjem, kao što su stratejsko i organizaciono planiranje; finansijsko planiranje i planiranje budžeta; marketinški ciljevi i politike; politika, praktična pitanja i planiranje u vezi sa ljudskim resursima; organizacija proizvodnje i planiranje sprovođenja kontrole. Takođe uključuje nadgledanje i upravljanje djelovima organizacije .

70.1 Upravljanje privrednim subjektom

70.10 Upravljanje privrednim subjektom

Obuhvata nadgledane privrednog subjekta i upravljanje njime; sprovođenje stratejskog ili organizacionog planiranja i donošenje odluka koje se odnose na privredni subjekt; obavljanje kontrole i vođenje svakodnevnih poslova međusobno povezanih jedinica.

Ovdje spada i upravljanje privrednim subjektom:

- iz njegovog sjedišta
- iz centralnih odjeljenja
- iz područnih i regionalnih odjeljenja
- iz odeljenja

Ne obuhvata:

- djelatnost holding kompanija koje nijesu uključene u upravljanje, djel. 64.20

70.2 Menadžerski konsultanski poslovi

70.21 Djelatnost komunikacija i odnosa sa javnošću

Obuhvata davanje savjeta, usmjeravanje i pružanje operativne pomoći u vezi sa komuniciranjem i odnosima sa javnošću, uključujući lobiranje za druge subjekte.

Ne obuhvata:

- agencije za reklamiranje i usluge predstavljanja u medijima, djel. 73.1
- istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja, djel. 73.20

70.22 Konsultantske aktivnosti u vezi sa poslovanjem i ostalim upravljanjem

Obuhvata davanje savjeta, usmjeravanje ili pružanje operativne pomoći poslovnim i drugim organizacijama u vezi s upravljanjem, kao što su strategije kompanija i organizaciono planiranje, transformisanje poslovnih procesa, promjena uprave, smanjenje troškova i druga finansijska pitanja. Uključuje i marketinške ciljeve i politike; politike, praktična pitanja i planiranje u oblasti ljudskih resursa, obezbjeđivanje ljudskih resursa, prakse i planiranja; strategija penzionisanja; planiranje proizvodnje i kontrole. Poslovne usluge mogu obuhvatiti davanje savjeta, usmjeravanje ili pružanje operativne pomoći privrednim subjektima i javnim službama u vezi sa:

- izradom računovodstvenih postupaka, programa i procedura troškova budžetske kontrole
- davanjem savjeta i pružanjem pomoći privrednim subjektima i javnim službama, koji se odnose na planiranje, organizaciona pitanja, efikasnost poslovanja i kontrolu, upravljanje informacijama i dr.

Ne obuhvata:

- projektovanje softvera za računovodstvo, djel. 62.01
- davanje pravnih savjeta i predstavljanje, djel. 69.10
- obavljanje računovodstvenih i knjigovodstvenih poslova i poslova kontrole i davanje poreskih savjeta, djel. 69.20
- arhitektonske i inženjerske konsultantske aktivnosti, djel. 71.11 i 71.12
- ekološke, agronomske, bezbjednosne i slične konsultantske aktivnosti, djel. 74.90
- djelatnost agencija za zapošljavanje, djel. 78.10
- pomoćne obrazovne aktivnosti, djel. 85.60

71

Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i inženjersko ispitivanje i analize

Obuhvata pružanje arhitektonskih i inženjerskih usluga, projektovanje, izradu planova, nadzor izgradnje, premjeravanje i kartografiju. Takođe uključuje obavljanje fizičkih, hemijskih i drugih analitičkih ispitivanja.

71.1

Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

Obuhvata pružanje arhitektonskih i inženjerskih sluga, projektovanje, izradu planova, nadzor izgradnje, premjeravanje, kartografiju i slično.

71.11 Arhitektonska djelatnost

Obuhvata:

- davanje arhitektonskih savjeta koji se odnose na:
 - * izradu nacrtu i planova zgrada
 - * urbanističko i prostorno planiranje i projektovanje krajolika

Ne obuhvata:

- usluge informacione tehnologije, djel. 62.02 i 62.09
- usluge unutrašnjeg dekorisanja, djel. 74.10

71.12 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

Obuhvata:

- inženjerski dizajn (tj. primjenu zakona fizike i principa inženjerstva u dizajniranju mašina, materijala, instrumenata, struktura, procesa i sistema) i konsultantske aktivnosti u vezi sa:
 - * mašinama i procesima
 - * projektima za niskogradnju, hidrogradnju i saobraćaj
 - * projektima upravljanja vodama
- izradu i realizaciju elaborata u oblasti elektrotehnike, rudarstva, hemije, mašinstva, industrije i sigurnosnog sistema
- izradu projekata koji se koriste za klimatizaciju, rashlađivanje, prečišćavanje i ispitivanje zagađenosti vazduha, u oblasti akustike itd.
- geofizička, geološka i seizmološka mjerenja
- geodetske aktivnosti:
 - * premjeravanje granica i terena
 - * hidrološko mjerenje

- * podzemno mjerenje
- * pružanje kartografskih informacija

Ne obuhvata:

- probna bušenja povezana sa iskorišćavanjem ruda, djel.09.10 i 09.90
- razvoj i publikovanje kompjuterskih paketa, djel. 58.29 i 62.01
- usluge informacione tehnologije, djel. 62.02 i 62.09
- tehničko testiranje, djel. 71.20
- istraživanje i razvoj u inženjerstvu, djel. 72.19
- industrijski dizajn, djel. 74.10
- snimanje iz vazduha, djel. 74.20

71.2

Tehničko ispitivanje i analize

71.20 Tehničko ispitivanje i analize

Obuhvata fizička, hemijska i druga analitička ispitivanja svih tipova materijala i proizvoda, uključujući:

- * ispitivanje akustike i vibracije
- * ispitivanje sastava i čistoće minerala itd.
- * higijensko ispitivanje hrane, uključujući veterinarsko ispitivanje i kontrolu proizvodnje hrane
- * ispitivanje fizičkih karakteristika i otpornosti materijala, kao što su čvrstina, debljina, trajnost, radio-aktivnost i dr.
- * ispitivanje kvaliteta i pouzdanosti
- * ispitivanje kompletne opreme: motora, automobila, elektronskih uređaja itd.
- * radiografsko ispitivanje zavarivanja i lemljenja
- * analizu nedostataka
- * ispitivanje i mjerenje ekoloških indikatora: zagađenosti vazduha i vode itd.
- izdavanje sertifikata za proizvode, uključujući potrošačku robu, motorna vozila, avione, posude pod pritiskom, nuklearna postrojenja itd.
- periodično ispitivanje ispravnosti motornih vozila
- ispitivanje uz korišćenje modela (npr. aviona, brodova,brana itd.)
- rad policijskih laboratorija

Ne obuhvata:

- testiranje životinjskih uzoraka, djel. 75.00
- postavljanje dijagnoze, medicinsko i stomatološko testiranje i analize, djel. 86

72

Naučno istraživanje i razvoj

Obuhvata tri tipa istraživanja i razvoja:

- osnovna istraživanja: eksperimentalni i teorijski rad prvenstveno radi sticanja novih znanja zasnovanih na pojavama i činjenicama, nezavisno od konkretne primjene ili upotrebe
- primjenjena istraživanja: sprovođenje originalnih istraživanja radi sticanja novih znanja usmjerenih prvenstveno ka ostvarenju određenog cilja
- eksperimentalni razvoj: sistematski rad zasnovan na znanjima dobijenim iz istraživanja i/ili praktičnog iskustva, usmjeren ka proizvodnji novih materijala, proizvoda i uređaja, postavljanju novih procesa, sistema i usluga, i ka suštinskom poboljšanju onih koji su već proizvedeni ili uvedeni.

Djelatnosti istraživačkog i eksperimentalnog razvoja u ovoj oblasti podjeljene su u dvije kategorije: prva - prirodne i inženjerske nauke, i druga

- društvene i humanističke nauke.

72.1 Ne obuhvata istraživanje tržišta, djel. 73.20.
Istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim i inženjerskim naukama

Obuhvata osnovna istraživanja, primijenjena istraživanja i eksperimentalni razvoj u prirodnim i inženjerskim naukama.

72.11 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji

Obuhvata istraživanja i eksperimentalni razvoj u oblasti biotehnologije:

- DNK/RNK: mikrobiološka istraživanja (genomika, farmakogenomika), genetske probe, genetski inženjering, sekvenciranje/sinteze/amplifikacije DNK/RNK, analizu konvertovanja sekvenci DNK u funkcionalne proteine, i upotrebu antisense tehnologija
- izgradnju proteina i drugih molekula: sekvenciranje/sinteze/inženjering proteina i peptida (uključujući velike hormonske molekule); proteomika, izolacija i pročišćavanje proteina, signalizacija, prepoznavanje ćelijskih receptora
- gajenje i inženjering ćelija i tkiva: gajenje kulture ćelija/tkiva, inženjering tkiva (uključujući elemente tkiva i biomedicinski inženjering), ćelijska fuzija, serumsko-imunološke vaccine, manipulacija embrionima
- procese biotehnoških tehnika: fermentaciju na osnovu upotrebe bioreaktora (bioproceni inženjering, biološka ekstrakcija, biološka proizvodnja pulpe, biološko izbjeljivanje, biološko odsumporavanje, biomedicinski preparati, biofiltriranje i fitopreparati)
- izdvajanje gena i vektora RNK: gensku terapiju, virusne vektore
- bioinformatiku: konstruisanje baza podataka o (genomima), proteinskim sekvencama; modeliranje kompleksnih bioloških procesa, uključujući biološke sisteme
- nanobiotehnologiju: primena oruđa i procesa u nano/mikro proizvodnji za izradu sredstava koja se koriste u istraživanjima biosistema i primjenjuju u proizvodnji lijekova, dijagnostici itd.

72.19 Istraživanje i razvoj u ostalim prirodnim i inženjerskim naukama

Obuhvata:

- istraživanje i razvoj u prirodnim i inženjerskim naukama, osim u biotehnoškim istraživanjima i razvoju:
 - * u prirodnim naukama
 - * u oblasti inženjerstva i tehnologije
 - * u medicinskim naukama
 - * u poljoprivrednim naukama
 - * interdisciplinarna istraživanja i razvoj, pretežno u prirodnim i inženjerskim naukama

72.2 Istraživanje i razvoj u društvenim i humanističkim naukama

72.20 Istraživanje i razvoj u društvenim i humanističkim naukama

Obuhvata:

- istraživanje i razvoj u društvenim naukama
- istraživanje i razvoj u humanističkim naukama
- interdisciplinarna istraživanja i razvoj, pretežno u društvenim i humanističkim naukama

Ne obuhvata:

- istraživanje tržišta, djel. 73.20

73

Reklamiranje i istraživanje tržišta

Obuhvata organizovanje i sprovođenje reklamnih kampanja (u časopisima, novinama, na radiju, na televiziji ili u drugim medijima) i organizovanje izložbi i postavki.

73.1

Reklamiranje

73.11 Djelatnost reklamnih agencija

Obuhvata pružanje cijelog spektra reklamnih usluga (npr. sopstvenim kapacitetima ili na osnovu podugovaranja), uključujući davanje savjeta, kreativne usluge, produkciju reklamnog materijala i prodaju.

Obuhvata:

- kreiranje i objavljivanje reklama u novinama, časopisima, na radiju, na televiziji, na internetu i drugim medijima
- kreiranje i postavljanje reklama na otvorenom prostoru, npr. na reklamnim tablama, panelima, biltenima, u izlozima, oslikavanje automobila i autobusa itd.
- reklamiranje iz vazduha
- distribuiranje ili isporučivanje propagandnog materijala ili uzoraka
- uređivanje štandova i ostalih objekata i prostora koji služe za izlaganje propagandnog materijala
- upravljanje marketinškom kampanjom i drugim uslugama reklamiranja sa ciljem da se zainteresuju i zadrže potrošači:
 - * promovisanje proizvoda
 - * marketinške aktivnosti na mjestu prodaje
 - * neposredno reklamiranje putem pošte
 - * marketinško savjetovanje

Ne obuhvata:

- izdavanje reklamnog materijala, djel. 58.19
- produkciju komercijalnih poruka za televiziju i film, djel. 59.11
- produkciju komercijalnih poruka za radio, djel. 59.20
- istraživanje tržišta, djel. 73.20
- reklamne fotografije, djel. 74.20
- organizovanje kongresa i trgovinskih izložbi, djel. 82.30
- poštansko adresiranje, djel. 82.19

73.12 Medijsko predstavljanje

Obuhvata:

- medijsko predstavljanje, npr. prodaju i preprodaju prostora i vremena za medijske kampanje usmjerene na traženje kupca

Ne obuhvata:

- prodaju medijskog vremena ili prostora za reklamiranje direktno od vlasnika medijskog vremena i prostora (izdavača, itd.)
- djelatnosti odnosa sa javnošću, djel. 70.21

73.2

Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja

73.20 Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja

Obuhvata:

- istraživanje potencijala tržišta, obaviještenosti, prihvatanja i poznavanja proizvoda i kupovnih navika potrošača u cilju promocije, prodaje i razvoja novih proizvoda i usluga, uključujući i statističku analizu rezultata
- ispitivanje javnog mnjenja o političkim, ekonomskim i socijalnim pitanjima i njihovu statističku analizu

74

Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti

Obuhvata stručne, naučne i tehničke usluge (osim: pravnih i računovodstvenih aktivnosti; arhitektonskih i inženjerskih aktivnosti; inženjerskog istraživanja i analiziranja; upravljanja i upravljačko-konsultantskih aktivnosti; istraživanja i razvoja i aktivnosti reklamiranja).

74.1

Specijalizovane dizajnerske djelatnosti

74.10

Specijalizovane dizajnerske djelatnosti

Obuhvata:

- modno dizajniranje tkanina, odjeće, obuće, nakita, namještaja (i ostalu unutrašnju dekoraciju) i ostalih modnih proizvoda za ličnu upotrebu i za upotrebu u domaćinstvu
- industrijski dizajn, tj. kreiranje i razvoj dizajna i kriterijuma koji poboljšavaju upotrebnu vrijednost i izgled proizvoda, uključujući određivanje vrste materijala, konstrukcije, mehanizma, oblika, boje i načina površinske obrade proizvoda, uzimajući u obzir osobine i potrebe ljudi, bezbjednost, zahtjeve tržišta i efikasnosti u proizvodnji, dostavljanju, korišćenju i održavanju
- grafičko dizajniranje
- unutrašnje dekorisanje

Ne obuhvata:

- izradu web sajtova, djel. 62.01
- projektovanje zgrada, djel. 71.1
- inženjerski dizajn, tj. primjenu fizičkih zakona i tehničkih principa u dizajniranju mašina, materijala, instrumenata, sastava, procesa i sistema, djel. 71.12

74.2

Fotografske usluge

74.20

Fotografske usluge

Obuhvata:

- izradu fotografija u komercijalne svrhe i za potrošače:
 - * za dokumente, škole, vjenčanja itd.
 - * fotografije za potrebe reklamiranja, za izdavačku djelatnost, modnu djelatnost, djelatnosti u vezi sa nekretninama i za potrebe turističke djelatnosti
 - * fotografisanje iz vazduha
 - * video-snimanje događaja: vjenčanja, sastanaka i dr.
- obradu filmova:
 - * razvijanje, umnožavanje i uvećavanje sa negativa ili filmova preuzetih od klijenata
 - * laboratorije za razvijanje filmova i izradu fotografija
 - * fotografske radnje za brzu izradu fotografija (bez prodaje

- fotoaparata)
- * izradu slajdova
- * kopiranje, restauraciju ili retuširanje fotografija
- djelatnost fotoreportera
- mikrofilmovanje dokumenata

Ne obuhvata:

- obradu filmova povezanu s filmskom i televizijskom djelatnošću, djel. 59.12
- pružanje kartografskih i prostornih informacija, djel.71.12
- rad automata za fotografisanje, djel. 96.09

- 74.3 Prevođenje i usluge tumača
- 74.30 Prevođenje i usluge tumača
- 74.9 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti
- 74.90 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti

Obuhvata veliki broj usluga koje se pružaju klijentima na komercijalnoj osnovi. Uključene su aktivnosti za koje je potreban viši stepen stručnosti i naučnih i tehničkih znanja, ali se ne obuhvataju tekući, rutinski poslovi koji obično kratko traju.

Obuhvata:

- posredovanje pri kupovini i prodaji privrednih subjekata, npr. organizovanje kupovine i prodaje malih i srednjih preduzeća, uključujući ljekarsku praksu, ali ne i posredovanje prilikom prodaje nekretnina
- posredovanje prilikom kupovine i prodaje patenata
- procenjivanje vrijednosti, osim vrijednosti nekretnina i vrijednosti predmeta u svrhe osiguranja (antikviteta, dragocjenosti i dr.)
- računovodstvenu reviziju i informacije o tarifama prevoza robe
- prognozu vremena
- davanje savjeta u vezi sa bezbjednošću
- davanje agronomskih savjeta
- davanje ekoloških savjeta
- davanje ostalih savjeta
- davanje ostalih savjeta, osim savjeta u vezi sa arhitekturom, inženjerstvom i upravljanjem
- aktivnosti kvantitativnih procjenitelja
- aktivnosti koje obavljaju agenti i agencije u interesu pojedinaca, i to u vezi sa dobijanjem angažmana na snimanju filmova, pozorišnih predstava ili u okviru drugih zabavnih i sportskih priredbi, plasiranja knjiga, dramskih predstava, umjetničkih djela, fotografija i sl.

Ne obuhvata:

- aukcijsku trgovinu na veliko korišćenim motornim vozilima, djel. 45.1
- prodaju preko interneta, djel. 47.91

- aktivnosti aukcijskih kuća (trgovinu na malo), djel.47.79
- aktivnosti agenata za nekretnine, djel. 68.31
- knjigovodstvene aktivnosti, djel. 69.20
- davanje savjeta u vezi sa upravljanjem, djel. 70.22
- arhitektonske i inženjerske konsultacije, djel. 71.1
- industrijski i mašinski dizajn, djel. 71.12 i 74.10
- veterinarsko ispitivanje i kontrolu u vezi sa proizvodnjom hrane, djel. 71.20
- djelatnost reklamnih agencija, djel. 73.11
- izradu štandova i ostalih konstrukcija za izlaganje propagandnog materijala, djel. 73.11
- organizovanje izložbi i skupova, djel. 82.30
- aktivnosti samostalnih aukcionara, djel. 82.99
- izradu programa za zadržavanje lojalnosti kupaca, djel.82.99
- davanje savjeta u vezi sa potrošačkim kreditima i dugovanjima, djel. 88.99

75

Veterinarske djelatnosti

Obuhvataju brigu o zdravlju životinja na farmama i brigu o zdravlju kućnih ljubimaca. Ove aktivnosti obavljaju kvalifikovani veterinari u veterinarskim stanicama, kao i na samim farmama, u štenarama ili štalama, u privatnim veterinarskim ordinacijama i hirurškim ordinacijama ili na drugim mjestima; uključena je i aktivnost prevoza oboljelih životinja.

75.0

Veterinarska djelatnost

75.00 Veterinarska djelatnost

Obuhvata:

- brigu o zdravlju životinja na farmama
- brigu o zdravlju kućnih ljubimaca
- djelatnost veterinarskih asistenata i drugog pomoćnog veterinarskog osoblja
- kliničko-patološke i druge dijagnostičke aktivnosti koje se odnose na životinje
- prevoz oboljelih životinja

Ne obuhvata:

- smještaj domaćih životinja bez zdravstvene njege, djel.01.62
- šišanje ovaca, djel. 01.62
- vještačko osjemenjavanje, kontrolu stada, opsluživanje krda, pripust stoke, kopuniranje živine, čišćenje živinarnika i dr., djel. 01.62
- aktivnosti u vezi sa vještačkom oplodnjom, djel. 01.62
- smještaj kućnih ljubimaca bez zdravstvene njege, djel.96.09

Ovaj sektor obuhvata raznovrsne djelatnosti kojima se podržava poslovanje privrednih subjekata. Od djelatnosti u sektoru M razlikuju se po tome što njihova glavna svrha nije prenošenje specijalizovanih znanja.

77

Iznajmljivanje i lizing

Obuhvata iznajmljivanje i lizing materijalnih fondova (npr. automobila, kompjutera, proizvoda široke potrošnje i industrijske opreme), kao i nefinansijskih nematerijalnih fondova (npr. intelektualnog vlasništva i slično).

Podijeljeno je u:

- iznajmljivanje motornih vozila
- iznajmljivanje rekreativne i sportske opreme, lične opreme i opreme za domaćinstvo
- zakup drugih mašina i opreme koja se često koristi za obavljanje djelatnosti, uključujući saobraćajna sredstva, i
- lizing proizvoda intelektualne svojine i sličnih proizvoda.

U ovaj sektor uključeno je samo obezbjeđivanje operativnog lizinga.

Ne obuhvata:

- finansijski lizing, djel. 64.91
- iznajmljivanje nekretnina (sektor L)
- iznajmljivanje opreme s rukovaocem

77.1

Iznajmljivanje i lizing motornih vozila

77.11

Iznajmljivanje i lizing automobila i lakih motornih vozila

Obuhvata:

- iznajmljivanje i lizing sljedećih vrsta vozila:
 - * putničkih vozila ili drugih lakih motornih vozila bez vozača (nosivosti do 3,5 t)

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje ili lizing putničkih vozila s vozačem, djel. 49.32 i 49.39

77.12

Iznajmljivanje i lizing kamiona

Obuhvata:

- iznajmljivanje i lizing sljedećih vrsta vozila:
 - * kamiona, prikolica i teških motornih vozila (nosivosti preko 3,5 t)
 - * rekreativnih vozila

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje ili lizing teških teretnih vozila ili kamiona sa vozačem, djel. 49.41

77.2

Iznajmljivanje i lizing predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu

Obuhvata iznajmljivanje ličnih i kućnih predmeta, iznajmljivanje opreme za rekreaciju i sport, kao i video-kaseta.

Ovi predmeti se uglavnom iznajmljuju na kraće vrijeme, mada u nekim slučajevima mogu biti iznajmljeni i na duže vrijeme.

77.21

Iznajmljivanje i lizing opreme za rekreaciju i sport

Obuhvata iznajmljivanje opreme za rekreaciju i sport:

- brodova, čamaca i jedrilica
- bicikala
- ležaljki i suncobrana za plažu
- druge sportske opreme
- skija

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje brodova i jedrilica s posadom, djel. 50.10 i 50.30
- iznajmljivanje video-kaseta, CD-ova i DVD-ova, djel. 77.22
- iznajmljivanje i lizing ostalih predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu, djel. 77.29
- iznajmljivanje opreme za odmor i razonodu koja je sastavni dio objekata za rekreaciju, djel. 93.29

77.22 Iznajmljivanje video-kaseta i kompakt-diskova

Obuhvata:

- iznajmljivanje video-kaseta, ploča, CD-ova, DVD-ova i dr.

77.29 Iznajmljivanje i lizing ostalih predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu

Obuhvata iznajmljivanje:

- svih vrsta predmeta za ličnu upotrebu, za upotrebu u domaćinstvu ili privrednim subjektima (izuzev opreme za rekreaciju i sport):
 - * tekstila, odjevnih predmeta i obuće
 - * namještaja, grnčarije i staklarije, kuhinjskog pribora i pribora za ručavanje, električnih aparata i kućnog posuđa
 - * nakita, muzičkih instrumenata, dekoracija i kostima
 - * knjiga, novina i časopisa
 - * mašina i opreme koju koriste amateri (npr. alat za popravke u domaćinstvu)
 - * cvijeća i biljaka
 - * elektronske opreme u domaćinstvu

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje kola, kamiona, prikolica i vozila za rekreaciju bez vozača, djel. 77.1
- iznajmljivanje opreme za rekreaciju i sport, djel. 77.21
- iznajmljivanje video-kaseta, CD-ova i DVD-ova, djel. 77.22
- iznajmljivanje kancelarijskog namještaja, djel. 77.33
- iznajmljivanje motora i kamp prikolica bez vozača, djel. 77.39
- pranje rublja, radnih uniformi i srodnih artikala u perionicama, djel. 96.01

77.3 Iznajmljivanje i lizing mašina, opreme i materijalnih dobara

77.31 Iznajmljivanje i lizing poljoprivrednih mašina i opreme

Obuhvata:

- iznajmljivanje i lizing mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo bez rukovaoca:
 - * iznajmljivanje proizvoda proizvedenih u grupi 28.30, kao što su poljoprivredni traktori i dr.

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo sa rukovaocem, djel. 01.61 i 02.40

- 77.32 Iznajmljivanje i lizing mašina i opreme za građevinarstvo
- Obuhvata:
- iznajmljivanje i lizing mašina i opreme za građevinarstvo bez rukovaoca, i to:
 - * kranova
 - * skela i radnih platformi, ne uključujući montažu i demontažu
- Ne obuhvata:
- iznajmljivanje mašina ili opreme za građevinarstvo sa rukovaocem, djel. 43
- 77.33 Iznajmljivanje i lizing kancelarijskih mašina i kancelarijske opreme (uključujući kompjutere)
- Obuhvata:
- iznajmljivanje i lizing kancelarijskih mašina i kancelarijske opreme bez rukovaoca:
 - * kompjutera i kompjuterske opreme
 - * mašina za umnožavanje, pisaćih mašina i mašina za obradu teksta
 - * računovodstvenih mašina i opreme (registar kasa, elektronskih kalkulatora itd.)
 - * kancelarijskog namještaja
- 77.34 Iznajmljivanje i lizing opreme za vodeni transport
- Obuhvata:
- iznajmljivanje i lizing opreme za vodeni transport bez rukovaoca:
 - * iznajmljivanje komercijalnih čamaca i brodova
- Ne obuhvata:
- iznajmljivanje plovila za vodeni transport s rukovaocem, djel. 50
 - iznajmljivanje brodova, jedrilica i sportskih čamaca za razonodu, djel. 77.21
- 77.35 Iznajmljivanje i lizing opreme za vazdušni transport
- Obuhvata:
- iznajmljivanje i lizing vazdušnih saobraćajnih sredstava bez posade, i to:
 - * aviona
 - * balona s pogonom na topli vazduh
- Ne obuhvata:
- iznajmljivanje vazdušne saobraćajne opreme s posadom, djel. 51
- 77.39 Iznajmljivanje i lizing ostalih mašina, opreme i materijalnih dobara
- Obuhvata:
- iznajmljivanje i lizing ostalih mašina i opreme bez rukovaoca, koje se obično koriste kao kapitalna dobra:
 - * motora i turbina
 - * alatnih mašina
 - * opreme za rudarstvo i naftna polja
 - * profesionalne radijske, televizijske i komunikacione opreme
 - * opreme za filmsku produkciju
 - * mjerne i kontrolne opreme
 - * ostalih naučnih, komercijalnih i industrijskih mašina
 - iznajmljivanje i lizing opreme za kopneni transport (osim motornih vozila) bez vozača:
 - * motocikala, karavana, kamp-prikolica itd.

- * željezničkih vozila
- iznajmljivanje stambenih i kancelarijskih kontejnera
- iznajmljivanje životinja (npr. stada, trkačkih konja)
- iznajmljivanje ostalih kontejnera
- iznajmljivanje paleta

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje bicikala, djel. 77.21
- iznajmljivanje mašina i opreme za poljoprivredu i šumarstvo, djel. 77.31
- iznajmljivanje mašina i opreme za građevinarstvo, djel. 77.32
- iznajmljivanje kancelarijskih mašina i opreme, uključujući kompjutere, djel. 77.33

77.4

Lizing intelektualne svojine i sličnih proizvoda, izuzev autorskih prava

Obuhvata odobravanje korišćenja proizvoda intelektualne svojine i sličnih proizvoda za koje se vlasniku proizvoda daje naknada ili licencna isplata za korišćenje. Lizing ovih proizvoda može imati različite oblike kao što su korišćenje u drugim procesima ili u proizvodnji drugih proizvoda, vođenje poslova u okviru franšize i sl. Postojeći vlasnici mogu biti stvaraoci tih proizvoda.

77.40

Lizing intelektualne svojine i sličnih proizvoda, izuzev autorskih prava

Obuhvata:

- lizing proizvoda intelektualne svojine (izuzev autorskih djela kao što su knjige ili softveri)
- primanje naknade ili licencne isplate za korišćenje:
- * patenata
- * trgovačkih oznaka (marki)
- * imena marki (brendova)
- * prava za eksploataciju i istraživanje rudnih nalazišta
- * franšiznih ugovora

Ne obuhvata:

- preuzimanje prava i izdavaštva, djel. 58 i 59
- proizvodnju, reprodukciju i distribuciju autorskih prava na proizvode intelektualne svojine (knjige, softveri, filmovi), djel. 58 i 59
- zakup nekretnina, djel. 68.20
- zakup materijalnih dobara, djel. 77.1-77.3

78

Djelatnosti zapošljavanja

Obuhvata sastavljanje ponuda slobodnih radnih mjesta i usmjeravanje, odnosno zapošljavanje kandidata koji su se prijavili za zapošljavanje. Ovdje spada i obezbjeđivanje ponude odgovarajućih radnika poslovnim klijentima za određeni period u cilju privremene zamjene radne snage klijenta.

Obuhvata:

- traženje i zapošljavanje izvršnih rukovodilaca
- aktivnosti agencija za audicije

Ne obuhvata aktivnosti agencija ili posrednika za samostalne umjetnike, djel. 74.90

78.1

Djelatnost agencija za zapošljavanje

78.10

Djelatnost agencija za zapošljavanje

Obuhvata sastavljanje ponuda slobodnih radnih mjesta i usmjeravanje (upućivanje) i zapošljavanje kandidata.

Obuhvata:

- pronalaženje radnika, aktivnosti u vezi sa izborom kandidata za upućivanje poslodavcu i zapošljavanje, uključujući pronalaženje i zapošljavanje izvršnih rukovodilaca
- agencije i biroe za audiciju
- djelatnost agencija za zapošljavanje preko interneta

Ne obuhvata:

- agencije za posredovanje u angažovanju samostalnih pozorišnih, filmskih i drugih umjetnika, djel. 74.90

78.2 Djelatnost agencija za privremeno zapošljavanje

78.20 Djelatnost agencija za privremeno zapošljavanje

Obuhvata obezbjeđivanje radnika klijentima za određeni period, kao dopunu ili privremenu zamenu radne snage klijenta, gdje su zaposleni pojedinci stalno zaposleni u jedinicama za privremeno pružanje usluga. Jedinice koje se svrstavaju u ovu grupu ne vrše direktan nadzor nad svojim zaposlenima koji rade na radnim mjestima na koje ih raspoređuje klijent-poslodavac.

78.3 Ostalo ustupanje ljudskih resursa

78.30 Ostalo ustupanje ljudskih resursa

Obuhvata obezbjeđivanje ljudskih resursa za potrebe klijenata. Jedinice koje se svrstavaju u ovu grupu predstavljaju poslodavce zaposlenih i u vezi su sa isplatom zarada, oporezivanjem, ostalim fiskalnim pitanjima i pitanjima u vezi sa ljudskim resursima, ali nijesu odgovorne za upravljanje i nadzor nad zaposlenima.

Obezbjeđivanje ljudskih resursa obično se obavlja na dugoročnoj osnovi. Ovdje svrstane jedinice obavljaju veliki broj zadataka koji se odnose na upravljanje ljudskim resursima.

Ne obuhvata:

- obezbjeđivanje radne snage zajedno sa nadzorom ili vođenjem poslova
- obezbjeđivanje ljudskih resursa za privremenu zamjenu ili kao dodatni resurs za potrebe klijenata, djel. 78.20

79 Djelatnost putničkih agencija, tur-operatora, usluge rezervacije i prateće aktivnosti

Obuhvata aktivnosti agencija primarno angažovanih na prodaji putovanja, turističkih aranžmana, prevoza i usluga smještaja i aktivnosti organizovanja i spajanja putovanja koja se prodaju preko turističkih agencija ili direktno preko agenata kao što su tur-operatori i druge usluge povezane sa putovanjem, uključujući usluge rezervacije. Usluge turističkih vodiča i promocije turizma takode su uključene.

79.1 Djelatnost putničkih agencija i tur-operatora

Obuhvata aktivnosti agencija primarno angažovanih na prodaji putovanja, turističkih aranžmana, prevoza i usluga smještaja i aktivnosti organizovanja i spajanja putovanja koja se prodaju preko turističkih agencija ili direktno preko agenata kao što su tur-operatori.

79.11 Djelatnost putničkih agencija

Obuhvata:

- agencije primarno angažovane na prodaji putovanja, turističkih aranžmana, prevoza i usluga smještaja na bazi veleprodaje ili maloprodaje pojedinačnim korisnicima ili poslovnim klijentima

79.12 Djelatnost tur-operatora

Obuhvata:

- organizovanje i spajanje putovanja koja su prodana preko turističkih agencija ili direktno preko tur-operatora.

Putovanja mogu uključiti sve navedene usluge ili samo neke od njih:

- * prevoz
- * smještaj
- * hranu
- * posjete muzejima, istorijskim i kulturnim mjestima, pozorištima, muzičkim i sportskim manifestacijama

79.9 Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima

79.90 Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima

Obuhvata:

- usluge rezervacije i ostale usluge povezane s putovanjem:
- * rezervisanje prevoza, smještaja, ishrane, iznajmljivanje vozila, posjećivanje sportskih događaja itd.
- vremenski zakup smještaja
- prodaju ulaznica za kulturne, sportske i zabavne priredbe
- pomoć turistima i posjetiocima:
- * obezbjeđivanje turističkih informacija
- * djelatnost turističkih vodiča
- promovisanje turističke ponude

Ne obuhvata:

- aktivnosti putničkih agencija i tur-operatora, djel.79.11 i 79.12
- organizovanje i vođenje izložbi, kongresa i konferencija, djel. 82.30

80

Zaštitne i istražne djelatnosti

Obuhvata usluge povezane sa zaštitom kao što su: istražne i detektivske usluge; usluge obezbjeđenja i patroliranja; prikupljanje i prenos novca, dokumenata i ostalih vrijednih stvari uz pomoć osoblja i opreme za zaštitu ovih dragocenosti tokom prenosa.

Ovdje spada i obezbjeđenje funkcionisanja elektronskih alarmnih sistema kao što su protivprovalnički i protivpožarni alarmi, uglavnom daljinsko nadgledanje ovih sistema, koje često uključuje i njihovu prodaju, postavljanje i popravljanje.

Ukoliko se prodaja, postavljanje i popravljanje tih sistema obavljaju zasebno, ove se usluge ne svrstavaju u ovu oblast, već u maloprodaju, građevinarstvo i sl.

80.1 Djelatnost privatnog obezbjeđenja

80.10 Djelatnost privatnog obezbjeđenja

Obuhvata jednu ili više sljedećih usluga: zaštitu i patroliranje, prikupljanje i prenos novca, dokumenata i ostalih vrijednih stvari uz pomoć osoblja i opreme za zaštitu ovih dragocenosti tokom prenosa.

Obuhvata usluge:

- korišćenja blindiranih vozila
- obezbjeđivanja tjelesne zaštite
- korišćenja detektora laži
- uzimanja otisaka prstiju
- zaštite

Ne obuhvata:

- obezbjeđivanje javnog reda i opšte bezbjednosti, djel.84.24

80.2 Usluge sistema obezbjeđenja

80.20 Usluge sistema obezbjeđenja

Obuhvata:

- nadgledanje i daljinsko nadgledanje elektronskog zaštitnog alarmnog sistema kao što su protivprovalnički i protivpožarni alarmi, uključujući njihovo postavljanje i održavanje
- postavljanje, održavanje, popravljanje i podešavanje mehaničkih ili elektronskih uređaja na zaključavanje, bezbjednosno zaštitne sefove povezane sa bliskim i daljinskim nadgledanjem .

Jedinice koje izvršavaju ove aktivnosti mogu biti angažovane u prodaji zaštitnih sistema, mehaničkih ili elektronskih uređaja na zaključavanje, bezbjednosnih i zaštitnih sefova.

Ne obuhvata:

- postavljanje sistema obezbjeđenja kao što su protivprovalnički i protivpožarni alarmi, bez kasnijeg nadgledanja, djel. 43.21
- trgovinu na malo zaštitnim sistemima, mehaničkim ili elektronskim uređajima na zaključavanje, bezbjednosnim i zaštitnim sefovima u specijalizovanim radnjama, bez nadgledanja, instaliranja i usluga održavanja, djel. 47.59
- davanje savjeta u vezi sa bezbjednošću, djel. 74.90
- obezbjeđivanje javnog reda i opšte bezbjednosti, djel.84.24
- usluge izrađivanja duplikata ključeva, djel. 95.29

80.3 Istražne djelatnosti

80.30 Istražne djelatnosti

Obuhvata:

- istražne i detektivske usluge
- aktivnosti svih privatnih istražitelja bez obzira na to za koga i šta istražuju

81

Usluge održavanja objekata i okoline

Obuhvata veliki broj usluga koje se pružaju pri održavanju objekata: unutrašnje i spoljašnje čišćenje zgrada, industrijskih mašina, vagona, autobusa, aviona, ulica, cistijerni i tankera.

Ovdje spada i dezinfekcija i uništavanje štetočina u zgradama, željezničkim vagonima i brodovima, uklanjanje boca, snijega i leda sa ulica.

Takođe obuhvata pružanje usluga u vezi sa projektovanjem, uređenjem i održavanjem krajolika (staze za šetnju, potporni zidovi, ograde, vještačka jezera ili ribnjaci) i slične radove.

81.1 Usluge održavanja objekata

81.10 Usluge održavanja objekata

Obuhvata kombinaciju usluga održavanja objekata. Ove usluge podrazumijevaju čišćenje, održavanje, izbacivanje otpadaka, čuvanje i zaštitu, raznošenje pošte, pranje rublja i slične usluge unutar objekta. Ove pomoćne djelatnosti obavlja pomoćno osoblje koje nije uključeno u obavljanje glavne djelatnosti korisnika usluga i koje nije odgovorno za nju.

Ne obuhvata:

- pružanje samo jedne od pomoćnih usluga (npr. samo usluge Unutrašnjeg čišćenja)
- pružanje usluga rukovodećeg i radnog osoblja radi potpunog poslovanja jedinice u vlasništvu korisnika usluge, npr. hotela, restorana, rudnika, bolnice
- obezbjeđivanje funkcionisanja klijentovog kompjuterskog sistema i/ili uređaja za obradu podataka, djel. 62.03
- rad zatvora i kazneno- popravnih domova za naknadu, djel.84.23

81.2

Usluge čišćenja

Obuhvata unutrašnje i spoljašnje čišćenje svih vrsta zgrada, specijalizovano čišćenje objekata ili drugo specijalizovano čišćenje industrijskih mašina, ulica, cistijerni i tankera.

Tu spada i dezinfikovanje zgrada i uništavanje štetočina u zgradama, kao i čišćenje industrijskih mašina, sakupljanje boca sa ulica i čišćenje ulica od snijega i leda.

Ne obuhvata:

- zaštitu od štetočina u poljoprivredi, djel. 01.61
- čišćenje zgrada odmah poslije izgradnje, djel. 43.39
- čišćenje fasada parom i pješčanim mlazom, djel. 43.99
- čišćenje ćilima i prostirki, draperija i zavjesa, djel.96.01

81.21

Usluge redovnog čišćenja zgrada

Obuhvata:

- redovno čišćenje svih tipova objekata kao što su:
 - * kancelarije
 - * kuće ili stambene zgrade
 - * fabrike
 - * radnje
 - * ustanove

Ove aktivnosti se uglavnom odnose na unutrašnje čišćenje, mada mogu uključiti i spoljašnje čišćenje (npr. prozora ili prolaza).

Ne obuhvata:

- specijalizovano čišćenje (npr. prozora, dimnjaka, kamina, staklenika, kotlarnica, velikih peći, kotlova, ventilacionih prolaza i izduvnih uređaja), djel. 81.22

81.22

Usluge ostalog čišćenja zgrada i opreme

Obuhvata:

- spoljašnje čišćenje svih tipova objekata, uključujući kancelarije, fabrike, radnje i druge poslovne objekte i zgrade za stanovanje
- specijalizovano čišćenje zgrada, kao što su pranje prozora i staklenika, čišćenje dimnjaka, kamina, kotlarnica, velikih peći, kotlova, ventilacionih prolaza i izduvnih uređaja
- čišćenje industrijskih mašina
- ostalo čišćenje objekata i industrijske opreme, na drugom mjestu

nepomenuto

Ne obuhvata:

- čišćenje parom, pjeskarenje i slične radove na spoljašnosti zgrade, djel. 43.99

81.29 Usluge ostalog čišćenja

Obuhvata:

- čišćenje i održavanje bazena
- čišćenje vozova, autobusa i aviona
- čišćenje cistijerni i tankera
- dezinfekciju objekata i uništavanje štetočina
- sakupljanje i uklanjanje boca sa ulica
- čišćenje ulica, uklanjanje snijega i leda
- djelatnosti čišćenja na drugom mjestu nepomenute

Ne obuhvata:

- zaštitu od štetočina u poljoprivredi, djel. 01.61
- čišćenje i pranje automobila, djel. 45.20

81.3 Usluge uređenja i održavanja okoline

81.30 Usluge uređenja i održavanja okoline

Obuhvata:

- uređenje i održavanje parkova i vrtova za:
 - * privatne kuće i stambene zgrade
 - * javne zgrade (škole, bolnice, administrativne zgrade, crkve itd.)
 - * gradske zelene površine i groblja
 - * zelenilo uz saobraćajnice (puteve, željezničke pruge i tramvajske šine, plovne kanale, luke)
 - * industrijske i poslovne zgrade
- uređenje i održavanje zelenila i sportskih terena za:
 - * zgrade (krovne bašte, zelenilo na fasadama, kućne bašte itd.)
 - * sportske terene (fudbalski tereni, tereni za golf itd.), terene za igru, travnjake za sunčanje i druge zelene površine za rekreaciju
 - * obale oko vodenih površina (zalivi, naizmjenična vlažna mjesta, vještačka jezera, bazeni, kanali, riječna korita, fabrička otpadna voda)
- sadenje drveća za zaštitu protiv buke, vjetera, erozije i dr.

Ne obuhvata:

- komercijalnu proizvodnju i zasađivanje biljaka, djel. 01 i 02
- rasadnike drveća i šumskog drveća, djel. 01.30 i 02.10
- održavanje zemljišta za poljoprivredno korišćenje u dobrom ekološkom stanju, djel. 01.61
- izgradnju zelenih površina, sektor F
- urbanističko planiranje, djel. 71.11

82

Kancelarijsko-administrativne i druge pomoćne poslovne djelatnosti

Obuhvata pružanje svakodnevnih kancelarijsko-administrativnih usluga, kao i poslovne podrške za druge, uz naknadu. Ova oblast takođe obuhvata kompletne administrativne usluge za poslovanje, na drugom mjestu nepomenute. Jedinice svrstane u ovu oblast ne bave se obezbjeđivanjem osoblja za kompletno poslovanje preduzeća.

82.1

Kancelarijsko-administrativne i pomoćne djelatnosti

Obuhvata svakodnevne kancelarijsko-administrativne usluge kao što su finansijsko planiranje, fakturisanje i čuvanje dokumenata, usluge dostavljanja i logistika za druge, uz naknadu.

Uključuje pružanje poslovne podrške drugima za naknadu, tj. uobičajene poslovne podrške za funkcionisanje poslovne jedinice.

Jedinice svrstane u ovu oblast ne bave se obezbjeđivanjem osoblja za kompletno poslovanje preduzeća. Ove jedinice su klasifikovane u grupe prema vrsti usluga.

82.11 Kombinovane kancelarijsko-administrativne usluge

Obuhvata svakodnevne kancelarijsko-administrativne usluge kao što su primanje pošte, finansijsko planiranje, fakturisanje i čuvanje dokumenata, dostavljanje i logistika za druge, uz naknadu.

Ne obuhvata:

- jedinice specijalizovane za obavljanje samo jedne od gore nabrojanih aktivnosti
- obezbjeđivanje osoblja za poslovanje, djel. 78

82.19 Fotokopiranje, pripremanje dokumenata i druga specijalizovana kancelarijska podrška

Obuhvata kopiranje, pripremanje dokumenata i druge specijalizovane aktivnosti koje predstavljaju podršku kancelarijskom poslovanju:

- pripremanje dokumenata
- korekciju i recenziju dokumenata
- kucanje i obradu teksta
- sekretarske pomoćne usluge
- prepisivanje dokumenata i druge sekretarske usluge
- kucanje i prekucavanje pisama
- obradu pošte (sortiranje, adresiranje, itd.) , izuzev direktnog poštanskog reklamiranja
- fotokopiranje
- kopiranje
- diazokopiranje
- druge usluge kopiranja dokumenata, bez pružanja usluga štampanja (npr. ofset štampa, brza štampa, digitalna štampa i predštampane usluge)

Ne obuhvata:

- štampanje dokumenata (ofset štampa, brza štampa itd.), djel. 18.12
- usluge predštampanja, djel. 18.13
- direktno poštansko reklamiranje, djel. 73.11
- specijalizovane stenografske usluge, djel. 82.99
- stenografske usluge, djel. 82.99

82.2 Djelatnost pozivnih centara

82.20 Djelatnost pozivnih centara

Obuhvata:

- centre za dolazne pozive, gdje na pozive korisnika odgovara operater ili se koristi automatska distribucija poziva, integrisani računsko-telefonski sistemi, interaktivni govorni sistemi ili slične metode za primanje narudžbina, pružanje informacija o proizvodima, odgovaranje na pitanja kupaca ili rješavanje žalbi
- centre za izlazne pozive, gdje se koriste slične metode za prodaju i promociju robe i usluga potencijalnim potrošačima i sprovede

istraživanja ili ispitivanje javnog mnjenja i obavljaju slične aktivnosti za korisnike

- 82.3 Organizovanje sastanaka i sajmova
- 82.30 Organizovanje sastanaka i sajmova
- Obuhvata organizaciju, promociju i/ili vođenje poslova prilikom održavanja sajmova, kongresa, konferencija i sastanaka, bez obzira na to da li su obezbijeđene usluge osoblja za organizovanje događaja i opremanje prostora u kojima se oni održavaju.
- 82.9 Poslovne, pomoćne, uslužne i ostale djelatnosti
- Obuhvata djelatnosti agencija za sakupljanje i naplatu potraživanja, kreditnih odjeljenja i sve druge pomoćne usluge koje se pružaju poslovnim jedinicama, koje nijesu drugdje razvrstane.
- 82.91 Djelatnost agencija za naplatu potraživanja i kreditnih biroa
- Obuhvata:
- naplatu potraživanja i doznačavanje naplaćenih potraživanja, kao što su usluge naplate mjenica i dugovanja
 - pribavljanje obavještenja o kreditnoj sposobnosti i istoriji zaposlenja klijenta i kreditnoj sposobnosti jedinica, kao i davanje tih obavještenja finansijskim ustanovama, trgovcima na malo i ostalima radi procjene kreditne sposobnosti tih osoba i jedinica
- 82.92 Usluge pakovanja
- Obuhvata:
- usluge pakovanja za tuđ račun bez obzira na to da li je uključen i automatski postupak:
 - * flaširanje tečnosti, uključujući piće i hranu
 - * pakovanje čvrstih proizvoda (pakovanje u najlon sa mjehurićima, obmotavanje folijom itd.)
 - * zaštićeno pakovanje za farmaceutske preparate
 - * etiketiranje, markiranje i utiskivanje
 - * pakovanje pošiljki i umotavanje poklona
- Ne obuhvata:
- proizvodnju osvježavajućih pića i proizvodnju mineralne vode, djel. 11.07
 - pakovanje u okviru saobraćajne aktivnosti, djel. 52.29
- 82.99 Ostale uslužne aktivnosti podrške poslovanju
- Obuhvata uslužne aktivnosti kao što su:
- obezbjeđivanje izveštaja i stenografsko zapisivanje, prepisivanje i druge slične usluge
 - simultano prevođenje televizijskog prenosa sastanaka i kongresa
 - usluge pripreme bar koda
 - usluge obilježavanja bar kodom
 - očitavanje brojila za potrošnju vode, električne energije, gasa itd.
 - usluge oduzimanja imovine radi prisilne naplate
 - usluge naplate parkinga
 - aktivnosti samostalnih voditelja aukcija
 - usluge primjene programa lojalnosti kupcima (marketing lojalnosti, posebni popusti itd.)

- uslužne aktivnosti poslovanja, na drugom mjestu nepomenute

Ne obuhvata:

- usluge obezbjeđivanja prepisivanja dokumenata, djel. 82.19- usluge postprodukcijskog uređivanja, djel. 59.12

Obuhvata aktivnosti državne uprave koje obavlja državna administracija. Obuhvata donošenje zakona i sudsko tumačenje zakona i odgovarajućih propisa, kao i realizovanje programa koji su zasnovani na tim zakonima i propisima, zakonodavnu vlast, oporezivanje, odbranu, javni red i bezbjednost i tajnost podataka, imigracione usluge, vanjske poslove i obavljanje poslova državne uprave. Ovaj sektor takođe obuhvata obavezno socijalno osiguranje. Pripadnost ovom sektoru ne određuje se na osnovu samog zakonskog ili institucionalnog statusa, već na osnovu karaktera opisanih aktivnosti.

Djelatnosti koje su klasifikovane na drugom mjestu ne pripadaju ovom sektoru, iako se njima bave državne institucije. Na primjer, upravljanje školskim sistemom (tj. propisi, kontrola, nastavni programi) pripada ovom sektoru, ali ne i podučavanje, koje je svrstano u sektor P. Zatvorske bolnice svrstane su u sektor Q. Pojedine aktivnosti opisane u ovom sektoru mogu vršiti nevladine jedinice.

84

Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje

84.1

Državna uprava, ekonomska i socijalna politika

Obuhvata administraciju uopšte (npr. izvršna i zakonodavna vlast, finansijska administracija i dr. - na svim nivoima) i nadzor u socijalnoj i ekonomskoj oblasti.

84.11 Djelatnost državnih organa

Obuhvata:

- zakonodavnu i izvršnu vlast državnih organa na svim nivoima
- vođenje i nadzor fiskalnih poslova:
 - * rad poreskih organa
 - * naplatu carina i poreza i praćenje primjene poreskih propisa
 - * upravu carina
- izvršenje budžeta i upravljanje javnim fondovima i dugovima:
 - * prikupljanje, naplaćivanje i kontrolisanje trošenja novca
- upravljanje istraživačko-razvojnog politikom i fondovima namijenjenim za te svrhe
- upravljanje privrednim i društvenim razvojem i statističkim poslovima na svim nivoima

Ne obuhvata:

- upravljanje zgradama koje država posjeduje ili uzima u zakup, djel. 68.2 i 68.3
- upravljanje istraživanjima i razvojem usmjerenim na poboljšanje kvaliteta života pojedinaca i fondovima namijenjenim za te svrhe, djel. 84.12
- upravljanje istraživanjima i razvojem usmjerenim na poboljšanje ekonomskih aktivnosti i konkurentnosti, djel. 84.13
- upravljanje istraživanjima i razvojem povezanim sa odbranom i fondovima namijenjenim za te svrhe, djel. 84.22
- rad državnih arhiva, djel. 91.01

84.12

Uređivanje djelatnosti subjekata koji pružaju zdravstvenu zaštitu, usluge u obrazovanju i kulturi i druge društvene usluge, osim obaveznog socijalnog osiguranja

Obuhvata:

- upravljanje državnim programima čiji je cilj poboljšanje kvaliteta života pojedinaca: zdravlje, obrazovanje, kultura, sport, rekreacija, životna sredina, stanovanje i socijalne usluge, upravljanje istraživanjima i razvojem u ovim oblastima i fondovima namijenjenim za te svrhe

- sponzorisanje kulturnih i rekreativnih djelatnosti
- raspodijela donacija umjetnicima
- upravljanje programima za snabdijevanje vodom za piće
- upravljanje programima za prikupljanje i iznošenje otpada
- upravljanje programima za zaštitu životne sredine
- upravljanje stambenim programima

Ne obuhvata:

- prikupljanje, odstranjivanje i reciklažu otpadaka i otpadnih voda, djel. 37, 38 i 39
- obavezno socijalno osiguranje, djel. 84.30
- djelatnost obrazovanja, sektor P
- djelatnost zdravstvene zaštite stanovništva, djel. 86
- djelatnost muzeja i drugih kulturnih ustanova, djel. 91
- djelatnost državnih biblioteka i arhiva, djel. 91.01
- sportske i druge rekreativne djelatnosti, djel. 93

84.13 Uređenje poslovanja i doprinos uspješnijem poslovanju u oblasti ekonomije

Obuhvata:

- državno upravljanje različitim ekonomskim oblastima i njihovo uređenje, uključujući i raspodjelu subvencija: poljoprivreda, korišćenje zemljišta, energetika i rudarstvo, infrastruktura, saobraćaj i veze, ugostiteljstvo i turizam, trgovina na veliko i malo
- upravljanje istraživanjima za unaprijeđenje ekonomske djelatnosti, upravljanje razvojem, kao i fondovima namijenjenim za te svrhe
- upravljanje opštim poslovima u oblasti rada
- primjena mjera regionalnog razvoja, npr. mjere za smanjenje nezaposlenosti

Ne obuhvata:

- djelatnosti istraživanja i razvoja, djel. 72

84.2 Pomoćne aktivnosti za funkcionisanje države

Ova grana obuhvata vanjske poslove, poslove odbrane, očuvanje javnog reda i bezbjednosti i tajnosti podataka.

84.21 Spoljni poslovi

Obuhvata:

- spoljne poslove, aktivnosti diplomatskih i konzularnih predstavništava u inostranstvu ili pri međunarodnim organizacijama
- rukovođenje službama za kulturu i informisanje namijenjenim za širenje informacija i kulture izvan državnih granica
- pružanje pomoći stranim zemljama bez obzira na to da li se pomoć upućuje preko međunarodnih organizacija
- izvršavanje odbrablenih poslova u skladu sa međunarodnim ugovorom
- upravljanje spoljnom trgovinom, međunarodnom finansijskom i tehničkom pomoći

Ne obuhvata:

- međunarodnu zaštitu lica izbjeglih sa područja zahvaćenih katastrofom ili konfliktnim situacijama, djel. 88.99

84.22 Poslovi odbrane

Obuhvata:

- izvršavanje utvrđene politike odbrane, planiranje sistema odbrane i

- koordiniranje postupka odbrane i odbrambenih aktivnosti
- međunarodnu odbrambenu saradnju i vojnu diplomatiju
 - vojnu, radnu i materijalnu obavezu
 - upravljanje ljudskim i materijalnim resursima za potrebe odbrane
 - bezbjednost u oblasti odbrane
 - istraživanje, razvoj i standardizacija u oblasti odbrane
 - služba u vojsci
 - primarnu zdravstvenu zaštitu profesionalnih vojnih lica

Ne obuhvata:

- aktivnosti istraživanja i razvoja, djel. 72
- obezbjeđenje hitnog snabdjevanja u zemlji u slučaju mirnodopskih nesreća, djel. 84.24

84.23 Sudske i pravosudne djelatnosti

Obuhvata:

- upravljanje sudovima i rad sudova za parnične i krivične postupke, vojnog sudstva i sudskog sistema, uključujući pravnog predstavnika i savjetnika kada je plaćen od strane države
- izricanje presude i tumačenje zakona
- arbitražu u građanskim sporovima
- upravljanje zatvorima i kazeno-popravnim domovima, uključujući i rehabilitacione usluge, bez obzira na to da li ove usluge pružaju državne ili privatne ustanove za naknadu

Ne obuhvata:

- savjetovanje i zastupanje u građanskim, krivičnim i ostalim sporovima, djel. 69.10
- aktivnosti zatvorskih škola, djel. 85
- aktivnosti zatvorskih bolnica, djel. 86.10

84.24 Obezbjedivanje javnog reda, bezbjednosti i tajnosti podataka

Obuhvata:

- upravljanje redovnim i rezervnim policijskim snagama i njihov rad, zatim rad lučkih, graničnih i obalskih straža i drugih specijalnih policijskih snaga, uključujući regulisanje saobraćaja i registraciju stranaca, kao i vođenje evidencije o uhapšenima
- obezbjeđivanje hitne nabavke u zemlji u slučaju mirnodopskih nesreća
- evidenciju, diseminaciju, korišćenje i obradu tajnih podataka
- razmjenu, zaštitu, čuvanje i uništavanje tajnih podataka

Ne obuhvata:

- aktivnosti policijskih laboratorija, djel. 71.20
- poslove odbrane, djel. 84.22
- poslovnu tajnu

84.25 Djelatnost vatrogasnih jedinica

Obuhvata:

- gašenje požara i zaštitu od požara
- upravljanje redovnim i pomoćnim vatrogasnim brigadama za zaštitu od požara i njihov rad, gašenje požara, spasavanje ljudi i životinja, pružanje pomoći u civilnim nesrećama, prilikom poplava, u saobraćajnim nesrećama itd.

Neobuhvata:

- šumsku protivpožarnu službu, ako ona djelatnost ne obavlja

samostalno, djel. 02.40

- gašenje požara na naftnim i gasnim poljima, djel. 09.10
- zaštitu od požara i gašenje požara na aerodromima ako se ne obavlja kao samostalna djelatnost, djel. 52.23

84.3 Obavezno socijalno osiguranje

84.30 Obavezno socijalno osiguranje

Obuhvata:

- finansiranje obaveznih programa socijalne zaštite i upravljanje njima:
- * zdravstveno osiguranje, osiguranje od povreda na radu i osiguranje nezaposlenih
- * penzijsko osiguranje
- * programi koji ublažavaju gubitak prihoda tokom porodijskog odsustva, prijevremene nesposobnosti za rad, usljed smrti supružnika itd.

Ne obuhvata:

- dobrovoljno socijalno osiguranje, djel. 65.30
- usluge socijalne pomoći i socijalnog rada (bez smještaja), djel. 88.10 i 88.99

Obuhvata obrazovanje na svim nivoima i za sve profesije. Podučavanje se može izvoditi usmeno ili pismeno i može biti realizovano posredstvom radija, televizije, interneta ili dopisnim putem.

Obuhvata obrazovanje koje pružaju različite institucije u okviru redovnog školskog sistema, na različitim nivoima, kao i obrazovanje odraslih, programe opismenjavanja itd. Takođe obuhvata vojne škole i akademije, zatvorske škole itd. U ovaj sektor spadaju državno i privatno obrazovanje.

Na svakom nivou, u početnim fazama obrazovanja uključeno je i specijalno obrazovanje za telesno i mentalno hendikepirane učenike.

Kategorizacija izvršena u ovom sektoru zasniva se na nivoima obrazovanja koji su definisani u Međunarodnoj standardnoj klasifikaciji obrazovanja (ISCED-1997), nivo 0-6. Ovaj sektor obuhvata i podučavanje u okviru sportskih i rekreativnih aktivnosti (kao što su tenis i golf), kao i pomoćne aktivnosti u obrazovanju.

85

Obrazovanje

85.1 Predškolsko obrazovanje

85.10 Predškolsko obrazovanje

Obuhvata:

- predškolsko obrazovanje koje prethodi osnovnom obrazovanju

Predškolsko obrazovanje definisano je kao početna etapa organizovanog podučavanja tokom koje se djeca privikavaju na školsku sredinu, odnosno u ovoj etapi obrazovanja omogućava se djeci da premoste razlike između porodičnog i školskog okruženja.

Ne obuhvata:

- dnevno čuvanje djece i brigu o njima, djel. 88.91

85.2 Osnovno obrazovanje

85.20 Osnovno obrazovanje

Obuhvata osnovno obrazovanje: nastavni programi kojima se učenicima omogućava da steknu prva znanja u čitanju, pisanju, matematici i elementarnom razumijevanju ostalih predmeta kao što su npr. istorija, geografija, umjetnost i muzika. Ovakvo obrazovanje obično je namijenjeno djeci, mada obuhvata i programe opismenjavanja (unutar ili izvan školskog sistema) koji su slični programima osnovnog obrazovanja a namijenjeni su onima koji su prerasli upis u osnovnu školu.

Ne obuhvata:

- obrazovanje odraslih definisano u djel. 85.5
- dnevno čuvanje djece i brigu o njima, uključujući dnevnu brigu o učenicima u tzv. dnevnom boravku, djel. 88.91

85.3 Srednje obrazovanje

Obuhvata obezbjeđivanje opšteg i stručnog srednjeg obrazovanja.

Ne obuhvata:

- obrazovanje odraslih definisano u djel. 85.5

85.31 Srednje opšte obrazovanje

Ovom nastavom obezbjeđuje se vrsta obrazovanja koje stvara osnovu za permanentno obrazovanje i razvoj ličnosti i osposobljava za više obrazovne programe. Jedinice koje se svrstavaju u ovu grupu obezbjeđuju programe koji su predmetno orijentisani i koje predaju predmetni nastavnici.

Specijalizacija po pojedinim predmetnim oblastima na ovom nivou često ima uticaj na obrazovanje onih koji pohađaju opšti obrazovni program.

Takvi programi pripremaju učenike za tehničko i stručno obrazovanje ili za prelaz na visoko obrazovanje.

Obuhvata:

- srednje obrazovanje koje, po pravilu, omogućava pristup visokom obrazovanju

85.32 Srednje stručno i tehničko obrazovanje

Ovom nastavom obezbeđuje se vrsta obrazovanja u kom su naglašeni specijalizovani predmeti. Ona omogućava sticanje teoretskih osnova i savladavanje praktičnih vještina povezanih sa postojećim ili budućim zanimanjem, kao i pripremanje za zapošljavanje radi obavljanja opštih i veoma specifičnih poslova.

Obuhvata:

- tehničko i stručno obrazovanje koje ne spada u visoko obrazovanje definisano u djel. 85.4
- upravljanje redovnim i pomoćnim vatrogasnim brigadama za zaštitu od požara i njihov rad, gašenje požara, spasavanje ljudi i životinja, pružanje pomoći u nesrećama, prilikom poplava, u saobraćajnim nesrećama itd.
- obuku za turističkog vodiča
- obuku za kuvara, ugostitelja, vlasnika restorana i sl.
- obuku za kozmetičara i frizera
- obuku za popravku kompjutera
- obuku za profesionalne vozače (npr. za vozače kamiona, autobusa i drugih vozila)

Ne obuhvata:

- više i visoko obrazovanje, djel. 85.4
- obučavanje za rad po sistemu "uradi sam", radi rekreacije, hobija i u svrhe samousavršavanja, djel. 85.52
- škole za vozače koje nijesu namijenjene za profesionalne vozače, djel. 85.53
- obučavanje za rad kao dio socijalnog rada bez smještaja, djel. 88.10 i 88.99

85.4

Visoko obrazovanje

Ova nastava obuhvata obrazovne programe nakon srednje škole koji ne pripadaju tercijarnom obrazovanju, kao i akademske kurseve na bazi kojih se dobijaju diplome dodiplomskog i postdiplomskog nivoa. Za upis na ovaj nivo obrazovanja potrebna je diploma završene četvorogodišnje srednje škole.

Ne obuhvata:

- stručno obrazovanje odraslih, djel. 85.5

- 85.41 Obrazovanje poslije srednjeg koje nije visoko
- Obuhvata nastavak srednjeg obrazovanja koje ne može biti smatrano za visoko obrazovanje. Na primjer, naknadno srednje obrazovanje kod pripreme za visoko obrazovanje ili specijalizacija pri stručnim školama.
- 85.42 Visoko obrazovanje
- Obuhvata:
- prvi, drugi i treći stepen visokog obrazovanja
 - škole za izvođačke umjetnosti koje pružaju visoko obrazovanje
- 85.5 Ostalo obrazovanje
- Obuhvata opšte i stručno obrazovanje i obučavanje za obavljanje bilo kog zanimanja, za bavljenje bilo kojim hobbijem ili u svrhe samousavršavanja. Obuka se može odvijati u kampovima i školama koje omogućavaju obučavanje u sportskim aktivnostima, stranim jezicima, umjetnosti, glumi, muzici ili obezbjeđivanje druge specijalizovane obuke, i to kako grupama tako i pojedincima.
- Ne obuhvata:
- predškolsko, osnovno, srednje i visoko obrazovanje, djel. 85.1-85.4
- 85.51 Sportsko i rekreativno obrazovanje
- Obuhvata obučavanje u sportskim aktivnostima koje je namijenjeno grupama ili pojedincima a koje se obavlja u kampovima ili školama. Sportski kampovi sa obezbjeđenom nastavom i prenoćištem i dnevni kampovi ovdje su takođe obuhvaćeni.
- Obuka se može odvijati u različitim objektima, kao što su sale za trening čiji su vlasnici klijenti, zatim u obrazovnim ustanovama i drugdje. Obuka svrstana u ovu grupu formalno je organizovana.
- Obuhvata:
- sportsku nastavu (košarka, fudbal, odbojka, tenis itd.)
 - sportsku nastavu u kampovima
 - gimnastičku obuku
 - obuku u jahanju (akademije ili škole jahanja)
 - obuku u plivanju
 - aktivnosti profesionalnih sportskih instruktora, učitelja i trenera
 - obuku u borilačkim vještinama
 - obuku u igranju karata (bridž)
 - časove joge
- Ne obuhvata:
- sportske gimnazije i visoke sportske škole, djel. 85.3 i 85.4
 - umjetničko obrazovanje, djel. 85.52
- 85.52 Umjetničko obrazovanje
- Obuhvata obučavanje za bavljenje umjetničkim, glumačkim i muzičkim aktivnostima. Ustanove koje pružaju ovu vrstu obuke mogu se nazivati školama, studijama, klasama itd. Iako one obezbjeđuju formalno organizovanu nastavu (uglavnom za potrebe bavljenja hobbijem, u svrhe rekreiranja i samousavršavanja), nakon takve obuke ne dobija se profesionalna diploma niti diploma nekog akademskog ili drugog zvanja.
- Obuhvata:

- obuku u sviranju klavira i drugu muzičku obuku
- obuku u slikanju
- plesnu obuku u plesnim studijima
- obuku u glumi (osim akademija)
- škole lijepih umjetnosti (osim akademija)
- škole izvođačkih umjetnosti (osim akademija)
- škole fotografije (osim komercijalnih)

Ne obuhvata:

- nastavu stranih jezika, djel. 85.59

85.53 Djelatnost škola za vozače

Obuhvata:

- škole letjenja, jedrenja i upravljanja brodovima, za sticanje dozvola čije izdavanje nema karakter komercijalnih potvrda i dozvola

Ne obuhvata:

- škole za profesionalne vozače, djel. 85.32

85.59 Ostalo obrazovanje

Obuhvata:

- obrazovanje koje nije definisano prema stepenima obrazovanja
- akademsko tutorstvo
- centre za učenje koji nude popravne kurseve
- pripremne časove za polaganje ispita
- učenje jezika i časove konverzacije
- obuku za rad na računaru
- vjersku nastavu
- obuku za spasioce na bazenima i plažama
- obuku za preživljavanje u prirodnom okruženju
- obuku za javne nastupe
- obuku u brzom čitanju

Ne obuhvata:

- programe opismenjavanja za odrasle, djel. 85.20
- opšte srednje obrazovanje, djel. 85.31
- tehničko i stručno srednje obrazovanje, djel. 85.32
- visoko obrazovanje, djel. 85.4

85.6 Pomoćne obrazovne djelatnosti

85.60 Pomoćne obrazovne djelatnosti

Obuhvata:

- nenastavne aktivnosti koje daju podršku obrazovnim procesima ili sistemima:
 - * obrazovni konsalting
 - * savjetodavne aktivnosti za usmjeravanje u obrazovanju
 - * aktivnosti testiranja i ocjenjivanja testova
 - * organizovanje programa studentske razmjene

Ne obuhvata:

- istraživanje i razvoj u društvenim naukama i naukama iz oblasti

Obuhvata aktivnosti iz oblasti zdravstvenog i socijalnog rada, počevši od zdravstvene zaštite koju obezbjeđuje stručno medicinsko osoblje u bolnicama i zdravstvenim ustanovama, do brige i zdravstvene njege u ustanovama za trajni smještaj (rezidencijalnim ustanovama) i aktivnosti socijalnog rada bez učešća zdravstvenih radnika.

86

Zdravstvene djelatnosti

Obuhvata aktivnosti u okviru bolnica za kratkotrajno ili dugotrajno liječenje, opšte ili specijalističke medicine, hirurgije, psihijatrije i bolnice za zlostavljane osobe, sanatorijuma (preventorijuma), domova za stara lica sa medicinskom njegom, bolnica za liječenje mentalno oboljelih, rehabilitacionih centara, leprozarijuma i drugih ustanova koje imaju smještajne kapacitete i koje su angažovane na obezbjeđivanju dijagnostičkog i medicinskog tretmana. Takođe obuhvata zdravstvenu zaštitu i liječenje u okviru opšte i specijalističke medicine, od strane ljekara opšte prakse, ljekara specijalista i hirurga.

Obuhvata opštu, specijalističku i ortodontsku zubarsku praksu i aktivnosti. Pored toga, ova oblast obuhvata zdravstvenu zaštitu koju ne obavlja zdravstvena služba već paramedicinsko osoblje kome je zakonski priznata mogućnost liječenja pacijenata.

86.1

Djelatnost bolnica

86.10

Djelatnost bolnica

Obuhvata:

- dijagnostičke aktivnosti, kratkotrajno ili dugotrajno liječenje u bolnicama (kao što su opšte bolnice, specijalne bolnice, klinike, instituti, kliničko-bolnički centri, klinički centri, bolnice neprofitnih organizacija, univerzitetske bolnice, vojne bolnice i zatvorske bolnice) i specijalizovane bolnice (npr. zavodi za mentalno zdravlje, bolnice za zlostavljane, za liječenje zaraznih bolesti, ginekološki i specijalizovani sanatorijumi).

Aktivnosti su pretežno usmjerene na hospitalizovane bolesnike i uključuju:

- * usluge medicinskog i pomoćnog medicinskog osoblja
- * usluge laboratorija i tehničke usluge, uključujući radiološke i anesteziološke usluge
- * usluge službe hitne pomoći
- * obavljanje operacionih zahvata, usluge bolničkih apoteka, usluge ishrane i druge bolničke usluge
- * usluge centara za planiranje porodice u kojima se obezbeđuje medicinski tretman kao što je sterilizacija ili prekid trudnoće, sa smještajem

Ne obuhvata:

- laboratorijsko ispitivanje i kontrolisanje svih vrsta materijala i proizvoda, izuzev medicinskog, djel. 71.20
- veterinarske aktivnosti, djel. 75.00
- zdravstveno zbrinjavanje vojnog osoblja na terenu, djel. 84.22
- stomatološke aktivnosti opšte i specijalizovane prirode, na primjer: stomatologija, endodontska i dječija stomatologija; oralna patologija i ortodontske aktivnosti, djel. 86.23
- privatne konsultantske usluge hospitalizovanim bolesnicima, djel. 86.2
- djelatnost medicinskih laboratorija, djel. 86.90

- prevoz sanitetskim vozilima, djel. 86.90

86.2

Medicinska i stomatološka praksa

Obuhvata zdravstveno savjetovanje i liječenje od strane ljekara opšte prakse i ljekara specijalista, uključujući hirurge, stomatologe itd.

Ove aktivnosti se mogu obavljati u privatnoj praksi, kao grupna terapija, u vanbolničkim ambulantama za spoljne pacijente i u posebnim jedinicama zdravstvene zaštite kao što su one u okviru domova zdravlja, firmi, škola, domova za stare, radničkih i društvenih organizacija. Aktivnosti ove vrste mogu se obavljati i u stanovima pacijenata. Uključuje i usluge privatnih konsultacija koje se pružaju hospitalizovanim pacijentima.

86.21 Opšta medicinska praksa

Obuhvata:

- medicinsko savjetovanje i liječenje u oblasti opšte medicine koje obavljaju ljekari opšte prakse
- zaštitu na polju opšte medicine koje obavljaju ljekari opšte prakse

Ne obuhvata:

- djelatnost bolnica, djel. 86.10
- paramedicinske djelatnosti koje obavljaju babice, medicinske sestre i fizioterapeuti, djel. 86.90

86.22 Specijalistička medicinska praksa

Obuhvata:

- medicinske konsultacije i liječenje u oblasti specijalizovane medicine od strane ljekara specijalista i hirurga
- usluge centara za planiranje porodice koji pružaju medicinski tretman kao što su sterilizacija ili prekid trudnoće, bez smještaja

Ne obuhvata:

- djelatnosti bolnica, djel. 86.10
- djelatnosti babica, fizioterapeuta i drugog paramedicinskog osoblja, djel. 86.90

86.23 Stomatološka praksa

Obuhvata:

- stomatološku aktivnost opšte i specijalističke prakse, npr. stomatologija, endodontska i dječija stomatologija
- oralnu patologiju
- ortodontske aktivnosti
- oralnu hirurgiju

Ne obuhvata:

- izradu vještačkih zuba, proteza i protetičkog pribora u zubarskim laboratorijama, djel. 32.50
- djelatnost bolnica, djel. 86.10
- aktivnosti paramedicinskog stomatološkog osoblja kao što su stomatološki higijeničari, djel. 86.90

86.9

Ostala zdravstvena zaštita

86.90 Ostala zdravstvena zaštita

Obuhvata:

- zdravstvenu zaštitu koju ne obavljaju ljekari ili stomatolozi u

bolnicama:

- * aktivnosti medicinskih sestara, babica, fizioterapeuta i drugog paramedicinskog osoblja u oblasti optometrije, hidroterapije, terapijske masaže, radne terapije, otklanjanja govornih mana (logopedске vježbe), kiropodije, homeopatije, pedijatrije, kiropraktike, akupunktura itd.

Ove aktivnosti se obavljaju u zdravstvenim klinikama kao što su one u okviru firmi, škola, domova za stare, radničkim i društvenim organizacijama, kao i u privatnim ordinacijama (osim bolnica), stanu pacijenta ili na drugom mjestu.

- rad stomatološkog paramedicinskog osoblja, kao što su zubni terapeuti, školske zubarske sestre, zubni higijeničari koji mogu raditi bez stalnog prisustva ali pod periodičnim nadzorom stomatologa
- aktivnosti medicinskih laboratorija kao što su:
- * rendgen laboratorije i druge laboratorije sa dijagnostikom na bazi snimaka
- * laboratorije za analizu krvi
- aktivnosti banaka krvi, sperme i organa za transplantaciju itd.
- sanitetski prevoz pacijenata, hitna pomoć, uključujući prevoz vazduhoplovima; ove usluge se često obezbjeđuju tokom urgentnih medicinskih intervencija

Ne obuhvata:

- izradu vještačkih zuba, proteza i protetičkog pribora od strane zubnih laboratorija, djel. 32.50
- prevoz pacijenata, bez opreme za spasavanje života i bez medicinskog osoblja, djel. 49-51
- nemedicinsko laboratorijsko ispitivanje, djel. 71.20
- ispitivanje ispravnosti hrane, djel. 71.20
- djelatnosti bolnica, djel. 86.10
- zdravstvenu i stomatološku praksu, djel. 86.2
- domove za stara lica sa medicinskom njegom, djel. 87.10

87

Socijalna zaštita sa smještajem

Obuhvata njegu sa smještajem kombinovanu sa drugom vrstom njege, njegu sa nadzorom ili druge tipove njege, po zahtjevu osoba koje su smještene u takvim ustanovama. Njega obezbjeđena u njima predstavlja kombinaciju zdravstvene i socijalne zaštite.

87.1

Djelatnosti smještajnih ustanova s medicinskom njegom

87.10

Djelatnosti smještajnih ustanova s medicinskom njegom

Obuhvata:

- domove za stara lica s njegom
- domove za oporavak s medicinskom njegom

Ne obuhvata:

- usluge profesionalne zdravstvene njege u kući, djel. 86
- domove za starije bez medicinske njege ili sa minimalnom medicinskom njegom, djel. 87.30
- aktivnosti socijalnog rada sa smještajem, kao što su sirotišta, dječija odmarališta i domovi i privremena skloništa za beskućnike, djel. 87.90

87.2

Socijalno staranje u smještajnim ustanovama za lica s teškoćama

u razvoju, duševno oboljele osobe i osobe s bolestima zavisnosti

87.20 Socijalno staranje u smještajnim ustanovama za lica s teškoćama u razvoju, duševno oboljele osobe i osobe s bolestima zavisnosti

Obuhvata obezbjeđivanje smještaja i njege (bez licence za bolničku njegu) mentalno oboljelim licima i licima sa bolestima zavisnosti. Ustanove pružaju smještaj, hranu, nadzor, zaštitu, konsultovanje i neke oblike zdravstvene njege.

Obuhvata:

- djelatnost ustanova sa smještajem:
- * ustanove za tretman zavisnika od alkohola i droge
- * domove za psihijatrijski oporavak
- * domove za smještaj lica sa emocionalnim problemima
- * ustanove za lica s teškoćama u mentalnom razvoju
- * dnevne bolnice za mentalno zdravlje

Ne obuhvata:

- bolnice za mentalno zdravlje, djel. 86.10
- socijalni rad sa obezbjeđenim smještajem i privremena skloništa za beskućnike, djel. 87.90

87.3 Rad ustanova za stara lica i lica s posebnim potrebama

87.30 Rad ustanova za stara lica i lica s posebnim potrebama

Obuhvata smještaj i usluge njege za stara lica i lica sa posebnim potrebama koja nijesu u stanju da se staraju sama o sebi ili ne žele da žive samostalno. Njega uključuje smještaj, hranu, nadzor i pomoć u svakodnevnom životu, kao što je usluga održavanja domaćinstva. U nekim slučajevima ove jedinice obezbjeđuju kvalifikovanu medicinsku njegu za one koji se nalaze u izdvojenim prostorijama u okviru ustanove.

Obuhvata:

- pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba
- trajnu njegu penzionerima
- domove za stara lica sa minimalnom medicinskom njegom
- domove za smještaj starih i onemoćalih lica bez bolničke njege

Ne obuhvata:

- domove za stara lica sa medicinskom njegom, djel. 87.10
- socijalni rad sa smještajem gdje medicinska njega ili obrazovanje nijesu od primarnog značaja, djel. 87.90

87.9 Ostali oblici socijalne zaštite sa smještajem

87.90 Ostali oblici socijalne zaštite sa smještajem

Obuhvata usluge smještaja i njege za lica (osim za stara lica i lica sa posebnim potrebama) koja ne mogu da se staraju sama o sebi ili ne žele da žive samostalno.

Obuhvata:

- cjelodnevno pružanje socijalne pomoći djeci i specijalnim kategorijama ljudi sa izvjesnim ograničenjima u sposobnosti za brigu o sebi, ali gdje medicinska njega ili obrazovanje nijesu bitni elementi:
- * sirotišta
- * dječiji domovi i prihvatilišta

- * vaspitno-popravni domovi za omladinu
- * privremena prihvatilišta za beskućnike
- * ustanove za brigu o samohranim majkama i njihovoj djeci
- * grupe domova za resocijalizaciju lica sa društvenim i ličnim problemima
- * domovi za resocijalizaciju prestupnika i počiniocce krivičnih djela
- * popravni domovi za maloljetnike

Aktivnosti mogu obavljati državne ustanove i privatne organizacije.

Ne obuhvata:

- finansiranje i upravljanje programima obaveznog socijalnog osiguranja, djel. 84.30
- smještajne ustanove sa medicinskom njegom, djel. 87.10
- domove za stara lica i lica sa posebnim potrebama, djel.87.30-aktivnosti u vezi sa usvajanjem, djel. 88.99
- aktivnosti kratkoročnih prihvatilišta za žrtve prirodnih i drugih katastrofa, djel. 88.99

88

Socijalna zaštita bez smještaja

Obuhvata različite usluge socijalne pomoći korisnicima. Aktivnosti u ovoj oblasti ne obuhvataju usluge smještaja, izuzev na privremenoj osnovi.

88.1

Socijalna zaštita bez smještaja za stara lica i lica sa posebnim potrebama

88.10

Socijalna zaštita bez smještaja za stara lica i lica sa posebnim potrebama

Obuhvata:

- socijalne, savjetodavne, zdravstvene i slične usluge starim licima i licima sa posebnim potrebama koje se pružaju u njihovim domovima ili drugdje, od strane države ili privatnih organizacija i domaćih ili lokalnih organizacija za samopomoć i specijalista koji pružaju savjetodavne usluge:
 - * obilazak starih lica i lica sa posebnim potrebama
 - * dnevnu njegu za stara lica ili lica sa posebnim potrebama
 - * stručnu rehabilitaciju i osposobljavanje lica sa posebnim potrebama i ograničenjem u mogućnosti obrazovanju

Ne obuhvata:

- finansiranje i upravljanje fondovima obaveznog socijalnog osiguranja, djel. 84.30
- aktivnosti slične opisanim u ovoj grupi, ali sa smještajem, djel. 87.30
- dnevnu njegu za djecu sa posebnim potrebama, djel. 88.91

88.9

Ostala socijalna zaštita bez smještaja

88.91

Djelatnost dnevne brige o djeci

Obuhvata:

- dnevni boravak učenika, uključujući i cjelodnevno njegovanje i boravak djece sa posebnim potrebama

88.99

Ostala socijalna zaštita bez smještaja, na drugom mjestu nepomenuta

Obuhvata:

- socijalne, savjetodavne, zdravstvene usluge, usluge izbjeglicama, usluge upućivanja na medicinske pretrage i slične usluge koje se pružaju licima u njihovim domovima ili drugdje, od strane državnih ili privatnih organizacija za pomoć u slučaju nesreće i domaćih ili lokalnih organizacija za samopomoć, kao i specijalista koji pružaju savjetodavne usluge:
- * aktivnosti socijalnog usmjeravanja djece i omladine
- * usvajanje, aktivnosti za spriječavanje nasilja nad djecom i ostalim licima
- * konsultovanje u vezi s vođenjem porodičnog budžeta, bračno i porodično savjetovanje, savjeti u vezi s kreditom i dugovanjem
- * aktivnosti u užoj i široj zajednici (mjesnoj zajednici, naselju i sl.)
- * pomoć žrtvama nesreće, izbjeglicama, emigrantima i dr., uključujući privremena ili trajna skloništa za njih
- * profesionalna rehabilitacija i stručno osposobljavanje nezaposlenih lica uz ograničenja u obrazovanju
- * utvrđivanje ispunjenosti kriterijuma za primanje socijalne pomoći, dodataka za stanarinu ili ishranu
- * dnevne ustanove za beskućnike i ostale socijalno ugrožene grupe
- * dobrotvorne aktivnosti (npr. prikupljanje sredstava) i ostale aktivnosti podrške socijalnog rada

Ne obuhvata:

- finansiranje i upravljanje fondovima obaveznog socijalnog osiguranja, djel. 84.30
- aktivnosti slične opisanim u ovoj grupi, ali sa smještajem, djel. 87.90

Obuhvata djelatnosti kojima se zadovoljavaju različite kulturne, zabavne ili rekreativne potrebe i interesovanja, uključujući izvođenje priredbi, rad muzeja, održavanje igara na sreću, sportske i rekreativne aktivnosti.

90

Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti

Obuhvata usluge kojima se obezbjeđuje zabava i zadovoljavaju kulturne potrebe korisnika u za to namijenjenim objektima. Obuhvaćene su proizvodnja, promocija i izvođenje predstava, održavanje događaja i priređivanje izložbi namijenjenih publici; obezbjeđivanje umjetničkih, kreativnih i tehničkih mogućnosti za stvaranje umjetničkih djela i izvođenje predstava.

Ne obuhvata:

- rad muzeja svih vrsta, botaničkih i zooloških vrtova, održavanje historijskih mjesta, aktivnosti nacionalnih parkova i prirodnih rezervata, djel. 91
- kockanje i kladenje, djel. 92
- sportske, zabavne i rekreativne aktivnosti, djel. 93

Neke jedinice koje obezbjeđuju kulturne, zabavne i rekreativne sadržaje i usluge razvrstane su u druge grane i grupe kao što su:

- proizvodnja i distribucija filmova i video-filmova, djel. 59.11-59.13
- prikazivanje filmova, djel. 59.14
- emitovanje radijskih i televizijskih programa, djel. 60.1 i 60.2

90.0

Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti

Obuhvata aktivnosti u oblasti kreativnih i izvođačkih umjetnosti i srodne aktivnosti.

90.01 Izvođačka umjetnost

Obuhvata:

- postavljanje pozorišnih i plesnih predstava, pripremu izvođenja koncerata i opera, kao i druge vrste scenskog izvođenja:
- * aktivnosti pozorišnih trupa, družina, orkestrara ili muzičkih grupa i cirkusa
- * aktivnosti samostalnih umjetnika kao što su glumci, plesači, muzičari i voditelji

Ne obuhvata:

- aktivnosti pozorišnih i umjetničkih agenata koji zastupaju umjetnike ili agencije, djel. 74.90
- audicije, djel. 78.10

90.02 Pomoćne djelatnosti u okviru izvođačke umjetnosti

Obuhvata:

- pomoćne aktivnosti u okviru izvođačke umjetnosti, pozorišnih plesnih predstava, koncerata i operских predstava i drugih vrsta scenskog izvođenja:
- aktivnosti režisera, producenata, scenografa i scenskih radnika, majstora svijetla
- aktivnosti producenata ili organizatora umjetničkih događaja, sa ili bez scenske opreme

Ne obuhvata:

- aktivnosti pozorišnih i umjetničkih agenata koji zastupaju umjetnike ili agencije, djel. 74.90
- audicije, djel. 78.10

90.03 Umjetničko stvaralaštvo

Obuhvata:

- aktivnosti slobodnih umjetnika kao što su vajari, slikari, crtači crtanih filmova, karikaturisti, graveri, bakroresci, lito-grafi i dr.
- aktivnosti pisaca, u svim oblastima, uključujući beletristiku, tehničke tekstove itd.
- aktivnosti slobodnih novinara
- restauraciju umjetničkih djela kao što su slike

Ne obuhvata:

- izradu statua, osim umjetničkih djela, djel. 23.70
- restauraciju orgulja i drugih istorijskih muzičkih instrumenata, djel. 33.19
- proizvodnju filmova i video-filmova, djel. 59.11 i 59.12
- restauraciju namještaja (izuzimajući obnavljanje koje se obavlja u muzejima), djel. 95.24

90.04 Rad umjetničkih ustanova

Obuhvata:

- djelatnost koncertnih i pozorišnih dvorana i drugih umjetničkih ustanova

Ne obuhvata:

- prikazivanje filmova u bioskopima, djel. 59.14
- aktivnosti agencija za prodaju i rezervaciju karata, djel. 79.90
- rad muzeja svih vrsta, djel. 91.02

91

Djelatnost biblioteka, arhiva, muzeja i ostale kulturne djelatnosti

Obuhvata djelatnost biblioteka i arhiva, muzeja, botaničkih i zooloških vrtova; upravljanje istorijskim mjestima, prirodnim rezervatima i nacionalnim parkovima.

Takođe obuhvata i aktivnosti u vezi sa očuvanjem i izlaganjem predmeta, istorijskih spomenika i prirodnih znamenitosti koje su od kulturno-istorijskog i obrazovnog značaja (npr. spomenici i mjesta koja spadaju u svjetsku kulturnu baštinu).

Ne obuhvata:

- sportske, zabavne i rekreativne aktivnosti kao što su aktivnosti plaža i rekreativnih parkova, djel. 93

91.0

Rad biblioteka, arhiva, muzeja i ostale kulturne djelatnosti

91.01 Djelatnosti biblioteka i arhiva

Obuhvata:

- dokumentacione i informacione aktivnosti biblioteka svih vrsta, čitaonica, slušaonica i posebnih prostorija za gledanje filmova i video-materijala, javnih arhiva koji pružaju usluge korisnicima kao što su studenti, naučnici, službenici, kao i rad državnih arhiva:
- * pripremanje zbirki, bez obzira na to da li su specijalizovane ili ne
- * izrada kataloga zbirki i kolekcija
- * iznajmljivanje ili čuvanje knjiga, mapa, časopisa, filmova, ploča, traka, umjetničkih djela itd.
- * pronalaženje informacije po zahtjevu korisnika, itd.

- aktivnosti fototeka i kinoteka i prateće usluge

91.02 Djelatnost muzeja

Obuhvata:

- rad muzeja svih vrsta:
- * muzeja umjetnosti, nakita, namještaja, odjeće, keramike, srebrnih predmeta itd.
- * prirodnjačkih, naučno-tehničkih, istorijskih i vojnih muzeja
- * ostalih specijalizovanih muzeja
- * muzeja na otvorenom prostoru

Ne obuhvata:

- aktivnosti komercijalnih umjetničkih galerija, djel. 47.78
- restauraciju umjetničkih djela i muzejskih eksponata, djel. 90.03
- aktivnosti arhiva i biblioteka, djel. 91.01

91.03 Održavanje istorijskih lokacija, zgrada i sličnih turističkih spomenika

Obuhvata:

- zaštitu i održavanje istorijskih lokacija, zgrada i turističkih spomenika

Ne obuhvata:

- obnavljanje i restauraciju istorijskih lokacija i zgrada, sektor F

91.04 Djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova

Obuhvata:

- djelatnost botaničkih i zooloških vrtova, uključujući zoološke vrtove za djecu
- djelatnost nacionalnih parkova (prirodnih rezervata), uključujući i zaštitu divljači

Ne obuhvata:

- aktivnosti u okviru pejzažne arhitekture i uređivanja i održavanja vrtova, djel. 81.30
- aktivnosti na očuvanju terena za sportski lov i ribolov, djel. 93.19

92

Kockanje i kladenje

Obuhvata funkcionisanje objekata za kockanje, kao što su kazina, bingo sale, video-terminali, kockarnice i kladionice i pružanje kockarskih usluga, kao što je lutrija.

92.0

Kockanje i kladenje

92.00

Kockanje i kladenje

Obuhvata aktivnosti u vezi sa kockanjem i kladenjem kao što su:

- prodaja listića lutrije (lozova i slično)
- eksploatacija automata za igre na sreću
- aktivnosti u vezi sa održavanjem virtuelnih kockarskih internet stranica
- kladenje i druge slične aktivnosti
- kladenje izvan terena na kojima se odvijaju događaji u vezi s čijim

- se ishodima sprovodi kladenje
- rad kazina, uključujući i kazina na plovnim objektima

93

Sportske, zabavne i rekreativne djelatnosti

Obuhvata rekreativne, zabavne i sportske djelatnosti (izuzev aktivnosti muzeja, održavanja historijskih mjesta, botaničkih i zooloških vrtova, aktivnosti nacionalnih parkova, aktivnosti u vezi sa kockanjem i kladenjem). Ne obuhvata dramsku, muzičku i druge vrste umjetnosti, kao ni razonodu (izvođenje pozorišnih predstava, koncerata i opera ili plesno izvođenje i izvođenje drugih vrsta scenske umjetnosti), djel. 90.

93.1

Sportske djelatnosti

Obuhvata rad sportskih objekata; aktivnosti sportskih ekipa ili klubova koji prvenstveno učestvuju u sportskim događajima koji se odigravaju pred publikom za plaćene ulaznice; samostalne sportiste koji učestvuju u sportskom događaju pred publikom koja plaća ulaznice. Takođe obuhvata automobilske trke, trke pasa, konja i dr., kao i aktivnosti sportskih trenera koji pružaju posebne usluge učesnicima u sportskim priredbama ili takmičenjima.

Uključuje djelatnost arena i stadiona i druge aktivnosti u vezi sa organizovanjem, promocijom i upravljanjem sportskim priredbama koje nijesu na drugom mjestu spomenute.

93.11 Djelatnost sportskih objekata

Obuhvata:

- rad otvorenih ili zatvorenih sportskih objekata (otvoreni, ograđeni ili pokriveni, sa tribinama za sjedenje ili bez njih):
 - * fudbalski, hokejaški, kriket i ragbi stadioni
 - * automobilske trkačke staze i trkačke staze za pse i konje
 - * plivački bazeni i stadioni
 - * tereni i stadioni za atletska takmičenja
 - * hale i stadioni za zimske sportove
 - * hale za hokej na ledu
 - * hale za boks
 - * tereni za golf
 - * kuglane
- organizaciju sportskih priredbi na otvorenom i zatvorenom i upravljanje njima, za profesionalne sportiste i amatere, u sopstvenim objektima; ova grupa obuhvata aktivnosti osoblja i rukovođenje osobljem koje radi u timobjektima

Ne obuhvata:

- rad ski-liftova, djel. 49.39
- iznajmljivanje opreme za sport i rekreaciju, djel. 77.21
- djelatnost objekata za sticanje forme (fitness), djel. 93.13
- aktivnosti u parkovima i na plažama, djel. 93.29

93.12 Djelatnost sportskih klubova

Obuhvata rad sportskih klubova koji, bilo da su profesionalni, poluprofesionalni ili amaterski, omogućavaju svojim članovima da se bave sportskim aktivnostima:

- fudbalom, kuglanjem, plivanjem, golfom, boksom, zimskim sportovima, šahom, atletikom, streljaštvom, itd.

Ne obuhvata:

- sportsko podučavanje koje obezbeđuju treneri, djel. 85.51
- rad sportskih objekata, djel. 93.11
- organizaciju sportskih događaja na otvorenom i zatvorenom i

upravljanje njima, za profesionalce ili amatere, od strane sportskih klubova sa sopstvenim objektima ili ne, djel. 93.11

93.13 Djelatnost fitnes klubova

Obuhvata:

- aktivnosti za sticanje forme (*fitness*) i oblikovanje tijela (*body-building*) klubova

Ne obuhvata:

- sportsko podučavanje koje obavljaju treneri, djel. 85.51

93.19 Ostale sportske djelatnosti

Obuhvata:

- aktivnosti producenata ili promotera sportskih događaja
- aktivnosti samostalnih sportista, sudija, mjerilaca vremena itd.
- aktivnosti sportskih liga i njihovih nadzornih organa
- aktivnosti povezane sa promocijom sportskih događaja
- aktivnosti u okviru štala, štenara i garaža
- sportsko-rekreativni lov i ribolov u rezervatima
- aktivnosti planinskih vodiča
- pomoćne usluge u sportsko-rekreativnom lovu i ribolovu

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje sportske opreme, djel. 77.21
- djelatnost sportskih škola i škola za igre, djel. 85.51
- aktivnosti sportskih instruktora, učitelja i trenera, djel. 85.51
- organizaciju sportskih događaja od strane sportskih klubova, na otvorenom i zatvorenom, i upravljanje njima, za profesionalce ili amatere, djel. 93.11 i 93.12
- aktivnosti organizovane u parkovima i na plažama, djel. 93.29

93.2 Ostale zabavne i rekreativne djelatnosti

Obuhvata jedinice koje upravljaju objektima ili obezbeđuju usluge za različita rekreativna interesovanja korisnika. Uključuje djelatnosti koje sadrže različite atraktivne sadržaje, kao što su mehanički ringišpil, tobogani, igre na vodi, predstave, performansi, tematske izložbe i uređene izletničke terene.

Ne obuhvata sportske aktivnosti, zatim scenske, muzičke i druge umjetnosti i aktivnosti rasonode.

93.21 Djelatnost zabavnih i tematskih parkova

Obuhvata rad zabavnih i tematskih parkova koji nude različite atraktivne sadržaje, kao što su tematske izložbe, predstave, performansi, mehanički ringišpil, tobogani i igre na vodi.

93.29 Ostale zabavne i rekreativne djelatnosti

Obuhvata aktivnosti koje se odnose na rasonodu i rekreaciju (osim djelatnosti zabavnih i tematskih parkova), na drugom mjestu nepomenute:

- rad automata za igranje igrica
- aktivnosti rekreativnih parkova (bez smještaja)
- organizaciju rada objekata za rekreaciju povezanih sa transportom, npr. marina

- organizaciju rada objekata za rekreaciju, npr. skijaških staza
- iznajmljivanje opreme za odmor i razonodu kao sastavnog dijela rekreativnih sredstava
- vašare i sajmove rekreativne prirode
- aktivnosti plaža, uključujući iznajmljivanje sredstava kao što su kabine, ormarići, stolice itd.
- organizaciju prostora za ples

Ova grupa takođe uključuje djelatnosti producenata ili organizatora zabavnih priredbi uživo, osim umjetničkih i sportskih priredbi, u objektima ili izvan njih.

Ne obuhvata:

- funkcionisanje žičara, uspinjača i ski-liftova, djel.49.39
- rekreativni ribolov na krstarenju, djel. 50.10 i 50.30
- obezbjeđivanje prostora i objekata za kratak boravak posjetilaca u rekreativnim parkovima i kampovima, djel. 55.30
- parkirališta za prikolice u kampovima, kampove za lov i ribolov, kamp-mjesta i kamp-terene, djel. 55.30
- usluge točenja pića u diskotekama, djel. 56.30
- pozorišne i cirkuske grupe, djel. 90.01

Ovaj sektor (kao rezidualna kategorija) obuhvata djelatnosti organizacija na bazi učlanjenja, popravku kompjutera, popravku predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu, i različite lične uslužne djelatnosti na drugom mjestu nepomenute.

94

Djelatnosti udruženja

Obuhvata aktivnosti organizacija koje zastupaju interese posebnih grupa ili promovišu njihove ideje. Ove organizacije obično funkcionišu na bazi učlanjenja, ali se u njihove aktivnosti mogu uključiti i oni koji nijesu članovi, a imaju interes.

Osnovna podjela u ovoj oblasti određuje se svrhom kojoj te organizacije služe, i to interesima zaposlenih, samozaposlenih i naučnih zajednica (grana 94.1), interesima zaposlenih (grana 94.2) ili promovisanjem ideja i aktivnosti koje se odnose na religijske, politička, kulturna i obrazovna pitanja ili na pitanja iz oblasti rekreacije (grana 94.9).

94.1

Djelatnost poslovnih i profesionalnih organizacija i poslodavaca

Obuhvata djelatnost jedinica koje promovišu interese članova poslovnih organizacija i poslodavaca. U slučaju profesionalnih organizacija na bazi učlanjenja - uključuje i aktivnosti promovisanja stručnih interesa profesionalaca.

94.11 Djelatnosti poslovnih udruženja i udruženja poslodavaca

Obuhvata:

- aktivnosti organizacija čiji se članovi udružuju radi razvoja i unaprijeđenja rada poslovnih subjekata u određenoj oblasti, uključujući poljoprivredu, ili zbog ekonomskog rasta i opšte poslovne klime određenog regionalnog područja ili administrativno-teritorijalne jedinice, bez obzira na oblast poslovanja
- aktivnosti saveza takvih asocijacija
- aktivnosti privrednih komora, esnafskih udruženja i sličnih organizacija
- širenje (diseminacija) informacija, zastupanje pred državnim ustanovama, odnose s javnošću i pregovaranje o radu organizacija poslovnih subjekata i poslodavca

Ne obuhvata:

- aktivnosti sindikata, djel. 94.20

94.12 Djelatnosti strukovnih udruženja

Obuhvata:

- aktivnosti organizacija čiji članovi imaju interes prvenstveno u okviru određene stručne discipline ili profesije, kao što su ljekarska društva, udruženja pravnika, udruženja računovođa, društva inženjera i tehničara, udruženja arhitekata i dr.
- aktivnosti udruženja specijalista iz posebnih oblasti angažovanih u naučnim, akademskim ili kulturnim aktivnostima, kao što su pisci, slikari, umjetnici svih vrsta, novinari i dr.

- širenje informacija, uspostavljanje standarda koji se primjenjuju u praksi i nadziranje njihove primjene, zastupanje pred državnim organima i odnose sa javnošću stručnih udruženja
- aktivnosti naučnih društava

Ne obuhvata:

- obrazovanje koje nude ove organizacije, djel. 85

94.2 Djelatnost sindikata

94.20 Djelatnost sindikata

Obuhvata:

- promovisanje interesa radničkih organizacija i sindikata zaposlenih
- aktivnosti udruženja čiji su članovi zaposlena lica zainteresovana prije svega za zastupanje sopstvenih stavova u vezi sa zaradama i uslovima rada, i usklađeno djelovanje kroz organizaciju
- aktivnosti sindikalnih organizacija u pojedinačnim organizacijama, aktivnosti sindikalnih organizacija sastavljenih od povezanih sindikalnih podružnica, kao i asocijacije granskih sindikata na strukovnoj ili regionalnoj osnovi, prema tipu organizacione strukture ili drugim kriterijumima

Ne obuhvata:

- obrazovanje koje nude ove organizacije, djel. 85

94.9 Djelatnost ostalih organizacija na bazi učlanjenja

Obuhvata aktivnosti jedinica (izuzev organizacija i udruženja poslovnih subjekata i poslodavaca, stručnih udruženja i sindikata) koje promovišu interese svojih članova.

94.91 Djelatnost vjerskih organizacija

Obuhvata:

- aktivnosti religijskih organizacija ili pojedinaca koji vjernicima direktno pružaju usluge u bogomoljama ili drugim sličnim mjestima
- aktivnosti manastira i samostana
- aktivnosti religijskih utočišta
- aktivnosti u vezi sa pružanjem pogrebnih religijskih usluga

Ne obuhvata:

- obrazovanje koje nude ove organizacije, djel. 85
- zdravstvene aktivnosti ovih organizacija, djel. 86
- socijalni rad ovih organizacija, djel. 87 i 88

94.92 Djelatnost političkih organizacija

Obuhvata:

- aktivnosti političkih organizacija i njihovih djelova (npr. omladinskih sekcija političkih partija). Te organizacije se prije svega bave uticajem na donošenje odluka u državnim organima postavljanjem članova stranke ili njihovih pristalica u državne

organe, kao i diseminacijom informacija, odnosima sa javnošću, prikupljanjem novčanih sredstava i dr.

94.99 Djelatnost ostalih organizacija na bazi učlanjenja

Obuhvata:

- aktivnosti organizacija koje nijesu u direktnoj vezi sa političkim strankama, iako se bave javnim pitanjima i ciljevima i utiču na javno obrazovanje, ispoljavaju politički uticaj, prikupljaju sredstva itd.:
- * građanske inicijative ili protestni pokreti
- * ekološki pokreti i pokreti za zaštitu životne sredine
- * organizacije koje potpomažu društvenu zajednicu i obrazovne ustanove, na drugom mjestu nepomenute
- * organizacije za zaštitu i unaprijeđenje položaja posebnih grupa, na primjer, etničkih i manjinskih grupa
- * patriotska udruženja, uključujući i udruženja boraca
- udruženja potrošača
- udruženja automobilista
- udruženja sa svrhom društvenog zbližavanja (npr. rotari klubovi, masonske lože itd.)
- omladinske organizacije, udruženja mladih, studentske organizacije, klubovi i bratstva itd.
- udruženja za bavljenje kulturnim ili rekreativnim aktivnostima ili hobbijem (osim sporta i igara), npr. pjesnički, književni i čitalački klubovi, istorijski klubovi, klubovi za film i fotografiju, muzički i umjetnički klubovi, klubovi zanatlija i kolekcionara, društveni klubovi, karnevalski klubovi, itd.
- pružanje pomoći i davanje donacija od strane organizacija na bazi učlanjenja i drugih organizacija

Ne obuhvata:

- dobrotvorne aktivnosti kao što je prikupljanje novčanih sredstava namijenjenih socijalnom radu, djel. 88.99
- aktivnosti profesionalnih umjetničkih grupa ili organizacija, djel. 90.0
- aktivnosti sportskih klubova, djel. 93.12
- aktivnosti profesionalnih udruženja i asocijacija, djel. 94.12

95

Popravka kompjutera i predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu

Obuhvata popravku i održavanje kompjuterske opreme kao što su desktop, laptop, kompjuterski terminal, uređaji za skladištenje podataka, štampač i sl. Takođe uključuje popravku komunikacione opreme (npr. faksovi, dvosmjerni radio), elektronskih uređaja (npr. radio, televizor), opreme za kuću i baštu (npr. kosilica, ventilator), obuće, kožnih stvari, namještaja, odjeće i dodataka uz odjeću, sportske opreme, muzičkih instrumenata, predmeta za bavljenje hobbijem i drugih ličnih i kućnih dobara.

Ne obuhvata popravku medicinske i dijagnostičke radiološke opreme, instrumenata za mjerenje i istraživanje, laboratorijskih instrumenata, radarske i sonarske opreme, djel.

33.13

95.1

Popravka kompjutera i komunikacione opreme

Obuhvata popravku i održavanje kompjutera, periferne opreme za kompjutere i komunikacione opreme.

95.11 Popravka kompjutera i periferne opreme

Obuhvata:

- popravku elektronske opreme kao što su kompjuteri, računске mašine i prateća oprema:
- * desktop, laptop, magnetni diskovi, čipovi i drugi ugrađeni elementi, optički diskovi (CD-R, CD-ROM, DVD-ROM, DVD-R), štampači, monitori, tastature, miševi, komandne palice, kuglice za kompjuterske miševe, unutrašnji i spoljašnji računski modemi, namjenski terminali, serveri, skeneri, čitači kartica, kacige za virtualnu stvarnost, kompjuterski projektori itd.

Takođe obuhvata popravku i održavanje kompjuterskih terminala kao što su bankomati (ATM), terminala za čitanje bar kodova (POS) i džepnih kompjutera (PDA).

Ne obuhvata:

- popravku i održavanje nosača modemske opreme, djel.95.12

95.12 Popravka komunikacione opreme

Obuhvata popravku i održavanje komunikacione opreme kao što su:

- bežični i mobilni telefoni, nosači modemske opreme, faks, oprema za prenos komunikacija (npr. ruteri, spojnice, modemi) dvosmjerni radio, profesionalne televizijske i video kamere

95.2 Popravka predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu

Obuhvata popravku i održavanje predmeta za ličnu upotrebu i za upotrebu u domaćinstvu.

95.21 Popravka elektronskih aparata za široku upotrebu

Obuhvata popravku i održavanje elektronskih uređaja:

- * televizora, radio-prijemnika, video-rekordera (VCR), CD-plejera, video-kamera za amatersku upotrebu i sl.

95.22 Popravka aparata za domaćinstvo i kućne i baštenske opreme

Obuhvata popravku i održavanje aparata za kućnu upotrebu i kućne i baštenske opreme:

- * frižidera, štednjaka, veš-mašina, mašina za sušenje odjeće, klima-uređaja, itd.
- * kosilica, bočnih kosilica, duvaljki za lišće i snijeg, mašina za održavanje živih ograda itd.

Ne obuhvata:

- popravku ručnog električnog alata, djel. 33.12
- popravku centralnih klimatizacionih sistema, djel.43.22

95.23 Popravka obuće i predmeta od kože

Obuhvata popravku i održavanje obuće i predmeta od kože:

- čizama, cipela, kožnih kofera i sličnih predmeta
- namještanje potpetica

95.24 Održavanje i popravka namještaja

Obuhvata:

- ponovno tapaciranje, doradu, popravku i obnavljanje namještaja i opreme u kući, uključujući kancelarijski namještaj

95.25 Popravka satova i nakita

Obuhvata:

- popravku satova, budilnika i njihovih djelova, npr. kućišta od svih vrsta materijala, pokretnih djelova časovnika, hronometara itd.
- popravku nakita

Ne obuhvata:

- industrijsko graviranje metala, djel. 25.61
- popravku štoperica, pokazivača vremena/datuma, vremenskih brava i sličnih instrumenta za mjerenje i iskazivanje vremena, djel. 33.13

95.29 Popravka ostalih ličnih predmeta i predmeta za domaćinstvo

Obuhvata popravku ličnih predmeta i predmeta za domaćinstvo:

- * bicikala
- * odjeće
- * sportske opreme (izuzev sportskog oružja) i opreme za kampovanje
- * knjiga
- * muzičkih instrumenata (izuzev orgulja i istorijskih instrumenata)
- * igračaka i sličnih stvari
- * drugih predmeta za ličnu upotrebu i za upotrebu u domaćinstvu
- štimovanje klavira

Ne obuhvata:

- popravku i održavanje ručnog električnog alata, djel.33.12
- popravku sportskog i rekreativnog oružja, djel. 33.12

96

Ostale lične uslužne djelatnosti

Obuhvata sve uslužne aktivnosti koje nijesu pomenute na drugom mjestu: posebno pranje i hemijsko čišćenje tekstilnih i krznenih predmeta, frizerske, kozmetičarske, pedikirske, pogrebne i slične aktivnosti.

96.0

Ostale lične uslužne djelatnosti

96.01 Pranje i hemijsko čišćenje tekstilnih i krznenih proizvoda

Obuhvata:

- pranje i hemijsko čišćenje, peglanje i sl. svih vrsta odjeće (uključujući i krzno) i tekstila pomoću mehaničke opreme, ručno ili u samouslužnim perionicama, za domaćinstvo, industrijske ili poslovne korisnike
- prikupljanje i dostavljanje rublja i odjeće za hemijsko čišćenje, pranje i peglanje
- čišćenje tepiha i prekrivača, pranje zavjesa i draperija, bilo u prostorijama korisnika ili nebojenje rublja, radnih uniformi i sl. u okviru usluge pranja
- pranje pelena
- bojenje platna
- hemijsko čišćenje i bojenje kožnih predmeta i čišćenje krzna
- popravka odjeće i drugih tekstilnih predmeta (usled manjih oštećenja) koja se obavlja u okviru usluge pranja

Ne obuhvata:

- iznajmljivanje odjeće, osim radnih uniformi, čak i kada je čišćenje ovih predmeta sastavni dio aktivnosti, djel. 77.29
- popravka i prepravka odjeće kao samostalne aktivnosti, djel. 95.29

96.02 Djelatnost frizerskih i kozmetičkih salona

Obuhvata:

- pranje, podšišivanje i šišanje kose, pravljenje frizure, bojenje i blajhanje kose, uvijanje, ispravljanje i slične usluge za žene i muškarce
- brijanje i potkresivanje brade
- masažu lica, manikir, pedikir, šminkanje i dr.

Ne obuhvata:

- izradu perika, djel. 32.99

96.03 Pogrebne i srodne djelatnosti

Obuhvata:

- sahranjivanje i spaljivanje ljudskih i životinjskih leševa:
- * pripremu leševa za sahranjivanje, spaljivanje i balzamovanje i pogrebne usluge
- * usluge sahranjivanja i spaljivanja
- * iznajmljivanje opremljenog prostora za ceremonije sa hrane na groblju
- iznajmljivanje i prodavanje grobnih mjesta
- održavanje grobova i spomenika

Ne obuhvata:

- izvođenje religioznih pogrebnih obreda, djel. 94.91
- uređenje groblja, djel. 81.30

96.04 Djelatnost njege i održavanja tijela

Obuhvata:

- aktivnosti turskih kupatila, sauna i parnih kupatila, solarijuma, salona za mršavljenje, salona za masažu itd.

Ne obuhvata:

- medicinsku masažu i terapiju, djel. 86.90
- fitnes klubove i teretane, djel. 93.13

96.09 Ostale lične uslužne djelatnosti, na drugom mjestu nepomenute

Obuhvata:

- izvođenje astroloških i spiritističkih seansi
- organizovanje pratnji, zakazivanje sastanaka, usluge bračnog posredovanja
- usluge zbrinjavanja kućnih ljubimaca (smještaj i ishrana, češljanje, čuvanje i treniranje)
- aktivnosti organizacija za otkrivanje porijekla (genealogija)

- aktivnost studija za tetoviranje i pirsing
- aktivnost čistača cipela, nosača, lica za naplatu parkiranja automobila itd.
- obavljanje djelatnosti na bazi licence sa samouslužnim automatima (foto-kabine, vage, aparati za mjerenje krvnog pritiska, "sefovi" za stvari i garderobu, itd.)

Ne obuhvata:

- veterinarske aktivnosti, djel. 75.00
- samouslužne veš-mašine u perionicama, djel. 96.01
- mašine za kockanje i igrice, djel. 92.00

SEKTOR T

DJEĀLATNOST DOMAĆINSTVA KAO POSLODAVCA;
DJEĀLATNOST DOMAĆINSTAVA KOJA PROIZVODE ROBU
I USLUGE ZA SOPSTVENE POTREBE

- 97 Djelatnost domaćinstava koja zapošljavaju poslugu
- 97.0 Djelatnost domaćinstava koja zapošljavaju poslugu
- 97.00 Djelatnost domaćinstava koja zapošljavaju poslugu
- Obuhvata aktivnosti domaćinstava koja zapošljavaju poslugu kao što su: spremačice, kuvari, sobari, batleri, pralje, baštovani, vratari, konjušari, vozači, čuvari, guvernante, dadilje, učitelji, sekretari itd.
Dozvoljava se da poslugu zaposlena u domaćinstvu iskaže djelatnost svog poslodavca u popisima i istraživanjima, čak i kada je poslodavac fizičko lice. Proizvodi i usluge koji nastaju na bazi te djelatnosti troše se u samom domaćinstvu poslodavca.
Ne obuhvata:
- obezbjeđivanje usluga kao što su kuvanje, baštovanstvo i dr. od nezavisnog davaoca usluga (preduzeća ili fizičkog lica);
- 98 Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu i usluge za sopstvene potrebe
- Obuhvata različitu proizvodnju dobara i usluga u domaćinstvima. Domaćinstvo treba svrstati ovdje samo u slučaju kada nije moguće identifikovati pretežnu djelatnost na osnovu koje se ono izdržava. Ako domaćinstvo proizvodi za tržište, ono se razvrstava prema pretežnoj djelatnosti koju obavlja.
- 98.1 Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu za sopstvene potrebe
- 98.10 Djelatnost domaćinstava koja proizvode robu za sopstvene potrebe
- Obuhvata proizvodnju raznovrsnih dobara koja se koriste u domaćinstvu, tj. različite aktivnosti domaćinstava u proizvodnji robe za sopstvene potrebe. Te aktivnosti uključuju lov, sakupljanje plodova, baštovanstvo, proizvodnju na poljoprivrednim gazdinstvima, izgradnju stambenih objekata, šivenje odjeće i ostalu proizvodnju za sopstvene potrebe. Ako domaćinstvo proizvodi robu za tržište, ono se razvrstava prema pretežnoj djelatnosti koju obavlja.
- 98.2 Djelatnost domaćinstava koja obezbjeđuju usluge za sopstvene potrebe
- 98.20 Djelatnost domaćinstava koja obezbjeđuju usluge za sopstvene potrebe
- Obuhvata različite uslužne aktivnosti domaćinstva za sopstvene potrebe. Ove aktivnosti obuhvataju kuvanje, obrazovanje, brigu za članove domaćinstva i druge usluge u domaćinstvu za sopstvene potrebe. Ako domaćinstvo proizvodi usluge za tržište, ono se razvrstava prema pretežnoj djelatnosti koju obavlja

SEKTOR U

DJEĀLATNOST EKSTERITORIJALNIH ORGANIZACIJA I
TIJELA

- 99 Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela
- 99.0 Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela
- 99.00 Djelatnost eksteritorijalnih organizacija i tijela

Obuhvata:

- djelatnosti međunarodnih organizacija kao što su Organizacija ujedinenih nacija i njene specijalizovane agencije, regionalna tijela itd., Međunarodni monetarni fond, Svjetska banka, Svjetska carinska organizacija, Organizacija zemalja izvoznica nafte, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj, Evropska unija, Evropsko udruženje za slobodnu trgovinu itd.
- rad diplomatskih i konzularnih misija koje su određene zemljom u kojoj su postavljane, a ne zemljom koju predstavljaju